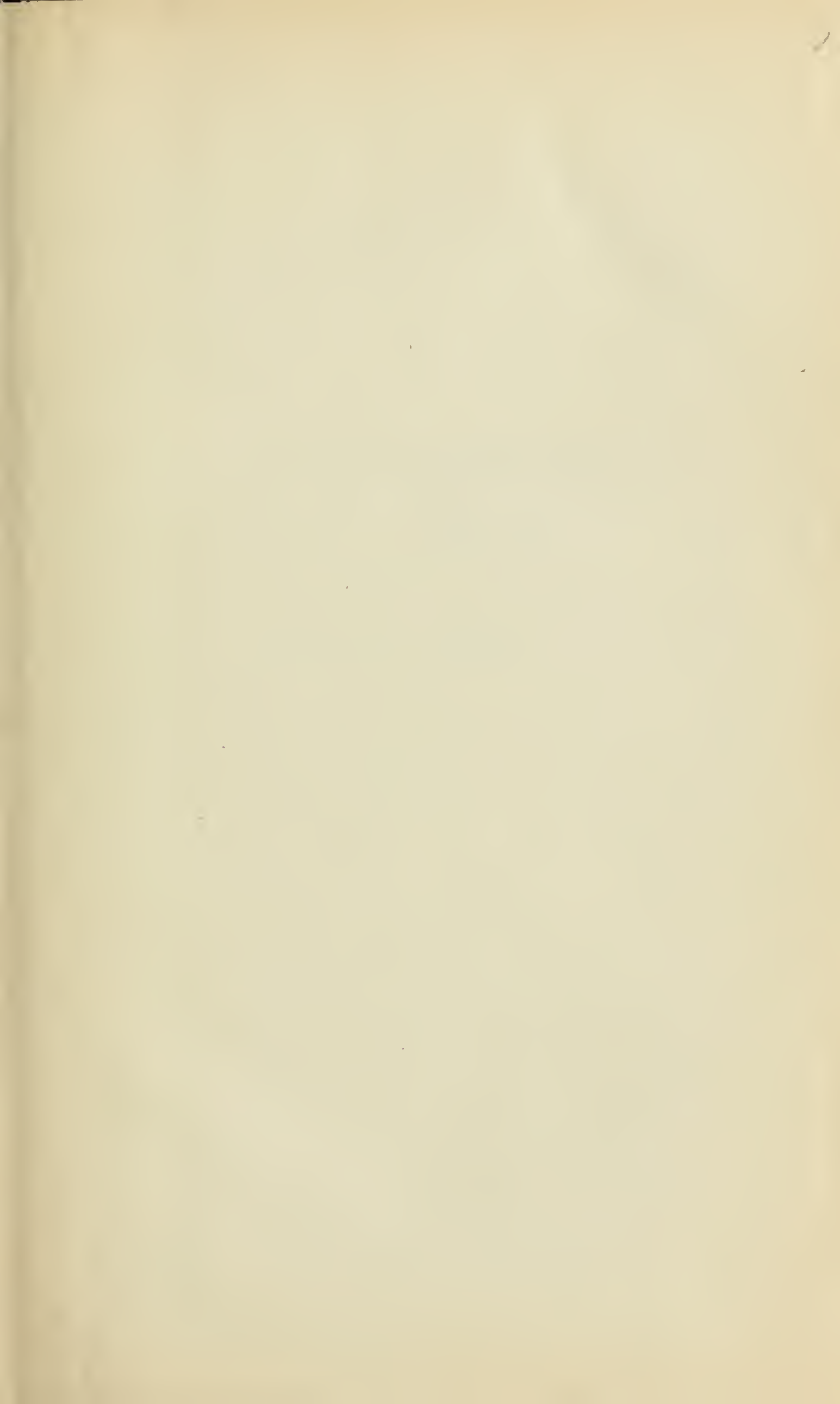

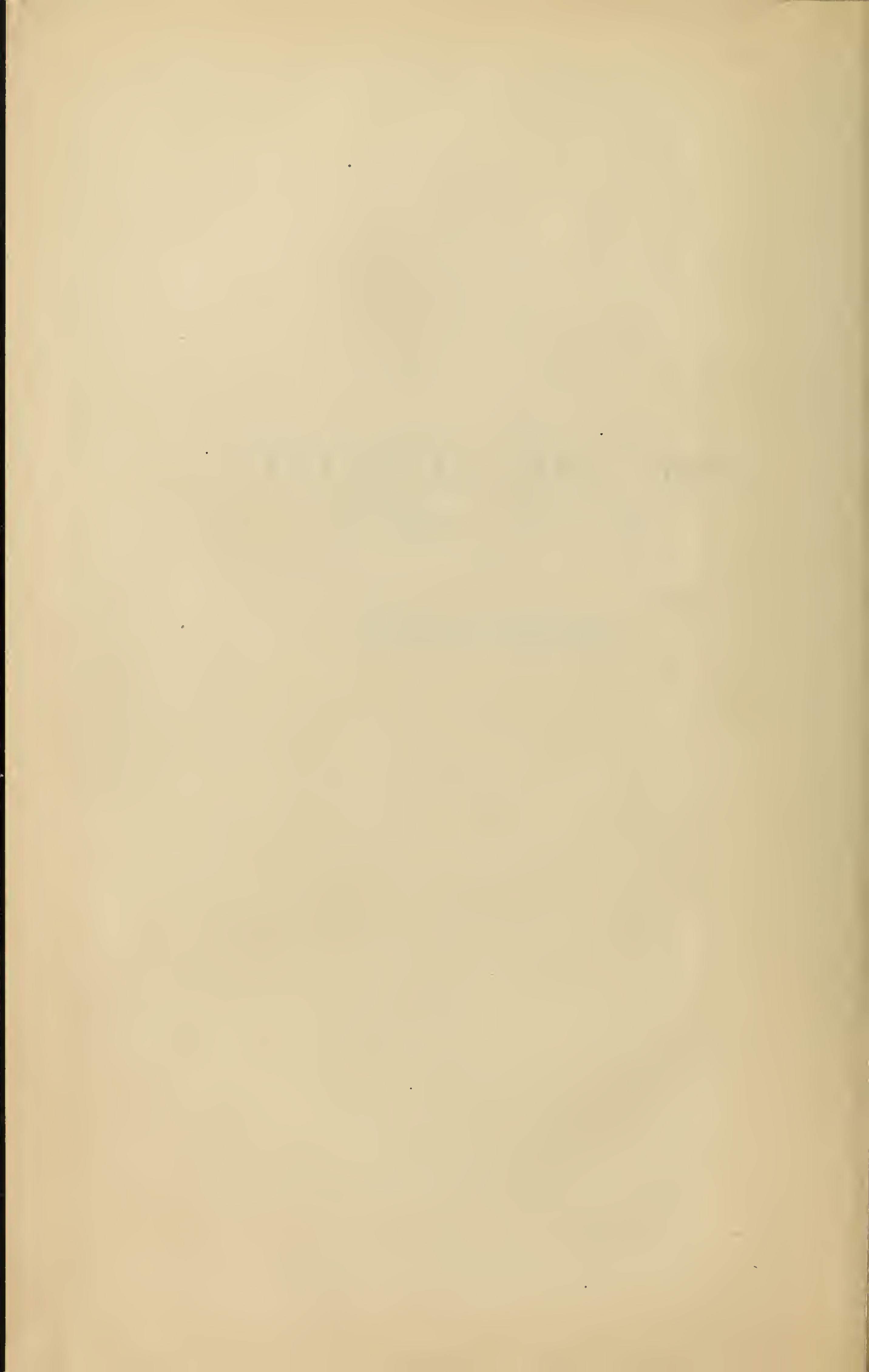

SCRIPTORES AETHIOPICI

SERIES PRIMA — TOMUS XXXI

PHILOSOPHI ABESSINI

CORPUS
SCRIPTORUM CHRISTIANORUM ORIENTALIUM
CURANTIBUS
J.-B. CHABOT, I. GUIDI
H. HYVERNAT, B. CARRA DE VAUX

SCRIPTORES AETHIOPICI

VERSIO

SERIES PRIMA — TOMUS XXXI

PHILOSOPHI ABESSINI

INTERPRETATUS EST E. LITTMANN

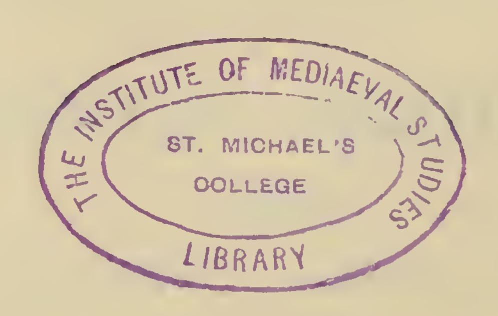

PARISIIS
E TYPOGRAPHEO REIPUBLICAE

CAROLUS POUSSIELGUE, BIBLIOPOLA
15, RUE CASSETTE, 15

LIPSIAE : OTTO HARRASSOWITZ

MDCCCCIV

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
ST. MICHAEL'S
COLLEGE
LIBRARY

PHILOSOPHI ABESSINI

SIVE

VITA ET PHILOSOPHIA MAGISTRI ZAR'A-YĀ'QŌB EIUSQUE DISCIPULI WALDA-ḤEYWAT PHILOSOPHIA

INTERPRETATUS EST E. LITTMANN.

Duos libellos quos publici iuris facere iam pridem mihi proposui, si brevem viri clarissimi Antoine d'Abbadie descriptionem legeris (*Catalogue raisonné de ms. éthiopiens*, p. 212), cognosces a reliquis Abessinorum libris funditus diversos esse : dum maior pars litterarum Aethiopicarum e peregrinis linguis versa est, hi duo libri ab Abessinis scripti ipsorum indole imbuti sunt, atque hanc ob rem studium nostrum excitatur. Tamen, ut ita dicam, hi flores ex Aethiopico solo crescere non potuerunt, nisi externo rore essent irrigati. Neque enim dubium est quin Zar'a-Yā'qōb et Walda-Ḥeywat quodam modo peregrinis opinionibus recti fuerint; iam lingua qua scripserunt, etsi genuina Aethiopica est, nonnullis locis linguam Arabicam quasi redolet. Nihilominus omnia, quae nobis dicunt duo illi viri, nativo colore affecta multaque ab ipsis excogitata sunt.

Dum igitur inscriptionem huius voluminis legis, noli neglegere nomen adiectivum quo hi philosophi appellantur «Abessini». Ne exspectes te systemata philosophica esse reperturum : sed philosophos agunt illi quia de summis huius mundi rebus meditati suo modo philosophiam metaphysicam et moralem instituerunt. Etsi pauca ab iis dicta nobis propemodum inania videntur, tamen ambo veritatis et verum indagandi studio tenebantur; quamquam Zar'a-Yā'qōb se Christianum esse negat, et discipulus eius sine dubio magistrum secutus est, tamen plurimas cogitationes suas morales et metaphysicas e religione Christiana hause-

runt, imo ipsis fere sententiis Scripturarum ad eas proferendas haud raro usi sunt. Zarʾa-Yāʿqōb magister omnia originali ratione tractat : discipulum eius Walda-Ḥeywat epigonum esse neminem fugiet, quia fusius de rebus disserit atque multa praecepta moralia tradit.

De nostris philosophis breviter tractavit cl. vir B. Touraïeff (Абиссинскіе свободные мыслители XVII вѣка. Petropoli, 1903).

Capitula et versiculos sacrae Scripturae, librorum copia hic mihi deficiente, secundum ordinem Vulgatae latinae adnotavi.

Enno Littmann.

Dabam Oldenburgi, mense Augusto, anno p. Chr. n. MDCCCCIV.

I

VITA ET PHILOSOPHIA ZAR'A-YĀʿQŌB.

[CAPUT PRIMUM.]

In nomine Dei qui solus est iustus. Describam vitam Zar'a-Yāʿqōb atque sapientiam eius inquisitionemque quam ipse fecit dicens : «Venite, audite me; ego dicam vobis omnibus, qui Deum metuitis, quomodo Deus mecum ipso egerit[1]»; ecce coepi. *p. 3.

5 In nomine Dei qui est creator omnium rerum primus et ultimus, omnia complectens, fons omnis vitae et omnis sapientiae, scribam nonnulla ex omnibus quae mihi per longos vitae meae annos acciderunt. Atque in Deo anima mea glorificetur : audiant mites gaudeantque. Ego enim quaesivi Deum et me accepit. Nunc autem vos 10 appropinquate ad eum et vobis lucem dabit, neque facies vestra pudore afficietur. Magnificate Deum mecum atque unanimiter nomen eius extollamus[2].

Origo autem nativitatis meae e sacerdotibus Axumae fuit. Sed natus sum a paupere quodam agricola in ditione Axumita die 15 xxv mensis naḥasē, anno III regni *regis* Yāʿqōb, anno post Christum natum MDXCII. Et baptizatus sum in nomen Zar'a-Yāʿqōb : homines autem appellabant me Warqē. Et cum adultus essem, pater meus me in scholam misit ut instruerer. Et postquam psalmos Davidis legi, magister meus dixit patri meo : «Puer iste, filius tuus, 20 clara mente ac patiens est discendi; atque si eum in scholam *meliorem* miseris, magister et doctor erit.» Quae cum audisset pater meus misit me ut addiscerem zēmā (*cantum sacrum*). Sed vox mea non pulchra ac fauces meae asperae erant; quamobrem sociis meis ludibrio et derisioni eram. Ibique tres menses degi; tunc autem 25 surrexi e tristitia animi mei atque ad alium magistrum ii qui qĕnē (*hymnos*) et sawāsew[3] docebat. Et Deus prudentiam mihi

[1] Cf. *Ps.* LXV, 16. — [2] Cf. *Ps.* XXXIII, 3-6. — [3] Stricto sensu : «vocabularia»; sed fere quod apud nos «litterae humaniores» significat vox.

dedit ut citius discerem quam socii mei, quae res gaudium mihi attulit loco prioris tristitiae; ibique IV annos degi. Illis autem diebus Deus me tamquam ex ipso mortis oculo eripuit : nam cum luderem cum sociis meis in abyssum cecidi ac nescio *qua re servatus sim, nisi quod Deus me miraculo servavit. Et servatus abyssum illam funi longo mensuravi, ac viginti quinque ulnas unamque spithamam *alta* reperta est. Ego autem vivus surrexi et domum magistri mei ivi laudans Deum qui me servavit. Postea surrexi atque ut interpretationem librorum sanctorum addiscerem profectus sum. Qua in doctrina decem annos manebam; et didici libros quomodo interpretentur eos Franci atque etiam quomodo magistri terrae nostrae eos interpretentur. Interpretatio autem illorum hominum saepe non cum ratione mea congruebat; at tacebam et omnia mentis meae cogitata in corde meo abscondebam. Et postea, in terram meam, quae est Axumae, reversus docere coepi libros per quattuor annos. Sed hoc tempus erat tempus malum : nam anno XIX regni Socinii[1] cum abūna Alphonsus[2], e gente Francorum, advenisset, duobus annis post, magna afflictio in tota Aethiopiae terra fuit. Rex enim fidem Francorum accepit, et propterea omnes qui hanc fidem non acceperunt persequebatur.

*p. 4.

CAPUT II.

Cum autem in terra mea libros docerem multi e sociis meis me oderant. Illo enim tempore amor proximi extinctus et homines aemulatione affecti sunt. Ego inter ceteros praestabam doctrina et amore proximi et cum omnibus pacem colebam, etiam cum Francis et Coptis. Et docens librosque interpretans dicebam : «Hoc et illud dixerunt Franci» aut «Hoc et illud dixerunt Copti», neque dicebam : «Hoc bonum, illud malum est», sed dicebam : «Omnia haec bona sunt, si nos ipsi boni sumus». Et propterea omnes oderant me : Coptis enim videbar Francus, Francis autem videbar Coptus. Ac saepenumero accusabant me penes regem, sed Deus me servavit. Tunc autem profectus est inimicus quidam meus e sacerdotibus Axumae, cui nomen erat Walda-Yōḥannes quique amicus regis erat : nam lingua perfida amor regum

[1] Regnavit annis p. Chr. 1607-1632. — [2] Alphonsus Mendez, Iesuita Lusitanus, qui anno 1626 a rege Socinio solemnem professionem fidei Romanae obtinuit.

obtinetur. Ille autem perfidus homo ad regem ingressus de me dixit: «Profecto iste vir seducit homines iisque dicit oportere nos surgere pro fide nostra et occidere regem et expellere Francos.» His et *similibus verbis accusabat me valde. Ego autem, cum haec * p. 5. cognovissem, veritus, tres uncias auri quas possidebam et psalmos Davidis, quibus orarem, sumpsi et noctu inde aufugi. Sed nemini quo vaderem aperui. Et in campum ad flumen Takkazī veni, et secundo die, cum esurirem metuens exii ut panem ab incolis terrae peterem; atque cum panem mihi dedissent, ego edi et fugiens abii. Et sic multos dies agebam. Et cum versus Šoam irem, repperi campum ubi nulli erant homines. Et sub altam abyssum erat spelunca pulchra, et dixi: «Maneam hic, nescientibus hominibus.» Atque illic mansi duos annos usque ad mortem Socinii *regis*. Nonnullis autem temporibus egressus ad emporium ibam vel in terram quandam Amharae, cum incolis Amharae monachus anachoreta stipem mendicans viderer, et quae essem mihi dabant. Homines autem nesciebant quo me reciperem. Atque cum solus essem in spelunca mea videbar mihi esse in regno coelorum. Nolebam enim cum hominibus esse, sciens improbitatem eorum infinitam. Atque speluncam meam ornavi sepe lapidum et veprium ad arcenda animalia agrestia ne devorarent me noctu, et feci exitum ut aufugerem si quando homines petentes me venirent; ibique eram in pace et precabar e toto corde meo psalmis Davidis et Deum me esse auditurum sperabam.

CAPUT III.

Atque cum post orandum non esset mihi quod laborarem, cogitabam per totos dies de discordiis hominum et de eorum improbitate et de sapientia Dei creatoris eorum qui tacet dum homines male agunt in nomine ipsius et proximos persequuntur et fratres suos interimunt. Nam his diebus Franci praevaluerunt. At non Franci solum, sed incolae terrae nostrae etiam peiores erant quam illi. Et qui acceperant fidem Francorum dicebant: «Copti abnegarunt rectam sedis Petri fidem, et inimici Dei sunt»; et propterea persequebantur eos. Idemque faciebant Copti propter fidem ipsorum. Et ego cogitabam dicens: «Si Deus est tutor hominum, quid corrupta est natura eorum tanto opere?» dixique: «Quomodo scit Deus, aut estne qui sciat in coelis? Ac si est qui sciat, cur tacet de improbitate hominum cum polluunt *nomen ipsius et inique agunt * p. 6.

in sancto eius nomine?» Et cogitabam multum, sed nihil cognovi. Et orans dicebam : «O Domine mi, et creator, qui creasti me rationalem, fac me intellegentem, et sapientiam tuam secretam aperi mihi. Lucidos redde oculos meos ne dormiant usque ad mortem. Manus tuae me fecerunt et finxerunt; redde me intellegentem 5 ut iussa tua percipiam. Neque enim multum aberat quin declinarent pedes mei aut solum meum lapsaret[1]; atque hic labor est prae me.» Haec et similia quum orarem, die quodam cogitabam dicens : «Ad quem precer aut estne deus qui audiat me?» Qua cogitatione valde contristatus sum et dixi : «Incassum igitur cor meum justificavi» (ut 10 inquit David[2]). Et postea cogitabam de iis quae idem ait David dicens[3] : «Qui plantavit aurem nonne audit»; et dixi : «Profecto quis dedit mihi aurem ut audiam, et quis creavit me rationalem, et quomodo veni in hunc mundum? Et unde veni? Neque enim fui ante mundum, ut scirem initium vitae meae aut initium conscien- 15 tiae meae. Quisnam creavit me? Num egomet ipse creatus sum mea manu? Sed non fui tunc cum creatus sum. Sin autem dico patrem meum et matrem meam creasse me, iam vero quaeritur creator parentum meorum atque parentum eorum usquedum venerint ad primos qui non creati sunt ut nos, sed qui in hunc mundum 20 venerunt alio modo sine genitore. Nam si hi quoque creati sunt nescio unde fuerit exordium nativitatis eorum nisi dicam : Qui creavit eos e nihilo, una essentia est quae non est creata, sed quae est, et erit usque in omnia saecula, dominus omnium et complectens omnia, sine principio aut fine, immutabilis, cuius anni 25 nequeunt numerari.» Et dixi : «Ergo est creator; nam si creator non esset, creatura non esset. Sumus enim nos; creatores autem non sumus, sed creati; ergo oportet nos dicere : Est creator, qui creavit nos. Atque hic creator qui nos intellegentes et rationales creavit, fieri non potest quin sit intellegens et rationalis. Nam ex 30 abundantia intellegentiae suae creavit nos intellegentes idemque omnia intellegit, omnia creavit, omnia potest.» Et dicebam : «Creator meus audiet me, si precabor ad eum», et propter hanc cogitationem gavisus sum gaudio magno valde. Et precabar magna cum spe et amavi creatorem meum ex toto corde meo dicens : «Tu, 35 Domine, scis omnem cogitationem cordis mei eminus. Nam ecce tu nosti omnia priora et posteriora; et omnes vias meas tu primus

[1] Cf. *Ps.* XII, 4, 5; CXVIII, 73; LXXII, 2. — [2] *Ps.* LXXII, 13. — [3] *Ps.* XCIII, 9.

nosti. *Propterea *in psalmo*[1] dictum est : « Tu scis eminus. Nam Deus novit cogitationes meas antequam natus sum », et dixi : « O mi creator, redde me intellegentem. » * p. 7.

CAPUT IV.

Et postea cogitabam dicens : « Suntne vera omnia quae scripta sunt
5 in libris sacris? » Ac quamquam multa cogitabam, nihil intellexi, et dixi : « Eam ut interrogem homines doctos et inquirentes, et dicent mihi verum. » Sed postea cogitabam dicens : « Quid respondebunt mihi homines, nisi quod sit in corde eorum? » Omnes enim dicunt : « Mea fides recta est, et qui credunt in fidem aliam credunt in
10 falsum, et inimici Dei sunt. » His autem diebus Franci dicunt nobis : « Fides nostra bona est, sed fides vestra mala. » Ac nos respondentes dicimus eis : « Non ita, sed vestra fides mala, fides nostra bona. » Praeterea Mohammedani et Iudaei si rogemus eos, idem dicent, et in hac lite quis est qui iudicet? Non *potest iudicare* quisquam e
15 filiis hominum ; nam omnes homines sunt actores et rei inter semet ipsos. Ego autem olim rogavi magistrum quendam Francum de multis quaestionibus fidei nostrae; idemque iudicavit omnia secundum fidem suam. Atque postea rogavi magistrum quendam valde doctum Aethiopem, idemque omnia iudicavit secundum fidem
20 suam. Ac si rogaverimus Mohammedanos aut Iudaeos, isti quoque iudicabunt secundum fidem ipsorum; et ubi inveniem qui iudicet vere? Nam ut fides mea videtur mihi vera, ita fides alterius ei videtur vera; sed veritas una est. Quae cum cogitarem, dixi : « O sapiens sapientium et iustus iustorum, creator mi, qui me creasti
25 intellegentem, tu fac ut intellegam, nam apud homines non reperitur sapientia aut veritas; sed prout dixit David[2], omnes homines sunt mendaces. »

Et cogitabam dicens : « Cur mentiuntur homines in hac re gravis momenti, ita ut se ipsos perdant? » atque visum est mihi eos men-
30 tiri quia putantes se scire tamen nihil sciunt. Nam putantes se scire, hanc ob causam non inquirunt ut reperiant verum. Et dixit David[3] : « Cor eorum coagulatum est ut lac. » Nam cor eorum coagulatum est in eo quod a prioribus audierunt neque inquirunt utrum verum sit *an falsum. Ego autem dixi : « O domine, qui * p. 8.
35 afflixisti me, decet me scire iudicium tuum. Tu castiga me veritate

[1] Cf. *Ps.* CXXXVIII, 3-5. — [2] *Ps.* CXV, 11. — [3] *Ps.* CXVIII, 70.

et admone me misericordia. At oleo peccantium et mendacium magistrorum caput meum ne unguatur[1] : tu fac ut intellegam, nam creasti me intellegentem.» Et cogitabam dicens : «Si intellegens sum, quidnam intellego?» Et dixi : «Intellego esse creatorem, qui maior est quam omnes creaturae; nam ex abundantia magnitudinis suae creavit magnas res. Et intellegens est, quippe qui omnia intellegat; nam ex abundantia intellegentiae suae creavit nos intellegentes; atque oportet nos adorare eum, quia dominus omnium est. Et si precabimur ad eum, audiet nos; nam omnipotens est.» Et cogitabam dicens : «Si Deus creavit me intellegentem, non frusta talem creavit me, verum ut quaeram et intellegam eum et sapientiam eius in ea qua creavit me via, atque adorem eum quamdiu vivam.» Et cogitabam dicens : «Cur non omnes homines intellegunt verum, sed *credunt* falsum?» Ac mihi videbatur *causam esse* quod natura hominum debilis est et segnis. Homini autem placet verum et valde id amat et arcana creationis cognoscere vult, sed haec res difficilis est nec percipitur sine magno labore et patientia, ut dixit Salomon[2] : «Dedi cor meum ad quaerendum et perscrutandum sapientia omnia quae creata sunt sub sole. Nam laborem durum Deus hominibus dedit ut laborent»; proptereaque homines nolunt quaerere, sed festinant credere quae audiverunt a patribus suis non quaerendo. Iam vero Deus hominem creavit dominum actionum suarum ut sit qualis velit esse, sive bonus sive malus. Ac si mavult se esse malum et mendacem, licet ei usquedum invenerit iudicium quod pravitati suae debeatur. Praeterea placet homini quod carnem eius iuvat, quia carnalis est; et quaerit quae caro sua optat omni ratione nancisci, sive bona sive mala. Nequaquam enim Deus hominem creavit malum, sed ei optionem dedit ut sit qualis velit, utque propter hanc optionem dignus sit aut mercede si bonus sit aut iudicio si malus sit. Mendax autem homo petens possessiones sive gloriam apud homines, si haec per falsum nancisci potest, falsum dicit id verum esse ratus. *Atque hominibus qui inquirere nolunt verum videtur et credunt id magna credulitate. Tandem quaeso, quot falsa credunt nostrates! Credunt magna credulitate in computationem stellarum aliasque computationes, praeterea in mussitandis nominibus arcanis et portenta et in eliciendos daemones et in omnem artem magicam et omnia verba hariolorum. Sed credunt

* p. 9.

[1] Cf. *Ps.* CXL, 5. — [2] *Eccle.*, I, 13.

omnia haec non quod inquirentes vera reppererunt sed quod audiverunt a prioribus. Atque hi priores cur haec mentiti sunt nisi possessiones et gloriam nanciscendi causa? Itemque qui populum regnare volebant, dixerunt : «Deus nos misit ad vos ut verum vobis praedicemus»; et credidit populus. Et qui post eos venerunt non inquisierunt in fidem patrum suorum qui eam acceperant sine disquisitione; iam vero eam corroboraverunt addentes historias signorum et portentorum, ut fidem suam veram esse probarent. Dixerunt enim : «Deus haec fecit»; et Deum testem falsi fecerunt et socium hominum mendacium.

CAPUT V.

Sed inquirenti cito aperitur verum. Nam qui inquirit pura intellegentia, quam creator in corde hominum posuit, spectans versus ordines et leges creationis, is verum nanciscetur. Dixit Moses[1] : «Missus sum a Deo ut annuntiem vobis voluntatem et legem eius»; et qui post eum venerunt, addiderunt historias portentorum quae in terra Aegypti et in monte Sinai facta esse dixerunt, et verba Mosis vero assimilaverunt. Sed inquirenti non videntur[2] vera. Nam in libris Mosis sapientia turpis invenitur, quae non congruit cum sapientia creatoris neque cum ordine legibusque creationis. Dei enim voluntate et ordine creationis statutum est ut vir et femina conveniant concubitu carnali ad liberos gignendos, ne progenies hominum extingueretur. Atque is concubitus quem Deus in lege creationis statuit, nequit esse impurus, quia Deus opera manuum suarum non inquinat. Moses autem dixit omnem concubitum esse immundum; sed intellegentia nostra nos docet eum qui dixerit haec falsum esse et facere ut ipse creator mentiatur. Iam vero legem Christianorum a Deo esse dixerunt, et miracula ad hoc probandum reperiuntur. Verum, intellegentia nostra dicit nobis et probat nobis matrimonium e lege creatoris esse; et tamen lex monastica irritam reddit sapientiam creatoris, quia *prohibet liberos gigni, et genus humanum extinguit. Et lex Christianorum cum dicit vitam monasticam praestantiorem esse quam matrimonium, falsum dicit neque a Deo est. Nam id quod legem creatoris diruit quomodo potest praestantius esse quam sapientia ipsius, an potest consilium hominum emendare quae Deus fecit? Itemque dixit Mohammedus : «A Deo accepi quae

* p. 10.

[1] Cf. *Ex.*, III, 13. — [2] Legendum videtur ኢይማስሎሙ.

vos iubeo»; ac scriptores miraculorum non desierunt missionem Mohammedi probare et *homines* in eum crediderunt. Nos autem scimus doctrinam Mohammedi non posse a Deo esse; nam homines qui nascuntur viri et feminae omnes sunt pari numero, ac si numeramus viros et feminas qui sunt in una ampla terra inveniuntur singulae feminae pro singulis viris, neque inveniuntur octonae vel denae feminae pro singulis viris; lex creationis enim iubet ut singuli singulas in matrimonium ducant, ac si singuli viri denas mulieres sumpserint, noni viri sine muliere relinquentur. Qua re diruuntur ordo creatoris et leges naturae, et irrita redditur utilitas matrimonii; Mohammedus qui docuit in nomine Dei licere uni viro multas sumere mulieres, mendax est neque a Deo missus est. Haec pauca inquisivi de matrimonio.

Itemque dum inquiro de ceteris rebus quae sunt in Pentateucho et in lege Christianorum et in lege Islami invenio multa quae non congruunt cum veritate et iustitia creatoris nostri quam intellegentia nostra nobis aperit. Deus enim lucem intellegentiae in corde hominis posuit ut videat bonum et malum, cognoscat quid liceat et quid non liceat, distinguat inter verum et falsum, «atque ut lucem videamus per lucem tuam, o Domine[1]!» Atque haec lux intellegentiae nostrae, si videmus per eam prout debemus, non potest nos decipere; nam Deus dedit nobis hanc lucem ut ea servemur, non ut pereamus *ea*. Atque quidquid nobis lux intellegentiae monstrat, id e fonte veritatis est, sed quae homines dicunt, e fonte mendacii sunt, et intellegentia nostra nos docet omnia quae creator statuerit recta esse. Creator autem bona sapientia statuit ut sanguis emanet menstruus ex utero feminae. Atque hoc effluvio sanguinis vita feminae indiget ad gignendos liberos; femina autem quae caret hoc effluvio sanguinis sterilis est neque potest *parere, quia natura eius corrupta est. Verum Moses et Christiani hanc sapientiam creatoris impuram declararunt, atque Moses omnia etiam quae talis femina tangit impura declarat; quae lex Mosis molestum facit matrimonium et totam vitam feminae et irritam legem inter se iuvandi et prohibet liberos educare et delet amorem. Quam ob rem haec lex Mosis non potest esse e creatore feminae. Iam vero dicit nobis intellegentia nostra oportere ut sepeliamus fratres nostros mortuos. Et corpora eorum non sunt impura nisi secundum sapientiam Mosis; non *sunt*

* p. 11.

[1] *Ps.* xxxv, 10.

secundum sapientiam creatoris nostri qui creavit nos e pulvere ut revertamur ad pulverem. Deus autem non impurum facit ordinem ipsius quem magna sapientia omnibus creaturis imposuit, sed homo eum impurum facere vult ut glorificet vocem mendacii.

5 Praeterea dixit Evangelium[1] : «Qui non reliquerit patrem et matrem et mulierem et liberos non dignus est Deo.» Hac derelictione natura hominis corrumpitur. Deus autem non acquiescit in creaturae suae interitum, atque intellegentia nostra nos docet relinquere patrem et matrem tempore senectutis ita ut moriantur 10 auxilio deficiente, magnum esse peccatum, neque Dominum esse deum qui amet improbitatem, et relinquere liberos peius esse quam *quod* animalia silvestria *faciunt* quae non derelinqunt catulos suos. Qui autem relinquit mulierem suam facit ut ea moechetur, et diruit ordinem creatoris et leges naturae. Et quod attinet ad id quod 15 Evangelium dixit hoc loco fieri non potest ut a Deo sit. Iam vero Mohammedani dixerunt licere venire et emi hominem ut animalia. Sed per intellegentiam nostram scimus hanc legem Mohammedanam non posse emanare e creatore hominis qui nos aequales creavit, ut fratres, ita ut creatorem nostrum appellemus patrem 20 nostrum. Mohammedus autem fecit hominem debilem possessionem fortis et creaturam rationalem aequavit cum animalibus irrationalibus; num potest emanare a Deo haec improbitas?

Itemque Deus non iubet inania neque dicit : «Hoc edes, illud non edes; hodie ede, cras ne edas; carnem ne edas hodie, ede cras», 25 sicut videtur iis qui tenent leges ieiunii apud Christianos. Neque Mohammedanis dixit Deus : «Edite noctu, at interdiu ne edatis»; aut his similia. Nam ratio nostra nos docet licere nobis edere omnia quae valetudini et naturae nostrae non nocent, et edere cotidie quantum nos satiat secundum vitae nostrae necessitatem. 30 At uno die *edere, altero die ieiunare detrimento est valetudini, * p. 12. atque lex ieiunandi excedit ordinem creatoris qui *potiones et* cibos creavit vitae hominis et vult nos edere eos gratesque sibi agere, neque decet nos abstinere beneficiis eius. Et si qui sunt qui dixerint mihi, ad interimendam concupiscentiam carnis constitutam 35 esse legem ieiunandi, respondeo illis : «Concupiscentia carnis qua attrahitur vir ad feminam et femina attrahitur ad virum e sapientia creatoris est neque licet perdere illam nisi secundum legem notam

[1] Cf. Matth., x, 37; Luc., xiv, 26.

quam Deus instituit de concubitu legitimo. Neque enim Deus frustra posuit hanc concupiscentiam in carne hominum et omnium animalium, sed plantavit eam in carne hominis ut sit fundamentum vitae huius mundi et stabiliat omnem creaturam in ea quae ei destinata est via. Atque ne haec concupiscentia modum suum excedat oportet nos edere secundum necessitatem nostram, quia satietas nimia et ebrietas valetudinem et laborem perdunt. Ut autem non peccat qui edit secundum necessitatem suam die dominica et diebus quinquaginta [1], ita is non peccat qui edit feria sexta et diebus ante Pascham. Deus enim creavit hominem cum desiderio edendi aequali omnibus diebus et omnibus mensibus. Iudaei autem et Christiani et Mohammedani non intellexerunt opera Dei cum legem ieiunandi instituerunt, et mentiuntur cum dicunt Deum nobis ieiunium imposuisse et prohibere nos edere; nam Deus creator noster nobis cibos dedit ut alamur, non ut eis abstineamus.

CAPUT VI.

Est autem alia magna inquisitio *haec* : Omnes homines aequales sunt coram Deo, et omnes intellegentes, ipsius creaturae; ipse autem non creavit unum populum vitae, alterum morti, unum misericordiae, alterum iudicio. Et ratio nostra nos docet hoc partium studium non inveniri penes Deum, qui iustus est in omnibus suis operibus. Moses autem missus est ut Iudaeos doceret solos, et David ipse dixit [2] : «Non fecit taliter cum aliis nationibus, neque aperuit eis legem suam.» Cur aperuit Deus legem suam uni nationi, alteri non aperuit? Atque his diebus Christiani dicunt : «Doctrina Dei non reperitur nisi apud nos»; idemque dicunt Iudaei et Mohammedani et Indi *aliique. Praeterea Christiani non consentiunt inter se : Franci enim dicunt nobis : «Non est doctrina Dei apud vos, sed apud nos est»; nos ipsi quoque idem dicimus, et si audiremus homines non venisset doctrina Dei nisi ad paucissimos. At ne scimus quidem ad quem venerit ex his omnibus. Num Deus nequit stabilire verbum suum apud homines quandocumque placet ei? Sed sapientia Dei consilio optimo non sivit homines consentire de falso, ne iis verum videatur. Nam si omnes homines

* p. 13.

[1] A Pascha usque ad Pentecosten, quo tempore prohibetur ieiunium. — [2] *Ps.* CXLVII, 20.

de re quadam consentiunt, haec res vera apparet; sed fieri non potest ut omnes homines consentiant de falso, sicut nequaquam consentiunt de fide sua. Quaeso, cogitemus qua re omnes homines consentiant dicentes esse Deum, creatorem omnium rerum? Quia 5 ratio omnium hominum scit haec omnia quae videmus creata esse neque creaturam posse inveniri sine creatore, et esse creatorem hoc verum est. Propterea de hac re omnes homines consentiunt. Verum si inquirimus de fidebus quas homines docent, non consentimus de iis, quia in iis verum mixtum est cum falso. Et homines litigant 10 inter se; unus enim dicit : «Hoc verum est»; alter dicit : «Non ita, sed falsum est.» Omnes autem mentiuntur si vocem hominum faciunt vocem Dei. Et cogitabam dicens : «Etiamsi fides hominum non ex Deo est, tamen hominibus necessaria est et bonas res producit, quia pravos deterret ne male agant et bonos consolatur in 15 patientia sua. Mihi autem talis fides videtur esse uxor viri quae peperit e scortatione, coniuge nesciente; coniux autem gaudet de puero ratus eum filium suum esse et amat matrem eius; si vero cognoverit eam peperisse e scortatione, contristatur et uxorem cum filio expellit. Itemque ego postquam cognovi fidem meam esse adul- 20 teram sive falsam, contristatus sum propter eam et propter filios quos peperit e scortatione qui sunt odium, persecutio, percussio, captivitas, mors, quum me pepulerunt in hanc speluncam. At ut verum dicam, haec fides Christiana qualis constituta est tempore *Evangelii non fuit mala, nam iubet homines inter se amare et om- * p. 14. 25 nem misericordiam exercere. Hoc autem tempore homines terrae nostrae demiserunt amorem Evangelii *et declinaverunt* ad odium et violentiam et venenum serpentis, et diruerunt fidem suam e fundamentis, docent res vanas et improbitatem exercent, ita ut falso appellentur Christiani.

CAPUT VII.

30 Et cogitabam dicens : «Cur sinit Deus homines mendaces seducere populum suum? Deus enim dedit omnibus singulis rationem ut cognoscant verum et falsum, et dónavit eos optione qua eligant aut verum aut falsum prout velint. Itaque si volumus verum, quaeramus id ratione nostra quam Deus nobis dedit, ut per eam vi- 35 deamus quid nobis opus sit ex omnibus naturae necessitatibus. Verum autem non reperimus per doctrinam hominum, quia omnes homines mendaces sunt. Et si falsum vero anteponimus, non perit

hanc ob rem ordo creatoris neque lex naturalis toti naturae imposita, sed nos ipsi perimus errore nostro. Deus autem tuetur mundum ordine suo quem constituit quemque homines nequeunt delere, quia ordo Dei fortior est quam ordo hominum. Quam ob rem qui putant vitam monasticam praestantiorem esse quam matrimonium illi vi ordinis creatoris ad matrimonium attrahuntur; quique putant ieiunium iustificare animam, illi edent si esurient; quique putant eum qui possessiones suas relinquit, esse perfectum, illi propter utilitatem in possessionibus repertam attrahuntur ad possessiones quaerendas, et postquam reliquerunt eas, rursus eas quaerunt, sicut multi e monachis terrae nostrae faciunt. Itemque omnes mendaces ordinem naturae diruere volunt : sed fieri non potest quin mendacium suum debilitatum videant. Creator autem deridit eos, Dominus creationis eos subsannat[1]. Nam agnoscit Deus recte agendum, sed peccator operibus manuum suarum illaqueatur[2]. Propterea monachus qui ordinem matrimonii impurum habet, scortatione illaqueabitur aliisque peccatis carnalibus quae contra naturam sunt et pravis morbis. Quique possessiones suas despiciunt erunt hypocritae apud reges et homines divites ut possessiones adipiscantur. Quique consanguineos derelinquunt propter Deum, carebunt adiutore tempore calamitatis et senectutis atque maledicere et Deum hominesque blasphemare incipient. *Itemque omnes, qui ordinem creatoris diruunt, operibus suarum manuum illaqueabuntur. Iam vero admittit Deus errorem et malum inter homines quia animae nostrae in hoc mundo tanquam in terra temptationis sunt, in qua selecti a Deo probantur, ut dixit sapiens Salomon[3] : Nam Deus probavit iustos et invenit eos dignos ipso, et ut probatur aurum in fornace, ita eos probavit atque ut sacrificium acceptum eos accepit. Mortui autem et ad creatorem nostrum reversi, videbimus quomodo Deus omnia constituerit iustitia et magna sapientia et omnes vias eius veras esse et rectas. Quod anima nostra vivat post mortem carnis nostrae apparet; nam in hoc mundo desiderium nostrum non impletur; sed qui carent quaerunt, et qui habent addere volunt ei quod habent, atque etiamsi homo acquisierit omnia quae sunt in mundo tamen non satis habebit et plus cupiet. Quae dispositio naturae nostrae docet nos non esse creatos huic vitae soli, sed futurae

* p. 15.

[1] Cf. *Ps.* II, 4. — [2] Cf. *Ps.* IX, 17. — [3] *Sap.*, III, 5, 6.

quoque vitae ibique animas quae perfecerint voluntatem creatoris sui satiatum iri in perpetuum neque quidquam aliud esse opta-turas. Et sine hac *dispositione* natura hominis foret imperfecta neque quidquam ex iis quibus indiget nancisceretur. Iam vero anima
5 nostra potest cogitare Deum ac videre eum mente; praeterea potest cogitare vitam aeternam. Neque in cassum Deus hanc cogitationem dedit, sed ut dedit cogitationem, ita dedit realitatem. Iam vero, in hoc mundo non impletur omnis iustitia : mali homines enim satis habent bonorum huius mundi, mites esuriunt, sunt mali qui
10 gaudeant, sunt boni qui doleant, sunt pravi qui exultent, sunt iusti qui fleant. Propter hoc requiritur post mortem nostram altera vita atque altera iustitia perfecta qua omnibus pro operibus suis retribuatur, quaque praemium recipiant qui voluntatem creatoris per lucem rationis revelatam perfecerint et legem naturae suae ob-
15 servarint. Lex naturae autem apparet, quia ratio nostra nobis eam clare dicit, si in eam inquirimus. Homines autem nolunt inquirere, sed malunt in verba hominum credere quam in crea-toris sui voluntatem inquirere.

CAPUT VIII.

Voluntas Dei autem agnoscitur hoc brevi *verbo rationis nostrae * p. 16.
20 quae nobis dicit : Adora Deum creatorem tuum et ama omnes ho-mines ut temet ipsum. Praeterea dicit ratio nostra : Ne facias homi-nibus quod eos tibi facere non vis, sed fac illis quod eos tibi facere vis. Praeterea decalogus Pentateuchi est voluntas creatoris si omittas *praeceptum quod est* de sabbato honorando, nam de hono-
25 rando sabbato ratio nostra tacet. Sed ne occidamus neu furemur neu mentiamur neu ad mulierem alius viri eamus : haec et similia facere nobis non licere ratio nostra nos docet. Itemque sex verba Evan-gelii sunt voluntas creatoris. Nos ipsi enim volumus homines nobis fa-cere hanc misericordiam, et decet nos facere *eandem* aliis, quantum
30 possumus. Iam vero voluntas Dei est ut vitam et existentiam nos-tram in hoc mundo conservemus. Nam voluntate creatoris venimus et manemus in hac vita, neque licet nobis eam dimittere contra sanctam eius voluntatem. Et ipse creator vult nos ornare vitam nostram scientia et labore; nam ad hoc nobis rationem dedit et
35 facultatem. Quam ob rem labor manuum e voluntate Dei est quia sine eo necessitates vitae nostrae non implentur. Itemque matrimo-

nium unius cum una et educatio liberorum. Praeterea sunt multae aliae res quae congruunt cum ratione nostra et necessariae sunt vitae nostrae sive existentiae omnium hominum. Atque oportet nos observare eas, quia haec est voluntas creatoris nostri, et oportet nos scire Deum non creasse nos perfectos sed creasse nos rationales 5 et perfectioni idoneos, ut fiamus perfecti, quamdiu in hoc mundo sumus, et digni fiamus mercede quam creator noster sapientia sua nobis praeparavit. Potuit Deus creare nos perfectos et facere nos beatos in terra, verum noluit creare nos tales, sed creavit nos perfectioni idoneos et posuit nos inter tentationes huius mundi ut 10 fiamus perfecti et digni mercede quam daturus sit creator noster post mortem nostram, et quamdiu sumus in hoc mundo oportet nos laudare creatorem nostrum et perficere voluntatem eius et patientes esse usquedum nos ad se duxerit, et petere a benignitate eius ut leves reddat nobis dies tentationis et remittat nobis peccata 15 nostra et delicta quae nescientes commisimus; *atque det nobis * p. 17. intellegentiam ut cognoscamus leges creationis nostrae easque observemus.

Quod attinet autem ad preces, oportet nos semper precari quia natura rationalis eo indiget. Atque anima intellegens quae novit 20 esse Deum qui omnia scit, omnia conservat, omnia regit, attrahitur ad eum, ita ut oret et petat ab eo bonas res, et malo liberetur et protegatur manu eius qui omnia potest et cui nihil impossibile est, Deus magnus et sublimis qui videt quae *supra et* infra sunt, omnia amplectitur, omnia intellegit, omnia ducit, omnia docet, pater 25 noster, creator noster, protector noster, praemium animis nostris, misericors, benignus, qui scit omnem calamitatem nostram, qui acquiescit patientiae nostrae, qui nos vitae non perditioni creavit, ut dixit sapiens Salomon[1] : «Tu, o Domine, doces omnia quia potens es super omnia et praetermittis peccata hominis expectans 30 resipiscentiam. Amas omnia quae sunt neque quicquam est quod despicias inter ea quae creasti : tu es indulgens et misericors erga omnem creaturam.» Deus autem creavit nos intellegentes ut cogitemus de magnitudine eius et laudemus eum et oremus ad eum necessitatum corporis et animae nostrae implendarum causa. 35 Haec omnia docet nos ratio nostra quam creator in corde hominis posuit. Quomodo possunt ea esse inania aut mendacia?

[1] *Sap.*, XI, 24, 25.

CAPUT IX.

Ego autem alio quoque modo novi Deum exaudire preces nostras, si oremus ad eum e toto corde nostro atque cum amore et fide et patientia : ego enim peccator cum adolescerem multum tempus nihil cogitabam de Dei operibus neque orabam ad eum,
5 sed peccabam multa quae naturam rationalem non decent, et propter peccata mea in retia incidi, quibus homo non potest liberari *per se ipsum* atque prorsus affligi coepi et terror mortis super me venit. Illo die ad Deum reverti et exorsus sum ad eum precari ut me liberaret, nam scit omnes vias salutis. Et Deo dixi : «Resipisco e
10 peccatis et quaero voluntatem tuam, o domine, ut faciam eam. Nunc autem remitte mihi peccata mea et libera me.» Atque e toto corde orabam per multos dies ; Deus autem audivit me et servavit me omnino ; ego vero laudavi eum et ad eum reverti e toto corde meo. Et dixi psalmum *cxiv : «Amavi, nam Deus exaudivit vocem * p. 18.
15 orationis meae.» Ac visum est mihi hunc psalmum scriptum esse mea causa. Tunc dixi : «Non moriar, sed vivam. Enarrabo ergo quae Deus fecit [1].»

Fuerunt enim qui semper me accusabant apud regem et dixerunt : «Iste homo inimicus tuus, et inimicus Francorum est» ; atque
20 novi iram regis exarsisse contra me. Et die quodam nuntius regis ad me venit, atque : «Veni, inquit, cito ad me, dixit rex». Ego autem valde metui, sed aufugere non potui quia viri regis me custodiebant. Et postquam noctem totam e corde tristi oravi, tempore matutino surrexi et profectus ad regem introii. Deus autem
25 cor regis lene fecerat ut me benigne acciperet neque quidquam mihi diceret ex illis quae metueram. Solum interrogavit me de multis rebus quae ad doctrinam et libros attinent dixitque mihi : «Cum vir doctus sis, oportet te Francos amare quia valde docti sunt.» Ego respondi : «Ita est» ; timebam enim, et Franci re vera
30 docti sunt. Tunc rex mihi quinque uncias auri dedit, atque in pace me dimisit. Et cum abissem, miratus Deo gratias egi qui mihi bene fecerat. Rursus cum Walda-Yōḥannes me accusavisset, aufugi, sed non *ad Deum* oravi ut antea ut me periculo eriperet, quia fugere poteram ; nam decet hominem facere quantum possit
35 ipse, neque inaniter Deum tentare. Nunc autem laudo eum ; nam

[1] *Ps.* CXVII, 17.

quia aufugi et in spelunca mea constiti occasionem adeptus sum vertendi me totum ad creatorem meum ut cogitarem quae antea numquam cogitavi, et verum cognoscerem quod animam meam delectat gaudio magno. Et Deo dico : « Profecto dignus fui quem afflictione alliceres, ut iudicium tuum agnoscerem. » Nam cum solus 5 in spelunca mea essem, plus didici quam cum apud magistros essem. Quae autem in hoc libro scripsi, perpauca sunt; at multa quae his similia sunt in spelunca mea cogitavi. Et laudo Deum qui mihi sapientiam dedit et scientiam arcanorum creationis, et anima mea ad eum attrahitur et omnia despicit nisi cogitandum de operibus 10 Dei eiusque sapientia. Et orabam omnes dies *corde expanso psalterium Davidis; quae oratio multum mihi prodest et cogitationem meam ad Deum elevat. Ac cum in psalterio Davidis reperio quae non congruunt cum cogitatione mea, ego ea interpretor et facio ut congruant secundum scientiam meam omniaque mihi bona 15 videntur. Et cum his verbis precarer, confidentia Dei mea augebatur. Et dicebam : « Semper exaudi, o domine, orationem meam, ne neglegas preces meas[1]. Serva me a violentia hominum; tu, domine, ne arceas a me clementiam tuam. Misericordia et iustitia tua semper me visitent[2]. Ne autem pudefiam, o domine, nam te invocavi[3]. 20 Huiusmodi cantabo nomini tuo in aeternum ut cotidie mihi desiderium meum des[4]. Specta ad me et clemens esto erga me : da potestatem servo tuo ac serva filium ancillae tuae. Da mihi signum boni[5]. Propter nomen tuum duc me et ale me[6]. Ne attrahas ad peccatores animam meam, ut misericordia tua supra me versetur 25 prout in te confisus sum. Auditam fac mihi clementiam tuam tempore matutino[7]. Protege et duc me in terra; ne introducas me in manus inimicorum meorum. Fac ut gaudium et exultationem audiam; ne demas spem meam. Illi quidem maledicunt, at tu benedic ut agnoscant hanc esse manum tuam[8]. » Haec et similia 30 orabam e toto corde interdiu et noctu.

* p. 19.

CAPUT X.

Preces autem, quas precabar tempore matutino et vespertino, haec fere erant : « Adoro te, o creator et protector mi, et amo te e

[1] Cf. *Ps.* LIV, 2. — [2] Cf. *Ps.* XXXIX, 12. — [3] Cf. *Ps.* XXX, 18. — [4] Cf. *Ps.* LX, 9. — [5] Cf. *Ps.* LXXXV, 16, 17. — [6] Cf. *Ps.* XXX, 4. — [7] Cf. *Ps.* CXLII, 8. — [8] Cf. *Ps.* CVIII, 27, 28.

toto corde meo, et laudo te propter beneficia quibus me affecisti hac nocte» — vesperis dicebam «hac die»; — «Protege me hoc quoque die» — vesperis dicebam «hac quoque nocte». — Fac me intellegentem hoc die et omnibus diebus vitae meae, ut agnos-
5 cam voluntatem tuam, et ego perficiam eam, et remitte mihi peccata mea. Da mihi cotidie quae satisfaciunt necessitatibus vitae, et semper confirma me confidentia tua, o domine mi, propter benignitatem tuam et propter potentiam tuam et propter magnitudinem tuam, protege me contra paupertatem et manus et linguam
10 hominum et morbum corporis et tristitiam animae.» Et postea orabam psalmum xxx : «Tibi confisus sum.» Cogitavi etiam et dixi : «Decet me laborare et operam impendere, quantum possum, ut recipiam omnia quibus vita mea eget, neque oratio sola mihi prodest. Sed dum nescio *laborem*, laborem aggredior fretus potentia Dei;
15 labor autem meus sine benedictione tua, *o domine, nihil mihi * p. 20.
prodest. Tu benedic cogitationi meae et labori meo et vitae meae, et da mihi possessiones et felicitatem ea quam nosti et vis ratione. Verte cor hominum qui mecum sunt, ut bene agant mecum; nam omnia fiunt voluntate tua benedicta et fac mihi favorem
20 tempore senectutis meae.»

Et cognovi cor nostrum semper in manu Dei esse, et Deum posse reddere nos beatos et laetos, etiamsi calamitate et paupertate et morbo afflicti sumus; posse reddere nos depressos in divitiis et omnibus luxuriis huius saeculi. Propterea videmus omnibus diebus
25 pauperes et miseros gaudio cordis sui oblectari; sed divites et reges *videmus* tristes et depressos in divitiis suis et prae multitudine desideriorum. Atque cum nos nolimus, tristitia exoritur in corde nostro nescientibus nobis causam exordii eius. Et decet nos orare ad Deum, ut det nobis gaudium et felicitatem et laetificat nos in terra.
30 Deus enim facit ut lux exoriatur super iustos et gaudium super eos qui recto corde sunt[1], et scit regitque omnes vias cordis nostri, et potest reddere nos felices in calamitate, tristes autem in felicitate. Nam gaudium et tristitia non veniunt ad nos, prout hominibus placet, sed prout Deus nos exaudit. Et dixi: «Tu domine et
35 creator mi, da mihi gaudium et felicitatem et redde me beatum quamdiu ero in terra; et mortuum adduc me ad te et satia me de te.»

His verbis orabam interdiu et noctu et admirabar pulchritu-

[1] Cf. *Ps.* xcvi, 11.

dinem creaturarum Dei secundum ordines earum, animalia et feras silvestres. Illa enim natura creationis suae adducuntur ut vitam suam conservent et propagent semen suum. Praeterea arbores campi et plantae magna sapientia creatae germinant, virent, florent, gignunt fructum seminis sui secundum ordines suos sine errore 5 atque animatae esse videntur. Iam vero montes, valles, flumina, fontes aquae, omnia opera tua laudant nomen tuum, o domine, ac valde laudatum est nomen tuum in tota terra et in caelis valde. Magna sunt opera manuum tuarum! Ecce sol, fons lucis et fons vitae mundi, et luna et stellae quas tu constituisti quaeque non 10 aberrant a viis suis quas tu illis praescripsisti; quis autem potest scire numerum stellarum et distantiam et magnitudinem earum, quae nobis parvae videntur propter distantiam; nubes quoque fundentes aquam quae vireta germinare facit. Omnia sunt magna *et admirabilia et omnia sunt creata magna sapientia. 15

* p. 21.

Sic degi duos annos admirans et laudans creatorem. Et cogitabam dicens: « Pulcherrimum est opus Dei et profunda eius cogitatio cuius sapientia inenarrabilis est. Quomodo ergo homo parvus et pauper mentiri potest ac dicere: « Missus sum a Deo ut aperiam hominibus sapientiam et iustitiam eius? » Sed nihil aperit nobis nisi 20 vana et contempta aut res quarum natura multum inferior est ratione quam nobis creator noster dedit ut magnitudinem ipsius intellegamus. Et dixi: « Ego parvus et pauper sum coram te, o domine; fac ut intellegam quae oportet me scire de te, ut magnitudinem tuam admirer et laudem te cotidie nova laude. » 25

CAPUT XI.

Anno post Christum natum MDCXXV cum Socinius rex mortuus esset, filius Fāsīladas regnavit in loco eius; is autem primo Francos amabat ut pater eius, sed non persequebatur Coptos, ut pax esset in tota terra Aethiopiae. Tunc exii e spelunca mea atque in terram Amharae profectus postea in terram quae vocatur Bēgamedr transii 30 omnibusque Francorum inimicis unus e monachis qui diebus Socinii aufugerant, videbar. Propterea me amabant et cibum vestemque mihi dabant. Quem in modum cum migrarem e terra in terram nolebam Axumam reverti non ignorans improbitatem sacerdotum illorum. Atque recordatus viam hominis a Deo firmari dixi: 35 « Duc me, o domine, in via qua iturus sim et in terram in qua sim

habitaturus.» Et cogitabam traiicere (*flumen Abāy*) et habitare in terra Gōžām *dicta*, sed Deus me in locum adduxit de quo non cogitaveram. Nam die quodam adveni in terram Enferāz ad virum quendam divitem cui nomen erat Habtū quod *nomen idem* est *atque*
5 Habta-Egzī'abḥēr, cum eoque unum diem degi. Postero die ab eo stilum et chartam petii ut literas ad consanguineos meos Axumam mitterem. Ille autem : «Esne, inquit, scribendi peritus?» At ego : «Ita est, inquam, scribendi peritus sum.» Tunc respondens mihi dixit : «Mane mecum nonnullos dies, ut mihi psalterium Davidis scribas;
10 ego autem mercedem tibi dabo.» Atque ego consentiens corde meo Deo gratias egi qui mihi viam monstrarat qua vescerer fructibus mei laboris. Neque enim ad munus meum prius redire volebam neque docere falsum, *sciens* si verum docerem, *homines me non * p. 22. audituros esse, sed me illis invidiae fore eosque me accusaturos et
15 persecuturos. Ego verum in pace et amicitia cum omnibus hominibus esse volebam atque malebam fructu laboris mei vesci et ab hominibus neglegi et seclusus esse cum sapientia quam Deus me docuerat, quam honoratus in domu peccatorum. Paucis diebus post, stilo et charta praeparatis unum librum psalterii Davidis scripsi.
20 Et dominus Habtū omnesque qui scripturam meam videbant, eam admirabantur quia pulchra erat. Tunc dominus Habtū mercedem mihi dedit pulchram vestem; posteaque filius illius Habtū, cui nomen erat Walda-Mīkā'ēl, dixit mihi : «Scribe mihi quoque, ut scripsisti patri meo.» Et cum scripsissem, dedit mihi vaccam et
25 duas capras. Et postea multi ad me venerunt petentes a me ut scriberem librum Davidis aliosque libros et literas; nam praeter me non erat quisquam scribendi peritus in illa terra; et dederunt mihi vestes, capras, sal, frumentum aliasque his similes res. Erant autem domino Habtū duo filii pueri : alteri erat nomen Walda-
30 Gabre'ēl, qui appellabatur Tasammā, alteri erat nomen Walda-Ḥeywat, qui appellabatur Metkū. Eorumque pater Habtū mihi dixit : «Doce eos lectionem psalterii, et ego mercedem tibi dabo cibum tibi sufficientem; quae autem acquisieris scriptura manus tuae, tibi erunt.» At ego : «Ita, inquam, pater mi, omnia quae
35 me iubebis faciam. Solum esto mihi pro patre et matre et consanguineis meis; nam praeter te non mihi sunt consanguinei.»

CAPUT XII.

Et tunc cognovi oportere hominem non esse solum sine muliere; nam ea via ad peccatum adducitur. Neque decet homines in iis esse quae contra naturam eorum sunt, ne illaqueentur criminibus quae commiserint, ut dictum est veteribus : «Non decet virum esse solum sed mulier ei desideratur.» Dixi ergo ad dominum Habtū : «Ego non sum monachus sed simulavi propter temporis duritiam.» Erat autem femina quaedam ancilla domini *Habtū* cui nomen erat Ḫīrūt, quae non erat formosa, sed bene agens et intellegens et patiens. *De ea* dixi ad dominum Habtū : «Da mihi hanc feminam ut sit mihi uxor.» Et dominus Habtū consentiens : «Inde ab hoc tempore, inquit, ne sit ancilla mea, sed ancilla tua». At ego : «Ne sit, inquam, ancilla mea, sed sit mihi uxor; maritus et uxor enim aequales sunt in matrimonio, neque decet nos appellare eos dominum et ancillam; nam una caro et una existentia sunt.» Et dominus *Habtū mihi dixit : «Tu es vir Dei, fac tu prout desideras.» Tunc vocavimus illam feminam, et ego ei dixi : «Visne esse uxor mea?» Illa autem mihi dixit : «Prout dominus meus vult»; atque dominus Habtū ad eam : «Equidem volo», inquit. At illa mihi dixit : «Hoc mihi expedit; ubinam reperiam meliorem quam te?» Tunc nos domino Habtū diximus : «Benedic nobis, o pater noster!» At ille : «Deus, inquit, benedicat vobis et protegat vos et det vobis valetudinem et amorem in multos dies et det vobis liberos *simul* cum opibus huius mundi, et arceat res malas a vobis». Et nos diximus : «Amen! Amen!» Illa autem Ḫīrūt cum uxor mea facta esset, amavit me valde et gavisa est gaudio magno valde. Antea enim fuerat despecta in domo *domini* Habtū, et homines domus illius semper eam afflixerant. Sed quod amaverat me, ego corde meo consilium cepi, ut ei placerem quantum possem atque puto non esse aliud matrimonium fortius amore et magis benedictum a Deo quam nostrum. Erant autem mihi duae unciae auri quae mihi remanserant ex illis quae mecum sumpsi ex Axuma aufugiens, et scriptura manus meae acquirebam boves et capras et vestes. Et parvam domum aedificavi vicinam domino Habtū ibique ego et uxor mea nos mutuo amantes habitabamus. Illa autem interdiu et noctu nebat et ego scribebam et liberos *domini* Habtū aliosque pueros illius regionis docebam. At dominus Habtū dabat mihi unum urceum *frumenti quod appellatur* ṭaif singulis mensibus, propterea quod docebam filios eius.

* p. 23.

Hunc in modum cum uxore mea quattuor annos in pace et in pulchra vita degi, neque peperit mihi filium. At postea concepit et peperit filium xi die mensis ṭeqemt, feria secunda, anno post Christum natum MDCXXXI; et gavisi sumus de filio nostro. Et
5 appellavi eum secundum nomen patris mei Baṣagā-Habta-Egzī'abḥēr.

Tribus annis post, cum abūna Alphonsus in terram suam abisset, omnes inimici eius assurrexerunt, sed amici eius cum eo expulsi sunt. Eo tempore, in omnibus regionibus magistri quaerebantur
10 qui docerent et confirmarent doctrinam veterem, et consanguinei mei qui Axumae erant, me quaerebant ut ad munus meum redirem et libros sanctos Axumae docerem ut antea. Putabant enim homines me aufugisse veritum persecutionem quae propter abūna Alphonsum exstiterat; itaque ad me miserunt dicentes : «Redi ad nos; nam
15 perierunt inimici tui, amici tui autem servati sunt.» Ego autem respondens dixi iis : «Non mihi est inimicus, neque *amicus praeter hunc virum Dei dominum meum Habtū eiusque liberos et uxorem meam, neque unquam eos relinquam; vos autem maneatis in pace : ego non possum reverti ad vos.» * p. 24.

20 At iste inimicus meus hypocrita Walda-Yōḥannes qui antea me accusaverat apud Socinium regem, postquam abūna Alphonsus abiit, ad fidem Coptorum revertit; *revera* autem non habebat fidem nisi quae ei emolumento erat singulis temporibus. Et pro magna sua perfidia ad regem profectus amicus regis Fāsīladas factus est;
25 reges enim amant perfidos et hypocritas. Postquam autem audivit Walda-Yōḥannes me in pace vivere in terra Enferāz rursus me accusare coepit dicens : «Ille est magister Francus qui occulte doctrinam Francorum docet»; idemque praefecto terrae Enferāz dixit. Ego autem valde dolui propter perfidiam eius; primo enim dixerat
30 me esse inimicum Francorum et postea dixit me amicum eorum esse. Et prae tristitia cordis mei dixi : «Eripiat Deus labia perfida!» Atque multos dies orabam verbis psalmi xxxiv (Contende) et psalmi cviii (Domine, ne surdum agas). Et Deus me exaudivit; nam iste homo cum praefectus esset multis regionibus *terrae*
35 Dambeyā, homines sui eum oderant, ut occiderent eum. Eius autem cadaver in domo eius repertum est, sed interfector non repertus est, et alius quidam praefecturam et opes eius accepit.

CAPUT XIII.

Anno autem post Christum natum MDCXXXV adfuit magna fames in omnibus terris Aethiopiae et plaga fortis erat propter peccata populi nostri et propter absentiam amoris proximi : nam qui acceperant fidem regis Socinii et abūna Alphonsi antea persecuti fratres suos, qui non acceperant fidem eorum, necaverant, quique expulsi erant postea inimicos suos septies malum retribuerunt multosque interemerunt. Et omnes aperte apparebant non habere timorem Dei prae oculis neque viam pacis novisse. Et frustra appellabantur Christiani; nam Iesus Christus prae omnibus et super omnia iubet Christianos amorem mutuum. Qui amor mutuus prorsus extinctus erat inter eos qui appellabantur Christiani, omnesque contra fratres suos peccabant et se mutuo devorabant ut cibus devoratur. Et Fāsīladas rex[1] regnare coepit bono consilio et sapientia, verum *non perseveravit in bono, sed fuit rex improbus et in improbitate sua perstitit et in profundendo sanguine, et Francos, qui bene de eo meriti turres et domus pulchras ei aedificaverant et regnum eius omni opere sapientiae ornaverant, oderat et persequebatur, et retribuebat eis malum pro bono. Ipse autem Fāsīladas in omnibus rebus male agebat : homines occidebat sine iudicio, multum fornicatus feminas quibuscum scortatus erat interimebat, exercitus suos inique agentes emisit et terras domosque pauperum diripiebant. Deus enim populo malo malum regem dederat. Et propter peccata regis et populi adfuit plaga famis; et post famem adfuit pestilentia, multique mortui sunt et alii terrebantur neque hoc iis saluti erat. Nam errore et odio suo obduruerant. Dimidia pars eorum dicebat : «Propterea quod expulistis abūna Alphonsum advenit castigatio Dei super nos»; alii dicebant: «Propterea quod ante hac abnegastis fidem rectam et ecclesiam polluistis, hanc ob rem advenit plaga»; et simulabant inter se et litigabant, neque sciebant se dignos esse plaga propterea quod dimiserant amorem proximi et transgressi erant ordinem iustitiae, quem Deus imposuit omnibus creaturis, propter ordinem humanum, et diruerant leges naturales propter leges humanas huius illiusve fidei. Bene autem dixerunt Isaias et Evangelium de eis[2] : «Hic populus honorat me ore suo, sed in corde suo longe a me abest et frustra

* p. 25.

[1] Socinii successor; regnavit ann. 1632-1667. — [2] Cf. Is., xxix, 13; Matth., xv, 8; Marc., vii, 6.

adorant me, cum doceant doctrinam ordinum humanorum.» Iam vero Iohannes dixit[1]: «Qui autem dixit se in luce esse, sed proximum odit is est mendax et in tenebris versatur usque ad hunc diem; atqui amat proximum, in luce versatur neque ulla offensio apud eum est.
5 Qui vero odit proximum, in tenebris ambulat, neque scit quo vadat, nam tenebrae oculos eius obcaecaverunt.» Haec prophetia impleta est in hominibus terrae nostrae; nam ignorant quo vadant, et litigant de fide sua neque sciunt quid credant, et in tenebris versantur.

Nos autem postquam aurum nostrum absolutum est tempore
10 famis, vendidimus boves nostros et vestes, et — Deo sit gloria! — non esurivimus ut alii, sed edimus et aluimus esurientes et miseros per illos duos annos quibus fames et pestilentia erant, neque quidquam passi sumus, et impletum est in nobis quod dictum est[2]: «Non pudefient diebus malis, sed saturabuntur diebus famis.» Et
15 laudavimus Deum qui infinita bona nobis dederat.

CAPUT XIV.

* p. 26.

Atque uno anno post dominus Habtū mortuus est; et nos valde doluimus et plangore magno eum planximus. Is autem ante mortem suam vocaverat nos dixeratque nobis: «Ecce ego moriturus sum. Deus protegat vos et benedicat vobis! Tu esto pater liberorum meo-
20 rum.» Atque mihi dedit duos boves et unum mulum, uxori meae autem duos vaccas cum vitulis earum dedit dicens: «Orate pro anima mea.» Et in pace Dei mortuus est; faciat *Deus* ut anima eius benedicta quiescat *in pace!* Postquam autem sepelivimus eum magno honore, filius eius primogenitus, cui nomen erat Walda-
25 Mīkā'ēl, me ut patrem suum amavit et consilium meum audiebat; erat ei autem uxor, cui nomen erat Walatta-Peṭrōs, quaeque appellabatur Fantāya, et ea honorata erat inter honoratos terrae, bene agebat, amore proximi et humilitate impleta erat nosque, sicut mater amat liberos suos, amabat. Et duo filii domini Habtū, Ta-
30 sammā et Metkū, adoleverant et lectionem psalterii didicerunt. Metkū autem scripturam quoque et sawāsew[3] et libros didicit, et mecum associatus est scientia et magno amore et novit omnia arcana mea, neque quidquam ab eo abscondi. Et propter amorem eius haec pauca scripsi, postquam multas vices me rogavit.

[1] I Ioh., II, 9-11. — [2] *Ps.* XXXVI, 19. — [3] Cf. p. 3, n. 3.

CAPUT XV.

Filius meus autem adultus invenis pulcher fuit. Atque cum adolescens viginti[1] annorum erat cognovi illum nescientem committere peccatum quod indicat desiderium matrimonii; ego autem admonui eum multum eique dixi : «Haec res dedecet *te*, quia diruit ordinem quem creator nobis imposuit; sed duc feminam in matrimonium, atque in ordine naturae nostrae mane.» Atque ille : «Ita sit, inquit, da mihi uxorem.» Equidem quaerebam atque repperi filiam pulchram cui nomen erat Madḫānīt, filiam capitis armentariorum e regione Lāmgē *dicta*. Atque filius meus amavit eam; pater autem dedit illi *filiae* quindecim boves et vestes eaque uxor filii mei fuit et nos in amore uniti eramus. Duobus annis post peperit filium et nomen ei indidi Yetbārak (i. e. : *Benedictum*) dicens : «Benedictus sit Deus.» — Rursus autem filium peperit et nomen ei indidi Dastāya (i. e. : *Gaudium meum*). Rursus autem peperit filiam et nomen ei indidi ʿEsēteya (i. e. : *Merces mea*). Et laudabam Deum qui me satiavit omnibus bonis suis. Ego autem versabar cum hominibus christianus esse visus, sed corde meo non credebam nisi in Deum qui creavit omnia et conservat omnia, prout ipse me docuit. Et cogitans dixi : «Peccatone mihi tribuatur apud Deum *si simulo esse qualis non sum et homines decipio?» At dixi : «Volunt homines decipi; si autem aperio eis verum non audient me sed maledicent mihi et persequentur me, neque quidquam mihi prodest aperire cogitationes meas sed multum nocet. Et propterea ero cum hominibus dum unus ex iis sum; sed coram Deo sum sicut ipse docuit me.» Ut vero me cognoscant qui post me venturi sunt, volui scribere haec quae abscondam mecum usque ad mortem meam. Ac si postquam mortuus ero invenitur homo sapiens et inquirens, rogo eum ut addat cogitata sua ad meas cogitationes. Ecce, coepi inquirere ego quae non inquisita sunt ante hoc tempus. Et tu comple quae ego coepi, ut homines terrae nostrae sapientes fiant auxilio Dei et veniant[2] ad scientiam veri, ne autem credant in falsum neve confidant improbitati neve eant e vano ad vanum, sed sciant verum et ament fratres suos ne litigent de vana eorum fide sicut fecerunt usque adhuc. Ac si invenitur *vir* intellegens qui intellegit haec et iis praestantiora et docet scribitque ea, det Deus ei quae desi-

* p. 27.

[1] Ms. perperam numerum ፩ (unum) exhibet. — [2] Legas ወይብጽሑ.

derat corde suo et perficiat ei omnia quae cupit et satiet eum ex omnibus bonis suis infinitis sicut me satiavit; et laetum beatumque reddat eum in terra sicut me reddidit felicem et beatum usque adhuc. Qui autem male dixerit mihi propter hunc librum meum neque
5 voluerit sapere ita ut benigne agat retribuat Deus ei pro merito suo. Amen.

FINIS LIBRI

quem scripsit Zar'a-Yāᶜqōb, qui *idem* est *ac* Warqē, anno LXVIII vitae suae, tempore quo mortuus est Fāsīladas atque regnavit Yōḥannes[1]. Et postquam scripsit hunc librum Zar'a-Yāᶜqōb vixit vi-
10 ginti quinque annos, bona senectute, amans Deum creatorem nostrum et laudans interdiu et noctu, et valde honorabatur. Atque vidit liberos suos et filii sui liberos. Filius eius enim Habtū genuit quinque filios et quattuor filias ex uxore sua Madḫānīt. Et omnes dies *quos vixit* Zar'a-Yāᶜqōb, qui est *idem ac* Warqē, fuerunt anni XCIII,
15 sine morbo. Et mortuus est confidens valde Deo creatori nostro, atque uno anno post uxor eius mortua cum marito suo sepulta est. Deus recipiat animas eorum in pace in saecula saeculorum. Filius eius eiusdemque filii liberi honorabantur in *terra nostra et bene- * p. 28.
dictione patris sui affecti sunt; neque sufficiebat eis domus eorum
20 propter multitudinem boum suorum. Itaque pars descendit in vallem ad consanguineos matris suae ibique habitavit.

Ecce hunc in modum benedicitur homini qui timet Deum[2] — benedicat nobis Deus benedictione patris mei Habtū et benedictione magistri mei Zar'a-Yāᶜqōb. Nam ego aetate multum provectus sum;
25 adolevi et senui : iustum autem qui neglegatur non vidi neque semen eius carere cibo, sed in benedictione esse in saecula saeculorum. Equidem Walda-Ḥeywat qui appellor Metkū pauca haec verba addidi ad librum magistri mei ut sciatis finem eius beatam. Atque de sapientia mea quam ut intellegerem Deus fecit quamque magis-
30 ter meus Zar'a-Yāᶜqōb docuit me per LIX annos, ecce ego quoque librum scripsi ut omnes Aethiopiae liberi sciant et admoneantur. Deus det iis intellegentiam, sapientiam, amorem, et benedicat iis in saecula saeculorum. Amen.

FINIS HUIUS LIBRI.

[1] Regnavit ann. 1667-1682. — [2] *Ps.* CXXVII, 4.

II

INQUISITIO WALDA-ḤEYWAT.

In nomine Dei qui omnia creavit, omnipotens est, omnia protegit, * p. 29 omnia administrat, qui est et erit ante saecula usque in saecula, qui solus est perfecta essentia cuiusque magnitudo est infinita : scribam librum sapientiae et inquisitionis et philosophiae et admonitionis 5 quem composuit quidam magnus magister terrae nostrae cui nomen est Walda-Ḥeywat. — Benedictio Dei eius et scientia arcanorum creatoris nostri benedicti et observatio legum eius iustarum sit cum omnibus liberis Aethiopiae inde ab hoc tempore in aeternum. Amen.

[CAPUT PRIMUM.]

Audivistis dictum esse veteribus[1] : Adde sapienti occasionem et is 10 addet *tibi* sapientiam. Equidem cogitavi scribere quae Deus me docuit diebus longae meae vitae quaeque inquisivi recta mea intellegentia, ut hic liber dux ad admonitionem et scientiam sit liberis nostris qui venient post nos et causa sit sapientibus inquirendi et intelligendi opera Dei et addendi sapientiam ad sapientiam. Ego 15 autem non scribam quae audivi ex ore hominum aut accepi a doctrinis hominum nisi quod inquisivi et cognovi bonum esse; sed scribam quae mihi videntur vera postquam inquisivi et cognovi ea coram Deo, quem rogavi multis precibus et supplicationibus ut verum mihi monstraret et doceret me arcana et viam qua creavit 20 hominem intellegentem atque posuit eum inter alias creaturas quae in hoc mundo sunt. O mi frater, qui legis hunc librum meum scito me eum scripsisse magno timore Dei quo omnino arceor a falsum dicendo, neque me timere homines neque quicquam metuere facies eorum neque in ulla re associari cum eis qui scribunt et docent 25 falsum et vanum. Ac si dixerit quispiam : «Num tu solus cognovisti verum; alii autem non cognoverunt praeter te?» respondeo ei :

[1] Cf. *Prov.*, IX, 9.

«Non ego solus cognovi verum, sed multi cognoverunt id atque amarunt ut ego, sed non ausi sunt docere *illud aperte, quia timuerunt maledictionem hominum occaecatorum et expulsionem ab eorum congregatione (*excommunicationem*). Reliqui autem homines non cognoverunt id, quia id non quaesiverunt neque inquisierunt ut cognoscerent quid verum sit aut falsum, sed acceperunt et crediderunt quae audierunt a patribus suis sine inquisitione. Atque hanc ob rem liberi Christianorum fuerunt Christiani et liberi Mohammedanorum fuerunt Mohammedani, et liberi Iudaeorum fuerunt Iudaei; neque est alia causa fidei eorum nisi quod filii parentum suorum sunt. Audiverunt enim inde a pueritia fidem parentum esse veram, et crediderunt in eam sine disquisitione aut cognitione. Omnes autem contendunt pro fide sua dicentes eam esse veram. Sed fieri non potest ut omnes fides hominum verae sint, quia inter se oppositae sunt. Sed ut omnes falsae sint, id fieri potest, quia falsum est multiplex, verum autem unum solum est.

* p. 30.

CAPUT II.

Omnis iustitia et omnis sapientia a Deo est[1]; sine Deo autem omnis sapientia obruitur. Atque ut sol est fundamentum lucis, sic Deus fundamentum scientiae est; et ut spiritus est fons vitae, ita Deus fons omnis veritatis. Quique non cogitat de Deo cogitationes puras et purgatas ab omni crassitudine huius mundi non reperiet sapientiam neque poterit intellegere verum. Extolle, o frater mi, mentem tuam ad hanc essentiam perfectam quae creavit te intellegentem, et specta ad eam oculo intellegentiae tuae et intellige lucem scientiae quam creator tuus tibi monstravit. At ne audias vocem eorum qui maledicent tibi et appellabunt te abnegatorem creatoris si reieceris doctrinam quam te docent; illi enim ignorant creatorem, neque est sapientia apud eos. Tu autem ne credas quicquam de iis quae te docuerunt homines antequam ipse inquisieris de omnibus quae docuerunt te, et discerne verum a falso, quia homines possunt mentiri; neque scis utrum docuerint te verum an falsum.

Itemque ne credas quicquam ex iis quae in libris scripta sunt, nisi quae inquisieris et recta inveneris. Nam libri scripti sunt ab ho-

[1] Cf. *Eccli.*, 1, 1.

minibus qui falsa scribere possunt. Tu autem si libros inquisieris, mox in eis reperies *sapientiam turpem quae non congruit cum ratione nostra a Deo data, qua verum quaeramus. Verum enimvero non dico tibi omnes homines atque libros semper falsos esse, sed dico tibi fieri posse ut falsi sint. Hanc ob causam, nescis utrum verum dicant an falsum, nisi ipse inquisieris quae dicta et scripta sunt, ut clare cognoscas quae credere te deceat et intelligas opus Dei; nam inquisitio porta est qua introimus ad sapientiam et ratio clavis est quam Deus nobis dedit ut aperiamus hanc portam atque ingrediamur in conclave arcanorum eius et thesauris sapientiae eius donemur. Oportet ergo nos inquirere omnia quae homines nos docent et quae in libris scripta sunt. Atque si invenerimus *ea* vera esse, accipiamus ea libentissime; falsa autem dimittamus et arceamus a nobis ipsis sine clementia. Falsum enim non est ex Domino Deo veritatis, sed ex errore aut dolo hominum.

* p. 31.

CAPUT III.

Fundamentum omnis fidei et omnis scientiae et omnis veritatis est credere esse Deum qui omnia creavit et omnia administrat, essentiam perfectam et infinitam, quae est et erit in omnia saecula. Atque in hac fide conveniunt omnes magistri hominum et libri omnium terrarum. Nos quoque oportet credere in hoc, et cum inquirimus de eo ratio nostra docet nos id esse verum nec posse falsum esse. Nos enim qui sumus hodie et heri non fuimus, cras extinguemur, nos creati sumus itemque omnia quae videmus in hoc mundo caduca sunt et creata: quonam modo possunt sine creatore creata esse? Nam omnis creatura est finita et debilis neque potest quidquam creare e nihilo. Propterea unam essentiam esse oportet, quae est ante omnem creaturam, sine principio aut fine, quae e nihilo creavit omnia quae sunt densa et tenuia, visibilia et invisibilia. Et postquam creavit omnia, non deseruit quae creavit, sed protegit et administrat ea secundum necessitatem omnis creaturae et omnia ducit in ea qua illa creavit via, neque est error apud eum qui creavit omnia magna sapientia et omnia posuit in suo ordine, prout decet separatas creaturas, duxitque eas secundum singularum vias quibus perficiantur omnibus diebus existentiae suae et servitii sui limitatione *statuta secundum legem naturae suae. Ne autem audias stultos qui cotidie dicunt: « Hoc et illud non bonum est, atqui

* p. 32.

foret melius si creatum non fuisset.» Omnia enim quae Deus creavit optima sunt in via qua creavit ea, atque in omni creatura aliquid utilis est quod nos quaerere oportet ad nostram utilitatem : nam Deus creavit omnia utilia; sed expandit ea prae oculis hominum ut quaerant et intelligant sapientiam qua creata sunt atque reperiant utilitatem quae in iis posita est ipsorum causa. Quot res enim visae sunt inanes veteribus, sed postea repertae sunt utiles, sive quot res nobis videntur inanes, sed post nos invenietur earum utilitas? Itemque, omnia creata sunt utilitati hominum, sive ad ornandum hunc mundum, habitationem illius qui maior est quam omnes creaturae, qui est homo. Nam homo exaltatus est super omnem creaturam huius mundi, et ratione sua prope ad similitudinem creatoris sui adest, et omnia quae creata sunt in hoc mundo, ad ornandam habitationem hominis creata sunt.

CAPUT IV.

Si dico tibi : «Homo», intellege, frater mi, animam hominis et spiritualem essentiam eius, et naturam subtilem quae cogitat et intellegit, ne *intellegas* naturam corporalem quia natura eius carnalis pulvis est neque quicquam potest facere per se ipsam, sed ut truncus siccus cadit ex quo anima exiit. Nobis autem esse animam spiritualem et rationalem certum est, quia cogitamus et intellegentes sumus, crassa autem natura carnis nostrae nequit cogitare aut intellegere eodem modo atque cogitat et intellegit anima nostra in carne nostra. At propter naturam spiritualem puto esse alios spiritus, maiores quam spiritus humanus. Hi sunt angeli et spiritus mali. Omnes homines enim credunt in existentiam eorum et existentia eorum inter creaturas Dei pulchra est; sed quia neque apparent nobis et ratio nostra de hac fide tacens nihil nos edocet de iis, non possumus clare cognoscere rem; sed compertum est nobis esse animas inferiores anima hominis, dico animas animalium et ferarum. Et quod attinet ad eas, quia animalia et ferae non loquuntur lingua humana, non possumus cognoscere extensionem mentis talium animarum, aut utrum habeant cognitionem creatoris sui necne : mihi quidem ipsi videtur non esse iis rationem. Quam ob rem anima animalium et ferarum omnino distincta est ab anima hominis, atque ut vita animalium et ferarum *in ordine creationis superior est vita plantarum et arbo-

* p. 33.

rum quae non moventur, sed nascuntur, crescunt, moriuntur plantatae in uno loco, ita anima hominis superior est anima animalium et posita est in primo ordine ex ordinibus creationis et proxima creatori. Rursum, nescimus utrum anima animalium mor-
5 talis sit an immortalis. Anima hominis autem immortalis est. Nam ratio eius est existentia eius; ratio autem animae nostrae nimbus lucis est qui emanavit ab existentia Dei creatoris, neque extinguitur sed revertitur ad eum, et fieri non potest ut omnino deleatur. Quam ob rem vita aeterna necessitas animae rationalis est;
10 si minus omnis existentia hominis vana esset et phantasma, atque Deus in creando homine derisorem, non sapientem, se praestitisset. Decet ergo nos credere sine dubitatione vitam nostram esse immortalem, atque ut emanavit lucida e gremio creatoris, ita redituram esse ad eum post hanc vitam. Nam ratio nostra demonstrat
15 nobis ita rem se habere; atque haec demonstratio animum nostrum delectat, confirmat nos in spe indelebili, pulchram reddit totam vitam nostram, fundamentum est omnis operis boni atque omnis veritatis.

CAPUT V.

Quod attinet autem ad ceteras doctrinas hominum et librorum, dedecet nos credere eas cito sine inquisitione, sed oportet
20 accipere eas cum iudicio prout videmus eas congruere cum ratione nostra post multam inquisitionem; de quibus ratio nostra testificatur *vera esse*[1], decet nos credere ea, sed quae ratio nostra non docet nos vera esse dedecet nos *credere*. Hanc ob rem ne[2] dicamus festinanter quicquam esse falsum; neque enim scimus utrum ve-
25 rum sit an falsum. Sed dicamus hac de re : «Non credimus eam quia eam non cognoscimus.» Atque si qui dixerint nobis : «Cur non credis omnia quae in libris scripta sunt, ut homines ante nos crediderunt?» ego dico illis : «Quia libri scripti sunt manibus hominum qui possunt falsum scribere.» — Rursus, si dixerint mihi
30 homines : «Cur non credis?» ego dico illis : «Dicite mihi, cur creditis vos? Non requiritur enim causa non credendi sed requiritur *causa* credendi. Vos autem quam reppereistis causam ut *credatis * p. 34. omnia quae scripta sunt? Neque enim est alia causa nisi haec sola : quia audivistis ex ore hominum ea quae in libris scripta essent vera

[1] ጽድቅ ፡ ውእቱ ፡ addenda post ከመ. — [2] ኢ addendum.

esse. Vos autem ipsi nonne intellegitis quod ii qui dicunt vobis ea quae in libris scripta sunt vera esse nesciunt utrum vera sint an falsa, sed ut vos audivistis hoc ab illis, ita illi audiverunt id a patribus suis? Itemque omnes credunt in vocem hominis quae potest esse falsa, non credunt in vocem Dei. Deus enim non locutus est vobiscum nisi voce rationis vestrae.» Si vero sunt qui dicant nobis : «Non ita, sed Deus locutus est cum hominibus atque verum iis aperuit», ego illis dico : «Quomodo vos scitis Deum locutum esse cum hominibus eisque verum aperuisse? Nonne quia hoc audistis ex ore hominum qui vobis testificati sunt de iis quae ipsi ex ore hominum audiverunt. Semper vobis credendum in vocem hominum quae potest esse falsa, ita ut credatis nescientes utrum quae creditis vera sint an falsa. Inquirite potius, ac ne dicatis in corde vestro : Firmi sumus in fide nostra quae non potest esse falsa; sed *illud* tenete : homines mentiri de rebus fidei, quia nullo modo conveniunt neque demonstrant nobis in quae oporteat credere, et affecerunt cor inquirens omni dubitatione. Hic enim nobis dicit : Credite in fidem Alexandriae; ille nobis dicit : Credite in fidem Romanam; tertius dicit nobis : Credite in fidem Mosis; quartus nobis dicit : Credite in fidem Mohammedi islamicam; Indi quoque aliam fidem habent, itemque Homeritae et Sabaei aliique. Omnes autem dicunt : Fides nostra a Deo est. Sed quonam modo Deus, qui iustus est in omnibus rebus, potest revelare hanc fidem huic populo, illam illi, et quonam modo omnes hae fides diversae possunt e Deo esse? Quae ex illis est vera ut oporteat nos credere in eam? Dicite mihi si novistis, equidem nescio. Ac ne errem in fide mea nihil credo nisi quod Deus mihi demonstravit luce rationis meae.» Sin autem sunt qui mihi dixerint : «Si non credideris, iudicium a Deo tibi obveniet», ego illis dico : «Deus non potest iubere me credere in falsum *neque potest iudicare me quia reieci fidem quae non mihi videtur vera; nam ipse mihi dedit lucem rationis ut distinguam bonum a malo, verum a falso. Haec ratio autem nequaquam nobis demonstrat omnes has fides hominum esse veras, sed edocet nos eas esse ex errore hominum, non e Deo. Atque hac de causa eas reieci.»

* p. 35.

CAPUT VI.

Verum licet hominibus singulis qui non consentiunt mecum tenere fidem suam et credere quidquid volunt, credere in ea quae

in libris scripta sunt, dicentes libros scriptos esse per spiritum Dei, atque hanc ob causam non posse falsos esse; sed sciant qui talia credunt me quoque scribere hunc librum dum mihi videor habere spiritum Dei, qui me ad verum scribendum inducat atque omne
5 falsum a libro meo arceat, nam scribo postquam per longum tempus diligenter inquisivi et oravi et cor meum coram Deo purificavi, neque quidquam scribo quod non congruat cum ratione nostra sed id solum quod in corde omnium hominum est. Et ideo fieri non potest ut quae scribo falsa sint. Praeterea, non scribo hunc
10 librum ut offendam fideles, sed ut convertam sapientes et intellegentes ad inquisitionem, qua quaerant et reperiant verum : nam inquirere omne bonum sapientia est, et laus creatoris nostri qui donavit nos anima rationali et intellegentia quae de eo inquirat. Fides autem sine inquisitione non exigitur a Deo neque congruit cum
15 natura creaturae rationalis. Quam ob rem dedecet nos credere in fidem patrum antequam inquiramus cognoscamusque fidem eorum veram esse. Deus enim non dedit rationem patribus nostris solis, sed nobis ipsis quoque dedit eamque maiorem quam illis. Et quomodo scimus veram esse fidem patrum nostrorum nisi inquirimus
20 de ea aut intellegimus eam ab initio usque ad finem? Quam ob rem decet nos semper ire in luce rationis quae est lux Dei. Atque haec lux, quae non mentitur, primo docet nos esse Deum qui omnia creavit atque omnipotens est. Et oportet nos credere in eum et adorare eum amore et admiratione. Insuper ratio nostra docet
25 Deum qui omnia creavit non deseruisse creationem suam postquam eduxit eam e nihilo, sed sicut fecit omnia magna sapientia, ita *tuetur omnia magna diligentia, administrat omnia, ducit omnia, cogitat omnia, ornat omnia; nos autem decet semper ei gratias agere e toto corde nostro et confidere clementiae eius et ad
30 eum preces fundere interdiu et noctu ut protegat nos, benefaciat nobis, det nobis omnia quibus vita nostra indiget, illuminet rationem nostram ut voluntatem eius sanctam cognoscentes faciamus et impleamus diligenter per omnes dies servitutis nostrae in hoc mundo; et supplicare ei in tristia cordis nostri, ut remittat nobis
35 peccata nostra et ignoscat nobis iniquitatem nostram quam nescientes commisimus tempore iuventutis et resipiscamus, revertamur, appropinquemus ad eum cogitatione pura quia nos diligit. Ac, quanquam ego parvus sum et humilis et malus penes eum, propter id non despiciet me creator meus; nam infinita eius magnitudo

* p. 36.

complectitur omnes, magnos et parvos. Neque est vermis e parvis vermibus terrae, neque arbor ex arboribus campi neque herba ex herbis agri cui Deus non provideat. Quonam modo de memet ipso qui ipsius creatura rationalis sum non providebit semper? Et ut pater docet liberos suos, ita Deus nos ab ipso creatos docet. Ei 5 enim nihil difficile est quamvis multa cogitans hunc mundum magna cura administret : nam omnia fiunt voluntate eius benedicta, atque milia milium et myriades myriadum mundorum simul administrare potest non fatigatus neque debilitatus, et administratio eorum coram eo tanquam nihil est. 10

CAPUT VII.

Insuper ratio mea docet me animam meam creatam esse rationalem ut cognoscat creatorem suum, laudet eum, gratias ei agat omni tempore, serviatque *ei* illa quam creator ei destinavit servitute, inquirat et intellegat voluntatem eius in omnibus rebus quas facit, eum adoret sine dolo quamdiu erit in hac vita et in hoc 15 corpore. Post hanc vitam autem redibit ad creatorem suum isque cum ea aget secundum voluntatem ipsius excelsam et benedictam. Equidem quamdiu in hac servitute ero, oportet me inquirere et cognoscere voluntatem Dei *quae est* circa me, ut perficiam ornemque opera mea, quia Deus hanc ob rem me rationalem crea- 20 vit. Praeterea, quia Deus me non creavit solum per me ipsum, sed posuit me inter alios creatos qui mihi pares sunt, oportet me vivere cum eis in amore et auxilio mutuo, neque oportet me odisse eos aut quicquam mali in eos agere. Deus enim iussit me *servire una * p. 37. cum eis et amare fratres meos, qui serviunt mecum, et iuvare eos 25 quantum possum, sicut ego desidero ab omnibus hominibus amari et iuvari. Et certa est haec doctrina rationis nostrae, quia homo non potest nasci aut adolescere aut servire per se ipsum sine auxilio aliorum hominum, atque in eo aperta est voluntas creatoris nostri qui homines in hac servitute posuit ut inter se consocientur 30 et ament et iuvent ad obtinendas omnes necessitates vitae suae prout singulis opus est. Quae fides quam ratio nostra nobis aperit, maior est quam omnia arcana secreta quae nihil prosunt ad ornanda opera nostra aut ad excolendam naturam creationis nostrae : perseveremus ergo in ea ut apud Deum et apud homines magnam 35 mercedem reperiemus.

CAPUT VIII.

Magnum est opus Dei in omni creatura et valde profunda cogitatio eius et ineffabilis sapientia ipsius : nobis autem nihil aperitur nisi perpauca e consilio eius, neque omnes vias eius in quibus creavit et duxit omnes creaturas suas intellegere possumus neque 5 decet nos dicere Deo[1] : «Cur hoc aut illo modo egisti?»; nam ut fictile dedecet dicere figulo : «Cur tale me finxisti?» ita creaturam dedecet creatori suo dicere : «Cur talem me creasti?» Nos autem decet adorare eum et omnes vias eius sanctas quas cognoscere non valemus; nam ratio nostra nos docet Deum esse sapientem neque 10 consilium eius decipi posse; et quia omnia magna sapientia creavit, decet nos credere et confiteri omnia quae creavit bona esse, prout desideratur ad ornandum hunc mundum et ad implendas necessitates omnis creaturae. Nos autem videmus multas creaturas quae inanes sive corruptae videntur sive creatae sine consilio aut sa- 15 pientia sive carentes utilitate creationis suae : hoc est quia nescimus sapientiam creatoris qui omnia creavit ut bona sint et utilia in via qua ea creavit; insuper praestantiam creationis eius nescimus. Nos autem decet admirari et laudare creatorem in omni eius opere, etiam si non intellegimus, et gratias ei agere, quia creavit nos et 20 posuit nos inter has creaturas pulchras et admirabiles, et fecit nos superiores his omnibus et dedit nobis rationem et scientiam quibus eodem modo ac nos non donavit alias creaturas praeter nos ipsos, et fecit ut simus praefecti et regnemus super omnem creaturam; si vero Deus non creasset alias res *nobis inferiores, superioritatem *p. 38. 25 nostram non cognosceremus. Prout ergo superiores sumus animalibus et arboribus campi, decet nos gratias agere creatori nostro qui nos exaltavit, honore gloriaque coronavit, in omne opus manuum suarum nos posuit, omnia pedibus nostris subegit[2] : nam homo rex huius mundi est, omnibus imperat, in omnia regnat, et aliae crea- 30 turae ei parent et serviunt, sive tremunt et fugiunt a facie eius, homini autem non est rex praeter Deum solum. Propterea oportet hominem adorare eum, qui praefecit eum et exaltavit eum super omnia sua opera, et servire ei ex toto corde et perficere voluntatem eius quam ei per lucem rationis eius demonstravit, qua bona ei et 35 mala apparent. Nam sicut per lucem rationis nostrae creatorem

[1] Cf. *Rom.*, IX, 20. — [2] Cf. *Ps.* VIII, 6-8.

cognoscimus, ita eadem ratione eius voluntatem *quae* super nos *est* cognoscimus et intellegimus eum esse dominum nostrum, nos autem opus manuum ipsius, eumque posse facere nos utut ei placet. Quam ob rem nos decet gratias ei agere omnibus diebus propter beneficia quibus nos affecit, et caput nostrum humiliare, si nos castigat et temptat, et ad eum orare ut levem reddat servitutem qua servimus et cor nostrum ad ipsum vertat per scientiam et amorem ipsius.

CAPUT IX.

Tempore afflictionis autem et morborum, quibus nos probare in hac servitute Deo placet, decet nos patientes esse et orare ad eum ut confirmet nos fiducia ipsius, et humiliare nos ipsos sub sanctam eius manum. Ac si qui dixerint : «Cur Deus misericors et clemens nos castigat et creaturis suis irascitur?» ego eis dico : «Non Deus castigat nos propter iram suam, nam Deus essentia perfecta est, neque omnino irascitur, neque est qui eum irritare possit, neque felicitas eius unquam turbatur, verum nos ipsi castigationem contrahimus, cum leges quas creator nobis et toti creaturae simul imposuit diruimus. Et propter hanc legum destructionem super nos venit poena per sapientiam creatoris statuta ad omnem creaturam in limite suo retinendam. Atque ut is qui manum suam igni ussit in morbum incidit quin Deum qui ignem creavit accusare possit, ita is qui leges omni creaturae impositas diruit in poenam incurrit legi dirutae parem. Quae aequalitas poenae cum destructione legis bono Dei consilio statuta est et exigitur ad ornandum hunc mundum et ad retinendas omnes creaturas in limitibus suis, *in quibus creatae sunt. Itaque Deus non castigat nos ob iram suam, sed opera nostra quae cum legibus creationis nostrae non congruunt castigationem super nos adducunt.

Iam vero decet nos intellegere Deum iustum esse et iustitiam observare in omnibus operibus suis et cum omni creatura, et poenam cum peccato hominum aequare. Homo dum peccatum in corde suo concipit et mala sua voluntate perficit, eo tempore nescit se abhinc dignum esse poena peccato commisso pari. Quae poena non remittetur, sed veniet tempore statuto sive cito sive tarde : homo autem peccati quod commisit obliviscitur neque debitum quod in eum scriptum est recordatur, sed Dei iustitia non remittit usquedum poenam cum peccato aequaverit. Quamobrem cum castigatio

* p. 39.

nos attingat, decet nos ipsos humiliare puro corde et ad creatorem nostrum reverti tota voluntate et eum semper laudare; nam nomen eius benedictum et laudatum est in omnibus quae nobis affert, et omnis poena eius iusta est, et iuste recteque agit
5 in omnibus quibus nos afficit neque ulla iniustitia apud eum est.

CAPUT X.

At dixerint homines iustitiam Dei non aequare in hoc mundo poenam cum peccato hominum, quia homines pravos et improbos in deliciis vivere videmus, mites autem et iustos opprimi omni calamitate, potentes terrere et violenter opprimere et diripere
10 pauperes, pauperes autem flere neque esse qui eos iuvet, et clamare ad Deum quin exaudiat eos; praeterea videmus liberos aegrotare priusquam conscii sint male agendi; haec omnia nobis demonstrant iustitiam Dei in mundo non esse perfectam. Ego iis dico : « Quod ad hoc attinet, decet nos adorare voluntatem Dei tacentes,
15 quia vias eius rectas intellegere non possumus neque possumus intellegere quare castiget homines qui nobis iusti videntur, sed certo scimus Deum iustum esse in omnibus quae facit neque esse iniustitiam apud eum, neque eum posse castigare homines nisi ob iustam causam. Propterea cum castigat nos, ne murmuremus sed humi-
20 liemus nos ipsos et adoremus Dominum nostrum qui nos castigat ut servet nos, non ut perdat nos, et nos castigat ut nos a peccatis nostris quae commisimus purificet et nos ad ipsum vertat et nos dignos reddat mercede quam nobis sapientia sua praeparavit, sive ut pulchritudinem creaturae et administrationem huius mundi
25 bene paret. Nam totum universum inter se connexum est; ac si quidquam *detorquetur, alia quoque cum illo connexa laborant. » *p. 40.

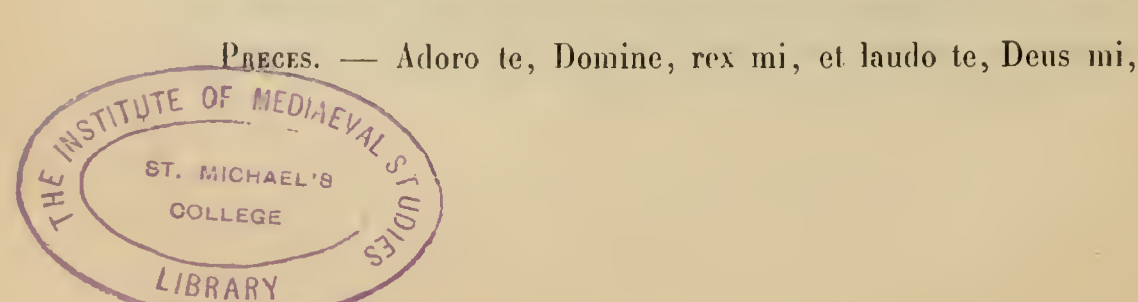
Fuerunt qui dixerint : « Animae hominum angeli sunt qui coram Deo peccaverunt; quam ob rem dignae sunt iudicio, secundum quae commiserunt peccata. Et corpus hominis carcer est eis quo vin-
30 ciuntur usquedum hic poenitentiam suam impleverint. » Deus enim milia milium angelorum creavit, ut dixerunt veteres sapientes, et hi angeli peccaverunt cogitando et digni fuerunt poena, et hanc ob causam in corpore hominum vincti sunt usquedum poenitentia eorum impleta erit. Postea autem revertentur ad creatorem suum
35 atque ad servitium suum spirituale, et si rursus peccaverint, denuo vinciuntur, et quamdiu in corpore hominum sunt nihil recor-

dantur de priore existentia sua, ne vincula sua rumpant neve carnem suam interimant amore prioris existentiae inciti. Deus autem creavit angelo peccatori hunc pulchrum carcerem qui est corpus hominis, et angelus ipse dum in eo vincitur vita eum implet usquedum exierit ex eo, et illa die carcer eius deletur, ne alteri sit, 5
propter dignitatem eius qui in eo vinctus est. Praeterea quia peccata angelorum non omnino paria fuerunt, sed peccatum unius maius fuit, peccatum alterius minus, ob hanc rem vinciuntur in carne hominum secundum peccata eorum : unus in hoc corpore paucos dies manet, alter multos annos. Atque qui pauca peccaverunt libe- 10
rantur sive moriuntur pueri; qui autem multum peccaverunt moriuntur viri aut senes; et qui plus peccaverunt quam hi atque etiam peccare pergunt in hac vita, ei vinciuntur multos annos in mala existentia eorumque vitae tempus est longum et dolorosum. Haec ergo sapientes illi dixerunt; atque ad doctrinam confirmandam 15
alia addiderunt dicentes : « Si anima nostra non peccasset in priore existentia, non puniretur in hoc mundo, quia Deus non potest punire eam nisi secundum peccatum eius. » Ego autem postquam in hanc doctrinam inquisivi, repperi eam limites intellegentiae nostrae excedere; neque cognoscere possumus, utrum verum sit an 20
falsum.

CAPUT XI.

* p. 41. Praestantius autem quam haec doctrina est quod magister *meus sapiens Zar'a-Yāʿqōb dixit. Temptationes et afflictiones, *inquit*, quae hominibus accidunt in hoc mundo, eis probationi sunt ut homines digni fiant mercede quam creator eorum iis praeparavit; 25
neque enim premium ei debetur qui non servit neque merces debetur ei qui non probatus est tempore temptationis. Atque ut argentum probatur in fornace ut purum fiat et defaecetur, ita homo probatur afflictione et temptatione. Qui ergo patiens est tempore temptationis et benedicit Deo tempore afflictionis suae et se ipsum 30
humiliat eum laudans et adorans et ei servit omni tempore, is dignus est mercede incorruptibili. Qui autem non cognoscit dominationem Summi Dei et abnegat eum tempore temptationis et maledicit ei tempore probationis, is castigabitur, sicut filius refractarius et servus qui abdicat dominum suum merentur. 35

Preces. — Adoro te, Domine, rex mi, et laudo te, Deus mi,

omni tempore et confido tibi et adoro voluntatem tuam sanctam; tu es Deus meus et dominus meus. Et ut oculi servorum in manum dominorum, ita oculi mei semper versus te spectant[1]; age mecum prout tibi placet, nam voluntas tua iusta est in aeternum. Verum
5 dum adoro dominationem tuam, rogo te et supplico tibi toto corde meo, ne dies temptationis meae longos aut graves reddas, ne in cor meum incidat stultitia multorum *hominum* qui grates tibi agunt si bene feceris eis, sed tibi maledicunt si eos temptaveris. Da animae meae robur et confirma eam ne labefactetur. Neque enim tibi dico,
10 ne temptes me, sed fac ut contendam et patiens sim, sicut decet rationalem creaturam tuam, si tibi placuerit eam temptare; et fulci me, ne labar neve ullo modo repudiem te, sed fac ut semper te laudem, cum bene agis mecum benedictione tua, cum temptas me sancta tua voluntate; tu enim es dominus meus et Deus meus
15 ante saeculum usque ad saeculum.

CAPUT XII.

Quod attinet autem ad precationem, decet nos semper orare ad Deum creatorem nostrum, ut ea quibus vita nostra eget adipiscamur et nos donet scientia et sapientia ad bene agendum; oratio enim digna et necessaria est essentiae animae nostrae rationalis. Si qui
20 vero dixerint : « Precatione non opus est quia Deus omnes necessitates nostras scit; nam postquam ipse nos creavit cum his necessitatibus, oportet eum dare nobis quibus nobis opus est sine precibus » ego illis dico : « Precatio non instituta est ut Deum certiorem faciamus de necessitatibus nostris, quas ipse melius *quam * p. 42.
25 nos novit, sed precatio instituta est ut digni fiamus qui favorem Dei recipiamus, et sciamus a quo accipimus quibus vitae nostrae opus est et cognoscamus omnia haec a Domino Deo nostro esse, et grates ei agamus et laudemus eum semperque cogitando et laudando prope eum simus Deus enim creavit nos propter gloriam
30 suam, neque quidquam ei opus est a nobis. Qua de re homines ab animalibus differunt; nam animalia nesciunt a quo accipiant ea quibus indigent. Homines autem sciunt Deum creatorem exaudire precationem suam et dare precanti ea quae orat. Iam vero precatio coniungit et unit nostrum spiritum cum creatore nostro et laudat

[1] Cf. *Ps.* cxxii, 2.

eum nosque docet Deum omnia creasse, omnipotentem esse, fontem esse omnium opum et omnis gratiae; nos autem creatos esse et pauperes miserosque et carentes omnibus bonis, et debiles quibus non est adiutor nisi Deus solus. Quam ob rem anima hominis sine precatione de ordine suo alto decidit atque inter ordines animalium numeratur, qui ratione carent, et iis par habetur neque digna est benedictione creatoris sui, quia eum repudiavit, neque eum cognovit, neque ad eum appropinquare voluit, sed a fonte omnis benedictionis procul abfuit, et maledictionem praetulit et donatori vitae inimica fuit, ita ut expulsa in tenebras incideret ubi sol iustititiae non fulget, neque voluit in creatore suo manere ut ramus in trunco; atque ut rami a trunco suo abscissi vita carent, ita spiritus noster vivere nequit nisi prope creatorem suum est, et in eo versatur, precans et gratias agens et semper adorans.

CAPUT XIII.

Et si homo hoc modo ad creatorem suum accedit, et cum eo precando et gratias agendo tanquam suspensus manet, decet eum non a proximo suo abesse, quia Deus iussit homines cum proximis uniri et consociari. Deus enim non creavit hominem ut per se ipsum versetur, sed eum societate *aliorum* hominum indigentem creavit. Nam homo per se ipsum vivere nequit, atque unus auxilio alterius eget. Omnes autem homines decet inter se iuvare, quique e congregatione hominum secesserint, legem creatoris sui abrogant. Tu ergo, ne eos laudes *qui ex hominibus secedunt ut anachoretae in cavernis campi habitent. Ii enim ignoraverunt voluntatem creatoris, qui omnes et singulos homines iussit inter se iuvare; atque homo solitarius inutilis est congregationi hominum sicut iamdudum mortuus, neque Deus servitium eius hominis accipit qui recusavit ea qua eum duxerit via ire neque nota servitute quae ei imposita est servire vult.

* p. 43.

Praeterea Deus omnes homines creavit aequales ut fratres, filios unius patris, et ipse creator noster pater omnium est. Quam ob rem decet nos amare inter nos, et hoc praeceptum aeternum observare quod Deus in tabula cordis nostri inscripsit quodque dicit : Dilige proximos tuos ut te ipsum, et fac iis quod eos tibi facere vis, ne facias iis quod eos tibi facere non vis, atque observando hoc praecepto principali perfectio omnium operum nostrorum

et omnis iustitiae invenitur. Ne bona tibi videatur doctrina stultorum qui dicunt : «Verbum hoc «proximus» non indicat nisi consanguineos solos, sive vicinos nostros, sive amicos nostros, sive eidem fidei addictos ac nos.» Tu ne dicas sicut illi; nam omnes homines proximi nostri sunt sive boni, sivi mali, sive Christiani, sive Mohammedani, sive Iudaei, sive pagani : omnes aequales sunt nobis ac fratres nostri, quia nos omnes filii unius patris sumus et creati ab uno creatore. Quam ob rem nos decet amare inter nos omnes et bene agere cum omnibus quantum possumus neque cuiquam malum ingerere. Iam vero decet nos patienter ferre ignorantiam et peccata hominum atque errores per quos dolore nos affecerunt eis remittere, quia nos ipsi peccatores sumus et peccata nostra nobis remitti cupimus. Ac si qui dixerint : «Quid decet nos facere iis qui nobis male volunt?» ego dico iis: «Decet nos malitiam eorum a nobis arcere quantum possumus neque malum pro malo iis retribuere, quia solius Dei iudicis omnium est ulcisci; si vero malitiam eorum quam contra nos machinati sunt a nobis arcere non possumus nisi affligendo eos, eo solo tempore nobis licet vitam et existentiam nostram servare omni qua possumus ratione et licet nobis violentiam eorum a nobis arcere vi nostra, consilium eorum consilio nostro, dolum eorum dolo nostro,* hastam eorum hasta nostra; Deus enim rationem et vim nobis dedit ut vitam et salutem nostram servemus atque e retibus et oppressione hominum pravorum aufugiamus. Quod si perficere non possumus, decet nos patientes esse et curas nostras in Deum iacere eumque sinere nos iudicare et vindicare, et rogare eum ut nos ab oppresione hominum servet et liberet. Et nisi illo modo coacti sumus, non licet nobis ulla iniuria afficere ullum hominem dicendo aut agendo, sed decet nos procul abesse scrupulose ab omni mendacio, calumnia, maledictione, furto, adulterio, percussione, nece, ab omni opere quod proximum nostrum eiusque substantiam affligat aut perdat; haec enim ordini creatoris adversantur, omnes leges naturae destruunt, amorem et concordiam quibus omnibus hominibus una opus est exstinguunt.

* p. 44.

CAPUT XIV.

Ut dentes muris tenues vestes maximi pretii perdunt, ipse autem nihil iis nutritur, ita est lingua *hominum* quae calumniis bonum nomen exstinguit, nihil autem lucri captat e calumnia : verum

bonum nomen plus valet quam tenues vestes et omnes possessiones. Atque ut grando spicas perdit, ipsa autem concutitur cadens, ita est calumnia quae ex ore hominis exit : simul et proximum probro afficit, et calumniatorem perdit. Atque ut ignis domum eius qui eum fecit comburit, ita est ira hominis quae viscera eius comburit. 5
O mi fili, ne sis iracundus omnino, ne poeniteat te acerbe; neve sol occidat super iram tuam. Sed esto facile convertens ab errore tuo, et si contra proximum tuum peccaveris, ne tardes resipiscere, sed surge extemplo et retribue ei bonum pro malo quod ei ingessisti, eumque tibi reconcilia, ut pax sit et Deus tibi benedicat; et esto 10 vir pacificus cum omnibus, et vox mala ne exeat ex ore tuo. Esto mitis et consolans erga afflictos et tristes, et Deus bonam mercedem tibi dabit. Et reminiscere eleemosynam dare : si panis tibi est, divide eum cum fratribus tuis esurientibus, et Deus te e bonis suis satiabit; et si potestas tibi est, libera fratres tuos oppressos, et 15 Deus te liberabit neque virgam peccatorum in portione tua sinet; et si sapientia praeditus es, miserearis eorum qui scientia carent, et Deus faciet ut mysteria sua intellegas et arcanam suam sapientiam
* p. 45. tibi aperiet. Atque si *efficere potes, omnibus hominibus placere cupias; nam dominus Deus noster amor est. Qui autem semper 20 proximum amat eique placet, is cum Deo erit et Deus cum eo. Amor mutuus enim ornat totam hominis vitam et omnes afflictiones nostras leviores facit, atque totam vitam nostram sapidam et suavem, et ex hoc mundo regnum caelorum facit. Verum non decet nos mutuo amare ore et lingua solis, sed operibus et re- 25 apse[1]. Ac ne simus ut illi Christiani terrae nostrae qui amorem Iesu Christi docent ore suo, in corde autem amorem non habent et invicem sese diris devovent sibique maledicunt et inter se litigant de fide sua. Hic amor non a Deo est neque quidquam prodest. Iam vero ne diligamus inter nos ut illi hypocritae quorum os iustitiam 30 et amorem loquitur, quorum sub lingua autem venenum serpentis est[2], quorumque cor semper odium et inimicitiam meditatur. Itemque ne diligamus inter nos sicut illi qui consanguineos suos et amicos et eidem fidei addictos diligunt, alios autem atque alteri fidei addictos oderunt; nam amor eorum non perfectus est, et nos 35 oportet novisse omnes homines aequales esse creatione et omnes filios Dei; atque erramus, si homines propter fidem oderimus quia

[1] Cf. I Ioh., III, 18. — [2] Cf. *Ps.* XIII, 3.

unicuique licet credere quidquid verum ei videtur. Fides autem non firmatur aut recta videtur in corde hominum per vim et excommunicationem, sed per scientiam et doctrinam; atque ut non licet nobis homines propter eorum scientiam odisse, ita nobis
5 non licet odisse eos propter fidem eorum.

CAPUT XV.

In omnibus rebus quas hominibus facies consule cor tuum coram Deo et fac proximis tuis quae eos tibi facere vis; ne autem facias proximis tuis quae eos tibi facere non vis : nam hic amor et haec
10 mutua caritas principale praeceptum est quod Deus nobis dedit et in tabula cordium omnium hominum inscripsit. Tu autem, mi frater, si bonos dies videre vis, cum omnibus hominibus amore et pace concorda; atque ad hoc perficiendum valet quod dictum est in sapientia veterum : Si domi fueris, more tuae terrae vive;
15 si *in aliam terram ieris, vive eorum more. Magna enim sapientia est pacem habere cum omnibus et arcere litigationem inter te eosque et maledictionem cui finis non est. Nihil impurum habe nisi quod legibus quas Deus omnibus creaturis imposuit adversatur, sed omnis res quae legem creationis non destruit pura est neque
20 quidquam impuri in natura eius est. Verum quanquam omnia pura sunt secundum bonitatem naturae, tamen non ita apud homines; sunt enim mores qui secundum consuetudinem unius terrae boni sunt, apud alios autem non boni. Ac si morem eius in qua habitas terrae non observaris, destruis caritatem, et litiga-
25 tionem maledictionenque attrahis. Tu ergo, ne facias quidquam quin bonum sit secundum mores *terrae in qua es*, neve dicas nihil peccati esse in illa re, sed lauda morem eius terrae, in qua habitas, et associare cum hominibus illius terrae, et precare ad Deum, ut omnibus bene facere velit secundum naturam et morem
30 et consuetudinem eorum. Verum ne deseras ob hanc causam sapientiam quam Deus te docuit, sed tene quae lux rationis tuae tibi demonstravit, et sequere mores hominum dum habitas cum eis. Tu autem purifica cor et animum tuum, et diem ex die facta tua *magis* perfecta redde, ut penes creatorem tuum, qui te perfectum
35 vult, favorem reperias.

* p. 46.

CAPUT XVI.

Puer ac iuvenis honora et dilige parentes tuos, nam erit tempus quo honorem pietatemque a liberis tuis cupies : time Deum qui te iubet patrem et matrem honorare. Observa hoc praeceptum diligentissime et dilige parentes tuos ex toto corde tuo, ne quicquam eos affligas ulla causa, ne ore suo tibi maledicant in corde suo dolentes neve Deus illis obsecutus te reiiciat. Iuva eos et place eis omnibus bonis rebus, et tempore quo tu auxilio indigebis liberorum et aetate minorum, qui te senem custodiunt atque alunt, illo die Deus bonum tibi retribuet. Si vero durus et asper fueris cum parentibus tuis et aetate maioribus, Deus male tecum agi iubebit tempore senectutis tuae atque liberi tui et aetate minores te male ulciscentur prout tu contra aetate maiores peccasti. Tunc autem amare flebis et poenitebit te frustra.

* p. 47. Fuit vir quidam *senex oculis captus, et die quodam cum filio rixabatur; filius autem vir pravus erat. Atque dum rixantur, iste filius iratus pedem patris sui captum per saxa et vepres trahere coepit; pater autem flebat et tenui voce clamabat. Atque cum ad locum quendam notum venissent, ille senex exclamans dixit filio suo : «Sine me paululum et audi me»; *filius* eum sivit et : «Dic» ait. Senex autem amare plangens dixit : «Ego pravus fui tempore pueritiae meae; et rixatus cum patre meo, ut tu mecum egisti hodie, iratus patrem meum percussi et traxi eum usque ad hunc locum. Deus autem me ultus hodie malum mihi retribuit prout meritus sum. Tu autem sine me nunc, et poenam tuam ne facias maiorem quam meam; neque enim remittetur, sed super te veniet.» Quae historia nos docet Deum unicuique retribuere secundum facta eius et ulcisci pueros pro malis quae parentibus et aetate maioribus ingesserint.

Et tu, mi fili, esto fortis et patiens infirmitatis eorum et asperae naturae, ne affligas eos ulla re, sed place eis quantum potes, ut e gaudio cordis tibi benedicant, atque Deus benedictionem suam addat benedictioni eorum et a die malo te servet, te custodiet et beatum reddat in terra et te in lecto morbi ac senectutis tuae iuvet. Et audi consilium aetate maiorum et sapientiam eorum ne despicias neve neglegas eos coram facie ipsorum ne de te doleant, sed semper eos honora voce humili et comiter agendo : solum in animo habe, ut semper inquiras et consulas et in bono persistas.

CAPUT XVII.

Ne desistas doctrinam discere neve desinas omnibus diebus vitae tuae, neve unquam dicas: «Multum didici et doctrina mea mihi satis est.» Nam etiamsi omnes hominum doctrinas didiceris, tamen multae erunt quas ignorabis. Multas doctrinas serva ut multos
5 labores invenias : ne maneas in una doctrina, quia ea est pigritia. Quin spectes ad apem *mel* collegentem e floribus campi : non manet in uno flore aut in uno agro, sed migrans colligit ex omnibus *floribus et duo elementa producit, quae sunt mel et cera, atque alterum est delectationi interdiu dum bibitur, alterum est lampas
10 noctu, dum lucet. Tu quoque eodem modo si sapientiam collegeris ex omnibus doctrinis duo elementa produces, quae sunt mel bene agendi, quod suave est et cor tuum delectat, et cera doctrinae tuae quae intellegentiae tuae lumen praefert, ut lucerna sit occaecatis terrae et scientia carentibus atque caliginem expellat a corde eorum
15 qui in nocte ignorantiae suae dormiunt et in caligine stultitiae suae errant.

* p. 48.

CAPUT XVIII.

Laborem manuum dilige quatenus cum vita tua convenit, et peritus eius esto, ut lucrum eius captes; et laboris manuum ne te pudeat, quia Dei praeceptum est et sine labore manuum omnes
20 creaturae humanae pereunt et tota vita eorum destruitur. Ac ne dicas : «Labor manuum decet pauperes et operarios, fabros et aedificatores, filios opificum, non filios primorum et nobilium»; haec cogitatio e superbia cordis emanat. Nonne necessitates vitae nostrae ab omnibus singulis aequaliter postulantur, atque ut necessitates
25 vitae nostrae non implentur nisi labore manuum, ita unicuique impositum est laborare ut necessitates suas impleat, ac ne dicas : «Mihi sunt possessiones quibus edam bibamque sine labore»; nam hoc e prava pigritia emanat et destruit ordinem creatoris qui dixit[1] : Fructu laboris tui vesceris. Qui autem labore alieno alitur etiamsi
30 laboris potens est, is fur est et latro. Tu autem inde a puero labori manuum assuesce; pigritiam autem arce a te ipso magna diligentia, quia homo piger gratia Dei dignus non est. Et fac laborem tuum ut tempore utili necessitates tuas et familiae tuae et pauperum

[1] Cf. *Gen.*, III, 19.

tuorum impleas. Ac ne cor tuum percellatur si fructus laboris tui pereat aut perdatur, sed persevera in labore tuo et ad Deum precare ut illi fructui benedicat eumque multum reddat. Ac ne labora ut animalia quibus ratio non est, sed laborem tuum sapientia tua bene para ut utilitatem et lucrum augeas, fatigationem tuam deminuas. Atque si Deus laborem tuum prosperaverit et tu fructum eius collegeris, gratias ei age et toto tuo corde et gaude cum omni familia tua : ede et bibe et diem festum gaudii et delectationis age et in labore tuo persevera ut addas fructum ad *fructum laboris tui quem repperisti, et lucrum ad lucrum quod captasti. Ne unquam dicas : «Sat mihi»; neve dicas : «Paullum vitae meae sufficit; quidnam laborem frustra?» nam hoc dictum a prava pigritia emanat. Sed acquire multum, quantum potes sine improbitate, et gaude omnibus possessionibus tuis quas acquisisti sudore vultus tui, et esto ut creator noster : ut enim creator noster potestate et sapientia sua omnia quae videmus bona vitae huius mundi e nihilo procreavit, ita tu labore tuo et sapientia tua ex opere eius fructum bonum vitae tuae et vitae proximi tui produc.

* p. 49.

CAPUT XIX.

Ne sis avarus in omni vita tua, quia homo avarus bifariam pauper est : pauper est propter id quod non habet, et pauper est propter id quod habet. Nam est ut aliquis qui nihil habet : neque edit nec bibit nec gaudet iis quae habet, sed opes suas includit et in paupertate permanet quamquam possessiones habet. Haec autem magna stultitia est et acerba castigatio quam Deus hominibus duris inflixit : neque enim delectantur divitiis suis neque proximum suum delectant, et divitias suas per longum tempus inutiles reddunt. Quam ob rem Deus prudentiam eorum tanquam absorbuit et eos servos fecit ut laborent acquirantque nescientes cui laborent acquirantque, atque oeconomi sint aliis hominibus et inimicis suis, ipsi nullo e fructibus laboris sui usi. Tu autem procul abesto a stultitia eorum et sapiens esto tibi ipsi, et possessione tua delectare quamdiu vives, et possessionem tuam ne acquiras aliis aut generationi quae post te veniet : nam portio tua quam Deus tibi dedit in terra haec est ut edas et bibas et delecteris quamdiu eris in hac vita; sin autem mortuus eris nihil tecum sumes, et omnia quae collegisti tunc tibi inutilia erunt. Quam ob rem si pru-

dens es, ne abstineas fortuna quam Deus creator tuus tibi dedit : ede, bibe, delectare. Verum ne unquam excedas limitem necessitatum tuarum, quia excedere limitem huius mensurae perdit valetudinem et delectationem tuam exstinguit. Neve omnino bibas usque 5 ad ebrietatem, quia ebrietas rationem destruit atque intellegentiam, qua ab animalibus irrationalibus differimus, et naturam nostram perdit atque infra animalia et feras eam humiliat, neque ebrii digni sunt qui inter homines numerentur.

*CAPUT XX.

* p. 50

Selige cibos tuos qui vitae tuae prosint et praepara eos sapientia 10 et diligenter lustrando ut dulces tibi sint et saluti; Deus enim tibi ad id rationem dedit et gustum in cibis creavit ut quaeramus eos et delectemur iis et creatori nostro gratias agamus qui nobis bona innumerabilia dedit. Ne autem simus ut illi stulti quibus videtur Deus prohibuisse nos edere cibos quos ipse creavit vitae hominum : 15 sine[1] eos ieiunare et abstinere donis creatoris sui; nam hoc modo poenam solvunt stultitiae suae : quia sapientiam Dei intellegere noluerunt, in contemptum hominum inciderunt. Ne magni habeas verba eorum cum tibi dicunt : « Oportet nos ieiunare »; sed : « Ita faciam » dic, quia illis similem videri tibi expedit. Sed bene agas 20 cum edes quotiescunque esuris, et bibis quotiescunque sitis; talis enim est voluntas Dei creatoris tui, qui te cum desiderio edendi et bibendi creavit. Neque quidquam prohibitum est in tota creatione neque quidquam inter omnes cibos nisi solum quod vitam nostram perdit; neque quidquam prohibitum est pro diebus vitae nostrae, 25 sed necessitas edendi nostra aequalis est omnibus diebus nostris. Homines autem qui legem ieiunandi instituerunt non inquisierunt neque sapientiam creatoris intellexerunt.

CAPUT XXI.

Ne cupias induere vestes pretiosas, quia hoc vanum est : indue vestem puram et albam; ne induas vestem sordidam quae valetu- 30 dinem perdit et scabiem lepramque in cuti corporis tui producit. Tu autem vestem tuam satis superque lava; Deus enim multas

[1] ኅድጎሙ legendum videtur pro ኀደጎሙ.

aquas tibi creavit. Ac ne recumbas neve dormias in tellure, neve in foliis aut herbis humidis, quia id valetudini nocet et scabiem in carne corporis tui producit : recumbe et dormi in regione elatiore et frigida, in lecto qui circa duas ulnas altus est aut circa tres sive quattuor ulnas sive plus in regione vallium; et stude omni pu- 5 ritati corporis et animae tuae, ac ne sis ut animalia irrationalia neve similis sis eis, quia Deus tibi dedit rationem ad omnia illa. Atque sicut intellegentia tua maior est quam illorum, ita vitae rationem tuam meliorem fac quam illorum : aedifica domum tuam spatiosam et lucidam eamque orna multa sapientia, ac ne habites 10 in speluncis ut hyenae. Delectare bonis rebus quas Deus tibi dedit, * p. 51. ac ne sis avarus aut* piger, sed bene para cibum, vestem, domum totamque vitae rationem tuam.

CAPUT XXII.

Ne sis durus erga proximum tuum : si multae tibi sunt posses- siones, da multum; si paucae, divide eas cum indigentibus atque 15 iis qui pauperiores sunt quam tu, et favor Dei super te habitabit : ille enim una creavit divites et pauperes, fortes et debiles, ut nos invicem iuvemus et caritatem mutuam corroboremus. Et distinguas inter pauperes debiles et pauperes pigros : debilibus da quae in manu tua sunt, pigris autem dic : «Ite et laborate, ut fructu la- 20 boris vestri vescamini», ac ne fletum pigrorum audias, cum tibi dicunt se fame morituros esse; nam hic est ordo creatoris : qui labo- rare non vult, esuriat et paupertate pereat. Tibi autem magis expedit possessiones tuas in mare iacere quam eas pigro dare, ne in pigritia sua confirmetur; arce eum abs te sine clementia, quia 25 legi Dei adversatur.

CAPUT XXIII.

Ut pestilentia quae genus humanum perdit atque ut serpens ve- neno plenus, ita est calumnia quae ex ore hominis exit. Cave ca- lumniam; nam multa mala et innumerabiles calamitates e calum- nia nascuntur. Ne audias, qui fratrem suum calumniatur, etiamsi vox eius auribus tuis placet, quia tute ipse homines te calumniari 30 non vis. Quam ob rem te decet calumnia abstinere; nam calumnia re vera furtum est, cum lingua nostra nomen proximi nostri prae- detur; atque sicut furem oportet condemnari quia possessionem

proximi furatus est, ita calumniatorem oportet dure puniri propterea quod bonam famam proximi sui furatus exstinxit : tu autem custodi os tuum atque linguam tuam, etiamsi cum amicis tuis loqueris; nam tua lingua peior est quam omnes inimici tui. Atque
5 dum vox ex ore tuo exit, dulcis tibi videtur; postea autem ardebit ut flamma ignis in arundine sicco, neque ulla re eam exstinguere poteris. Atque decet te trutina sapientiae tuae omnes voces tuas pendere priusquam e corde tuo exeant; si minus, frustra te poenitebit postquam eas ignorantia tua eduxisti. Et reminescere non esse dictum
10 melius quam silentium, sed silentium esse melius quam omnia dicta, et hominem loquacem non prosperum esse in terra.

Fuit vir quidam qui ivit ad unum e veteribus sapientibus* dixitque ei : «Dic mihi, o sapiens, quid mihi faciendum sit, ut pacem nanciscar cum omnibus hominibus.» Et iste sapiens nihil ei
15 respondit, sed unam manum super os suum posuit, alteram super pudenda posuit. Qua re indicavit tres causas quae faciunt ut homines inter se luctentur : una ex iis lingua est quae turpia, stulta, calumnias, convicia loquitur, et innumerabiles gignit inimicitias. Altera causa quae facit ut omnes homines inter se luctentur,
20 pudenda sunt quae multum scortantur et neces bellaque infinita adducunt. Tertia causa sunt manus, si ad possessiones proximi porriguntur. Tu autem, si sapiens es, custodi os tuum et linguam tuam diligentissime, ac ne loquaris quae tibi non prosunt, neve multum facias loquendi, neve loqui festines. Iam vero custodi
25 manus tuas et arce eas ne omnino porrigantur ad quicquam e possessionibus proximi. Furtum enim magnum peccatum est et magnam ignominiam affert. Atque ut tu non vis quicquam e possessione tua deleri, ita vide ne deleas quicquam e possessione proximi tui neve fructum laboris eius perdas, ne ille de operibus tuis
30 lugens tibi maledicat neve Deus invocatus te castiget; sin autem quicquam e possessione proximi tui perdideris aut deleveris, sive consulto sive nesciens, aut si quicquam proximo tuo debitum invenitur quavis causa, ne hesites, sed cito retribue ei quantum ei debes, ne una cum praedonibus puniaris. At si iudicium huma-
35 num non times, non poteris aufugere iudicium Dei ullo modo. Atque stude omni vigilantia custodire pudenda tua; si minus, malum infinitum te invadet : neque enim est pax scortatori neque misericordia apud Deum aut apud homines. Ne tollas oculos tuos ad mulierem *alterius* viri ut concupiscas eam, quia rete afflictionis

* p. 52.

in eo est. Viro autem mulier sua sufficit, et feminae quoque maritus suus. Procul abesto a scortatione quae nihil prodest : prius tibi videtur suavis, sed postea amarior erit quam venenum serpentium. Ne obsequaris concupiscentiae carnis tuae quae te ad mulierem *alterius* viri attrahit aut ad maritum alterius feminae; hoc enim 5 furtum magnum est et iudicio dignum.

CAPUT XXIV.

Si uxorem non habes, *feminam* in matrimonium duc, atque, si * p. 53. *maritum non habes, nube : hoc enim est praeceptum creatoris, qui virum feminamque cum desiderio matrimonii creavit. Atque ne sis ut illi stulti qui matrimonium impurum declarant, neve 10 monachos laudes qui adolescentes monachi fiunt ; nam haec vita monastica ordinem creatoris destruit et creationi naturae nostrae adversatur. Matrimonium autem opus magnum et sanctum est et in eo sapientia creatoris clarior apparet quam in ceteris manuum eius operibus. Quam ob rem hic de eo scribere optavi. 15 Matrimonium enim pulchrius et maius est quam omnia mysteria creationis, et magis quam omnia illa prodest generi humano totique vitae eius, et sapientiam creatoris eius demonstrat et laudat eum qui laudatus est laude mysterii matrimonii. At homines non agnoverunt bonitatem eius, sed despexerunt et vilipenderunt id 20 tanquam sordes : omnes homines autem vani sunt et deceptores qui libram iniuria violant, dum res contemnendas honorant, res reapse honorandas contemnunt. Nam ut arbor viridis quae fructus fert plus valet quam arbor sicca et marcida, ita matrimonium plus valet quam vita monastica ; homines autem libram violant, cum 25 vitam monasticam pluris habent quam matrimonium. Ne audias eos, sed cogita in matrimonio hominem esse creatorem similiter ac creatorem eius atque eum implere consilium Dei Summi eiusque praestantem sapientiam. Atque si matrimonium sanctius non esset quam vita monastica, Deus homines non iussisset matrimonium 30 inire : num creator non potuit homines alia via ad liberos gignendos ducere quam matrimonio? Verum nolebat vitam monasticam, sed virum et feminam creavit ut ordine matrimonio unirentur. Neque nobis licet ordinem creatoris impurum habere aut infra ordinem hominum humiliare. Vita monastica enim ex ordine homi- 35 num est, matrimonium autem e lege naturae et e voluntate

creatoris qui matrimonium instituit idque confirmavit, ornavit, remuneratus est voluptate quae suavior est quam omnes voluptates huius mundi, et homines ad hunc statum matrimonii attraxit secreta potestate cui nemo resistere potest, ne vita hominum destruatur neve genus eorum pereat. Omnes viae Dei iustae et rectae sunt et omnis eius sapientia admirabilis est. Homines autem ignorantia sua vitam monasticam instituerunt quae primam naturae nostrae legem violat, et consilium quod ipsi perficere non possunt machinati sunt. Nam vir monachus excedit viam in qua Deus eum creavit, neque ullo modo consilium quod creator eius non desideravit perficere potest. Quam ob rem cotidie videmus monachos *concupiscentia carnis ardere et tabescere et peccata quae contra naturam sunt committere. Tu autem, observa legem quam creator tuus tibi imposuit, et vitam monasticam adolescens ne quaeras neve diligas neve laudes vel eos qui virginitatem conservare potuerint quia ordini creatoris adversantur eumque destruunt. Sed feminam in matrimonium duc tempore utili, et quando ad iustam aetatem perveneris et caro tua necessitatem matrimonii tibi demonstrarit ne hesites, sed cito matrimonium ini, ne peccata quae contra naturam sunt committas neve mercedem quam creator tuus in matrimonio tibi paravit perdas neve felicitatem eius abs te arceas. Procul abesto a scortatione ac ne migres ab una ad alteram; neve femina desideret maritum post maritum, quia ea est scortatio quae nihil prodest et ordinem quem creator hominibus imposuit excedit. Atque feminam nobilem et pulchram uxorem ducere ne cupias, ne superbia eam invadat; neque enim mutuus in matrimonio amor convenit cum superbia uxoris; et femina viro forti et superbo nubere ne cupiat, ne eam despiciens ad aliam eat. Amor autem pluris valet quam magnae divitiae et omnis honor huius mundi. Atque cum iusta aetas feminae citius adveniat quam iusta viri aetas eaque citius senescat, magis tibi expedit uxorem ducere quae circa octo vel decem annis natu minor quam tu est. Et postquam matrimonium inistis, vir et femina, vos invicem diligite e toto corde vestro; nam non iam duo, sed unā caro estis, atque ab eo tempore ne alium virum aut aliam feminam cupiatis, sed alter alteri placete quantum potestis mutuo auxilio et amore perfecto; totam vitae vestrae rationem bene parate, ordinem matrimonii vestri iucundum reddite eoque delectamini. Haec voluptas enim vobis licet atque pura et accepta est penes Deum qui matrimonium

* p. 54.

eiusque concubitum sanxit. Et magna sapientia in corpore nostro istud nobis fecit instrumentum, quod voluptatem concubitus procreat : admirabile est neque intellegi potest. Nos ergo dedecet id polluere rebus quae contra naturam sunt, sed nobis admirandum et sanctum habendum est in ea qua creator noster nos duxit via, quae est matrimonium singulorum cum singulis, et grates agamus Deo qui has delicias nobis in* corpore mortali paravit. Quae lingua potest loqui aut quae manus potest scribere mirabilia creatoris nostri? Atque ut e terra frumentum cum suavitate edendi et potestate vitae eduxit, ut cum nos suavitatem edendi quaerimus, vita nostra corroboretur : ita quoque in pulvere corporis nostri admirabile instrumentum fecit ad procreandam voluptatem quae maior est quam omnes voluptates, et ad augendum genus humanum quod omnia creationis opera superat. Atque nos cum hanc voluptatem in ea quae nobis licet via quaerimus, genus nostrum nostri simile augemus : omnia opera Dei admirabilia sunt et magna est inenarrabilis eius sapientia. Homo autem cum sit miratus, id non cognovit, ut animalia fuit eorumque similis, iam eis peior praviorque, cum hanc voluptatem contra naturam quaesiit aut hanc creatoris sapientiam despiciens secundum legem eius ambulare noluit. Tu autem, mi frater, ne excedas viam in qua creator tuus te duxit, et in ordine matrimonii *quod inieris* cum una uxore tua permane. Procul abesto a scortatione et fundendo semine contra naturam et a vita monastica mortua : nam haec omnia viam naturae et voluntatem creatoris excedunt. Verum ad uxorem tuam appropinqua admirans et laudans creatorem tuum, et quando ad eam introieris, ne quaeras voluptatem concubitus tibi soli, sed uxori tuae quoque eam dulcem redde et portione eius quam Deus ei dedit eam privare noli; quam ob rem ne facias festinanter, sed paululum cunctare usquedum ipsa quoque eo delectata erit, ne voluptas eius minor quam tua relinquatur aut imminuatur. Nisi hoc gratum ei feceris dolebit et te despiciet, neque matrimonium tuum favorem Dei nanciscetur. Ne audias eos qui tibi dicunt concubitum esse sordidum et in eo esse perniciosum odorem et tenebras ad nullam rem utiles; nam qui ita loquuntur abnegatores creatoris sunt. Noli autem nimium concubere sine modo ne debilis fias; natura nostra enim limitata est neque nobis limitem excedere licet.

* p. 55.

CAPUT XXV.

Omnia pulchra reddit amor : persevera in eo, ac ne sis ut multi mariti qui amant uxores suas aut multae uxores quae amant coniuges suos nonnisi breve tempus, et postea matrimonium suum oderunt; atque sibi invicem oneri sunt* et aliud matrimonium quod * p. 56.
5 melius iis videtur desiderant, aut matrimonium suum aversati separari volunt : ne sis ut illi, quia magno errore errant. Tu autem, cor tuum corrobora et persevera in primo matrimonio quo Deus te *cum femina* coniunxit quodque pluris tibi valet posteriore. Levitas autem naturae nostrae viro persuadet aliam feminam ei praestan-
10 tiorem esse; et feminae persuadet alium virum ei praestantiorem esse. Is autem est error : ne obsequamini illi concupiscentiae vestrae, quae mala est neque aliud potest quam vitam vestram amaram et gravem reddere vosque ipsos ad scortationem attrahere. Verum in hoc matrimonio perseverate et bene id parate quantum
15 poteritis. Nihil enim vobis prodest uxorem pro uxore aut maritum pro marito permutare : sed utile vobis est bellum facere matrimonium primum voluntate Dei initum. Quod autem Deus coniunxerit concupiscentia vestra ne separet, ne poena vobis obveniat quam Deus iis imposuit qui in ea via qua eos duxerit ire noluerint. Ut
20 accidit his diebus uni e consanguineis meis stultis.

Is enim adolescens uxorem duxerat et cum ea per decem annos in pace vixerat. Tunc autem, cum aliam vidisset, in corde suo dixit : «Haec mihi pluris valet quam uxor mea.» Et ivit, priorem dimisit, alteram uxorem duxit. At ea pessime agebat, itaque paucis die-
25 bus post inter se rixati sunt. Et cum eam quoque dimittere vellet ipsa ad praefectum regionis nostrae profecta *maritum* falso accusavit. Atque postquam multum litigatum est, ille vir in vincula coniectus omnes possessiones quae, in manu eius erant, solvit. Duobus annis post autem tertiam duxit uxorem, quae erat iracunda
30 et valde loquax. Die quodam cum eam ferire vellet, ipsa eum praeveniens assulam in eum proiecit; lignum autem volans in dextro oculo eius infixum est eumque perdidit. Ille usque ad hunc diem altero oculo orbus cum illa femina vivit, quae interdiu et noctu eum vexat : nos omnes autem eum deridemus, atque ipse patiens
35 est dicitque : «Egomet ipse hanc vexationem contraxi : nam prima uxor mea bona fuit, at ego cum ea in pace vivere nolui et alteram uxorem duxi quae possessiones meas perdidit, et tertia per-

didit oculum meum, et si quartam in matrimonium duxero, me interficiet.»

* p. 57. Tu autem ne sis ut ille; neve tibi videaris si* malam uxorem dimiseris bonam reperturus esse. Maiori usui tibi erit assuefieri ad eam quam Deus tibi dedit, eamque meliorem reddere consilio 5 et exemplo tuo et mansuetudine; nam mansuetudo totam vitam bene parat, natura amara autem omnia perdit.

CAPUT XXVI.

Estote inter vos patientes naturae vestrae durae et vitiorum vestrorum occultorum, quia in toto mundo non invenitur vir quin vitium habeat aut femina quin habeat vitium. Ac bene dixit unus 10 e sapientibus: «Si homo sine vitio esset, non moreretur, quia non esset homo.» Tu autem, o vir, reminiscere feminam esse debili natura atque minore intellegentia. Quam ob rem patienter fer asperitatem naturae eius et loquacitatem linguae eius, atque iram eius sine praeterire levem aestimans ac ne unquam cum ea rixeris: 15 et si huic rei assueveris, levis tibi erit. Tu autem, o femina, place marito tuo quantum potes, et delecta eum cibo et potione, et bene parando domum eius et vitam eius: neque enim maritus tuus te amare potest, nisi tu eum amaveris; sin amaveris eum, fieri non poterit ut te oderit. 20

Fuit autem vir quidam cuius uxor pigra et immitis erat. Itaque maritus eam aversatus ad aliam ire coepit; atque uxor zelotypa surrexit et ad medicum iit eique dixit: «Maritus meus me odit; nunc fac mihi remedium ut me amet.» Ille: «Ita faciam, inquit, sed ito, ac tres capillos e fronte leonis evelle mihique apporta, quia 25 illis ad hoc remedium opus est.» Et abiens cogitavit dicens: «Quomodo ad leonem appropinquare possum quin me devoret?» Tunc agnum sumpsit et in campum profecta cum leo egressus eam peteret ut devoraret eam, agnum ei dedit aufugitque. Leo autem cibum nactus eam sequi desiit. Atque postero die idem fecit et in hac 30 re multos dies permanebat, quia mariti zelotypia capta erat. At leo cum vidisset eam feminam sibi cibum apportare, haud aversatus eam dilexit, et quando cum agno veniebat, eam laetus excipiebat caudam iactans et ut canis manum eius lambebat cum eaque ludebat. Tunc illa tres capillos e fronte eius evulsit eosque medico 35 apportavit. Et dixit ei: «Ecce, tibi apportavi quod ad remedium

opus est.» Ille : «* Quomodo, inquit, potuisti evellere eos?» Atque cum ei omnia quae facta essent enarrasset, ille ei dixit : «Ito, fac marito tuo idem ac fecisti leoni, et maritus tuus te amabit; num putas maritum tuum leone peiorem esse? Atque ut cibo portando amorem leonis nacta es, ita amorem mariti tui nancisceris.» Et illa profecta secundum medici consilium agere coepit et marito suo in omnibus rebus placebat et patiens erat; itaque paucis diebus post iste vir in corde suo cogitabat dicens : «Quid amem alias feminas magis quam meam uxorem, quum haec bona sit et magis me iuvet quam illae?» Tunc ad eam reversus amavit eam magnopere. * p. 58.

CAPUT XXVII.

Vos autem, liberi mei, mariti vos invicem amate atque ne sit ulla rixatio apud vos, sed cotidie amorem vestrum et laetitiam vestram consolando et ludendo renovate : ne unquam fidem vestram foedusque rumpatis, ne una cum scortatoribus puniamini, sed in mutuo amore permanete, in Deum sperate et ad eum precamini ut vobis bonam progeniem det; nam gratia Dei [filii] merces fructus ventris[1]. Et hoc est primum matrimonii desiderium, haec et prima via in qua Deus virum et feminam matrimonium inire iussit, scilicet ut liberos gignant. Quam ob rem magnum peccatum committunt atque una cum necatoribus iudicentur ii qui quovis modo foetum ex utero praemature abigere student. Vide ne ulla ratione associeris cum consilio eorum qui turpe hoc facinus committunt : nam omnem iustitiam omnemque misericordiam violant.

CAPUT XXVIII.

Vos grates agite Deo si vobis liberos dederit, iisque laetamini et amate eos ut partem vestri ipsorum : educate eos multa diligentia et sapientia; prospicite eis ut omnes vitae necessitates eis provideatis; ducite eos inde a pueris in ea qua Deus eos ambulare voluit via; docete eos quae eis nosse et facere oportet, ne malum exemplum eis praebeatis, neu vestro exemplo malé agere discant; sed exemplum eis praebete prudentiae et bene agendi, ut prudentes sint ac bene agant. Et quamdiu liberi vestri iam parvi sunt, natura eorum iracunda et exardescens ne vos irritet, quia bonum et malum non

[1] Cf. *Ps.* cxxvi, 3.

iam distinguere possunt. Patientes estote, et cor vestrum firmum reddite: eodem modo enim vosmet ipsi educati estis, et vos decet educare liberos vestros omni * patientia sine lassitudine. Dimittite iram atque eiicite indignationem, ac ne sitis ut illi stulti qui liberis suis irascuntur eosque verberant quotiescunque unum vas ruperint fortuito aut unum aquae poculum effuderint sine culpa, quique tacent si prave egerint. Vos autem patientes estote erga liberos vestros si fortuito quidquam e possessione vestra perdiderint inscientes. Sed castigate et verberate eos, si in cordibus eorum videritis malitiam, superbiam, inoboedientiam, iram, segnitiem, aut si maledixerint, calumniati erint, diris devoverint, aut si bona alterius furati sive praedati erint sive rapuerint, aut si scortati erint sive huic rei simile quidquam fecerint: tunc castigate, increpate, verberate eos tempore utili, ne propter silentium vestrum male agendo assuescant. Nisi vero eos castigaveritis inde a pueritia eorum, in malitia sua adolescent neque admonitionem vestram adulti audient.

* p. 59.

Fuit vir quidam latro qui in campis versatus homines qui illa via praeteribant diripiebat et interficiebat. Quae cum audisset rex milites suos misit qui eum comprehenderunt et vinctum ad regem duxerunt, isque eum capitis damnavit. Atque cum eum ut caput gladio demerent, ducerent, senex pater illius latronis eum flens sequebatur. Postquam patrem conspexit ille latro, ut priusquam moreretur pauca cum eo loqueretur, quaesivit. Atque prope ad patrem aggressus eum ferire conatus est, sed manibus vinctis non potuit; tunc dentibus ei dirum morsum infligere coepit. Omnes homines autem qui illic aderant clamantes dixerunt: «Revera hic latro morte dignus est qui patrem quoque interficere voluerit.» At ille respondens dixit: «Non ego sum morte dignus, sed pater meus dignus est *morte;* nam cum puer spicam et frumentum furari coepissem, ille me laudabat cum me castigare deberet, et me operibus latronum assuefecit. Hanc ob causam, latro factus usque ad hanc mortis horam perveni. Si vero pater meus me castigasset tempore idoneo, non ad hoc iudicium pervenissem.» His dictis cum caput eius abscissum esset, omnes homines quibus liberi erant metuerunt.

Et tu metue liberis tuis eosque in timore Dei educa et in scientia eorum quae facere debeant. Atque cum liberos tuos admones, ne admoneas eos iratus aut voce maledictionis sive exsecrationis, sed voce * sapientiae et consilii quo agnoscent se sua ipsorum causa et propter ipsorum utilitatem abs te castigari. Atque semper eos doce

* p. 60.

et instrue verbis doctrinae et sententiose dictis et historiis et exemplis aliorum hominum ut procul absint a malo et bene agere discant. Iam vero instrue eos artibus scribendi et doctrinis et libris et doce eos laborem manuum et omnia quae iis usui sunt, ac ne gravere
5 neve animo deficias; nam omnis labor quo laboraveris et omnis aerumna quam perpessus eris et omnis toleratio quam toleraveris in educandis liberis tuis, tibi in rationem inducentur penes Deum et magnam mercedem tibi dabit atque liberi tui senectutem tuam beatam reddent et canitiem tuam in pace et indelebili spe in foveam
10 deducent. Si vero educationem liberorum tuorum neglexeris, ii pravi erunt tibique iudicium a Deo obveniet, et tempore senectutis amare flebis propter malitiam eorum; liberi tui autem te non audient, sed neglegent te sicut tu ipse educationem et doctrinam et exornationem eorum neglexisti tempore pueritiae eorum. Arce a te hanc plagam
15 tempore idoneo, et precare ad Deum ut liberos tuos sapientes reddat naturamque eorum bene paret et eos omni bono opere instruat; tu autem ut opima senectute delecteris et quiescas.

CAPUT XXIX.

Temptatio et probatio vita hominis in terra est, neque eam bene parare potest nisi patientia et sapientia. Patiens plus valet quam
20 potens et sapiens praestantior est quam iracundus. *Itaque* in omni calamitate tua patientia utere, quia patientia quamquam amara est cum exerceatur, tamen postea suavior est quam mel et saccharum. Ne unquam obliviscare omni rei tempus esse, atque ea quae non tempore suo facta sunt miseriam et magnam afflictionem afferre, atque
25 scientiam temporis omnis rei magnam esse sapientiam praestantiorem quam omnes doctrinas. Tu assuesce huic sapientiae et cum hominibus vive secundum tempus tuum et mores terrae tuae, ac noli dicere ut omnes stulti senes qui semper dicunt : « Tempus actum fuit bonum, hoc tempus autem malum est. » Omne enim tempus mala
30 et bona simul habet; et si historias mundi intellegimus, omni tempore res reperimus quae etiam peiores sunt quam nostro tempore. Interrogaverunt quondam unum e sapientibus dicentes : « Quale hoc tempus est? » Isque dixit iis : « Tempus est vestrum : si ipsi boni estis, tempus quoque bonum est; si vero ipsi mali estis,
35 tempus quoque malum est. »

Tu autem, esto *bonus et tempus tibi erit bonum, ac ne mores * p. 61.

temporis tui convicieris, sed sine id praeterire cum sapientia sua; nam aetas venit et aetas praeterit. Et omnis aetas in ea sapientia ambulat quam creator eius ei demonstravit, neque quisquam eam avertere potest a via qua dominus omnium temporum eam duxit. Tu autem, bene para facta tua secundum mores aetatis tuae eaque cum illis congruere fac, et precare ad Deum ut eos qui post te venturi sint bona via ducat. Ne doleas propter malitiam temporis tui neve irascare malitiae hominum terrae tuae, sed custodi te ipsum et omnia aequo animo sine praeterire. Et ride perversitatem eorum quae perversi faciant : nam si perversum gravi voce reprehenderis, oderit te et ignominia tibi continget; si vero subsannaris eum sapienti risu, pudebit eum et perversitate sua desistet.

CAPUT XXX.

Ne omni homini confidas qui ad te venerit; nam qui omni homini quem invenerit confidit stultus est. Omnia proba, quod bonum est tene. Cave inimicos tuos semel, sed amicum tuum cave milies quia amicus secretum tuum tradit. Secretum tuum autem quamdiu in corde tuo est, voluntate tua vinctum est; si vero ex ore tuo id eduxeris tu, vinculo eius vinctus es. Ne confide donis hominum, sed confide prudentia tua et opera tua et fructu laboris tui. Et prae omnibus confides donis et favore Dei, at ne confidas amicis tuis, quia cras inimici tui erunt. Confide labore manuum tuarum, qui voluntatem tuam non excedit. Dilige eos qui tecum sociantur quique prope te sunt et simula iis confidere; verum ne cuiquam confidas omnino; et in omni societate *quam inieris*, quaere primum effugium per quod e retibus hominum salvus evadas si tibi male volunt. Esto vigil; neque enim omnes homines qui tibi boni videntur revera boni sunt, neque qui semel tibi bene fecerunt semper tibi bene facient. Vide ergo ne in retia hominum incidas; time Deum ne quicquam mali eis ingeras, neve malum pro malo quod tibi intulerint iis retribuas, sed curam tuam* in Deum iace et malitiam hominum super capita eorum qui eam exercuerint reverti sine. Ne unquam dicas in corde tuo : « Quia inimici mei malum mihi intulerunt, propterea ego malum iis retribuam. » Haec res vana est, neque tibi usui est in vita tua cum hominibus, sed bella et inimicitias infinitas affert; magis autem tibi expedit omnem afflictionem qua homines te affecerunt in corde tuo abscondere.

* p. 62.

CAPUT XXXI.

Coerce iram tuam, quae in corde tuo nascitur; nam ira prudentiam exstinguit neque cum voluntate Dei congruit qui omnes iussit una vivere in hoc mundo et sese invicem amare et iuvare. Iracundi autem in pace una vivere non possunt, sed cotidie inter se rixantur, 5 sese invicem malis devovent, verberant, interficiunt. Ne sis ut isti, sed bene para vitam tuam sapientia et remotus *a coetu hominum;* ne iniuste aut violenter agas, quia suavitas vitae in vita remota et humili reperitur. Quam ob rem procul abesto ab omni superbia, atque cor tuum ne superbum sit neu ambules cum superbis aut cum 10 nobilibus associeris. Ne aliis praestare studeas, sed aequus et remotus inter homines esto, et multam pacem apud te invenies. Nam ut is qui in platea infra ambulat casum non timet, is autem qui exit in tectum supra casum timet et pro altitudine *tecti* erit casus infra et confractio : ita eum qui remotus a coetu hominum 15 vivit, ignominia non invadit; is autem qui gloriatur et se prae hominibus effert, ignominia afficietur et contumelia inquinabitur, et invidia odiumque omnium hominum contra eum exsistet.

CAPUT XXXII.

Ne studeas hominibus praefici, quia praefectura munus grave est atque praefecti durum iudicium inveniunt. Si vero hominibus 20 praefectus eris manum tuam erga eos ne gravem reddas neve vi et violentia eos opprimas, sed iustus esto erga omnes, erga magnos et erga parvos, erga divites et erga pauperes, neve faciem hominum timeas sed omnibus ius redde iuste sine ira et studio. Ne eos subiicias amarae servituti aut servitió, sed tuere eos ut liberos tuos, 25 iique te non metuent sed amabunt, et tu pacem reperies inter eos et apud Deum favorem. Si iniurias intuleris iis qui potestati tuae subditi sunt, time : nam in corde suo tibi maledicentes ad Deum clamabunt; *Deus autem clamorem pauperum cito audit. Ecce praeparavit tibi iudicium firmum quod tempore statuto tibi obveniet, ac ne multa 30 poenitentia quidem tu id abs te arcere poteris : tum quaeres qui tibi adsit, sed non reperies, atque ad Deum clamabis, sed te non audiet. Ne unquam dicas : «Hodie delecter omnia faciens quae desidero, posthac venient quae ventura sunt»; obveniet enim tibi dies iudicii amarior quam mors, et frustra resipisces, et incassum loqueris, ut

* p. 63.

Antiochus rex iniustus, qui superbia cordis sui male egit quemque Deus magna castigatione punivit : qui cum corpus eius morbo vermium putresceret ut impurum cadaver et in eo esset ut moreretur : «Nunc, inquit[1], reminiscor omnium malorum quae liberis Israel intuli»; atque amaritate morbi et tristitiae mortuus est; nam Dei iudicium eum persequi non desiit. 5

Tu autem time si male egeris cum proximis tuis; quia Deus tibi magnopere retribuet, atque omne grave onus, quod multis aliis imposueris, tibi soli per te ipsum portandum erit idque gravissimum, neque id a tergo abiicere poteris. 10

CAPUT XXXIII.

Atque sicut apud Deum nihil mali relinquitur quod non pari modo puniatur, ita bonum opus non sine pari mercede manebit. Ideo bene agere cum omnibus ne desinas; Deus enim omnia quae bene feceris accipiet, numeret, metietur, apud ipsum recondet, ut tibi tempore statuto retribuat. Tu oblivisceris quae bene egeris, sed 15 Deus nunquam obliviscetur. Quam ob rem bene agere cum omnibus quantum potes ne intermittas. Atque cum tristes videris eos consolare; cum esurientes videris, ale eos; cum nudos videris, vesti eos : esto adiutor omnibus secundum necessitates uniuscuiusque, atque in corde eorum laetitiam felicitatemque illucescere fac, 20 etiamsi per unam tantum horam; consolare afflictos et pauperes visita etiam atque etiam, afflictionem eorum leva, afflictus esto cum iis, cura et iuva eos quantum potes, ut tu quoque tempore morbi et afflictionis tuae auxilium et consolationem reperias.

CAPUT XXXIV.

Tu autem cum aegrotaveris, patienter fer vel magnam tuam 25 afflictionem, ac noli vacillare : confide Deo qui dolorem morbi tui videt et numerat ut tibi pro patientia tua bene* retribuat. Atque *p. 64. si non in hoc mundo tibi retribuerit, post mortem cum ad eum veneris tibi mercedem dabit. Et de hac vita decedere ne vereare, quia mors liberatio est : et cum Deo placuerit te hoc carcere liberare 30 ut ad ipsum eas, gratias ei age; nam magis te iuvat hac turpi ser-

[1] Cf. I Mach., vi, 12.

vitute liberatum volare liberum et lucidum ut angelum in sinum creatoris tui, ibique cognosces et intelleges omnia mysteria huius mundi et pulchritudinem ordinis caelorum et terrae, et plenam vitam vives sine labore aut afflictione, et perfecto gaudio delectaberis et
5 beatitudinem perpetuam et infinitam reperies. Ne diligas ineptias huius mundi in quo tibi manendum est usquedum servitus et temptatio tuae perfectae erint; neque enim tibi licet de eo decedere tua voluntate, sed per voluntatem Dei stat, qui te huic servitio subiecit. Si vero tempus liberationis tuae advenerit Deoque placuerit te carcere
10 tuo liberare, humillime adora eum et gratias ei age et laetus et confidens ad eum ito. Ecce enim vitam tibi praemio dabit quae omni huius mundi vitae praestat. Precare autem ad eum ut tibi mortem tranquillam det teque ex hoc mundo in pace et sibi confisum educat; ne quidquam timeas ex iis quae pravis timenda erunt, qui
15 in ea qua creator eos duxit via in hoc mundo ire noluerunt et servitute omnibus hominibus statuta servire recusaverunt neque opera Dei intellexerunt neque legem naturalem quam ratio eos docebat observarunt.

Tu autem, mi frater, qui consilium meum acceperis atque
20 probaveris, ne metuas in mortis hora, quia ad creatorem tuum ire tibi expedit. O, qui cognoveris animam immortalem plus valere quam carnem mortalem, quid metuis mortem? Nonne libertas plus valet quam servitus; nonne gaudium plus tibi valet quam tristitia; nonne vita praestantior est quam mors? Item, magis expedit ani-
25 mae e corporis carcere liberatam esse quam vinctam. Atque ut vir e carcere egressus lucem solis videt quae eum laetum reddit et calefacit, ita anima nostra e corpore egressa lucem Dei videbit et amore creatoris sui exardescet, sed retrospiciens perditionem huius mundi videbit et mirans dicet : « Quomodo potui illam* turpem servitutem * p. 65.
30 amare? Quid mortem metui quae me in hanc beatitudinem adduxit quae est in saecula saeculorum? » Amen.

CAPUT XXXV.

Ecce haec pauca, Deo iuvante, scripsi. O mi frater, qui hunc librum meum legeris, si sapiens es, tu quoque scribe quae Deus te docuerit. Ne sis ut lucerna quam subter modium posuerunt, sed
35 lucem sapientiae tuae educ doctum et admonitum filios terrae nostrae, ut sapientia augeatur, peccator autem et ignorantia recte

agendi pereat in terra nostra. Neque enim sublime creatoris nostri bracchium noverunt; si vero nossent, eos res vanas sectari puderet. Nam diebus nostris nostrates stulti invidia capti de institutionibus fidei suae rixati sunt, neque ordinem creatoris sui cognoverunt.

Nos autem praeter te, o Domine, alium *Deum* non novimus, et nomen tuum solum invocamus; neque doctrinam tuam propter hominum doctrinas reliquimus, quia praeceptum tuum lux est in terra. Tu autem da nobis pacem, quia omnia nobis dedisti, et rore benedictionis tuae nos delecta, et serva nos ut te veritate et iustitia adoremus. Quia tua est gloria et honor, nunc et in aeternum et in saecula saeculorum. Amen.

Finis huius libri.

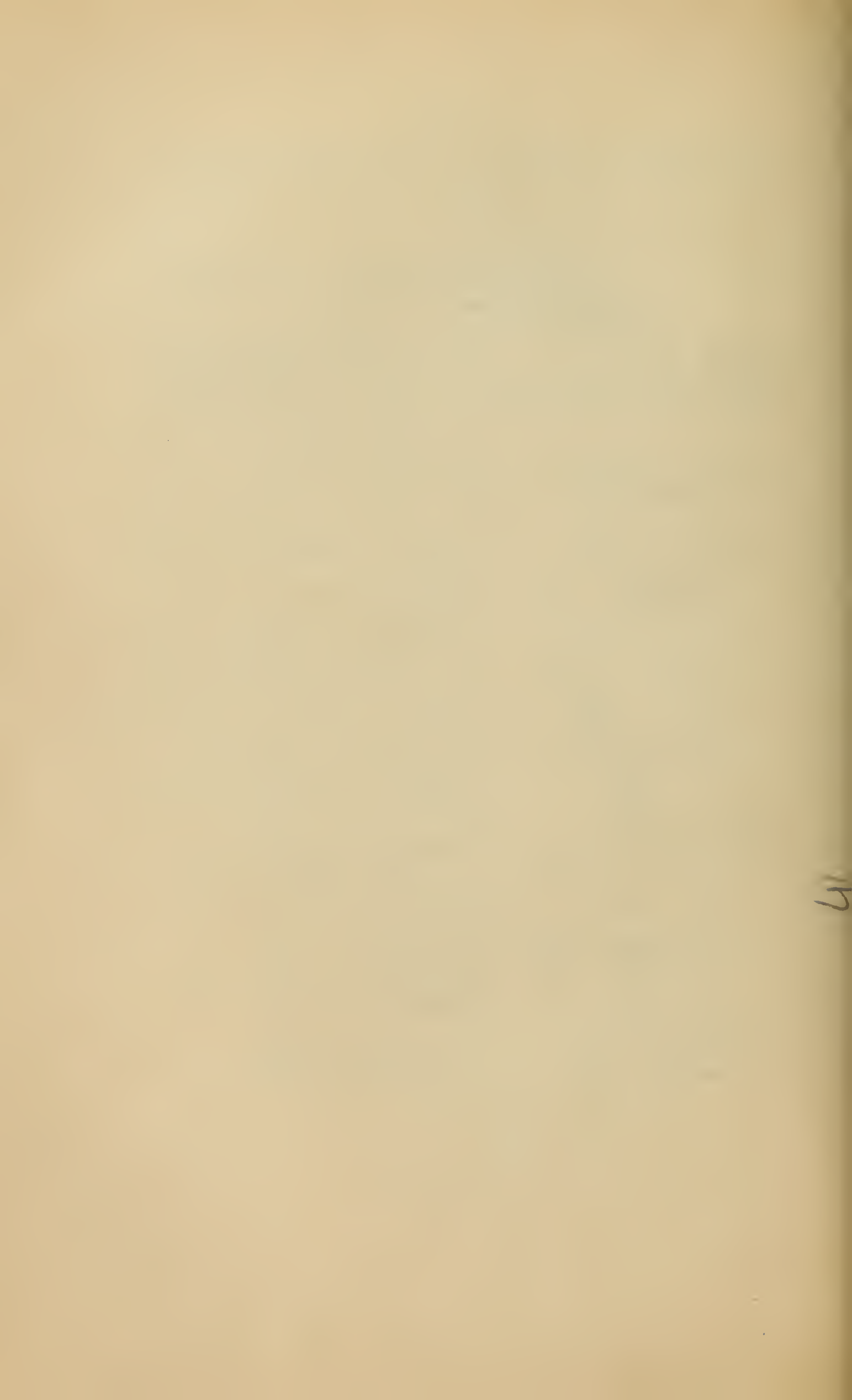
INDEX

NOMINUM PERSONARUM ET LOCORUM.

II

INDEX BIBLICUS.

(Secundum ordinem Vulgatae latinae.)

SCRIPTORES AETHIOPICI

SERIES PRIMA — TOMUS XXXI

PHILOSOPHI ABESSINI

CORPUS
SCRIPTORUM CHRISTIANORUM ORIENTALIUM
CURANTIBUS
J.-B. CHABOT, I. GUIDI
H. HYVERNAT, B. CARRA DE VAUX

SCRIPTORES AETHIOPICI

TEXTUS

SERIES PRIMA — TOMUS XXXI

PHILOSOPHI ABESSINI

EDIDIT ENNO LITTMANN

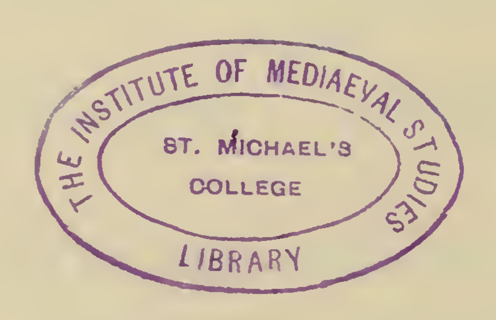

PARISIIS
E TYPOGRAPHEO REIPUBLICAE

CAROLUS POUSSIELGUE, BIBLIOPOLA
15, RUE CASSETTE, 15

LIPSIAE : OTTO HARRASSOWITZ

MDCCCCIV

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
ST. MICHAEL'S
COLLEGE
LIBRARY

PHILOSOPHI ABESSINI

SIVE

VITA ET PHILOSOPHIA MAGISTRI ZARʾA-YĀʿQŌB EIUSQUE DISCIPULI WALDA-ḤEYWAT PHILOSOPHIA

EDIDIT ENNO LITTMANN.

Duos libellos quos publici iuris facere jam pridem mihi proposui, si brevem viri clarissimi Antoine d'Abbadie descriptionem legeris (*Catalogue raisonné de ms. éthiopiens*, p. 212), cognosces a reliquis Abessinorum libris funditus diversos esse : dum maior pars litterarum Aethiopicarum e peregrinis linguis versa est, hi duo libri ab Abessinis scripti ipsorum indole imbuti sunt, atque hanc ob rem studium nostrum excitatur. Tamen, ut ita dicam, hi flores ex Aethiopico solo crescere non potuerunt, nisi externo rore essent irrigati. Neque enim dubium est quin Zarʾa-Yāʿqōb et Walda-Ḥeywat quodam modo peregrinis opinionibus recti fuerint; iam lingua qua scripserunt, etsi genuina Aethiopica est, nonnullis locis linguam Arabicam quasi redolet. Nihilominus omnia, quae nobis dicunt duo illi viri, nativo colore affecta multaque ab ipsis excogitata sunt.

Dum igitur inscriptionem huius voluminis legis, noli neglegere nomen adiectivum quo hi philosophi appellantur «Abessini». Ne exspectes te systemata philosophica esse reperturum : sed philosophos agunt illi quia de summis huius mundi rebus meditati suo modo philosophiam metaphysicam et moralem instituerunt. Etsi pauca ab iis dicta nobis propemodum inania videntur, tamen ambo veritatis et verum indagandi studio tenebantur; quamquam Zarʾa-Yāʿqōb se Christianum esse negat, et discipulus eius sine dubio magistrum secutus est, tamen plurimas cogitationes suas morales et metaphysicas e religione Christiana hause-

runt, imo ipsis fere sententiis Scripturarum ad eas proferendas haud raro usi sunt. Zarʾa-Yāʿqōb magister omnia originali ratione tractat : discipulum eius Walda-Ḥeywat epigonum esse neminem fugiet, quia fusius de rebus disserit atque multa praecepta moralia tradit.

De nostris philosophis breviter tractavit cl. vir B. Touraïeff (Абиссинскіе свободные мыслители XVII вѣка. Petropoli, 1903).

Textus huius operis duobus codicibus Abbadianis exhibetur (n[is] 215 et 234); sed cum alter de altero transcriptus sit, nonnisi codicem principalem (n[um] 215) adhibui. Orthographiam qua scriba usus est, retinui; itaque omnibus fere locis አ pro ኣ, ሐ pro ሓ, etc. invenies. Neque reliquas litterarum permutationes ullo modo corrigendas mihi esse putavi praeter verba እቤ et እብል quae mirum in modum saepenumero ዕቤ et ዕብል scripta sunt. Itemque formas ይቀርብ et ይኅብር, quae promiscue scriptae sunt pro ይቀረብ et ይኀብር, suo quoque loco servavi et raro nota talem scriptionem monui. Litterae ሰ et ሠ, nonnumquam etiam ው et ዉ ut in ceteris codicibus recentioribus ita hic quoque tantopere inter se similes sunt ut vix distinguantur; spero tamen me in legendis his litteris non multum errasse. Interpunctionem autem saepius mutavi; nam quod ad eam attinet, libri recentioris aetatis adeo non sibi constant ut sensus permultis locis valde perturbetur. Nonnullis quoque locis ። sive ፡ addidi post numerorum notas ad divisionem clariorem faciendam. Voces in marginibus et supra lineam additas aut a me ipso emendatas semper notis monui, singulas autem litteras prima manu supra lineam adscriptas haud cunctanter in textum recepi. Litteras vocesve quae in textu non reperiuntur quaeque sine dubitatione supplendae sunt, signis [ ] inclusas addidi; voces litterasve quae ob locorum sensum delendae sunt signis ( ) inclusi.

Enno Littmann.

Dabam Oldenburgi, mense Augusto, anno p. Chr. n. MDCCCCIV.

ሐተታ ፡ ዘርአ ፡ ያዕቆብ[1] ።

[ክፍል ፡ ፩ ።] በስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጻድቅ ፡ ባሕቲቱ ፡ እጽ Ms. d'Abb. nº 215, fol. 1 rº.
ሕፍ ፡ ገድለ ፡ ዘርአ ፡ ያዕቆብ ፡ ምስለ ፡ ጥበቡ ፡ ወኅተታሁ ፡ ዘደረሰ ፡
ለሊሁ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ንዑ ፡ ስምዑኒ ፡ እንግርክሙ ፡ ኵልክሙ ፡ እ
ለ ፡ ትፈርህዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ መጠነ ፡ ገብረ ፡ ላቲ ፡ ለነፍስየ ፡
5 እስመ ፡ ናሁ ፡ ወጠንኩ ። በስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጣሬ ፡ ኵሉ ፡
ቀዳማዊ ፡ ወደኃራዊ ፡ እኃዜ ፡ ኵሉ ፡ ነቅዓ ፡ ኵሉ ፡ ሕይወት ፡ ወኵ
ሉ ፡ ጥበብ ፡ እጽሕፍ ፡ ንስቲተ ፡ እምኵሉ ፡ ዘበጽሐ ፡ ሊተ ፡ በኍኃ ፡
ዓመታተ ፡ ሕይወትየ ። ወበእግዚአብሔር ፡ ትክበር ፡ ነፍስየ ፡ ይስ
ምዑ ፡ የዋሃን ፡ ወይትፈሥሑ ። እስመ ፡ አነ ፡ ኃሠሥክዎ ፡ ለእግዚ
10 አብሔር ፡ ወተሰጥወኒ ፤ ወይእዜኒ ፡ አንትሙኒ ፡ ቅረቡ ፡ ኀቤሁ ፡ ወያበ
ርሀ ፡ ለክሙ ፡ ወኢይትኃፈር ፡ ገጽክሙ ። አዕብይዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡
ምስሌየ ፤ ወናልዕል ፡ ስሞ ፡ ኅቡረ ። ወጥንተ ፡ ሙላድየሰ ፡ እምካህና
ቲሃ ፡ ለአክሱም ። ወባሕቱ ፡ አነ ፡ ተወለድኩ ፡ እም፩ነዳይ ፡ መስተገብ
ር ፡ ውስተ ፡ አድያመ ፡ አክሱም ፡ አመ ፡ ፳ወ፭ለነሐሴ ፡ በ፫ዓመተ ፡ መ
15 ንግሥቱ ፡ ለያዕቆብ ፡ በ፲፻ወ፭፻ወ፺ወ፱እምልደቱ ፡ ክር*ስቶስ ፡ ወበጥ * 1 vº.
ምቀቱ ፡ ክርስትና ፡ ተሰመይኩ[2] ፡ ዘርአ ፡ ያዕቆብ ፡ ወሰብእሰ ፡ ይቤ
ሉኒ ፡ ወርቄ ። ወእምድኅረ ፡ ልህቁ ፡ አቡየ ፡ ፈነወኒ ፡ ኀበ ፡ ቤተ ፡ ት
ምህርት ፡ ከመ ፡ እትመሀር ፡ ወእምድኅረ ፡ አንበብኩ ፡ መዝሙረ ፡ ዳዊ
ት ፡ መምህርየ ፡ ይቤሎ ፡ ለአቡየ ፡ ዝንቱ ፡ ሕፃን ፡ ወልድከ ፡ ብሩህ ፡
20 ልቡና ፡ ውእቱ ፡ ወተዓጋሢ ፡ በትምህርት ፡ ወለእመ ፡ ፈነውከ ፡ ኀበ ፡
ቤተ ፡ ትምህርት ፡ ይከውን ፡ ሊቀ ፡ ወመምህረ ። ወአቡየ ፡ ሰሚዖ ፡
ዘንተ ፡ ፈነወኒ ፡ ከመ ፡ እትመሀር ፡ ዜማ ። ወባሕቱ ፡ ድምፅየ ፡ ኢይ
ሜኒ ፡ ወጕርዔየ ፡ ስሑክ ፡ ውእቱ ፡ ወበእንተዝ ፡ ከንክ[ዎ]ሙ ፡ ሰሐ
ቀ ፡ ወሥላቀ ፡ ለአብያጽየ ፡ ወነበርኩ ፡ ህየ ፡ ፫አውራኃ ፡ ወእምዝ ፡ ተ
25 ንሣእኩ ፡ በኅዘነ ፡ ልብየ ፡ ወሖርኩ ፡ ኀበ ፡ ካልእ ፡ መምህር ፡ ዘይሜ
ህር ፡ ቅኔ ፡ ወሰዋስወ ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ጸገወኒ ፡ ጥበበ ፡ ከመ ፡ እት
መሐር ፡ ፍጡነ ፡ እምአብያጽየ ፡ ወዝንቱ ፡ አስተፍሥሐኒ ፡ ህየንተ ፡ ዘ
አኅዘነኒ ፡ ቅድመ ፡ ወነበርኩ ፡ ህየ ፡ ፬ዓመተ ፡ ወበእማንቱ ፡ መዋዕል ፡
እግዚአብሔር ፡ አውጽአኒ ፡ እምዓይነ ፡ ሞት ። እስመ ፡ እንዘ ፡ እትዋ
30 ነይ ፡ ምስለ ፡ አብያጽየ ፡ ወደቁ[3] ፡ ውስተ ፡ ጸድፍ ፡ ወ*ኢያእመርኩ ፡ * 2 rº.

[1] Inscriptionem addidi. — [2] Ms. : ተሰየምኩ ፡ — [3] Vox add. supra lineam.

ከመ ፡ በምንት ፡ ድኅንኩ ፡ እንበለ ፡ ዘአድኃነኒ ፡ እግዚአብሔር ፡ በመን
ክር ፡ ወእምድኅረ ፡ ድኅንኩ ፡ ሰፈርክዎ ፡ ለውእቱ ፡ ጸድፍ ፡ በሀብል ፡
ነዊኅ ፡ ወተረክበ ፡ ፳ወ፰በእመት ፡ ወ፩ስገዘር ፡ ወአንሰ ፡ ተንሣእኩ ፡
ሕያወ ፡ ወሖርኩ ፡ ቤተ ፡ መምህርየ ፡ እንዘ ፡ እሴብሖ ፡ ለእግዚአብሔ
ር ፡ ዘአድኃነኒ ። ወእምዝ ፡ ተንሣእኩ ፡ ወሖርኩ ፡ ከመ ፡ እትመሀር ፡ 5
ትርጓሜ ፡ መጻሕፍት ፡ ቅዱሳን ። ወነበርኩ ፡ በዛቲ ፡ ትምህርት ፡ ፲ዓ
መተ ፡ ወተምሀርኩ ፡ መጻሕፍተ ፡ በከመ ፡ ይተረጕምዎሙ ፡ ፍራንጅ ፡
ወዓዲ ፡ በከመ ፡ ይተረጕምዎሙ ፡ መምህራነ ፡ ብሔርነ ። ወትርጓሜሆ
ሙሰ ፡ ብዙኃ ፡ ጊዜ ፡ ኢተሰነዓወ ፡ ምስለ ፡ ልቡናየ ። ወባሕቱ ፡ አር
መምኩ ፡ ወኀባእኩ ፡ ኵሎ ፡ ሕሊናየ ፡ ውስተ ፡ ልብየ ። ወእምዝ ፡ ተ 10
መየጥኩ ፡ ወነበርኩ ፡ ውስተ ፡ ብሔርየ ፡ ዘአክሱም ። ወወጠንኩ ፡ እ
ምሀር ፡ መጻሕፍተ ፡ ፬ዓመተ ። ወዝንቱሰ ፡ ዘመን ፡ ኮነ ፡ ዘመነ ፡ እኩ
የ ፡ እስመ ፡ በ፲ወ፱ዓመተ ፡ መንግሥቱ ፡ ለሱስንዮስ ፡ መጽአ ፡ አቡነ ፡
አፎንስ ፡ እምነገደ ፡ ፍራንጅ ፡ ወድኅረ ፡ ፪ዓመት ፡ ኮነ ፡ ዓቢይ ፡ ስደ
* 2 v°. ት ፡ ውስተ ፡ ኵሉ ፡ ብሔረ ፡ ኢትዮ*ጵያ ፡ እስመ ፡ ሠምረ ፡ ንጉሥ ፡ 15
በሃይማኖተ ፡ ፍራንጅ ። ወበእንተዝ ፡ ኮነ ፡ ይሰድዶሙ ፡ ለኵሎሙ ፡
እለ ፡ ኢተወከፉ ፡ ዘንተ ፡ ሃይማኖተ ።

ክፍል ፡ ፪ ። ወአንሰ ፡ እንዘ ፡ ሀሎኩ ፡ ውስተ ፡ ብሔርየ ፡ ወእሜ
ሀር ፡ መጻሕፍተ ፡ ብዙኃን ፡ እምአብያጽየ ፡ ጸልዑኒ ። እስመ ፡ ጠፍአ ፡
በዝንቱ ፡ ዘመን ፡ ፍቅረ ፡ ቢጽ ፡ ወአኀዘሙ ፡ ቅንዓት ። እስመ ፡ አዓ 20
ቢ ፡ እምኔሆሙ ፡ በትምህርት ፡ ወበፍቅረ ፡ ቢጽ ፡ ወእሰነዓው ፡ ምስለ ፡
ኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ምስለ ፡ ፍራንጅ ፡ ወምስለ ፡ ግብጻውያን ። ወእንዘ ፡ እ
ሜህር ፡ ወእትረጐም ፡ መጻሕፍተ ፡ እብል ፡ ከመዝ ፡ ወከመዝ ፡ ይቤሉ ፡
ፍራንጅ ። ወከመዝ ፡ ወከመዝ ፡ ይቤሉ ፡ ግብጻውያን ። ወኢይብል ፡
ዝንቱ ፡ ሠናይ ፡ ወዝንቱ ፡ እኩይ ፡ አላ ፡ እብል ፡ ዝኵሉ ፡ ይሤኒ ፡ ለ 25
እመ ፡ ንሤኒ ፡ ንሕነ ። ወበእንተዝ ፡ ጸልዑኒ ፡ ኵሎሙ ። እስመ ፡ ለግ
ብጻውያን ፡ እመስሎሙ ፡ ፍራንጅ ፡ ወለፍራንጅኒ ፡ እመስሎሙ ፡ ግብ
ጻዌ ። ወአስተዋደዩኒ ፡ ብዙኃ ፡ ጊዜ ፡ ኀበ ፡ ንጉሥ ፡ ወእግዚአብሔር ፡
አድኃነኒ ። ወእምዝ ፡ ሖረ ፡ ፩ፀርየ ፡ እምካህናቲሃ ፡ ለአክሱም ፡ ዘስ
* 3 r°. ሙ ፡ ወልደ ፡ ዮሐንስ ፡ ወፍቁሩ ፡ ለንጉሥ ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ *በልሳ 30
ነ ፡ ጽልሑት ፡ ይትረከብ ፡ ፍቅረ ፡ ነገሥት ። ወዝኩ ፡ ጸልሐዊ ፡ በዊአ ፡
ኀበ ፡ ንጉሥ ፡ ይቤሎ ፡ በእንቲአየ ፡ በአማን ፡ ዝንቱ ፡ ብእሲ ፡ ያስሕቶ
ሙ ፡ ለሕዝብ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ይደልወነ ፡ ንትነሣእ ፡ በእንተ ፡ ሃይማኖትነ ፡
⌜ወንቅትሎ ፡ ለንጉሥ[1] ፡ ወንስድዶሙ ፡ ለፍራንጅ ፡ ወበዘይመስሎ ፡ ለዝ

[1] Voces in margine scriptae.

ንቱ ፡ አስተዋደየኒ ፡ ብዙኃ ፡ ወእንሰ ፡ አእመርኩ ፡ ዘንተ ፡ በጊዜ ፡ ወ
ፈራህኩ ፡ ወነሣእኩ ፡ ፫አውቅያተ ፡ ወርቀ ፡ ዘብየ ፡ ወመጽሐፈ ፡ ወመ
ዝሙረ ፡ ዳዊት ፡ በዘእጌሊ ፡ ወጐየይኩ ፡ ሌሊተ ፡ ወኢከሠትኩ ፡ ወ
ኢለመኑሂ ፡ ኀበ ፡ አይቴ ፡ አሐውር ። ወበእኩ ፡ ገዳመ ፡ መንገለ ፡ ፈለ
5 ገ ፡ ተከዚ ፡ ወበሣኒታ ፡ አኅዘኒ ፡ ረኃብ ፡ ወወጻእኩ ፡ በፍርሀት ፡ ወሖ
ርኩ ፡ ከመ ፡ እስእል ፡ ኅብስተ ፡ እምአብዕልተ ፡ ሀገር ፡ ወወሀቡኒ ፡ ወ
በላዕኩ ፡ ወሖርኩ ፡ እንዘ ፡ እጐይይ ። ወከመዝ ፡ ብዙኃ ፡ መዋዕለ ፡ ገበ
ርኩ ። ወእንዘ ፡ አሐውር ፡ መንገለ ፡ ሸዋ ፡ ረከብኩ ፡ ገዳመ ፡ ኀበ ፡
አልቦ ፡ ሰብእ ። ወታሕተ ፡ ዓቢይ ፡ ጸድፍ ፡ ሠናይ ፡ ግብ ፡ ሀሎ ፡ ወእ
10 ቤ ፡ እንብር ፡ ዝየ ፡ በዘኢየአምሩኒ ፡ ሰብእ ። ወነበርኩ ፡ ህየ ፡ ፪ዓመ
ተ ፡ እስከ ፡ ሞቱ ፡ ለሱስንዮስ ። ወ፩፩ጊዜ ፡ እወ*ጽእ ፡ ወአሐውር ፡ *3 v°.
ኀበ ፡ ምሥያጥ ፡ አው ፡ ኀበ ፡ ፩እምበሐውርተ ፡ አምሐራ ፡ ወእመስ
ሎሙ ፡ ለሰብአ ፡ አምሐራ ፡ መነኮሰ ፡ ባሕታዌ ፡ ዘይስእል ፡ ምጽዋተ ፡ ወ
ይሁቡኒ ፡ ዘእበልዕ ። ወባሕቱ ፡ ሰብእ ፡ ኢየእመኑ ፡ ኀበ ፡ አይቴ ፡ እገ
15 ብዕ ፡ ወሶበ ፡ ኮንኩ ፡ ለባሕቲትየ ፡ ውስተ ፡ ግብየ ፡ መሰለኒ ፡ ዘእነብ
ር ፡ ውስተ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ። እስመ ፡ ጸላእኩ ፡ ነቢረ ፡ ምስለ ፡
ሰብእ ፡ አእሚርየ ፡ እክዮሙ ፡ ዘአልቦ ፡ ኍልቍ ፡ ወአሠነይኩ ፡ ግብየ ፡
በሐውረ ፡ አዕባን ፡ ወአሥዋክ ፡ ዘይከልዮሙ ፡ ለአራዊተ ፡ ገዳም ፡ ከመ ፡
ኢይብልዑኒ ፡ ሌሊተ ፡ ወገበርኩ ፡ ሙጻአ ፡ ከመ ፡ አምሥጥ ፡ ለእመ ፡
20 ይመጽኡ ፡ ኀቤየ ፡ ሰብእ ፡ እለ ፡ የኀሥሡኒ ፡ ወነበርኩ ፡ ህየ ፡ በሰላም ፡
ወጸለይኩ ፡ በኵሉ ፡ ልብየ ፡ በመዝሙረ ፡ ዳዊት ፡ ወተሰፈውኩ ፡ በእግ
ዚአብሔር ፡ ዘይሰምዓኒ ።

ክፍል ፡ ፫ ። ወእስመ ፡ ኮንኩ ፡ ዘአልብየ ፡ ተግባር ፡ እምድኅ[ረ] ፡
ጸሎት ፡ ነበርኩ ፡ ወሐለይኩ ፡ ኵሎ ፡ ዓሚረ ፡ በእንተ ፡ ሐከከ ፡ ሰብእ ፡
25 ወበእንተ ፡ እክዮሙ ። ወበእንተ ፡ ጥበበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጣሪሆሙ ፡
ዘያረምም ፡ ሶበ ፡ ሰብእ ፡ ይዔምፁ ፡ በስመ ፡ ዚአሁ ፡ ወይሰድድዎሙ ፡
ለአብ*ያጺሆሙ ፡ ወይቀትልዎሙ ፡ ለአኃዊሆሙ ፡ እስመ ፡ በዝ ፡ መዋ *4 r°.
ዕል ፡ ኃየሉ ፡ ፍራንጅ ። ወባሕቱ ፡ አኮ ፡ ፍራንጅ ፡ ባሕቲቶሙ ፡ ወሰ
ብአ ፡ ብሔርኒ ፡ የአክዩ ፡ እምኔሆሙ ፡ ወእለ ፡ ተወክፉ ፡ ሃይማኖተ ፡
30 ፍራንጅ ፡ ይቤሉ ፡ ግብጻውያንሰ ፡ ክህዱ ፡ ሃይማኖተ ፡ ርትዕተ ፡ ዘመ
ንበረ ፡ ጴጥሮስ ፡ ወአጽራረ ፡ እግዚአብሔር ፡ እሙንቱ ። ወበእንተዝ ፡
ይሰድድዎሙ ፡ ወከማሁ ፡ ግብጻውያን ፡ ይገብሩ ፡ በእንተ ፡ ሃይማኖቶ
ሙ ። ወሐለይኩ ፡ ወእቤ ፡ ለእመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዓቃቢሆሙ ፡ ውእ
ቱ ፡ ለሰብእ ፡ እፎ ፡ ከመዝ ፡ ተኃጕለ ፡ ፍጥረቶሙ ፡ ወእቤ ፡ እፎ ፡ የ
35 አምር ፡ እግዚአብሔር ፡ ወቦኑ ፡ ዘየአምር ፡ በአርያም ። ወእመበ ፡ ዘየአ
ምር ፡ እፎ ፡ ያረምም ፡ ላዕለ ፡ እክዮሙ ፡ ለሰብእ ፡ ሶበ ፡ ያረኵሱ ፡

ስሞ ፡ ወይኤምዑ ፡ በቅዱስ ፡ ስመ ፡ ዚአሁ ። ወሐለይኩ ፡ ብዙኃ ፡ ወኢ
ለበውኩ ፡ ወኢምንተኒ ። ወጸለይኩ ፡ ወእቤ ፡ ኦእግዚእየ ፡ ወፈጣሪየ ፡
ዘፈጠርከኒ ፡ ለባዌ ፡ አለብወኒ ፡ ወኅቡአ ፡ ጥበበከ ፡ አይድዓኒ ። አብርሆ
ን ፡ ለአዕይንትየ ፡ ከመ ፡ ኢይኑማ ፡ ለመዊት ። እደዊከ ፡ ገብራኒ ፡ ወለ
*4 v°. ሐኳኒ ። አለብወኒ ፡ ወእትመሀር ፡ ትእዛዘከ ፡ *እስመ ፡ ሊተሰ ፡ ሕቀ ፡ 5
ክመ ፡ ዘእምተንተና ፡ እገርየ ። ወሕቅ ፡ ክመ ፡ ዘእምድኅ0 ፡ ሰኰናየ ፡
ወዝንቱሰ ፡ የማ ፡ ውእቱ ፡ በቅድሜየ ። ዘንተ ፡ ወዘይመስሎ ፡ ነበርኩ ፡
እንዘ ፡ እጼሊ ። ወበ፩እመዋዕል ፡ ሐለይኩ ፡ ወእቤ ፡ ኅበ ፡ መኑ ፡ እጼ
ሊ ፡ አነ ፡ ወቦኑ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘይሰምዓኒ ፡ ወበዝንቱ ፡ ሕሊና ፡ ተ
ከዝኩ ፡ ጥቀ ፡ ወእቤ ። ከንቶሁ ፡ እንጋ ፡ አጽደቅዋ ፡ ለልብየ ። በከመ ፡ 10
ይቤ ፡ ዳዊት ፡ ወድኅረ ፡ ሐለይኩ ፡ ዘይቤ ፡ ውእቱ ፡ ዳዊት ፡ ዘተከላ
ሁ ፡ ለእዝን ፡ ኢይሰምዕኑ ፡ ወእቤ ፡ በአማን ፡ መኑ ፡ ወሀበኒ ፡ እዝነ ፡
ከመ ፡ እስማዕ ፡ ወመኑ ፡ ፈጠረኒ ፡ ለባዌ ፡ ወእፎ ፡ መጻእኩ ፡ አነ ፡ ው
ስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ። ወእምአይቴ ፡ መጻእኩ ። እስመ ፡ ኢሀሎኩ ፡
እምቅ[ድ]መ ፡ ዓለም ፡ ወአአምር ፡ ጥንተ ፡ ሕይወትየ ፡ ወጥንተ ፡ አእ 15
ምሮትየ ። ወመኑ ፡ እንከ ፡ ፈጠረኒ ፤ ለልየኑ ፡ ተፈጠርኩ ፡ በእዴየ ።
ወባሕቱ ፡ ኢሀሎኩ ፡ ሶበ ፡ ተፈጠርኩ ፡ አነ ። ወእመሰ ፡ እብል ፡ አቡ
የ ፡ ወእምየ ፡ ፈጠሩኒ ፡ ይትኃሠሥ ፡ ዓዲ ፡ ፈጣሪሆሙ ፡ ለወላድያንየ ፡
ወለወላድያኒሆሙ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ይበጽሑ ፡ ኅበ ፡ ቀደምት ፡ ዘኢተወ
*5 r°. ልዱ ፡ ከማነ ፡ አላ ፡ ዘመጽኡ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፡ በካልእ ፡ *ፍ 20
ና ፡ እንዘ ፡ አልቦሙ ፡ ወላዲ ። እስመ ፡ ለእመ ፡ እሙንቱኒ ፡ ተወል
ዱ ፡ እምአይቴ ፡ ጥንተ ፡ ሙላዶሙ ፡ ኢየአምር ፡ እንበለ ፡ ዘእብል ፡ ዘ
ፈጠሮሙ ፡ እምኅበ ፡ አልቦ ፡ ፩ሀላዌ ፡ ዘኢተፈጥረ ፡ አላ ፡ ዘሀሎ ፡ ወይ
ሄሉ ፡ ለዠሉ ፡ ዓለም ፡ እግዚአ ፡ ዠሉ ፡ ወአኃዜ ፡ ዠሉ ፡ ዘአልቦ ፡ ጥ
ንት ፡ ወኢተፍጻሜት ፡ ዘኢይትዌለጥ ፡ ወኢይትኌለቍ ፡ ዓመቲሁ ። ወ 25
እቤ ፡ ቦ ፡ እንከ ፡ ፈጣሬ ፡ እስመ ፡ እመ ፡ አልቦ ፡ ፈጣሬ ፡ እምኢተረ
ክበ ፡ ፍጥረት ። ወእስመ ፡ ንሕነ ፡ ሀሎነ ፡ ወኢኮነ ፡ ፈጣርያነ ፡ አላ ፡ ፍ
ጡራን ፡ ይደሉ ፡ ንበል ፡ ከመቦ ፡ ፈጣሬ ፡ ዘፈጠረነ ። ወዝንቱ ፡ ፈጣሬ ፡
ዘፈጠረነ ፡ ለባውያነ ፡ ወነባብያነ ፡ ኢኮነ ፡ እንበለ ፡ ለባዊ ፡ ወነባቢ ። እስ
መ ፡ እምተረፈ ፡ ልቡናሁ ፡ ፈጠረነ ፡ ለባውያነ ፡ ወውእቱሰ ፡ ዠሎ ፡ ይ 30
ሌቡ ፡ እስመ ፡ ዠሎ ፡ ፈጠረ ፡ ወዠሎ ፡ ይእኅዝ ። ወእቤ ፡ ፈጣሪየ ፡
ይሰምዓኒ ፡ ሶበ ፡ ጸለይኩ ፡ ኅቤሁ ፡ ወበዝንቱ ፡ ሕሊና ፡ ተፈሣሕኩ ፡
ዓቢየ ፡ ፍሥሐ ። ወጸለይኩ ፡ በዓቢይ ፡ ተስፋ ፡ ወአፍቀርክዎ ፡ ለፈጣ
ሪየ ፡ በዠሉ ፡ ልብየ ፡ ወእቤ ፡ አንተ ፡ እግዚኦ ፡ ተአምር ፡ ዠሎ ፡ ሕሊ
*5 v°. ና ፡ ልብየ ፡ እምርሑቅ ። እስመ ፡ ናሁ ፡ አንተ ፡ አእመር*ከ ፡ ዠሎ ፡ 35
ዘቀዳሚ ፡ ወዘደኃሪ ። ወዠሎ ፡ ፍናውየ ፡ አንተ ፡ አቅደምከ ፡ አእምሮ ።

ወበእንተዝ ፡ ይቤ ፡ ተአምር ፡ እምርሑቅ ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡
አእመረ ፡ ሕሊናየ ፡ እምቅድመ ፡ እትፈጠር ፡ አነ ፡ ወእቤ ፡ ኦፈጣሬ ፡
ዚአየ ፡ አለብወኒ ።

ክፍል ፡ ፬ ። ወድኅረ ፡ ሐለይኩ ፡ ወእቤ ፡ ኵሉ ፡ ዘተጽሕፈ ፡ ው
ስተ ፡ መጻሕፍት ፡ ቅዱሳት ፡ ይከውንኑ ፡ ጽድቀ ። ወሐለይኩ ፡ ብዙኃ ፡
ወኢለበውኩ ፡ ጥቀ ፡ ወእቤ ፡ አሐውር ፡ ወእሴአል ፡ ሰብአ ፡ ምሁራነ ፡
ወሐቃትያነ ፡ ወይነግሩኒ ፡ ጽድቀ ። ወእምዝ ፡ ሐለይኩ ፡ ወእቤ ፡ ምን
ተ ፡ ይሰጠውኒ ፡ ሰብእ ፡ እንበለ ፡ ዘሀሎ ፡ ውስተ ፡ ልበሙ ። እስመ ፡
ኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ይብል ፡ ሃይማኖትየ ፡ ርትዕት ፡ ይእቲ ፡ ወእለ ፡ የአም
ኑ ፡ በካልእት ፡ ሃይማኖት ፡ የአምኑ ፡ በሐሰት ፡ ወአጽራረ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ እሙንቱ ። ወዮምሰ ፡ ፍራንጅ ፡ ይብሉነ ፡ ሃይማኖትነ ፡ ሠናይ
ት ፡ ይእቲ ፡ ወሃይማኖትከሙ ፡ እኪት ፡ ይእቲ ፡ ወንሕነሰ ፡ ናወሥእ ፡
ወንብሎሙ ፡ አከ ፡ ከመዝ ፡ አላ ፡ ሃይማኖትከሙ ፡ እኪት ፡ ወሃይማኖ
ትነ ፡ ሠናይት ። ወዓዲ ፡ እስላም ፡ *ወአይሁድ ፡ ለእመ ፡ ንሴአሎሙ ፡ * 6 r°.
ከማሁ ፡ ከመ ፡ እምይቤሉነ ፡ ወበዝንቱ ፡ ተዋቅሦ ፡ መኑ ፡ ይከውን ፡
ፈታሒ ። አከ ፡ ፩እምእኁለ ፡ እመሕያው ፡ እስመ ፡ ኵሎሙ ፡ ሰብእ ፡ ከ
ኑ ፡ ወቃቢያነ ፡ ወተዋቃሥያነ ፡ በበይናቲሆሙ ። ወአንሰ ፡ ቀድመ ፡ ተ
ስእልኩ ፡ ፩መምሀረ ፡ ፍራንጅ ፡ በእንተ ፡ ብዙኃ ፡ ነገረ ፡ ሃይማኖትነ ፡
ወውእቱሰ ፡ ፈትሐ ፡ ኵሎ ፡ በከመ ፡ ሃይማኖቱ ። ወድኅረ ፡ ተስእል
ኩ ፡ ፩ዓቢየ ፡ መምሀረ ፡ ዘኢትዮጵያ ። ወውእቱኒ ፡ ፈትሐ ፡ ኵሎ ፡ በ
ከመ ፡ ሃይማኖቱ ። ወለእመ ፡ ንሴአል ፡ እስላም ፡ ወአይሁድ ፡ ከመዝ ፡
ከመ ፡ ይፈትሑ ፡ በከመ ፡ ሃይማኖቶሙ ፡ ወአይቴ ፡ እረክብ ፡ ዘይፈት
ሕ ፡ ጽድቀ ። እስመ ፡ በከመ ፡ ሃይማኖትየ ፡ ሊተ ፡ ይመስለኒ ፡ ጽድቀ ፤
ከማሁ ፡ ሃይማኖቱ ፡ ለካልእ ፡ ይመስሎ ፡ ጽድቀ ። ወባሕቱ ፡ ጽድቅ ፡
አሐቲ ፡ ይእቲ ። ወእንዘ ፡ ከመዝ ፡ እሔሊ ፡ እቤ ፡ ኦጠቢበ ፡ ጠቢባን ፡
ወጻድቀ ፡ ጻድቃን ፡ ፈጣሬ ፡ ዚአየ ፡ ዘፈጠርከኒ ፡ ለባዌ ፡ አለብወኒ ፡ አ
ንተ ፡ እስመ ፡ በኀበ ፡ ሰብእ ፡ ኢይትረከብ ፡ ጥበብ ፡ ወኢጽድቅ ። እን
በለ ፡ ዘይቤ ፡ ዳዊት ፤ እስመ ፡ ኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ሐሳዊ ፡ ውእቱ ። ወሐለ
ይኩ ፡ ወእቤ ፡ በይነ ፡ *ምንት ፡ ሰብእ ፡ ይሔስዉ ፡ በዝንቱ ፡ ዓቢይ ፡ * 6 v°.
ነገር ፡ ለአጥፍኦተ ፡ ነፍሶሙ ፡ ወመሰለኒ ፡ ከመ ፡ ይሔስዉ ፡ እስመ ፡
ኢየአምሩ ፡ ወኢምንተኒ ፡ እንዘ ፡ ይመስሎሙ ፡ ያእምሩ ፡ ወእስመ ፡ ይ
መስሎሙ ፡ ያእምሩ ። ወበእንተዝ ፡ ኢየኃትቱ ፡ ከመ ፡ ይርከቡ ፡ ጽድ
ቀ ። ወይቤ ፡ ዳዊት ፡ ረግዓ ፡ ከመ ፡ ሐሊብ ፡ ልበሙ ፡ ⌜እስመ ፡ ረግዐ ፡
ልበሙ[1] ፡ በዘሰምዑ ፡ እምቀደምቶሙ ፡ ወኢሐተቱ ፡ ለእመ ፡ ከነ ፡ ጽድቀ ፡

[1] Voces secunda manu in margine scriptae.

አው ፡ ሐሰተ ። ወአንሰ ፡ እቤ ፡ ደለወኒ ፡ እግዚኦ ፡ ዘአሕመምከኒ ። ከመ ፡
አእምር ፡ ኵነኔከ ። ገሥጸኒ ፡ አንተ ፡ በጽ[ድ]ቅ ፡ ወተዛለፈኒ ፡ በምሕረት ።
ወቅብዓ ፡ ኃጥእንሰ ፡ ወሐሳውያን ፡ መምህራን ፡ ኢይትቀባዕ ፡ ርእስየ ፡
አለብወኒ ፡ አንተ ፡ እስመ ፡ ፈጠርከኒ ፡ ለባዌ ። ወሐለይኩ ፡ ወእቤ ፡
ለእመ ፡ ለባዊ ፡ አነ ፡ ምንተ ፡ እሴብኦ ። ወእቤ ፡ እሴብኦ ፡ ከመበ ፡ 5
ፈጣሬ ፡ ዘየዓቢ ፡ እምኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ እስመ ፡ እምተረፈ ፡ ዕበዩ ፡
ፈጠረ ፡ ዓቢያተ ፡ ወለባዊ ፡ ውእቱ ፡ ዘኵሎ ፡ ይሴብኦ ። እስመ ፡ እም
ተረፈ ፡ ልቡናሁ ፡ ፈጠረነ ፡ ለባውያነ[1] ፡ ወይደልወነ ፡ ንስግድ ፡ ሎቱ ፡
እስመ ፡ እግዚእ ፡ ኵሉ ፡ ውእቱ ፡ ወአመ ፡ ንጼሊ ፡ ኀቤሁ ፡ ይሰም
'7 r°. ዓነ ፡ እስመ ፡ አኃዜ ፡ ኵሉ ፡ ውእቱ ። ወሐለይኩ ፡ ወእቤ ፡ *እመ 10
ሰ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጠረኒ ፡ ለባዌ ፡ አኮ ፡ በከንቱ ፡ ዘከመገ ፡ ፈጠ
ረኒ ፡ ዳዕሙ ፡ ከመ ፡ እኅሥሥ ፡ ወእለቡ ፡ ኪያሁ ፡ ወጥበቢሁ ፡ በፍና ፡
እንተ ፡ ፈጠረኒ ፡ ወእሰብሖ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ሀሎኩ ። ወሐለይኩ ፡ ወእ
ቤ ፡ በይነ ፡ ምንት ፡ ኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ኢይሴብዉ ፡ ጽድቀ ፡ እንበለ ፡ ሐሰ
ት ፡ ወመሰለኒ ፡ እስመ ፡ ፍጥረተ ፡ ሰብእ ፡ ድክምት ፡ ወሀካይት ፡ ይእ 15
ቲ ። ወሰብእሰ ፡ ይሠምር ፡ በጽድቅ ፡ ወጥቀ ፡ ያፈቅራ ፡ ወይፈቅድ ፡
ያእምር ፡ ኅቡአተ ፡ ፍጥረት ፡ ወባሕቱ ፡ ዕፁብ ፡ ውእቱ ፡ ዝንቱ ፡ ነገ
ር ፡ ወኢይትረከብ ፡ እንበለ ፡ በዓቢይ ፡ ፃማ ፡ ወትዕግሥት ፡ በከመ ፡
ይቤ ፡ ሰሎሞን ፡ ወሀብኩ ፡ ልብየ ፡ ለኃሢሥ ፡ ወለፈቲን ፡ በጥበብ ፡ በእ
ንተ ፡ ኵሉ ፡ ዘተገብረ ፡ እምታሕተ ፡ ፀሐይ ፡ እስመ ፡ ሥራኃ ፡ እኩየ ፡ 20
ወሀበሙ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለውሉደ ፡ ሰብእ ፡ ከመ ፡ ይሥርሑ ፡ ቦቱ ፡
ወበእንተዝ ፡ ሰብእ ፡ ኢይፈቅዱ ፡ ይሕትቱ ፡ ወያበድሩ ፡ ይእመኑ ፡
በዘሰምዑ ፡ እምአበዊሆሙ ፡ እንበለ ፡ ሐተታ ። ወዓዲ ፡ እግዚአብሔር ፡
ፈጠሮ ፡ ለሰብእ ፡ በዓለ ፡ ምግባሩ ፡ ከመ ፡ ይኩን ፡ በከመ ፡ ፈቀደ ። እ
7 v°. መሂ ፡ ሠናየ ፡ ወእመሂ ፡ እኩየ ። ወለእመ ፡ ሰብእ ፡ የኃሪ ፡ ይ*ኩን ፡ 25
እኩየ ፡ ወሐሳዌ ፡ ይትከሐሎ ፡ እስከ ፡ ይረክበ ፡ ኵነኔ ፡ ዘይደልዎ ፡ ለእ
ከዩ ። ወዓዲ ፡ ሰብእ ፡ ይሠምር ፡ በዘይኄይሰ ፡ ለሥጋሁ ፡ እስመ ፡ ሥጋ
ዊ ፡ ውእቱ ። ወየኃሥሥ ፡ መፍቅዳተ ፡ ሥጋሁ ፡ በኵሉ ፡ ፍና ፡ በዘይ
ረክበን ፡ እመሂ ፡ ሠናይ ፡ ወእመሂ ፡ እኩይ ። ወአኮ ፡ እግዚአብሔር ፡
ዘፈጠሮ ፡ ለሰብእ ፡ እኩየ ፡ እንበለ ፡ ዘወሀበ ፡ ኅርየተ ፡ ለከዊን ፡ በከመ ፡ 30
ይፈቅድ ። ወበዝንቱ ፡ ኅርየት ፡ ይኩን ፡ ድልወ ፡ ለዕሤት ፡ ለእመ ፡
ኮነ ፡ ሠናየ ፡ አው ፡ ለኵነኔ ፡ ለእመ ፡ ኮነ ፡ እኩየ ። ወሐሳዊ ፡ ብእ
ሲሰ ፡ ዘየኃሥሥ ፡ ንዋየ ፡ አው ፡ ክብረ ፡ በኀበ ፡ ሕዝብ ፡ ለእመ ፡ ይረ
ክብ ፡ ዘንተ ፡ በፍና ፡ ሐሰት ፡ ይትናገር ፡ ሐሰተ ፡ እንዘ ፡ ያስተማስሎ ፡

[1] Vox secunda manu addita supra lineam; sed ሌ pro ለ exstat.

ጽድቀ ። ወለሕዝብ ፡ እለ ፡ ኢይፈቅዱ ፡ ይኅትቱ ፡ ይመስሎሙ ፡ ጽድ
ቀ ፡ ወየአምኑ ፡ ቦቱ ፡ በጽኑዕ ፡ ሃይማኖት ። እስኩ ፡ በእስፍንቱ ፡ ሐሰ
ት ፡ የአምኑ ፡ ሕዝብን ፡ ወየአምኑ ፡ በጽኑዕ ፡ ሃይማኖት ፡ በሐሳበ ፡ ከዋ
ክብት ፡ ወበካልእን ፡ ሐሳባት ። ወበድጋመ ፡ አስማት ፡ ኅቡአት ፡ ወበ
ፉላት ፡ ወበስሒበ ፡ አጋንንት ፡ ወበኵሉ ፡ ርቅየት ፡ ወበኵሉ ፡ ነገረ ፡
ጠንቋልያን ። ወኢየአምኑ ፡ በዝንቱ ፡ ኵሉ ፡ እ*ስመ ፡ ኀቲቶሙ ፡ ረ *8 r°.
ከቡ ፡ ጽድቀ ፡ ዳዕሙ ፡ የአምኑ ፡ እስመ ፡ ሰምዕዎ ፡ እምቀደምቶሙ ፡
ወኢሙንቱኒ ፡ ቀደምት ፡ በይነ ፡ ምንት ፡ ሐሰዉ ፡ እንበለ ፡ ለረኪበ ፡ ን
ዋይ ፡ አው ፡ ክብር ። ወከማሁ ፡ እለ ፡ ይፈቅዱ ፡ ይምልክዎሙ ፡ ለሕ
ዝብ ፡ ይቤሉ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈነወነ ፡ ኀቤክሙ ፡ ከመ ፡ ንዜኑክሙ ፡
ጽድቀ ፡ ወሕዝብ ፡ አምኑ ። ወእለ ፡ መጽኡ ፡ ድኅሬሆሙ ፡ ኢኀተቱ ፡
አሚነ ፡ አበዊሆሙ ፡ እለ ፡ ተወክፍዋ ፡ እንበለ ፡ ሐተታ ፡ ወዓዲ ፡ አጽ
ንዕዋ ፡ እንዘ ፡ ይዌስኩ ፡ ታሪካተ ፡ ዘትእምርታት ፡ ወተአምራት ፡ ለአ
ጠይቆ ፡ ጽድቀ ፡ ሃይማኖቶሙ ። ወይቤሉ ፡ እግዚአብሔር ፡ ገብረ ፡ ዘን
ተ ፡ ወረሰይዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ስምዓ ፡ ሐሰት ፡ ወሱታፌ ፡ ምስለ ፡
ሐሳውያን ።

ክፍል ፡ ፭ ። ወለሐታቲሰ ፡ ይትከሠት ፡ ጽድቅ ፡ ፍጡነ ። እስመ ፡
ዘየሐትት ፡ በንጹሕ ፡ ልቡና ፡ ዘወደየ ፡ ፈጣሪ ፡ ውስተ ፡ ልበ ፡ ሰብእ ፡
ነጺሮ ፡ ሥርዓተ ፡ ወሕገጋተ ፡ ፍጥረት ፡ ውእቱ ፡ ይረክብ ፡ ጽድቀ ።
ሙሴ ፡ ይቤ ፡ ተፈነውኩ ፡ እምኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ እዜኑክሙ ፡
ፈቃዶ ፡ ወሕጎ ፡ ወዘመጽኡ ፡ ድኅሬሁ ፡ ወሰኩ ፡ ታሪከ ፡ ተአ*ምራት ፡ *8 v°.
ዘተገብሩ ፡ ይቤሉ ፡ በምድረ ፡ ግብጽ ፡ ወበደብረ ፡ ሲና ፡ ወአስተማሰል
ዎ ፡ ጽድቀ ፡ ለነገረ ፡ ሙሴ ። ወለሐታቲሰ ፡ ኢይመስሎ ፡ ጽድቀ ። እስ
መ ፡ ይትረከብ ፡ ውስተ ፡ መጻሕፍተ ፡ ሙሴ ፡ ጥበብ ፡ ሕሱም ፡ ዘኢይሰ
ነዓው ፡ ምስለ ፡ ጥበበ ፡ ፈጣሬ ፡ ወኢምስለ ፡ ሥርዓት ፡ ወሕገጋተ ፡ ፍ
ጥረት ። እስመ ፡ በፈቃደ ፡ ፈጣሬ ፡ ወበሥርዓተ ፡ ፍጥረት ፡ ተአዘዘ ፡
ከመ ፡ ብእሲ ፡ ወብእሲት ፡ ይትራከቡ ፡ በሩካቤ ፡ ሥጋዊ ፡ ለወሊደ ፡
ውሉድ ፡ ከመ ፡ ኢይትኃጐል ፡ ፍጥረተ ፡ ሰብእ ። ወዝንቱ ፡ ሩካቤ ፡
ዘሠርዓ ፡ እግዚአብሔር ፡ ውስተ ፡ ሕገ ፡ ፍጥረቱ ፡ ለሰብእ ፡ ኢይክል ፡
ይኩን ፡ ርኩሰ ። እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኢያረኵስ ፡ ግብረ ፡ እደዊ
ሁ ። ወሙሴሰ ፡ ይቤ ፡ ኵሉ ፡ ሩካቤ ፡ ርኩስ ፡ ውእቱ ፡ ወባሕቱ ፡ ልቡ
ናነ ፡ ያጤይቀነ ፡ ከመ ፡ ዘይብል ፡ ዘንተ ፡ ሐሳዊ ፡ ውእቱ ፡ ወይሬስዮ ፡
ሐሳዌ ፡ ለውእቱ ፡ ፈጣሬ ። ወዓዲ ፡ ሕገ ፡ ክርስቲያን ፡ እምእግዚአብ
ሔር ፡ ይእቲ ፡ ይቤሉ ፡ ወተረክቡ ፡ ተአምራት ፡ ለአጠይቆታ ፡ ወባሕ
ቱ ፡ ልቡናነ ፡ ይብለነ ፡ ወያጤይቀነ ፡ ከመ ፡ አውሰበ ፡ እምሥርዓተ ፡
ፈጣሬ ፡ ውእ*ቱ ፡ ወምንኵስናሰ ፡ ያበጥል ፡ ጥበበ ፡ ፈጣሬ ፡ እስመ ፡ *9 r°.

ይክልእ ፡ ወሊደ ፡ ውሉድ ፡ ወያጠፍእ ፡ ፍጥረተ ፡ ሰብእ ። ወሕገ ፡ ክር
ስቲያንሰ ፡ ሰበ ፡ ትቤ ፡ ይኄይስ ፡ ምንዙስና ፡ እምአውስቦ ፡ ነበበት ፡
ሐሰተ ፡ ወኢኮነት ፡ እምእግዚአብሔር ፡ እስመ ፡ ዘይነስት ፡ ሕገ ፡ ፈጣ
ሪ ፡ እፎ ፡ ይኄይስ ፡ እምጥበቡ ፡ ወይክልኑ ፡ ምክረ ፡ ሰብእ ፡ ያስተሣ
ንዮ ፡ ለግብረ ፡ እግዚአብሔር ። ወከማሁ ፡ መሀመድ ፡ እምኀበ ፡ እግዚ 5
አብሔር ፡ ተወከፍኩ[1] ፡ ዘእኤዝዘክሙ ፡ ይቤ ፡ ወኢጠፍኡ ፡ ጸሐፍያነ ፡
ተአምራት ፡ ዘአጠየቁ ፡ ተፈንዎተ ፡ መሐመድ ፡ ወአምኑ ፡ ቦቱ ። ወን
ሕነሰ ፡ ነአምር ፡ ከመ ፡ ትምህርተ ፡ መሀመድ[2] ፡ ኢይክል ፡ ይኩን ፡ እ
ምእግዚአብሔር ። እስመ ፡ ዘይትወለድ ፡ ሰብእ ፡ ተባዕት ፡ ወአንስት ፡
ዕሩያን ፡ እሙንቱ ፡ በኍልቆሙ ፡ ወለእመ ፡ ንኄልቍ ፡ ተባዕተ ፡ ወአን 10
ስተ ፡ ዘሀለዉ ፡ ውስተ ፡ ፩ስፉሕ ፡ ብሔር ፡ ትትረከብ ፡ አሐቲ ፡ ብእሲ
ት ፡ ለለ፩፩ብእሲ ፡ ወኢይትረከባ ፡ ፫አው ፡ ፲አንስት ፡ ለለ፩፩ብእሲ ፡ እ
ስመ ፡ ሕገ ፡ ፍጥረት ፡ ትኤዝዝ ፡ ይትዋሰቡ ፡ ፩ምስለ ፡ አሐቲ ። ወለ
እመ ፡ ፩ብእሲ ፡ ያወስብ ፡ ፲አንስተ ፡ ይተርፉ ፡ ፻ሰብእ ፡ ዘአልበሙ ፡
ብእሲት ። ወዝንቱ ፡ ይነሥት ፡ ሥርዓተ ፡ ፈጣሪ ፡ ወሕገጋተ ፡ ፍጥ 15
*9 v°. ረት ፡ ወያበጥል ፡ በቍዔተ ፡ *አውስቦ ። መሀመድ ፡ ዘመሀረ ፡ በስመ ፡
እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ይደልዎ ፡ ለ፩ብእሲ ፡ ያውስቦን ፡ ለብዙኃት ፡ አን
ስት ፡ ሐሳዊ ፡ ውእቱ ፡ ወኢተፈነወ ፡ እምኀበ ፡ እግዚአብሔር ። ወዘን
ተ ፡ ንስቴተ ፡ ሐተትኩ ፡ በእንተ ፡ ሕገ ፡ አውስቦ ፡ ወከማሁ ፡ ለእመ ፡
አሐትት ፡ ዘተርፈ ፡ ውስተ ፡ ሕገ ፡ ኦሪት ፡ ወውስተ ፡ ሕገ ፡ ክርስቲ 20
ያን ፡ ወውስተ ፡ ሕገ ፡ እስላም ፡ እረክብ ፡ ብዙኃ ፡ ዘኢይሰነዓው ፡ ምስ
ለ ፡ ጽድቅ ፡ ወርትዕ ፡ ፈጣሪነ ፡ እንተ ፡ ይከሥቶ ፡ ለነ ፡ ልቡናነ ። እ
ስመ ፡ ፈጣሪ ፡ ወደየ ፡ ውስተ ፡ ልበ ፡ ሰብእ ፡ ብርሃነ ፡ ልቡና ፡ ከመ ፡
ይርአይ ፡ ሠናየ ፡ ወእኩየ ። ወያእምር ፡ ዘይደሉ ፡ ወዘኢይደሉ ፡ ወይ
ፍልጥ ፡ ጽድቀ ፡ እምሐሰት ፡ ወከመ ፡ በብርሃንከ ፡ እግዚኦ ፡ ንርአይ ፡ 25
ብርሃነ ። ወዝንቱ ፡ ብርሃን ፡ ዘልቡናነ ፡ ለእመ ፡ ንሬኢ ፡ ቦቱ ፡ በከመ ፡
ይደሉ ፡ ኢይክል ፡ ይኄጥነ ፡ እስመ ፡ ፈጣሪነ ፡ ወሀበነ ፡ ዘንተ ፡ ብር
ሃነ ፡ ከመ ፡ ንድኃን ፡ ቦቱ ፡ ወአኮ ፡ ከመ ፡ ንትኃጐል ። ወኵሉ ፡ ዘያር
እየነ ፡ ብርሃነ ፡ ልቡናነ ፡ እምነቅዓ ፡ ጽድቅ ፡ ውእቱ ፡ ዘሰ ፡ ይብሉነ ፡
ሰብእ ፡ እምነቅዓ ፡ ሐሰት ፡ ወልቡናነ ፡ ያጤይቀነ ፡ ከመ ፡ ኵሉ ፡ ዘሥር 30
ዓ ፡ ፈጣሪ ፡ ርቱዕ ፡ ውእቱ ። ወፈጣሪሰ ፡ በሠናይ ፡ ጥበብ ፡ ሠርዓ ፡
*10 r°. ከመ ፡ የኀዝ ፡ ደም ፡ በበወርኀ ፡ እማኅፀነ ፡ ብእ*ሲት ። ወዝንቱ ፡ ው
ኅዘተ ፡ ደም ፡ ይትፈቀድ ፡ ለሕይወተ ፡ ብእሲት ፡ ወለወሊደ ፡ ውሉድ ፡
ወብእሲትሰ ፡ ዘአልባቲ ፡ ዝንቱ ፡ ውኅዘት ፡ መካን ፡ ይእቲ ፡ ወኢት

[1] Vox secunda manu addita in margine. — [2] Vox sec. man. add. supra lineam.

ክል ፡ ወሊደ ፡ እስመ ፡ ማሰነ ፡ ፍጥረታ ። ወሙሴሰ ፡ ወክርስቲያን ፡ ረሰ
ዩ ፡ ርኩሰ ፡ ዘንተ ፡ ጥበበ ፡ ፈጣሬ ፡ ወሙሴ ፡ ያረኵሰ ፡ ዓዲ ፡ ኵሎ ፡
ዘይትገሠሥ ፡ ዘከመዝ ፡ ብእሲት ፡ ወዝንቱ ፡ ሕገ ፡ ሙሴ ፡ ይሬሲ ፡ ክ
ቡደ ፡ አውሰበ ፡ ወኵሎ ፡ ንብረተ ፡ ብእሲት ፡ ወያበጥል ፡ ሕገ ፡ ተራ
5 ድኦ ፡ ወይከልእ ፡ አልህቆ ፡ ውሉድ ፡ ወይነሥት ፡ ፍቅረ ፡ ወበእንተዝ ፡
ዝንቱ ፡ ሕገ ፡ ሙሴ ፡ ኢይክል ፡ ይኩን ፡ እምፈጣሬ ፡ ብእሲት ። ወዓ
ዲ ፡ ልቡናነ ፡ ይብለነ ፡ ይኩን ፡ መፍትወ ፡ ንቅብሮሙ ፡ ለአኃዊነ ፡ እ
ለ ፡ ሞቱ ። ወአብድንቲሆሙ ፡ ኢኮኑ ፡ ርኩሳነ ፡ እንበለ ፡ በጥበበ ፡
ሙሴ ፡ ወአኮ ፡ በጥበበ ፡ ፈጣሪነ ፡ ዘፈጠረነ ፡ እመሬት ፡ ከመ ፡ ን[ግ]ባ
10 ዕ ፡ ውስተ ፡ መሬት ። ወባሕቱ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኢያረኵሰ ፡ ሥር
ዓቶ ፡ ዘሠርዓ ፡ በዓቢይ ፡ ጥበብ ፡ በከመ ፡ ይደልዋ ፡ ለኵላ ፡ ፍጥረት ፡
ሰብእሰ ፡ ይፈቅድ ፡ ያርኵሶ ፡ ከመ ፡ ያክብር ፡ ቃለ ፡ ሐሰት ። ወዓዲ ፡
ይቤ ፡ ወንጌል ፡ ዘኢየኃድግ ፡ አባሁ ፡ ወእሞ ፡ ብእ*ሲቶ ፡ ወውሉዶ ፡ * 10 v°.
ኢኮነ ፡ ድልወ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወዝንቱ ፡ ኅድገትሰ ፡ ያማስን ፡ ኵ
15 ሎ ፡ ፍጥረተ ፡ ሰብእ ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ኢይሠምር ፡ በአማስኖተ ፡ ፍ
ጥረቱ ። ወልቡናነሰ ፡ ያርእየነ ፡ ከመ ፡ ኅዲገ ፡ አብ ፡ ወእም ፡ አመ ፡
ርስዖሙ ፡ ከመ ፡ ይሙቱ ፡ በኃጢአ ፡ ረዳኢ ፡ ዓቢይ ፡ አበሳ ፡ ውእቱ ፡
ወእግዚአብሔር ፡ ኢኮነ ፡ አምላክ ፡ ዘዓመፃ ፡ ያፈቅር ፡ ወኅዲገ ፡ ውሉ
ድሰ ፡ የአኪ ፡ እምአራዊተ ፡ ገዳም ፡ ዘኢየኅድጉ ፡ ዕጐሊሆሙ ። ወዘ
20 ሰ ፡ የኅድጋ ፡ ለብእሲቱ ፡ ይሬስያ ፡ ከመ ፡ ትዘሙ ፡ ወኵሉ ፡ ይነስት ፡
ሥርዓተ ፡ ፈጣሪ ፡ ወሕገጋተ ፡ ፍጥረት ። ወበእንተዝ ፡ ዘይቤ ፡ ወ
ንጌል ፡ በዝንቱ ፡ ብሔር ፡ ኢይክል ፡ ይኩን ፡ እምእግዚአብሔር ።
ወዓዲ ፡ እስላም ፡ ይቤሉ ፡ ይደሉ ፡ ሠይጥ ፡ ወተሣይጦ ፡ ሰብእ ፡ ከመ ፡
እንስሳ ። ወባሕቱ ፡ ልቡናነ ፡ የአምር ፡ ከመ ፡ ዝንቱ ፡ ሕገ ፡ እስላም ፡
25 ኢይክል ፡ ይፃዕ ፡ እምፈጣሬ ፡ ሰብእ ፡ ዘፈጠረነ ፡ ዕሩያነ ፡ ከመ ፡ አኃ
ው ፡ በዘንብሎ ፡ ለፈጣሪነ ፡ አቡነ ። ወመሀመድሰ ፡ ረሰዮ ፡ ለሰብእ ፡ ድ
ኩም ፡ ጥሪቶ ፡ ለኃያል ። ወአዕረያ ፡ ለፍጥረት ፡ ለባዊት ፡ ምስለ ፡ እን
ስሳ ፡ ኢለባዊ ፡ ይክልኑ ፡ ይፃእ ፡ እ*ምእግዚአብሔር ፡ ዝንቱ ፡ ዓመፃ ። * 11 r°.
ወከማሁ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኢይኤዝዝ ፡ ነገረ ፡ ከንቱ ፡ ወኢይብል ፡ ዘን
30 ተ ፡ ትበልዕ ፡ ወዘንተ ፡ ኢትበልዕ ። ዮም ፡ ብላዕ ፡ ወጌሠም ፡ ኢትብ
ላዕ ። ወሥጋሰ ፡ ኢትብላዕ ፡ ዮም ፡ ወጌሠመ ፡ ብላዕ ፡ በከመ ፡ ይመስ
ሎሙ ፡ ለእለ ፡ የዓቅቡ ፡ ሕገጋተ ፡ አጽዋም ፡ በኀበ ፡ ክርስቲያን ። ወለ
እስላምኒ ፡ ኢይቤሎሙ ፡ እግዚአብሔር ፡ ብልዑ ፡ ሌሊተ ፡ ወመዓል
ተሰ ፡ ኢትብልዑ ፡ ወዘይመስሎ ፡ ለዝንቱ ፡ እስመ ፡ ልቡናነ ፡ ይሜህረነ ፡
35 ይኩነነ ፡ ብውሐ ፡ ንብላዕ ፡ ኵሎ ፡ ዘኢያማስን ፡ ጥዒናነ ፡ ወፍጥረተነ ፡
ወንብላዕ ፡ በበዕለት ፡ ዘየአክለነ ፡ ለመፍቅደ ፡ ሕይወትነ ። ወ፩ዕለተ ፡

በሊዕ ፡ ወ፩ዕለተ ፡ ጸዊም ፡ ያማስን ፡ ጥዒና ፡ ወሕገ ፡ ጾም ፡ ውጹእ ፡
ውእቱ ፡ እምሥርዓተ ፡ ፈጣሪ ፡ ዘፈጠረ ፡ ወመባልዕተ ፡ ለሕይወተ ፡ ሰ
ብእ ፡ ወፈቀደ ፡ ንብልዖሙ ፡ ወናእኵቶ ፡ ወኢይደልወነ ፡ ንትሐረም ፡
እምበረከቱ ። ወለእመበ ፡ ዘይብሉኒ ፡ ለአሞቶ ፡ ፍትወተ ፡ ሥጋ ፡ ተሠ
ርዓ ፡ ሕገ ፡ ጾም ፡ እብሎሙ ፡ ፍትወተ ፡ ሥጋሰ ፡ በዘብእሲ ፡ ይሰሐብ ፡ 5
* 11 v°. ኀበ ፡ ብእሲት ፡ ወብእሲት ፡ ትሰሐብ ፡ *ኀበ ፡ ብእሲ ፡ ጥበበ ፡ ፈጣሬ ፡
ውእቱ ፡ ወኢብጥሎቱሰ ፡ ኢይደሉ ፡ እንበለ ፡ በሥርዓት ፡ እሙር ፡ ዘሠ
ርዓ ፡ ውእቱ ፡ ፈጣሪ ፡ በሩካቤ ፡ ሕጋዊ ። እስመ ፡ ፈጣሪነ ፡ ኢወደየ ፡
በከንቱ ፡ ዘንተ ፡ ፍትወተ ፡ ውስተ ፡ ሥጋ ፡ ሰብእ ፡ ወኵሉ ፡ እንስሳ ፡
ዳዕሙ ፡ ተከለ ፡ ዘንተ ፡ ፍትወተ ፡ ውስተ ፡ ሥጋ ፡ ሰብእ ፡ ከመ ፡ ይኩ 10
ን ፡ መሠረተ ፡ ሕይወቱ ፡ ለዝ ፡ ዓለም ፡ ወያቅም ፡ ኵላ ፡ ፍጥረተ ፡
ውስተ ፡ ፍና ፡ ዘተሠርዓ ፡ ላቲ ። ወከመሰ ፡ ዝንቱ ፡ ፍትወት ፡ ኢይ
ባዕ ፡ እምውሳኔሃ ፡ ይደልወነ ፡ ንብላዕ ፡ በመጠነ ፡ መፍቅድነ ፡ እስመ ፡
ጽጋብ ፡ ወስካር ፡ ያማስን ፡ ጥዒና ፡ ወምግባረ ። ወባሕቱ ፡ በከመ ፡ ኢ
አበሰ ፡ ዘበልዓ ፡ በመጠነ ፡ መፍቅዱ ፡ በዕለተ ፡ እሑድ ፡ ወበመዋዕለ ፡ 15
፵ ፡ ከማሁ ፡ ኢይኤብስ[1] ፡ ዘይበልዕ ፡ በዕለተ ፡ ዓርብ ፡ ወበመዋዕል ፡ እ
ምቅድመ ፡ ፋሲካ ። እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጠሮ ፡ ለሰብእ ፡ ምስለ ፡
መፍቅደ ፡ በሊዕ ፡ ዕሩይ ፡ በበኵሉ ፡ ዕለት ፡ ወበበኵሉ ፡ ወርኅ ። ወአ
ይሁድሰ ፡ ወክርስቲያን ፡ ወእስላም ፡ ኢለበዉ ፡ ውስተ ፡ ግብረ ፡ እግዚ
* 12 r°. አብሔር ፡ ሰበ ፡ ሠርዑ ፡ ሕገ ፡ ጾም ። *ወይሔስዉ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ 20
እግዚአብሔር ፡ ሠርዓ ፡ ለነ ፡ ጾመ ፡ ወክልአነ ፡ በሊዓ ፡ እስመ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ ፈጣሪነ ፡ ወሀበነ ፡ መባልዕተ ፡ ሲሳየነ ፡ ከመ ፡ ንሴሰዮ ፡ ወአ
ኮ ፡ ከመ ፡ ንትሐርም ፡ እምኔሁ ።

ክፍል ፡ ፮ ። ወበ ፡ ካልእ ፡ ዓቢይ ፡ ሐተታ ፡ እስመ ፡ ኵሎሙ ፡ ሰ
ብእ ፡ ዕሩያን ፡ እሙንቱ ፡ በኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወኵሎሙ ፡ ለባውያ 25
ን ፡ ፍጥረተ ፡ ዚአሁ ፡ ወውእቱ ፡ ኢፈጠረ ፡ ፩ሕዝበ ፡ ለሕይወት ፡ ወ
፩ለሞት ፡ ፩ደ ፡ ለምሕረት ፡ ወ፩ደ ፡ ለኵነኔ ፡ ወልቡናነ ፡ ይሜህረነ ፡
ከመ ፡ ዝንቱ ፡ አድልዎ ፡ ኢይትረከብ ፡ በኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጻድቅ ፡
በኵሉ ፡ ምግባሩ ። ወሙሴሰ ፡ ተፈነወ ፡ ከመ ፡ ይምሀሮሙ ፡ ለአይሁ
ድ ፡ ባሕቲቶሙ ፡ ወውእቱ ፡ ዳዊት ፡ ይቤ ፡ ኢገብረ ፡ ከማሆሙ ፡ ለባዕ 30
ዳን ፡ አሕዛብ ፡ ወኢነገሮሙ ፡ ፍትሖ ። በይነ ፡ ምንት ፡ እግዚአብሔር ፡
ለ፩ሕዝብ ፡ ነገሮ ፡ ፍትሖ ፡ ወለካልኡ ፡ ኢነገሮ ። ወበዝንቱ ፡ መዋዕል ፡
ክርስቲያን ፡ ይብሉ ፡ ትምህርተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኢይትረከብ ፡ እንበለ ፡
በኀቤነ ፡ ወከማሆሙ ፡ ይብሉ ፡ አይሁድ ፡ ወእስላም ፡ ወሰብአ ፡ ሀንድ ፡

[1] Ms. : ኢይአ".

ወካልአን ። ወዓዲ ፡ *ክርስቲያን ፡ ኢይሰነዓዉ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወፍ * 12 v°.
ራንጅ ፡ ይብሉነ ፡ አልቦ ፡ ትምህርተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ምስሌክሙ ፡ አ
ላ ፡ ምስሌነ ፡ ዘሀሎ ። ወንሕነኒ ፡ ከመገ ፡ ክመ ፡ ዘንብል ፡ ወለእመ ፡
ንሰምዖሙ ፡ ለሰብእ ፡ እምኢበጽሐ ፡ ትምህርተ ፡ እግዚአብሔር ፡ እን
5 በለ ፡ ኀበ ፡ ኀዳጣን ፡ ጥቀ ። ወዓዲ ፡ ኢነአምር ፡ ኀበ ፡ መኑ ፡ በጽሐ ፡
እምእሉ ፡ ኵሎሙ ፡ ተሰዐሞኑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አጽንዖ ፡ ቃሉ ፡ በኀ
በ ፡ ሰብእ ፡ ለእመ ፡ ፈቀደ ። ወባሕቱ ፡ ጥበበ ፡ እግዚአብሔር ፡ በሠና
ይ ፡ ምክር ፡ ኢኀደገ ፡ ሰብአ ፡ ይሰነዓዉ ፡ በሐሰት ፡ ከመ ፡ ኢይመስሎ
ሙ ፡ ጽድቀ ። እስመ ፡ ሰበ ፡ ኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ተሰነዓዉ ፡ በ፩ነገር ፡ ይመ
10 ስል ፡ ጽድቀ ፡ ዝንቱ ፡ ነገር ። ወኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ኢይክሉ ፡ ይሰነዓዉ ፡
በሐሰት ፡ በከመ ፡ ኢይሰነዓዉ ፡ በሃይማኖቶሙ ፡ ወኢምንተኒ ። እስኩ ፡
ነሐሊ ፡ በይነ ፡ ምንት ፡ ኵሎሙ ፡ ሰብእ ፡ ይሰነዓዉ ፡ በብሂሎቶሙ ፡ ከ
መበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጣሬ ፡ ኵሉ ። እስመ ፡ ልቡና ፡ ኵሉ ፡ ሰብእ ፡
የአምር ፡ ከመ ፡ ዝንቱ ፡ ኵሉ ፡ ዘንሬኢ ፡ ፍጡር ፡ ውእቱ ፡ *ወከመ ፡ * 13 r°.
15 ኢይክል ፡ ይትረከብ ፡ ፍጡር ፡ እንበለ ፡ ፈጣሬ ፡ ወከመበ ፡ ፈጣሬ ፡ ጽ
ድቅ ፡ ውእቱ ። ወበእንተዝ ፡ ይሰነዓዉ ፡ በቱ ፡ ኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ወባሕ
ቱ ፡ ሰበ ፡ ነሐትት ፡ ሃይማኖታተ ፡ ዘመሀሩ ፡ ሰብእ ፡ እስመ ፡ ሀሎ ፡
ውስቴቶሙ ፡ ሐሰት ፡ ምስለ ፡ ጽድቅ ፡ ተቶሲሖ ፡ በእንተዝ ፡ ኢንሰ[ነ]
ዓው ፡ በሙ ። ወሰብእ ፡ ይትበአሱ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወ፩ይብል ፡ ከመ
20 ዝ ፡ ወከመዝ ፡ ጽድቅ ፡ ውእቱ ። ወካልኡ ፡ ይብል ፡ አከ ፡ አላ ፡ ሐሰ
ት ፡ ውእቱ ፡ ወኵሎሙ ፡ ይሔስዉ ፡ እንዘ ፡ ይሬስዩ ፡ ቃለ ፡ ሰብእ ፡
ቃሎ ፡ ለእግዚአብሔር ። ወሐለይኩ ፡ ወእቤ ፡ ሃይማኖተ ፡ ሰብእሰ ፡ ወለ
እመኒ ፡ ኢኮነት ፡ እምእግዚአብሔር ፡ ትትፈቀድ ፡ ሎሙ ፡ ለሰብእ ፡
ወታገብር ፡ ሠናያተ ፡ እስመ ፡ ታፈርሆሙ ፡ ለእኩያን ፡ ከመ ፡ ኢይግበ
25 ሩ ፡ እከየ ፡ ወትናዝዞሙ ፡ ለሠናያን ፡ በትዕግሥቶሙ ፡ ወሊተሰ ፡ ትት
መሰል ፡ ዘከመዝ ፡ ሃይማኖት ፡ ብእሲተ ፡ ብእሲ ፡ ዘወለደት ፡ እምዝሙ
ት ፡ እንዘ ፡ ኢየአምር ፡ ምታ ፡ ወምታሰ ፡ ይትፌሣሕ ፡ በሕፃን ፡ ዘይመ
ስሎ ፡ ወልዶ ፡[1] ወያፈቅራ ፡ ለእሙ ፡ እመሰ ፡ የአምር ፡ ከመ ፡ *ወለደት ፡ * 13 v°.
እምዝሙት ፡ ይቴክዝ ፡ ወይሰድዳ ፡ ለብእሲቱ ፡ ምስለ ፡ ወልዳ ። ወከ
30 ማሁ ፡ አነ ፡ እምድኅረ ፡ አእመርኩ ፡ ከመ ፡ ሃይማኖትየ ፡ ዘማ ፡ ይእቲ ፡
አው ፡ ሐሳዊት ፡ ተከዘኩ ፡ በእንቲአሃ ፡ ወበእንተ ፡ ውሉዳ ፡ ዘእምዝ
ሙታ ፡ ወውእቶሙ ፡ ጽልዕ ፡ ወስደት ፡ ወዝብጠት ፡ ወተሞቅሖ ፡ ወሞ
ት ፡ ዘሰደዱኒ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ግብ ፡ ወባሕቱ ፡ ከመ ፡ እበል ፡ ጽድ
ቀ ፡ ዛቲ ፡ ሃይማኖተ ፡ ክርስቲያን ፡ በከመ ፡ ተሠርዓት ፡ በዘመነ ፡ ወን

[1] Vox sec. man. add. in margine.

ጌል ፡ ኢክነት ፡ እኪተ ፡ እስመ ፡ ትኤገዘዘሙ ፡ ለሰብእ ፡ ፍቅረ ፡ በበይ
ናቲሆሙ ፡ ወኵሎ ፡ ግብረ ፡ ምሕረት ። ወበዝንቱ ፡ ዘመንሰ ፡ ሰብአ ፡
ብሔርነ ፡ አፍለሱ ፡ ፍቅረ ፡ ወንጌል ፡ ኀበ ፡ ጽልዕ ፡ ወተኃይሎ ፡ ወኀ
ምዘ ፡ አርዌ ፡ ምድር ፡ ወነሰቱ ፡ ሃይማኖቶሙ ፡ እመሠረታ ፡ ወይሜ
ሀሩ ፡ ከንቶ ፡ ወይገብሩ ፡ ዓመፃ ፡ ወበሐሰት ፡ ይትበሀሉ ፡ ክርስቲያን ። 5

ክፍል ፡ ፯ ። ወሐለይኩ ፡ ወእቤ ፡ በይነ ፡ ምንት ፡ እግዚአብሔር ፡
የኃድግ ፡ ሰብአ ፡ ሐሳውያነ ፡ ያስሕትዎሙ ፡ ለሕዝበ ፡ ዚአሁ ። እግዚ
አብሔርሰ ፡ ወሀበሙ ፡ ለኵሉ ፡ ለለ፩፩ልቡና ፡ ከመ ፡ ያእምሩ ፡ ጽድቀ ፡
*14 r°. ወሐሰተ ፡ ወጸገዎሙ ፡ ኅርየተ ፡ በዘየኀርዩ ፡ ጽድቀ ፡ አው ፡ *ሐሰተ ፡
በከመ ፡ ፈቀዱ ። ወለእመ ፡ ንፈቅድ ፡ ጽድቀ ፡ ንኅሥሣ ፡ በልቡናነ ፡ ዘ 10
ወሀበነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ንርአይ ፡ ቦቱ ፡ ዘከነ ፡ ለነ ፡ መፍትወ ፡
ውስተ ፡ ኵሉ ፡ መፍቅዳተ ፡ ፍጥረት ። ወለጽድቅሰ ፡ ኢንረክባ ፡ በት
ምህርታተ ፡ ሰብእ ፡ እስመ ፡ ኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ሐሳዊ ፡ ውእቱ ። ወለእ
መሰ ፡ ናበድራ ፡ ለሐሰት ፡ እምጽድቅ ፡ ኢይትኃጐል ፡ በእንተ ፡ ዝንቱ ፡
ሥርዓተ ፡ ፈጣሪ ፡ ወሕግ ፡ ጠባይዓዊ ፡ ዘተሠርዓ ፡ ለኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ 15
እንበለ ፡ ንሕነ ፡ ዘንትኃጐል ፡ በስሕተትነ ። ወእግዚአብሔርሰ ፡ የዓቅ
ብ ፡ ዓለመ ፡ በሥርዓቱ ፡ ዘሠርዓ ፡ ወዘሰብእ ፡ ኢይክሉ ፡ አማስኖቶ ፡
እስመ ፡ ሥርዓተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይጸንዕ ፡ እምሥርዓተ ፡ ሰብእ ። ወበ
እንተዝ ፡ እለ ፡ የአምኑ ፡ ከመ ፡ ምንኵስና ፡ ይኄይስ ፡ እምአውስቦ ፡
እሙንቱኒ ፡ ይሰሐቡ ፡ እምጽንዖ ፡ ለሥርዓተ ፡ ፍጣሬ ፡ ኀበ ፡ አው 20
ስቦ ። ወእለ ፡ የአምኑ ፡ ከመ ፡ ጾም ፡ ያጸድቅ ፡ ነፍሰ ፡ እሙንቱኒ ፡ ይ
በልዑ ፡ አመ ፡ ይእኅዞሙ ፡ ረኃብ ። ወእለ ፡ የአምኑ ፡ ከመ ፡ ዘየኃ
ድግ ፡ ንዋዮ ፡ ይከውን ፡ ፍጹመ ፡ እሙንቱሂ ፡ እምበቍዔት ፡ ዘይት
*14 v°. ረከብ ፡ በንዋይ ፡ ይሰሐቡ ፡ *ኀበ ፡ ኅሢሠ ፡ ንዋይ ። ወእምድኅረ ፡ ኀደ
ግዎ ፡ የኀሥሥዎ ፡ ካዕበ ፡ በከመ ፡ ይገብሩ ፡ ብዙኃን ፡ እመነኮሳተ ፡ ብሔ 25
ርነ ። ወከመዝ ፡ ኵሎሙ ፡ ሐሳውያን ፡ ይፈቅዱ ፡ ይንስትዎ ፡ ለሥር
ዓተ ፡ ፍጥረት ፡ ወባሕቱ ፡ ኢይክሉ ፡ እንበለ ፡ ያርእዩ ፡ ሐሰቶሙ ፡ ድ
ኩመ ። ፈጣሬሰ ፡ ይስሕቆሙ ፡ ወእግዚአ ፡ ፍጥረት ፡ ይሣለቅ ፡ ላዕሌ
ሆሙ ። እስመ ፡ የአምር ፡ እግዚአብሔር ፡ ገቢረ ፡ ፍትሕ ፡ ወበግብረ ፡
እደዊሁ ፡ ተሠግረ ፡ ኃጥእ ። ወበእንተዝ ፡ መነኮስ ፡ ዘያነውር ፡ ሥርዓ 30
ተ ፡ አውስቦ ፡ ይሠገር ፡ በዝሙት ፡ ወበካልእ ፡ አበሳ ፡ ሥጋሁ ፡ በዘኢ
ከነ ፡ ፍጥረቱ ፡ ወበእኩይ ፡ ሕማም ። ወእለ ፡ ይሜንኑ ፡ ንዋዮሙ ፡ ይከ
ውኑ ፡ መድልዋነ ፡ በኀበ ፡ ነገሥት ፡ ወአብዕልት ፡ ከመ ፡ ይርከቡ ፡ ን
ዋየ ። ወእለ ፡ የኀድጉ ፡ አዝማዲሆሙ ፡ በእንተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ብሂ
ሎሙ ፡ የኀጥኡ ፡ ረዳኤ ፡ አመ ፡ ምንዳቤሆሙ ፡ ወርስዮሙ ፡ ወይበጽሑ ፡ 35
ኀበ ፡ ሐሜት ፡ ወጽርፈት ፡ ላዕለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወላዕለ ፡ ሰብእ ።

ወከመዝ ፡ ኵሎሙ ፡ እለ[1] ፡ ይነብቱ ፡ ሥርዓተ ፡ ፈጣሪ ፡ ይሠገሩ ፡ በግ
ብረ ፡ እደዊሆ ። ወዓዲ ፡ የኀድግ ፡ እግዚአብሔ*ር ፡ ስሕተተ ፡ ወእ * 15 r°.
ከየ ፡ ማእከለ ፡ ሰብእ ፡ እስመ ፡ ነፍሳቲነ ፡ ሀለዋ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለ
ም ፡ ከመ ፡ ውስተ ፡ ብሒረ ፡ ፈቲን ፡ በዘይትሜከሩ ፡ ቦቱ ፡ ኅሩያነ ፡
እግዚአብሔር ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ጠቢብ ፡ ሰሎሞን ፡ እስመ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ አምከሮሙ ፡ ለጻድቃን ፡ ወረከቦሙ ፡ ድልዋነ ፡ ሎቱ ፡ ወከመ ፡ ወ
ርቅ ፡ ዘይትፈተን ፡ በምንሐብ ፡ አምከሮሙ ፡ ወከመ ፡ ጽንሐሕ ፡ ውኩ
ፍ ፡ ተወከፎሙ ፡ ወእምድኅረ ፡ ሞትነሰ ፡ አመ ፡ ንገብዕ ፡ ኀበ ፡ ፈጣሪነ ፡
ንሬኢ ፡ በከመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሠርዓ ፡ ኵሎ ፡ በጽድቅ ፡ ወበዓቢይ ፡
ጥበብ ፡ ወኵሉ ፡ ፍኖቱ ፡ ጽድቅ ፡ ወርትዕ ። ወከመሰ ፡ ነፍስነ ፡ ተሐ
ዩ ፡ እምድኅረ ፡ ሞተ ፡ ሥጋነ ፡ ይትዓወቅ ፡ እስመ ፡ በዝንቱ ፡ ዓለም ፡
ኢይትፌጸም ፡ ፍትወትነ ፡ ወእለ ፡ አልቦሙ ፡ የኀሥሡ ፡ ወእለ ፡ ቦሙ ፡
ይፈቅዱ ፡ ይወስኩ ፡ ዓዲ ፡ ለዘቦሙ ፡ ወለእመኒ ፡ አጥረየ ፡ ብእሲ ፡ ኵ
ሎ ፡ ዘሀሎ ፡ ውስተ ፡ ዓለም ፡ ኢይጸግብ ፡ ወዓዲ ፡ ይፈቱ ። ወዝንቱ ፡
ጠባይዓ ፡ ፍጥረትነ ፡ ይኤምር ፡ ከመ ፡ ኢተፈጠርነ ፡ ለንብረተ ፡ ዝዓለ
ም ፡ ባሕቲቱ ፡ አላ ፡ ወለዘይመጽእ ፡ ንብረት ፡ ወበ*ህየ ፡ ነፍሳት ፡ እ * 15 v°.
ለ ፡ ፈጸማ ፡ ፈቃደ ፡ ፈጣሪሆን ፡ ይጸግባ ፡ ፍጹመ ፡ ወኢይፈትዋ ፡ እን
ከ ፡ ካልአ ፡ ነገረ ። ወእንበለዝ ፡ ፍጥረተ ፡ ሰብእ ፡ እምኮነ ፡ ንቱገ ፡ ወ
እምኢረከበ ፡ ኵሎ ፡ ዘይትፈቀድ ፡ ሎቱ ። ወዓዲ ፡ ነፍስነ ፡ ትክል[2] ፡
ተሐሊ ፡ እግዚአብሔርሃ ፡ ወትርአዮ ፡ በሕሊናሃ ። ወዓዲ ፡ ትክል ፡ ተ
ሐሊ ፡ ነቢረ ፡ ለዓለም ። ወእግዚአብሔር ፡ ኢወሀበ ፡ በከንቱ ፡ ተሐሊ ፡
ዘንተ ፡ ዳዕሙ ፡ በከመ ፡ ወሀባ ፡ ተሐሊ ፡ ወሀባሂ ፡ ወትርከብ ። ወዓዲ ፡
በዝ ፡ ዓለም ፡ ኢይትፌጸም ፡ ኵሉ ፡ ጽድቅ ፡ ወሰብእ ፡ እኩያን ፡ ይጸ
ግቡ ፡ እምሠናያተዝ ፡ ዓለም ፡ ወየዋሃን ፡ ይርኅቡ ። ቦእኩይ ፡ ዘይትፌ
ሣሕ ፡ ወቦሠናይ ፡ ዘይቴከዝ ፡ በዓማፂ ፡ ዘይትፌጋዕ ፡ ወቦ ፡ ጻድቅ ፡
ዘይበኪ ። ወበእንተዝ ፡ ይትፈቀድ[3] ፡ እምድኅረ ፡ ሞትነ ፡ ካልዕ ፡ ንብ
ረት ፡ ወካልዕ ፡ ጽድቅ ፡ ፍጹም ፡ ዘይፈድዮ ፡ ለኵሉ ፡ በከመ ፡ ምግባሩ ።
ወየዓሥዮሙ ፡ ለእለ ፡ ፈጸሙ ፡ ፈቃደ ፡ ፈጣሪ ፡ ዘተከሥተ ፡ ሎሙ ፡ በ
ብርሃነ ፡ ልቡናሆሙ ፡ ወለእለ ፡ ዓቀቡ ፡ ሕገ ፡ ጠባይዓዊ ፡ ዘፍጥረቶ
ሙ ። ወሕገ ፡ ፍጥረትሰ ፡ ጥዩቅ ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ ልቡናነ ፡ *ይነግ * 16 r°.
ረነ ፡ ከሡተ ፡ ለእመ ፡ ነሐትታ ። ወባሕቱ ፡ ሰብእ ፡ ኢፈቀዱ ፡ ይኅትቱ ፡
ወአብደሩ ፡ ይእመኑ ፡ በቃለ ፡ ሰብእ ፡ እምይኅሥሡ ፡ ፈቃደ ፡ ፈጣሪ
ሆሙ ፡ በጽድቅ ።

ክፍል ፡ ፳ ። ወፈቃደ ፡ ፈጣሪሰ ፡ ይትዓወቅ ፡ በዝንቱ ፡ ሐጺር ፡

[1] Vox sec. man. add. supra lineam. — [2] Vox add. supra lineam. — [3] Ms. : "ቅድ ፡

ብሂሎተ ፡ ልቡናነ ፡ ዘይብለነ ፡ ስግድ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ፈጣሪከ ፡ ወአፍ
ቅር ፡ ኵሎ ፡ ሰብአ ፡ ከመ ፡ ነፍስከ ። ወዓዲ ፡ በብሂሎተ ፡ ልቡናነ ፡
ኢትግበር ፡ ለሰብእ ፡ ዘኢትፈቅድ ፡ ይግበሩ ፡ ለከ ። ወግበር ፡ ሎሙ ፡
ዘትፈቅድ ፡ ይግበሩ ፡ ለከ ። ወዓዲ ፡ ፲ቃላተ ፡ ኦሪት ፡ ፈቃደ ፡
ፈጣሬ ፡ እሙንቱ ፡ እንበለ ፡ ዳዕሙ ፡ አክብሮተ ፡ ሰንበት ፡ እስመ ፡
በእንተ ፡ አክብሮተ ፡ ሰንበት ፡ ያረምም ፡ ልቡናነ ። ወከመሰ ፡ ኢንቅ
ትል ፡ ወኢንሥርቅ ፡ ወኢነሐሱ ፡ ወኢንሑር ፡ ብእሲተ ፡ ብእሲ ፡
ወዘይመስሎ ፡ ለዝንቱ ፡ ልቡናነ ፡ ይሜህረነ ፡ ከመ ፡ ኢይደልወነ ፡ ንግ
በር ። ወከማሁ ፡ ፳ቃላተ ፡ ወንጌል ፡ ፈቃደ ፡ ፈጣሬ[1] ፡ እሙንቱ ።
እስመ ፡ ንሕነ ፡ ንፈቅድ ፡ ይግበሩ ፡ ለነ ፡ ዘንተ ፡ ግብረ ፡ ምሕረት ፡ ወይ
*16 v°. ደልወነ ፡ ንግበር ፡ ለካልእን ፡ *ዘይትከሐለነ ። ወዓዲ ፡ ፈቃደ ፡ ፈጣ
ሬ ፡[1] ውእቱ ፡ ከመ ፡ ንዕቀብ ፡ ሕይወተነ ፡ ወንብረተነ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡
ዓለም ። እስመ ፡ በፈቃደ ፡ ፈጣሬ ፡ መጻእነ ፡ ወንነብር ፡ ውስተ ፡ ዝን
ቱ ፡ ሕይወት ፡ ወኢይደልወነ ፡ ንኅድጎ ፡ እንበለ ፡ በፈቃዱ ፡ ቅዱስ ፡
ወይፈቅድ ፡ ውእቱ ፡ ፈጣሬነ ፡ ከመ ፡ ናሠንዮ ፡ ለንብረትነ ፡ በአእምሮ
ትነ ፡ ወበገቢር ፡ እስመ ፡ ወሀበነ ፡ ልቡና ፡ ወተክህሎ ፡ ለዝንቱ ። ወበእ
ንተዝ ፡ ገቢረ ፡ ግብረ ፡ እዴ ፡ ፈቃደ ፡ ፈጣሬ ፡ ውእቱ ። እስመ ፡ እን
በለዝ ፡ ኢይትረከብ ፡ መፍቅደ ፡ ሕይወትነ ። ወከማሁ ፡ አውሰበ ፡ ፩ዱ ፡
ምስለ ፡ አሐቲ ፡ ወአልህቆ ፡ ውሉድ ። ወሀለዉ ፡ ዓዲ ፡ ብዙኃን ፡ ካል
ኣን ፡ ግብራት ፡ ዘይሰነዓዉ ፡ ምስለ ፡ ልቡናነ ፡ ወይትፈቀዱ ፡ ለሕይወ
ትነ ፡ አው ፡ ለንብረተ ፡ ኵሎሙ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ወይደልወነ ፡ ንዕ
ቀበሙ ፡ እስመ ፡ ከመዝ ፡ ውእቱ ፡ ፈቃዱ ፡ ለፈጣሬነ ፡ ወይደልወነ ፡ ናእ
ምሮ ፡ ከመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኢፈጠረነ ፡ ፍጹማነ ፡ ዳዕሙ ፡ ፈጠረነ ፡
ለባውያነ ፡ ወድልዋነ ፡ ለተፈጽሞትነ ፡ ከመ ፡ ንትፈጸም ፡ እስከ ፡ አመ ፡
*17 r°. ሀሎነ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለ*ም ፡ ወንኩን ፡ ድልዋነ ፡ ለዕሤት ፡ ዘአስ
ተዳለወ ፡ ለነ ፡ ፈጣሬነ ፡ በጥበቡ ። ወእምተክህሎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ይ
ፍጥረነ ፡ ፍጹማነ ፡ ወይረስየነ ፡ ብፁዓነ ፡ ዲበ ፡ ምድር ። ወባሕቱ ፡ ኢ
ፈቀደ ፡ ይፍጥረነ ፡ ከማሁ ፡ ወፈጠረነ ፡ ድልዋነ ፡ ለተፈጽሞትነ ፡ ወአን
በረነ ፡ ማእከለ ፡ መንሱተዝ ፡ ዓለም ፡ ንኩን ፡ ፍጹማነ ፡ ወድልዋነ ፡ ለ
ዕሤት ፡ ዘይሁበነ ፡ ፈጣሬነ ፡ እምድኅረ ፡ ሞትነ ፡ ወእስከ ፡ ኤመ ፡ ንሄ
ሉ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፡ ይደልወነ ፡ ንሰብሖ ፡ ለፈጣሬነ ፡ ወንፈ
ጽም ፡ ፈቃዶ ፡ ወንትዓገሥ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ይወስደነ ፡ ኀቤሁ ። ወ
ንስአል ፡ ኀበ ፡ ኂሩቱ ፡ ከመ ፡ ያቅልል ፡ ለነ ፡ መዋዕለ ፡ ፈተናትነ ።
ወከመ ፡ ይኅድግ ፡ ለነ ፡ አበሳነ ፡ ወዕበደነ ፡ ዘገበርነ ፡ በኢያእምሮትነ ፡

[1] Vox sec. man. add. in margine.

ወየሀበነ ፡ ልቡና ፡ ከመ ፡ ናእምር ፡ ሕገጋተ ፡ ዘተፈጥሮትነ ፡ ወንዕቀበን ።
በእንተ ፡ ጸሎትሰ ፡ ይደልወነ ፡ ንጺሊ ፡ ዘልፈ ። እስመ ፡ መትልዋ ፡ ለፍ
ጥረት ፡ ለባዊት ፡ ውእቱ ። ወነፍስ ፡ ነባቢት ፡ ዘትሴቡ ፡ ከመበ ፡ እግ
ዚአብሔር ፡ ዘኵሎ ፡ የአም*ር ፡ ወኵሎ ፡ የዓቅብ ፡ ወኵሎ ፡ ይመልክ ፡ *17 v°.
5 ትስሐብ ፡ ኀቤሁ ፡ ከመ ፡ ትጸሊ ፡ ወትስአል ፡ እምኔሁ ፡ ሠናያተ ፡ ወት
ድኃን ፡ እምእኩይ ፡ ወትትመኃፀን ፡ ውስተ ፡ እዴሁ ፡ ለዘኵሎ ፡ ይክ
ል ፡ ወአልቦ ፡ ዘይሰዓኖ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዓቢይ ፡ ወልዑል ፡ ወይሬኢ ፡
ዘበታሕቱ ፡ ወይእኅዝ ፡ ኵሎ ፡ ወይሴቡ ፡ ኵሎ ፡ ወይመርሀ ፡ ኵሎ ፡
ወይሜህር ፡ ኵሎ ፡ አቡነ ፡ ወፈጣሬነ ፡ ወዓቃቢነ[1] ፡ ወዕሜተ ፡ ነፍሳቲነ ፡
10 መስተሣህል ፡ ወኄር ፡ ዘየአምር ፡ ኵሎ ፡ ምንዳቤነ ፡ ወይሠምር ፡ በትዕ
ግሥትነ ፡ ዘፈጠረነ ፡ ለሕይወት ፡ ወአኮ ፡ ለሙስና ። በከመ ፡ ይቤ ፡
ጠቢብ ፡ ሰሎሞን ፡ አንተ ፡ እግዚኦ ፡ ትሜህር ፡ ኵሎ ፡ እስመ ፡ ከሐሊ ፡
አንተ ፡ ላዕለ ፡ ኵሉ ፡ ወትትኄየይ ፡ ኀጣውአ ፡ ሰብእ ፡ እንዘ ፡ ትጸ
ንሖ ፡ ለንስሐ ። ታፈቅር ፡ ኵሎ ፡ እለ ፡ ሀሎ ፡ ወአልቦ ፡ ዘትሜንን ፡
15 ወኢምንተኒ ፡ እምዘገበርከ ፡ አንተ[2] ፡ ትምህክ ፡ ወትሣሃል ፡ ላዕለ ፡
ኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ፈጠረነ ፡ ለባውያነ ፡ ከመ ፡ ነሐሊ ፡
ዕበዮ ፡ ወናእኵቶ ፡ ወንጸሊ ፡ ኀቤሁ ፡ በእንተ ፡ ረኪበ ፡ መፍቅዳተ ፡
ሥጋነ ፡ ወነፍስነ ፡ ዘን*ተ ፡ ኵሎ ፡ ይሜህረነ ፡ ልቡናነ ፡ ዘወደየ ፡ ፈጣ *18 r°.
ሪነ ፡ ውስተ ፡ ልበ ፡ ሰብእ ፡ ወእፎ ፡ ይከውን ፡ ከንቶ ፡ ወሐሰተ ።
20 **ክፍል ፡ ፱ ።** ወአንሰ ፡ አእመርኩ ፡ ዓዲ ፡ በካልእ ፡ ፍና ፡ ከመ ፡
ይሰምዕ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸሎተነ ፡ ሶበ ፡ ንጼሊ ፡ ኀቤሁ ፡ በልብነ ፡ ም
ሉዕ ፡ ወበፍቅር ፡ ወበተአምኖ ፡ ወበትዕግሥት ፡ እስመ ፡ ኃጥእ ፡ አነ ፡
ወነበርኩ ፡ አመ ፡ ንዕስየ ፡ ብዙኃ ፡ ዘመነ ፡ እንዘ ፡ ኢይሔሊ ፡ ወኢም
ንተኒ ፡ በግብረ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወኢይጼሊ ፡ ኀቤሁ ፡ ወአበስኩ ፡ ብዙ
25 ኃ ፡ በዘኢይደልዋ ፡ ለፍጥረት ፡ ለባዊት ፡ ወበእንተ ፡ ኃጢአትየ ፡ ወ
ደቁ ፡ ውስተ ፡ መሥገርት ፡ እንተ ፡ ኢይትከሐሎ ፡ ለሰብእ ፡ ይድኃን ፡
እምኔሃ ፡ ወአልጸቁ ፡ እትመንደብ ፡ ፍጹመ ፡ ወመጽአኒ ፡ ድንጋፄ ፡ ሞ
ት ። ውእቱ ፡ ዓሚረ ፡ ተመየጥኩ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወወጠንኩ ፡
እጸሊ ፡ ኀቤሁ ፡ ከመ ፡ ያድኅነኒ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ የአምር ፡ ኵሎ ፡
30 ፍናወ ፡ አድኅኖ ። ወእቤሎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ እኔስሕ ፡ እምኃጣውእ ፡
ወእኃሥሥ ፡ ፈቃደከ ፡ እግዚኦ ፡ ወእገብሮ ። ወባሕቱ ፡ ይእዜ ፡ ኅድ
ግ ፡ ሊተ ፡ አበሳየ ፡ *ወአድኅነኒ ። ወጸለይኩ ፡ በኵሉ ፡ ልብየ ፡ ብዙኃ ፡ *18 v°.
መዋዕለ ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ሰምዓኒ ፡ ወአድኃነኒ ፡ ፍጹመ ፡ ወአእኰት
ከዎ ፡ ወተመየጥኩ ፡ ኀቤሁ ፡ በፍጹም ፡ ልብየ ። ወእቤ ፡ መዝሙረ ፡

[1] Ms. : ″ቃቤነ ፡ — [2] Ms. : ″ት ፡

ዘ፻፲ወ፬አፍቀርኩ ፡ እስመ ፡ ሰምዓኒ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃለ ፡ ስእለትየ ፡፡
ወመሰለኒ ፡ ከመ ፡ ዝንቱ ፡ መዝሙር ፡ ዘተጽሕፈ ፡ በእንቲአየ ፡፡ ወዓዲ ፡
እቤ ፡ ኢይመውት ፡ ዘእንበለ ፡ ዘእሐዩ ፡፡ ወእነግር ፡ ግብሮ ፡ ለእግ
ዚአብሔር ፡፡ ወዓዲ ፡ ሀለዉ ፡ እለ ፡ ያስተዋድዩኒ ፡ ዘልፈ ፡ ኀበ ፡
ንጉሥ ፡፡ ወይብልዎ ፡ ዝንቱ ፡ ብእሲ ፡ ዐርክ ፡ ውእቱ ፡ ወዐርሙ ፡ 5
ለፍራንጅ ፡ ወአእመርኩ ፡ ከመ ፡ ነደ ፡ ላዕሌየ ፡ መዓተ ፡ ንጉሥ ፡፡
ወበ፩እመዋዕል ፡ መጽአ ፡ ኀቤየ ፡ መልእክ ፡ ንጉሥ ፡ ወይቤለኒ ፡ ነዓ ፡
አ ፡ ፍጡነአ ፡ ኀቤየአ ፡ ይቤ ፡ ንጉሥ ፡፡ ወአንሰ ፡ ፈራህኩ ፡ ጥቀ ፡፡
ወኢተክህለኒ ፡ እጐየይ ፡ እስመ ፡ ሰብአ ፡ ንጉሥ ፡ የዓቅቡኒ ፡፡ ወጸ
ለይኩ ፡ ኵሎ ፡ ሌሊተ ፡ በትኩዝ ፡ ልብየ ፡ ወበነግሀ ፡ ተንሣእኩ ፡ 10
* 19 r°. ወሖርኩ ፡ ወበእኩ ፡ ኀበ ፡ ንጉሥ ፡፡ ወእግዚአብሔር ፡ አራኅ*ርኆ ፡
ለልበ ፡ ንጉሥ ፡ ወተወከፈኒ ፡ በፍቅር ፡ ወኢይቤለኒ ፡ ወኢምንተኒ ፡
በእንተ ፡ ዘፈራህኩ ፡፡ ወባሕቱ ፡ ተሰአለኒ ፡ በእንተ ፡ ብዙኀ ፡ ነገ
ረ ፡ ትምህርት ፡ ወመጻሕፍት ፡ ወይቤለኒ ፡ እስመ ፡ ብእሲ ፡ ምሁር ፡
አንተ ፡ ይደልወከ ፡ ታፍቅሮሙ ፡ ለፍራንጅ ፡ እስመ ፡ ምሁራን ፡ እሙ 15
ንቱ ፡ ጥቀ ፡፡ ወእቤሎ ፡ አሆ ፡ እስመ ፡ ፈራህኩ ፡ ወእስመ ፡ ፍራንጅ ፡
በአማን ፡ ምሁራን ፡ እሙንቱ ፡፡ ወእምዝ ፡ ንጉሥ ፡ ወሀበኒ ፡ ፲እውቀ
ያተ ፡ ወርቅ ፡ ወፈነወኒ ፡ በሰላም ፡፡ ወወጺእየ ፡ እምኀበ ፡ ንጉሥ ፡ አን
ከርኩ ፡ ወአእኰትክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘገብረ[1] ፡ ሊተ ፡ ሠናየ ፡፡
ወካዕበሰ ፡ ሶበ ፡ አስተዋደየኒ ፡ ወልደ ፡ ዮሐንስ ፡ ጐየይኩ ፡ ወኢጸለ 20
ይኩ ፡ ከመ ፡ ያድኅነኒ ፡ በከመ ፡ ቀዲሙ ፡ እስመ ፡ ተክህለኒ ፡ እጐየይ ፡፡
ወለሰብእሰ ፡ ይደልዎ ፡ ይግበር ፡ ኵሎ ፡ ዘይትከሀሎ ፡ እንበለ ፡ ያምክሮ ፡
ለእግዚአብሔር ፡ በከንቱ ፡፡ ወይእዜሰ ፡ አእኵቶ ፡ እስመ ፡ በእንተ ፡ ዘጐ
የይኩ ፡ ወነበርኩ ፡ ውስተ ፡ ግብየ ፡ ረከብኩ ፡ ምክንያተ ፡ ተመይጦ
* 19 v°. ትየ ፡ ፍጽምት ፡ ኀበ ፡ ፈ*ጣሪየ ፡ ወከሠ ፡ አሐሊ ፡ ዘኢሐለይኩ ፡ ቅድ 25
መ ፡ ወአእምር ፡ ጽድቀ ፡ ዘያስተፌሥሕ ፡ ለነፍስየ ፡ ዓቢየ ፡ ፍሥሐ ፡፡
ወበአማን ፡ እብሎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ደለወኒ ፡ ዘአሕመምከኒ ፡ ከመ ፡
አእምር ፡ ኵነኔከ ፡ እስመ ፡ ለበውኩ ፡ ጥቀ ፡ እንዘ ፡ ሀሎኩ ፡ ባሕቲትየ ፡
ውስተ ፡ ግብየ ፡ እምዘለበውኩ ፡ ሶበ ፡ ሀሎኩ ፡ ምስለ ፡ መምህራን ፡፡ ወ
ዘሰ ፡ ጸሐፍኩ ፡ ዝየ ፡ ንስቲት ፡ ጥቀ ፡ ውእቱ ፡ ወነበርኩ ፡ ውስተ ፡ 30
ግብየ ፡ እንዘ ፡ እሔሊ ፡ ብዙኃ ፡ ዘይመስሎ ፡ ለዝንቱ ፡፡ ወእሴብሖ ፡ ለእ
ግዚአብሔር ፡ ዘወሀበኒ ፡ ጥበበ ፡ ወአለብዎ ፡ ምስጢራተ ፡ ፍጥረት ፡
ወነፍስየ ፡ ተሰሐብ ፡ ኀቤሁ ፡ ወትሜንን ፡ ኵሎ ፡ እንበለ ፡ ሐልዮ ፡ በግ
ብረ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወበእንተ ፡ ጥበቡ ፡፡ ወጸለይኩ ፡ ኵሎ ፡ ዓሚረ ፡

[1] In ms. primo ገበር scriptum, quod in ገበረ emendatum est

በስፋሒ ፡ ልብየ ፡ በመዝሙረ ፡ ዳዊት ፡ እስመ ፡ ዝንቱ ፡ ጸሎት ፡ ይበ
ቍዓኒ ፡ ጥቀ ፡ ወያሴዕል ፡ ሕሊናየ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሐር ። ወለእመ ፡
እረክብ ፡ በመዝሙረ ፡ ዳዊት ፡ ዘኢይሰነዓው ፡ ምስለ ፡ ሕሊናየ ፡ አነ ፡
እተረጕሞ ፡ ወአስተሰነዓዎ ፡ በአእምሮትየ ፡ ወኵሉ ፡ ይሜኒ ፡ ሊተ ።
5 ወሰበ ፡ እጼሊ ፡ ከመዝ ፡ ይፈደፍድ ፡ ትውክልትየ ፡ በእግዚ*አብሐር ። * 20 r°.
ወእብል ፡ ዘልፈ ፡ አጽምዓኒ ፡ እግዚኦ ፡ ጸሎትየ ። ወኢትትኃየየኒ ፡ ስ
እለትየ ። አድኅነኒ ፡ እምትዕግልቶ ፡ እኳለ ፡ እመሕያው ፡ አንተ ፡ እግ
ዚኦ ፡ ኢታርኅቅ ፡ ሣህለከ ፡ እምኔየ ። ምሕረትከ ፡ ወጽድቅከ ፡ ዘልፈ ፡
ይርከባኒ ። ወኢይትኃፈር ፡ እግዚኦ ፡ እስመ ፡ ጸዋዕኩከ ። ከመዝ ፡ እዜ
10 ምር ፡ ለስምከ ፡ ለዓለም ። ከመ ፡ ተሀበኒ ፡ ተምኔትየ ፡ ኵሎ ፡ ዓሚረ ።
ነጽር ፡ ላዕሌየ ፡ ወተሣሃለኒ ። ሀበ ፡ ኃይለ ፡ ለገብርከ ። ወአድኅኖ ፡ ለወ
ልደ ፡ አመትከ ፡ ግበር ፡ ምስሌየ ፡ ትእምርቶ ፡ ለሠናይ ። በእንተ ፡
ስምከ ፡ ምርሐኒ ፡ ወሴስየኒ ። ኢትስሐባ ፡ ምስለ ፡ ኃጥአን ፡ ለነፍስየ ፡
ለትኩን ፡ ምሕረትከ ፡ ላዕሌየ ። በከመ ፡ ላዕሌከ ፡ ተወከልኩ ። ዘይሰ
15 ማዕ ፡ ግበር ፡ ሊተ ፡ ምሕረተከ ፡ በጽባሕ ። ዕቀበኒ ፡ ወአብጽዓኒ ፡ ዲበ ፡
ምድር ፡ ወኢታብዓኒ ፡ ውስተ ፡ እደ ፡ ጸላእትየ ፡ አስምዓኒ ፡ ትፍሥሕ
ተ ፡ ወሐሤተ ፡ ወኢታስተሐፍረኒ ፡ እምተስፋየ ፡ እሙንቱሰ ፡ ይረግሙ ፡
አንተ ፡ ባርክ ። ወያእምሩ ፡ ከመ ፡ እዴከ ፡ ይእቲ[1] ፡ ዛቲ ። ዘንተ ፡ ወዘ
ይመስሎ ፡ እጼሊ ፡ በኵሉ ፡ ልብየ ፡ መዓልተ ፡ ወሌሊተ ።

20 ክፍል ፡ ፲ ። ወጸሎትሰ ፡ ዘእጼሊ ፡ *ነግሀ ፡ ወሠርከ ፡ ከመዝ ፡ ው * 20 v°.
እቱ ፡ እሰግድ ፡ ለከ ፡ ኦፈጣሪየ ፡ ወዓቃቢየ ፡ ወአፈቅረከ ፡ በኵሉ ፡ ልብየ ።
ወአአኵተከ ፡ በእንተ ፡ ሠናያት ፡ ዘገበርከ ፡ ሊተ ፡ በዛቲ ፡ ሌሊት ፡ ወሰ
ርከሰ ፡ እብል ፡ በዛቲ ፡ መዓልት ፡ ዕቀበኒ ፡ ዓዲ ፡ በዛቲ ፡ መዓልት ።
ወሠርከሰ ፡ እብል ፡ በዛቲ ፡ ሌሊት ፡ አለብወኒ ፡ በዛቲ ፡ ዕለት ፡ ወበ
25 ኵሉ ፡ መዋዕለ ፡ ሕይወትየ ፡ ከመ ፡ አእምር ፡ ፈቃደከ ፡ ላዕሌየ ፡ ወእፌ
ጽሞ ፡ ወኅድግ ፡ ሊተ ፡ ኃጣውእየ ፡ ሀበኒ ፡ ኵሎ ፡ ዓሚረ ፡ ዘየአክል ፡
ለመፍቅዳተ ፡ ሕይወት ፡ ወአጽንዓኒ ፡ ዘልፈ ፡ በተአምኖ ፡ ብከ ፡ ኦእግ
ዚእየ ፡ በእንተ ፡ ኂሩትከ ፡ ወበእንተ ፡ ኃይልከ ፡ ወበእንተ ፡ ዕበየ ፡ ዚ
አከ ፡ አድኅነኒ ፡ እምንዴት ፡ ወእምእድ ፡ ወእምልሳነ ፡ ሰብእ ፡ ወእም
30 ደዌ ፡ ሥጋ ፡ ወእምኀዘነ ፡ ነፍስ ። ወእምዝ ፡ እጼሊ ፡ በመዝሙር ፡ ዘ፴
ኪያከ ፡ ተወከልኩ ። ወሐለይኩ ፡ ወእቤ ፡ ይደልወኒ ፡ እግበር ፡ ወእፃሙ ፡
በኵሉ ፡ ክሂሎትየ ፡ ለረኪበ ፡ ኵሎን ፡ መፍቅዳተ ፡ ሕይወትየ ፡ ወኢይ
በቍዓኒ ፡ ጸሎት ፡ ባሕቲቱ ። ዳዕሙ ፡ እስመ ፡ ኢየአምር ፡ ተግባረ ፡ እ
በውዕ ፡ በኃይለ ፡ እግዚአብሐር ፡ ተግባርየሰ ፡ እንበለ ፡ በረከትከ ፡ እግ

[1] Vox sec. man. add. supra lineam.

* 21 r°. ዚአ ፡ ኢይበቍዓኒ ፡ ወኢምን*ተኒ ። ወአንተ ፡ ባርክ ፡ ለሕሊናየ ፡
ወለትግባርየ ፡ ወለንብረትየ ፡ ወሀበኒ ፡ ንዋየ ፡ ወፍሥሐ ፡ በፍና ፡
ዘአንተ ፡ ተአምር ፡ ወትፈቅድ ፡ ሚጥ ፡ ልበ ፡ ሰብእ ፡ እለ ፡ ሀለዉ ፡
ምስሌየ ፡ ለገቢር ፡ ሠናየ ፡ ሊተ ፡ እስመ ፡ ኵሉ ፡ ይከውን ፡ በፈ
ቃድከ ፡ ቡሩክ ፡ ወአሠኒ ፡ ሊተ ፡ አመ ፡ ርስዕየ ። ወአእመርኩ ፡ ከመ ፡ 5
ልብነ ፡ ዘልፈ ፡ ውስተ ፡ እደ ፡ እግዚአብሔር ። ወይትከሐሎ ፡ ለእግዚአ
ብሔር ፡ ይረስየነ ፡ ብዑዓነ ፡ ወፍሡሐነ ፤ ወለእመኒ ፡ ሀሎነ ፡ ማእከለ ፡
ምንዳቤ ፡ ወንዴት ፡ ወሕማም ። ወዓዲ ፡ ይትከሐሎ ፡ ይረስየነ ፡ ሕሡራነ ፡
በማእከለ ፡ ብዕል ፡ ወኵሉ ፡ ፍግዓገ ፡ ዓለም ። ወበእንተዝ ፡ ንሬኢ ፡ ኵ
ሎ ፡ ዓሚረ ፡ ነዳያነ ፡ ወምንዱባነ ፡ እንዘ ፡ ይትዋነዩ ፡ በፍሥሐ ፡ ልበሙ ። 10
ወብዑላንሰ ፡ ወነገሥት ፡ ይቴክዙ ፡ ወየኃሥሩ ፡ በማእከለ ፡ ብዕሎሙ ፡
ወብዝኃ ፡ ፍትወቶሙ ፡ ወእንዘ ፡ ንሕነ ፡ ኢንፈቅድ ፡ ኀዘነ ፡ ይሠርቅ ፡
ውስተ ፡ ልብነ ፡ እንበለ ፡ ናእምር ፡ ምክንያተ ፡ ሠሪቆቱ ። ወይደልወነ ፡
ንጸሊ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ያስምዓነ ፡ ትፍሥሕተ ፡ ወሐሤ
ተ ፡ ወያብጽዓነ ፡ ዲበ ፡ ምድር ። እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ያሠርቅ ፡ 15
* 21 v°. *በርሀ ፡ ለጻድቃን ፡ ወለርቱዓነ ፡ ልብ ፡ ትፍሥሕተ ፡ ወውእቱ ፡ የአም
ር ፡ ወይመልክ ፡ ኵሎ ፡ ፍናወ ፡ ልብነ ፡ ወይክል ፡ ይረስየነ ፡ ፍሡሐነ ፡
ውስተ ፡ ምንዳቤነ ፡ ወትኩዛነ ፡ ውስተ ፡ ሠናያቲነ ። እስመ ፡ ፍሥሐ ፡
ወኀዘን ፡ ኢይበጽሐነ ፡ በከመ ፡ ይመስሎሙ ፡ ለሰብእ ፤ አላ ፡ በከመ ፡ ያሰ
ምዓነ ፡ እግዚአብሔር ። ወእቤ ፡ አንተ ፡ እግዚእየ ፡ ወፈጣሪየ ፡ አስም 20
ዓኒ ፡ ትፍሥሕተ ፡ ወሐሤተ ፡ ወአብፅዓኒ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ሀሎኩ ፡ ዲበ ፡
ምድር ። ወእምድኅረ ፡ ሞትየ ፡ ሰደኒ ፡ ኀቤከ ፡ ወአጽግበኒ ፡ እምኔከ ።
ወነበርኩ ፡ እጼሊ ፡ ከመዝ ፡ መዓልተ ፡ ወሌሊተ ፡ ወአንከር ፡ ስነ ፡ ፍጥ
ረታተ ፡ እግዚአብሔር ፡ በበሥርዓቶሙ ፡ እንስሳ ፡ ወአራዊተ ፡ ገዳም ።
እሙንቱሰ ፡ በጠባይዓ ፡ ፍጥረቶሙ ፡ ይሰሐቡ ፡ ኀበ ፡ ዓቂበ ፡ ሕይወቶሙ ፡ 25
ወአገዝልፎ ፡ ዘርኦሙ ። ወዓዲ ፡ ዕፀወ ፡ ገዳም ፡ ወሣዕር ፡ በዓቢይ ፡ ጥ
በብ ፡ ዘተፈጥሩ ፡ ይበቍሉ ፡ ይለመልሙ ፡ ወይጸግዩ ፡ ወያወጽኡ ፡ ፍሬ ፡
ዘርኦሙ ፡ በበነገዶሙ ፡ እንበለ ፡ ስሕተት ፡ ወይመስሉ ፡ ዘበሙ ፡ ነፍስ ።
ወዓዲ ፡ አድባርኒ ፡ ወቆላት ፡ አፍላግኒ ፡ ወአንቅዕተ ፡ ማያት ፡ ኵሉ ፡
* 22 r°. ግ*ብርከ ፡ ይሴብሖ ፡ ለስምከ ፡ እግዚኦ ፡ ወጥቀ ፡ ተሰብሐ ፡ ስምከ ፡ በ 30
ኵሉ ፡ ምድር ፡ ወበሰማይኒ ፡ ጥቀ ፡ ዓቢይ ፡ ግብረ ፡ እደዊከ ፡ ዝንቱ ፡
ፀሐይ ፡ ነቅዓ ፡ ብርሃን ፡ ወነቅዓ ፡ ሕይወተ ፡ ዓለም ፡ ወርኃኒ ፡ ወከዋ
ክብትኒ ፡ ዘለሊከ ፡ ሣረርከ ፡ ዘኢይስሕቱ ፡ በፍኖቶሙ ፡ ዘአንተ ፡ ሠራ
ዕከ ፡ ሎሙ ፡ ወመኑ ፡ የአምር ፡ ኍልቆሙ ፡ ለከዋክብት ፡ ወርኅቀቶሙ ፡
ወዕበዮሙ ፡ እንዘ ፡ ይመስሉነ ፡ ደቂቀ ፡ በእንተ ፡ ርኅቀቶሙ ፡ ወደመ 35
ናትኒ ፡ ዘያውኅዙ ፡ ማያተ ፡ አብቋልያነ ፡ ልምላሜ ። ኵሉ ፡ ዓቢይ ፡

ወመንከር ፡ ወኵሉ ፡ በጥበብ ፡ ተፈጥረ ። ወነበርኩ ፡ ከመዝ ፡ ፪ዓመተ ፡
እንዘ ፡ አነክር ፡ ወእሴብሖ ፡ ለፈጣሪ ። ወሐለይኩ ፡ ወእቤ ፡ ጥቀ ፡
ሠናይ ፡ ግብረ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወዕሙቅ ፡ ሕሊናሁ ፡ ወዘኢይትነበብ ፡
ጥበቢሁ ፡ ወእፎ ፡ እንከ ፡ ሰብእ ፡ ንኡስ ፡ ወምስኪን ፡ ይሔሱ ፡ ወይቤ ፡
5 ተፈነውኩ ፡ እምኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ እክሥት ፡ ለሰብእ ፡ ጥበ
በ ፡ ወጽድቆ ፡ ወኢይከሥት ፡ ለነ ፡ እንበለ ፡ ከንቱ ፡ ወምናኔ ፡ ወዘግ
ዕዙ ፡ ትሑት ፡ ጥቀ ፡ እምሕሊና ፡ በዘጸገወነ ፡ ፈጣሪነ ፡ ንለቡ ፡ ዕበዮ ፡
ወእቤ ፡ አንሰ ፡ ነዳይ ፡ ወምስኪን ፡ አነ ፡ በቅድሜከ ፡ እግዚ*አ ፡ አለ * 22 v°.
ብወኒ ፡ ዘይደልወኒ ፡ አእምር ፡ በእንቲአከ ፡ ከመ ፡ አንክር ፡ ዕበየ ፡
10 ዚአከ ፡ ወእሰብሖከ ፡ ኵሎ ፡ ዓሚረ ፡ ስብሐተ ፡ ሐዲሰ ።

ክፍል ፡ ፲ወ፩ ። ወበ፲፻ወ፯፻ወ፳ወ፭ዓመት ፡ እምልደተ ፡ ክርስ
ቶስ ፡ ሞተ ፡ ሱስንዮስ ፡ ንጉሥ ፡ ወነግሠ ፡ ወልዱ[1] ፡ ፋሲለደስ ፡ ሀየንቴሁ ፡
ወውእቱሰ ፡ አፍቀሮሙ ፡ ቅድመ ፡ ለፍራንጅ ፡ በከመ ፡ አቡሁ ፡ ወባሕቱ ፡
ኢሰደዶሙ ፡ ለግብጻውያን ፡ ወኮነ ፡ ሰላም ፡ ውስተ ፡ ኵሉ ፡ በሐውርተ ፡
15 ኢትዮጵያ ። አሜሃ ፡ ወጻእኩ ፡ እምግብየ ፡ ወሖርኩ ፡ ቅድመ ፡ በሐው
ርተ ፡ እምሐራ ፡ ወድኅረ ፡ ዓደውኩ ፡ ቤገምድር ፡ ወለኵሎሙ ፡ ጸላእተ ፡
ፍራንጅ ፡ መሰልክዎሙ ፡ ፩እመነከሳት ፡ ዘጐዩ ፡ በመዋዕለ ፡ ሱስንዮስ ።
ወበእንተዝ ፡ አፍቀሩኒ ፡ ወወሀቡኒ ፡ ሙብልዓ ፡ ወልብሰ ። ወእንዘ ፡ አሐ
ውር ፡ ከመዝ ፡ እምሀገር ፡ እስከ ፡ ሀገር ፡ ኢፈቀድኩ ፡ እትመየጥ ፡
20 ኀበ ፡ አክሱም ፡ እስመ ፡ አእመርኩ ፡ እከዮሙ ፡ ለካህናቲሃ ። ወተዘከር
ኩ ፡ ከመ ፡ እምኀበ ፡ እግዚአብሔር[2] ፡ ይጸንዕ ፡ ሑረቱ ፡ ለሰብእ ። ወ
እቤ ፡ ምርሐኒ ፡ እግዚኦ ፡ ፍኖተ ፡ እንተ ፡ ባቲ ፡ አሐውር ፡ ወብሔረ ፡
እንተ ፡ በቱ ፡ እነብር ። ወሐለይኩ ፡ እዕዱ ፡ ወእንበር* ፡ ውስተ ፡ ም * 23 r°.
ድረ ፡ ጐገርም ፡ ወባሕቱ ፡ እግዚአብሔር ፡ መርሐኒ ፡ ኀበ ፡ ኢሐለይኩ ።
25 ወበ፩እመዋዕል ፡ በጻሕኩ ፡ ብሔረ ፡ እንፍራዝ ፡ ኀበ ፡ ፩ብእሲ ፡ ባዕል ፡
ዘስሙ ፡ ሀብቱ ፡ ዘውእቱ ፡ ሀብተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወነበርኩ ፡ ሀየ ፡
፩ዕለተ ፡ ወበሣኒታ ፡ ሰአልኩ ፡ እምኔሁ ፡ ቀለመ ፡ ወሰሌዳ ፡ ከመ ፡
እፈኑ ፡ ጦማረ ፡ ኀበ ፡ አዝማድየ ፡ ዘበአክሱም ። ወገዝንቱ ፡ ብእሲ ፡ ይቤ
ለኒ ፡ ጸሐፌኑ ፡ አንተ ። ወእቤሎ ፡ እወ ፡ ጸሐፊ ፡ አነ ፡ ወአውሥኦ ፡
30 ወይቤለኒ ፡ ንበር ፡ ምስሌየ ፡ ሕዳጠ ፡ መዋዕለ ፡ ወጸሐፍ ፡ ሊተ ፡ መዝ
ሙረ ፡ ዳዊት ፡ ወእሁበከ ፡ ዓስበከ ፡ ወእቤሎ ፡ እሆ ። ወውስተ ፡ ልብ
የ ፡ አእኰትክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘአርአየኒ ፡ ፍኖ ፡ በዘእሴሰይ ፡
ፍሬ ፡ ፃማየ ። እስመ ፡ ጸላእኩ ፡ እትመየጥ ፡ ኀበ ፡ ሊቃናየ ፡ ዘቀዲሙ ፡
ወኢይፈቅድ ፡ እምሀር ፡ ሐሰተ ፡ ወለእመ ፡ እምሀር ፡ ጽድቀ ፡ ኢይሰም

[1] Ms. ″ደ. — [2] Vox sec. man. add. supra lineam.

ውኒ ፡ ሰብእ ፡ እንበለ ፡ ይጽልውኒ ፡ ያስተዋድዩኒ ፡ ወይሰድዱኒ ። ወአ
ንሰ ፡ እፈቅድ ፡ እንበር ፡ በሰላም ፡ ወበፍቅር ፡ ምስለ ፡ ኵሉ ፡ ሰብእ ፡
23 v°. ወአበድር ፡ ፍሬ ፡ ፃማየ ፡ እሴሰይ ፡ ወእትገደፍ ፡ በኀበ ፡ ሰብእ ፡ *ወ
እንበር ፡ ኀቡአ ፡ በጥበብ ፡ እንተ ፡ አለበወኒ ፡ እግዚአብሔር ፡ እምእ
ንበር ፡ ክቡረ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ቃጥአን ። ወበኀዳጥ ፡ መዋዕል ፡ አስተዳለ
ውኩ ፡ ቀለመ ፡ ወሰሌዳ ፡ ወጸሐፍኩ ፡ ፩ደ ፡ መጽሐፈ ፡ ዘመዝሙረ ፡ ዳዊ
ት ፡ ወእግዚእ ፡ ሀብቱ ፡ ወኵሎሙ ፡ እለ ፡ ርእይዋ ፡ ለጽሕፈትየ ፡ አን
ከሩ ፡ እስመ ፡ ሠናይት ፡ ይእቲ ። ወእግዚእ ፡ ሀብቱ ፡ ወሀበኒ ፡ ዓስ
ብየ ፡ ፩ሠናየ ፡ ልብሰ ፡ ወእምዝ ፡ ወልዱ ፡ ለውእቱ ፡ ሀብቱ ፡ ዘስሙ ፡
ወልደ ፡ ሚካኤል ፡ ይቤለኒ ፡ ጸሐፍ ፡ ሊተኒ ፡ በከመ ፡ ጸሐፍከ ፡ ለአ
ቡየ ፡ ወጸሐፍኩ ፡ ወወሀበኒ ፡ ፩ላህመ ፡ ወ፪አጣሌ ። ወእምድኅረዝ ፡
ብዙኃን ፡ መጽኡ ፡ ኀቤየ ፡ ወአጽሐፉ ፡ መጽሐፈ ፡ ዳዊት ፡ ወካልአነ ፡
መጻሕፍተ ፡ ወጠማሬተ ፡ እስመ ፡ እንበሌየ ፡ አልቦ ፡ ካልእ ፡ ጸሐፊ ፡ ው
ስተ ፡ ዝንቱ ፡ ብሔር ፡ ወወሀቡኒ ፡ አልባሰ ፡ ወአጣሌ ፡ ወጼወ ፡ ወእክለ ፡
ወዘይመስሎ ፡ ለዝንቱ ። ወለእግዚእ ፡ ሀብቱ ፡ ቦቱ ፡ ፪ደቂቅ ፡ ሕፃናት ፡
ወስሙ ፡ ለ፩ወልደ ፡ ገብርኤል ፡ ዘተሰምየ ፡ ተሰማ ፡ ወስሙ ፡ ለካልኡ ፡
*24 r°. ወልደ ፡ ሕይወት ፡ ዘተሰምየ ፡ ምትኩ ፡ ወአቡሆሙ ፡ ሀብ*ቱ ፡ ይቤ
ለኒ ፡ መሀሮሙ ፡ በንባበ ፡ ዳዊት ፡ ወአንሰ ፡ እሁበከ ፡ ዓስበከ ፡ ሲሳየ ፡
ዘየአክለከ ፡ ወዘሰ ፡ ቃጠሪ ፡ በጽሕፈት ፡ እዴከ ፡ ይከውን ፡ ለከ ። ወእ
ቤሎ ፡ ኦሆ ፡ ኦአቡየ ፡ ኵሎ ፡ ዘአዘዝከኒ ፡ እገብር ። ወባሕቱ ፡ ኩነኒ ፡
ሀየንተ ፡ አቡየ ፡ ወእምየ ፡ ወአዝማድየ ፡ እስመ ፡ እንበሌከ ፡ አልብየ ፡
ዘመድ ።

ክፍል ፡ ፲፪ ። ወአእመርኩ ፡ ከመ ፡ ኢይደልዎ ፡ ለብእሲ ፡ ይንበር ፡
ባሕቲቶ ፡ እንዘ ፡ አልቦቱ ፡ ብእሲት ፡ እስመ ፡ ዝንቱ ፡ ፍና ፡ ይስሕብ ፡
ኀበ ፡ አበሳ ። ወኢይደልዎሙ ፡ ለሰብእ ፡ ይንበሩ ፡ በዘኢክነ ፡ ፍጥረ
ቶሙ ፡ ከመ ፡ ኢይሠገሩ ፡ በውዴቶሙ ፡ ዘገብሩ ፡ በከመ ፡ ተብህለ ፡ ለቀ
ደምት ፡ ኢይሤኒ ፡ ይንበር ፡ ብእሲ ፡ ባሕቲቱ ። እስመ ፡ ይትፈቀድ ፡
ሎቱ ፡ ብእሲት ። ወእቤሎ ፡ ለእግዚእ ፡ ሀብቱ ፡ ኢክንኩ ፡ መነከሰ ፡
አላ ፡ ተመሰልኩ ፡ በእንተ ፡ ዘመነ ፡ ዓፀባ ። ወሀለወት ፡ አሐቲ ፡ ወለ
ት ፡ ነባሪቱ ፡ ለእግዚእ ፡ ዘስማ ፡ ሒሩት ፡ አኮ ፡ ላህይት ፡ አላ ፡ ሠና
ይተ ፡ ምግባር ፡ ወለባዊት ፡ ወተዓጋሢት ፡ ወእቤሎ ፡ ለእግዚእ ፡ ሀብቱ ፡
ሀበኒ ፡ ዛተ ፡ ወለተ ፡ ትኩነኒ ፡ ብእሲተ ፡ ወእግዚእ ፡ ሀብቱ ፡ ይቤለኒ ፡
*24 v°. ኦሆ ፡ እምይእዜ ፡ ኢትኩን ፡ አመ*ትየ ፡ አላ ፡ አመትከ ፡ ወእቤሎ ፡
አኮ ፡ አመትየ ፡ እንበለ ፡ ትኩነኒ ፡ ብእሲተ ፡ እስመ ፡ ብእሲ ፡ ወብ
እሲት ፡ ዕሩያን ፡ እሙንቱ ፡ በአውስበ ፡ ወኢይደልወነ ፡ ንበሎሙ ፡ እግ
ዚእ ፡ ወአመተ ፡ እስመ ፡ ፩ሥጋ ፡ ወ፩ንብረት ፡ እሙንቱ ። ወእግዚእ ፡

ሀብቱ ፡ ይቤለኒ ፡ አንተሰ ፡ ብእሴ ፡ እግዚአብሔር ፡ አንተ ፡ ግበር ፡ በከ
መ ፡ ፈቀድከ ። ወጸዋዕናሃ ፡ ለይእቲ ፡ ወለት ፡ ወአነ ፡ እቤላ ፡ ትሥም
ሪኑ ፡ ትኩንኒ ፡ ብእሲትየ ። ወትቤለኒ ፡ በከመ ፡ ፈቃዱ ፡ ለእግዚእየ ፲
ወእግዚእ ፡ ሀብቱ ፡ ይቤላ ፡ አንሰ ፡ እፈቅድ ። ወይእቲሰ ፡ ትቤለኒ ፡
5 ሠናይ ፡ ሊተ ፡ ወአይቴ ፡ እረክብ ፡ ዘይኄይሰኒ ፡ እምኔከ ። ወንቤሎ ፡
ለእግዚእ ፡ ሀብቱ ፡ ባርከነ ፡ አአቡነ ። ወይቤ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይባርክ
ሙ ፡ ወይዕቀብክሙ ፡ ወየሀብክሙ ፡ ጥዒና ፡ ወፍቅረ ፡ ለነዋኀ ፡ መዋ
ዕል ፡ ወየሀብክሙ ፡ ውሉደ ፡ ምስለ ፡ ጥሪተ ፡ ገዘንቱ ፡ ዓለም ፡ ወያር
ኅቅ ፡ እኩየ ፡ ነገረ ፡ እምኔክሙ ። ወንቤ ፡ አሜን ፡ ወአሜን ። ወይ
10 እቲ ፡ ኢኑት ፡ ኮነት ፡ ብእሲትየ ፡ ወአፍቀረተኒ ፡ ጥቀ ፡ ወተፈሥሐት ፡
ፍሥሐ ፡ ብዙኃ ፡ እስመ ፡ ነበረት ፡ ቅድመ ፡ ምንንተ ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡
ሀብቱ ፡ ወሰብአ ፡ ቤቱ ፡ አሕመምዋ ፡ ዘልፈ ። ወበ*እንተ ፡ ዘአፍቀረ * 25 r°.
ተኒ ፡ አነ ፡ አንበርኩ ፡ ውስተ ፡ ልብየ ፡ ከመ ፡ አሥምራ ፡ በኵሉ ፡ ክሂ
ሎትየ ፡ ወአሐገዝብ ፡ ዘአልበ ፡ ካልእ ፡ አውሰበ ፡ ዘጸንዓ ፡ በፍቅር ፡ ወዘ
15 ተባርከ ፡ እምእግዚአብሔር ፡ በከመ ፡ አውሰበ ፡ ዚአነ ። ወብየሰ ፡ ፳እ
ውቅያተ ፡ ወርቅ ፡ ዘተርፈ ፡ ሊተ ፡ እምዘነሣእኩ ፡ ምስሌየ ፡ አመ ፡ ጐየ
ይኩ ፡ እምአክሱም ። ወበጽሕፈተ ፡ እዴየ ፡ አጥረይኩ ፡ አልሀምተ ፡
ወአጣሌ ፡ ወአልባሰ ። ወሐነጽኩ ፡ ቤተ ፡ ንዑሰ ፡ ውስተ ፡ አግዋሩ ፡
ለእግዚእ ፡ ሀብቱ ፡ ወነበርኩ ፡ ህየ ፡ ምስለ ፡ ብእሲትየ ፡ በፍቅር ፡ ወይእ
20 ቲሰ ፡ ትፈትል ፡ መዓልተ ፡ ወሌሊተ ፡ ወአነ ፡ እጽሕፍ ፡ ወእሜህሮሙ ፡
ለውሉደ ፡ ሀብቱ ፡ ወለካልአን ፡ ሕፃናት ፡ ዘሀለዉ ፡ ህየ ፡ ወእግ
ዚእ ፡ ሀብቱሰ ፡ ይሁበኒ ፡ ፩ቀሡተ ፡ ጠይፍ ፡ በበወርኀ ፡ በእንተ ፡ ዘእሜ
ህሮሙ ፡ ለውሉዱ ። ወነበርኩ ፡ ከመዝ ፡ ምስለ ፡ ብእሲትየ ፡ በፍቅር ፡
ወበሠናይ ፡ ንብረት ፡ ፱ዓመተ ፡ ወኢወለደት ፡ ሊተ ፡ ወልደ ፡ ወእ
25 ምዝ ፡ ፀንሰት ፡ ወወለደት ፡ ወልደ ፡ አመ ፡ ፲፩ለጥቅምት ፡ በዕለተ ፡ ሰኑ
ይ ፡ እምልደተ ፡ ክርስቶስ ፡ ፲፱ወ፻፱ወ፴ወ፩ ፡ ወተፈሣሕነ ፡ በወል
ድነ ። ወሰመይክዎ ፡ በስመ ፡ አቡየ ፡ በጸጋ ፡ ሀብተ ፡* እግዚአብሔር ። * 25 v°.
ወእምድኅረ ፡ ፫ዓመት ፡ አቡነ ፡ እፎንስ ፡ ሖረ ፡ ብሔሮ ፡ ወተለዓሉ ፡
ኵሎሙ ፡ ጸላእቱ ፡ ወፍቁራኒሁሰ ፡ ተሰዱ ፡ ምስሌሁ ፡ ወውእተ ፡ ጊዜ ፡
30 ውስተ ፡ ኵሉ ፡ በሐውርት ፡ ተሐሡ ፡ መምህራን ፡ ዘይሜህሩ ፡ ወያጸ
ንዑ ፡ ትምህርተ ፡ ዘትካት ፡ ወአዝማድየ ፡ ዘበአክሱም ፡ ሐሠሡኒ ፡
ከመ ፡ እትመየጥ ፡ ኀበ ፡ ሊቅናየ ፡ ወእምሀር ፡ መጻሕፍተ ፡ ውስተ ፡
አክሱም ፡ በከመ ፡ ቀዲሙ ፡ እስመ ፡ መሰልክዎሙ ፡ ለሰብእ ፡ ዘጐየ
ይኩ ፡ ፈሪሀየ ፡ ስደተ ፡ ዘኮነ ፡ በእንተ ፡ አቡነ ፡ እፎንስ ፡ ወፈነዉ ፡ ሊተ ፡
35 እንዘ ፡ ይብሉ ፡ ተመየጥ ፡ ኀቤነ ፡ እስመ ፡ ጠፍኡ ፡ ጸላእትከ ፡ ወፍቁራ
ኒከሰ ፡ ድኅኑ ፡ ወአውሣእኩ ፡ ወእቤሎሙ ፡ አልብየ ፡ ጸላዒ ፡ ወአልብየ ፡

ፍቁር ፡ እንበለ ፡ ገዘንቱ ፡ ብእሴ ፡ እግዚአብሔር ፡ እግዚእየ ፡ ሀብቱ ፡
ወውሉዱ ፡ ወብእሲትየ ፡ ወኢየኃድጎሙ ፡ ለግሙራ ፡ እንቲሙሰ ፡ ንበ
ሩ ፡ በሰላም ። ወሌተ ፡ ኢይከውነኒ ፡ እትመየጥ ፡ ኀቤክሙ ። ወገዘንቱ ፡
መድልው ፡ ዐርየ ፡ ወልደ ፡ ዮሐንስ ፡ ዘአስተዋደየኒ ፡ ቅድመ ፡ ኀበ ፡ ንጉ
ሥ ፡ ሱስንዮስ ፡ እምድኅረ ፡ ሖረ ፡ አቡነ ፡ እፎንስ ፡ ተመይጠ ፡ ኀበ ፡ 5
* 26 r°. ሃይማኖተ ፡ ግብጻውያን ። ወባሕቱ ፡ አልቦቱ ፡ ሃይማ*ኖት ፡ እንበለ ፡
ዘይኄይሶ ፡ ለጊዜሁ ። ወበብዝኃ ፡ ጽልሑቱ ፡ ሖረ ፡ ወኮነ ፡ ፍቁሮ ፡
ለንጉሥ ፡ ፋሲለደስ ፡ እስመ ፡ ነገሥት ፡ ያፈቅሩ ፡ ጽልሕዋነ ፡ ወመድል
ዋነ ፡ ወሰሚዖ ፡ ወልደ ፡ ዮሐንስ ፡ ከመ ፡ አነ ፡ ሀሎኩ ፡ በሰላም ፡ ውስ
ተ ፡ ብሔረ ፡ እንፍራዝ ፡ አኀዘ ፡ ያስተዋድየኒ ፡ ካዕበ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ መ 10
ምህረ ፡ ፍራንጅ ፡ ውእቱ ፡ ዘይሜህር ፡ በኅቡዕ ፡[1] ትምህርተ ፡ ፍራን
ጅ ፡ ወነገሮ ፡ ዘንተ ፡ ለሥዩመ ፡ እንፍራዝ ። ወአንሰ ፡ ተከዘኩ ፡ ጥቀ ፡
በእንተ ፡ ጽልሑቱ ፡ እስመ ፡ ቅድመ ፡ ይቤ ፡ በእንቲአየ ፡ ፀሮሙ ፡ ለፍ
ራንጅ ፡ ውእቱ ፡ ወድኅረ ፡ ይቤ ፡ ፍቁሮሙ ፡ ውእቱ ። ወበኀዘነ ፡ ል
ብየ ፡ እቤ ፡ ይሠርዎን ፡ እግዚአብሔር ፡ ለከናፍረ ፡ ጕህሉት ፡ ወጸለ 15
ይኩ ፡ ብዙኃ ፡ መዋዕለ ፡ በመዝሙር ፡ ዘ፹ወ፩ግፍያሙ ፡ ወዘ፻ወ፳እግዚኦ ፡
ኢትጸመመኒ ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ሰምዓኒ ፡ እስመ ፡ ገዘኩ ፡ ብእሲ ፡ ተሠ
ይመ ፡ ላዕለ ፡ ብዙኃት ፡ አድባራት ፡ ደምብያ ፡ ወሰብኡ ፡ ጸልዕዎ ፡ ወቀ
ተልዎ ፡ ወተረክበ ፡ በድኑ ፡ ውስተ ፡ ቤቱ ፡ ወኢተረክበ ፡ ቀታሊሁ ፡
ወነኪር ፡ አኀዘ ፡ ሢመቶ ፡ ወንዋዮ ። 20

ክፍል ፡ ፲፫ ። ወበ፲፻ወ፯፻ወ፹ወ፫ዓመት ፡ እምልደተ ፡ ክርስ

* 26 v°. ቶስ ፡ ኮነ ፡ ረኃብ ፡ ዓቢይ ፡ ውስተ ፡ *ኵሉ ፡ በሐውርተ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ወ
ጸንዓ ፡ መቅሠፍት ፡ በእንተ ፡ ኃጣውእ ፡ ሕዝብነ ፡ ወበእንተ ፡ ኃጢአ ፡
ፍቅረ ፡ ቢጽ ፡ እስመ ፡ እለ[1] ፡ ተወከፉ ፡ ሃይማኖተ ፡ ንጉሥ ፡ ሱስንዮስ ፡
ወአቡነ ፡ እፎንስ ፡ ሰደዱ ፡ ቅድመ ፡ ወቀተሉ ፡ አኃዊሆሙ ፡ እለ ፡ ኢተ 25
ወከፉ ፡ ሃይማኖቶሙ ፡ ወእለ ፡ ተሰዱሰ ፡ ፈደዮሙ ፡ ድኅረ ፡ ለአጽራሪ
ሆሙ ፡ ምስብዒተ ፡ ወቀተሉ ፡ ብዙኃነ ፡ ወበኵሎሙ ፡ ተዓውቀ ፡ ከሡተ ፡
ከመ ፡ አልቦ ፡ ፈሪሃ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቅድመ ፡ አዕይንቲሆሙ ፡ ወኢያእ
መርዋ ፡ ለፍኖተ ፡ ሰላም ። ወበከንቱ ፡ ተብህሉ ፡ ክርስቲያነ ፡ እስመ ፡
ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እምቅድመ ፡ ኵሉ ፡ ወላዕለ ፡ ኵሉ ፡ ይኤዝዘሙ ፡ ለክ 30
ርስቲያን ፡ ፍቅረ ፡ በበይናቲሆሙ ። ወገዘንቱ ፡ ተፋቅሮሰ ፡ ጠፍአ ፡ ፍ
ጹመ ፡ ማእከለ ፡ እለ ፡ ተብህሉ ፡ ክርስቲያነ ፡ ወኵሎሙ ፡ ይኤብሱ ፡ በአ
ኃዊሆሙ ፡ ወይትዋኃጡ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ከመ ፡ ብልዓተ ፡ እክል ።
ወፋሲለደስ ፡ ወጠነ ፡ ይንግሥ ፡ በሠናይ ፡ ምክር ፡ ወበጥበብ ፡ ወባሕቱ ፡

[1] Vox add. supra lineam.

ኢጸንዓ ፡ በሠናይ ፡ አላ ፡ ኮነ ፡ ንጉሠ ፡ ዓማፄ ፡ ወአንዓ ፡ በዓመፃሁ ፡ ወበከ
ዒወ ፡ ደም ፡ ወለፍራንጅኒ ፡ ዘገብሩ ፡ ሎቱ ፡ ሠናየ ፡ ወሐነፁ ፡ *ሎቱ ፡ *27 r°.
ማኅፈዳተ ፡ ወአብያተ ፡ ሠናያተ ፡ ወአሠነዩ ፡ መንግሥቶ ፡ በኵሉ ፡
ግብረ ፡ ጥበብ ፡ ጼልዖሙ ፡ ወሰደዶሙ ፡ ወፈደዮሙ ፡ እኪተ ፡ ህየንተ ፡ ሠና
5 ይት ፡ ወውእቱ ፡ ፋሲለደስ ፡ ኮነ ፡ ገባሬ ፡ እከይ ፡ በኵሉ ፡ ወቀተለ ፡ ሰ
ብአ ፡ እንበለ ፡ ፍትሕ ፡ ወአብዝኃ ፡ ገዘሙተ ፡ ወቀተሎን ፡ ለአንስት ፡ እም
ድኅረ ፡ ዘመወ ፡ ምስሌሆን ፡ ወፈነወ ፡ ሠራዊቶ ፡ ገበርተ ፡ ዓመፃ ፡ ወ
ሄዱ ፡ በሐውርተ ፡ ወአብያተ ፡ ነዳያን ። እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወሀ
በሙ ፡ ለሕዝብ ፡ እኩያን ፡ ንጉሠ ፡ እኩየ ። ወበእንተ ፡ ኃጢአተ ፡ ንጉሥ ፡
10 ወሕዝብ ፡ መጽአ ፡ መቅሠፍተ ፡ ረኃብ ። ወእምድኅረ ፡ ረኃብ ፡ ኮነ ፡ ብድ
ብድ ፡ ወብዙኃን ፡ ሞቱ ፡ ወካልአን ፡ ፈርሁ ፡ ወአኮ ፡ ለድኂን ። እስ
መ ፡ ጸንዑ ፡ በዕበዶሙ ፡ ወበጽልዖሙ ፡ ወመንፈቆሙ ፡ ይቤሉ ፡ በእንተ ፡
ዘሰደድክምዎ ፡ ለአቡነ ፡ አፎንስ ፡ መጽአ ፡ መቅሠፍተ ፡ እግዚአብሔር ፡
ላዕሌነ ፡ ወካልኣን ፡ ይቤሉ ፡ በእንተ ፡ ዘክህድክምዋ ፡ ቅድመ ፡ ለሃይማ
15 ኖት ፡ ርትዕት ፡ ወአርኰስክምዋ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በእንተዝ ፡ መጽአ ፡
መቅሠፍት ፡ ወተናፈቁ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወተበዓሱ ፡ ወኢያእመሩ ፡ ከ
መ ፡ ይደልዎሙ ፡ መቅሠፍት ፡ በእንተ ፡ ዘነሠቱ ፡ ፍቅረ ፡ ቢጽ ፡ ወተዓ
*ደዉ ፡ ሥርዓተ ፡ ጽድቅ ፡ ዘእግዚአብሔር ፡ ዘሠርዓ ፡ ለኵላ ፡ ፍጥረት ፡ *27 v°.
በእንተ ፡ ሥርዓተ ፡ ሰብእ ፡ ወሠዓሩ ፡ ሕገ ፡ ጠባይዓዊተ ፡ በእንተ ፡ ሕገ
20 ጋተ ፡ ሰብእ ፡ ዘከመዝ ፡ አው ፡ ከመዝ ፡ ሃይማኖት ። ወሠናየ ፡ ይቤሉ ፡
በእንቲአሆሙ ፡ ኢሳይያስ ፡ ወወንጌል ፡ ዝሕዝብ ፡ በአፉሆሙ ፡ ያከብሩኒ ፡
ወበልበሙሰ ፡ ነዋኃ ፡ ይርኅቁ ፡ እምኔየ ፡ ወከንቶ ፡ ያመልኩኒ ፡ እንዘ ፡ ይ
ሜህሩ ፡ ትምህርተ ፡ ሥርዓታተ ፡ ሰብእ ። ወካዕበ ፡ ዮሐንስ ፡ ይቤ ፡ ዘሰ ፡
ይብል ፡ ውስተ ፡ ብርሃን ፡ ሀሎኩ ፡ ወይጸልእ ፡ ለቢጽ ፡ ሐሳዊ ፡ ውእቱ ፡
25 ወውስተ ፡ ጽልመት ፡ ሀሎ ፡ እስከ ፡ ዮም ፡ ወዘሰ ፡ ያፈቅር ፡ ቢጾ ፡ ውስ
ተ ፡ ብርሃን ፡ ይነብር ፡ ወአልበ ፡ ዕቅፍት ፡ በኀቤሁ ። ወዘሰ ፡ ይጸልዕ ፡
ቢጾ ፡ ውስተ ፡ ጽልመት ፤ የሐውር ፡ ወኢየአምር ፡ ኀበ ፡ የሐውር ፡ እስ
መ ፡ ጽልመት ፡ አዖሮ ፡ አዕይንቲሁ ፡ ወዝንቱ ፡ ትንቢት ፡ ተፈጸመ ፡ በሰ
ብአ ፡ ብሔርነ ፡ ወኢየአምሩ ፡ ኀበ ፡ የሐውሩ ፡ ወይትበአሱ ፡ በእንተ ፡
30 ሃይማኖታቲሆሙ ፡ እስመ ፡ ኢየአምሩ ፡ ዘየአምኑ ፡ ወውስተ ፡ ጽልመት ፡
ይነብሩ ። ወንሕነሰ ፡ እምድኅረ ፡ ኀልቀ ፡ ወርቅነ ፡ እመ ፡ ረኃብ ፡ ሤጥነ ፡
*አልህምቲነ ፡ ወአልባሲነ ፡ ወሰብሐት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ኢርኀብነ ፡ በከ *28 r°.
መ ፡ ካልአን ፡ ዳዕሙ ፡ በላዕነ ፡ ወአብላዕነ ፡ ርኁባነ ፡ ወሕሙማነ ፡ ፪ዓመ
ተ ፡ ዘኮነ ፡ ረኃብ ፡ ወብድብድ ፡ ወኢሐመምነ ፡ ወተፈጸመ ፡ ብነ ፡ ዘይቤ ፡
35 ኢይትኃፈሩ ፡ በመዋዕል ፡ እኩያት ፡ ወይጸግቡ ፡ በመዋዕለ ፡ ረኃብ ፡ ወአእ
ኰትናሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘገብረ ፡ ለነ ፡ ሠናያተ ፡ ዘአልበ ፡ ኍልቍ ።

ክፍል ፡ ፲፬ ። ወድኅረ ፡ ፭ዓመት ፡ ሞተ ፡ እግዚእ ፡ ሀብቱ ፡ ወተ
ከዘነ ፡ ጥቀ ፡ ወለሀውናሁ ፡ ዓቢየ ፡ ላሀ ፡ ወውእቱሰ ፡ እንበለ ፡ ይሙት ፡
ጸውዓነ ፡ ወይቤለነ ፡ ናሁ ፡ አነ ፡ እመውት ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ይዕቀብ
ከሙ ፡ ወይባርክሙ ፡ ወአንተሰ ፡ ኩን ፡ አቡሆሙ ፡ ለውሉድየ ። ወወሀበኒ ፡
፱አባዕረ ፡ ወ፩በቅለ ። ወለብእሲትየሰ ፡ ወሀባ ፡ ፱አልህምተ ፡ ምስለ ፡ እጐ
ሊሆን ፡ ወይቤለነ ፡ ጸልዩ ፡ በእንተ ፡ ነፍስየ ። ወሞተ ፡ በሰላመ ፡ እግዚ
አብሔር ። ውእቱ ፡ ያዕርፍ ፡ ነፍሶ ፡ ቡርክተ ፡ ወቀበርናሁ ፡ በዓቢይ ፡
ክብር ፡ ወወልዱ ፡ ዘበኵር ፡ ዘስሙ ፡ ወልደ ፡ ሚካኤል ፡ አፍቀረኒ ፡ በከ
* 28 v°. መ ፡ አቡሁ ፡ ወይሰምዕ ፡ ምክርየ ፡ ወሎቱ ፡ ብእሲት ፡ ዘስማ ፡ *ወለተ ፡
ጴጥሮስ ፡ ወተሰምየት ፡ ፈንታየ ፡ ወክብርት ፡ ይእቲ ፡ ውስተ ፡ ክቡራነ ፡
ብሔር ፡ ወሠናይተ ፡ ምግባር ፡ ወምልዕተ ፡ ፍቅረ ፡ ቢጽ ፡ ወትሕትና ፡ ወ
ታፈቅረነ ፡ በከመ ፡ እም ፡ ታፈቅር ፡ ውሉዳ ። ወ፱ውሉደ ፡ ሀብቱ ፡ ተሰ
ማ ፡ ወምትኩ ፡ ልህቁ ፡ ወአእመሩ ፡ ንባበ ፡ ዳዊት ፡ ወምትኩ ፡ አእመረ ፡
ዓዲ ፡ ጽሕፈተ ፡ ወሰዋስወ ፡ ወመጻሕፍተ ፡ ወኅብረ ፡ ምስሌየ ፡ በአእ
ምሮ ፡ ወበጽኑዕ ፡ ፍቅር ፡ ወውእቱ ፡ የአምር ፡ ኵሎ ፡ ምስጢርየ ፡ ወአ
ልበ ፡ ዘኅባዕኩ ፡ ሎቱ ። ወበእንተ ፡ ፍቅረ ፡ ዚአሁ ፡ ጸሐፍኩ ፡ ዘንተ ፡
ንስቲተ ፡ እምድኅረ ፡ ሰአለኒ ፡ ብዙኃ ፡ ጊዜ ።

ክፍል ፡ ፲፭ ። ወወልድየሰ ፡ ልህቀ ፡ ወኮነ ፡ ወሬዛ ፡ ልሁየ ፡ ወሰ
በ ፡ ኮነ ፡ ዕድሜሁ ፡ መጠነ ፡ ፳[1] ዓመት ፡ አእመርኩ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ ይኤ
ብስ ፡ በኢያእምሮ ፡ አበሳ ፡ እንተ ፡ ትኤምር ፡ ኀበ ፡ መፍቅደ ፡ አውስቦ ፡
ወገሠጽክዎ ፡ ብዙኃ ፡ ወእቤሎ ፡ ዝግብርሰ ፡ ኢይደሉ ፡ እስመ ፡ ይነስት ፡
ሥርዓተ ፡ ዘሠርዓ ፡ ለነ ፡ ፈጣሪ ። ወባሕቱ ፡ አውስብ ፡ ብእሲተ ፡ ወንበ
* 29 r°. ር ፡ በሥርዓተ ፡ ፍጥረትነ ። ወይቤለኒ ፡ *አሆ ፡ ሀበኒ ፡ ብእሲተ ። ወኃ
ሠሥኩ ፡ ወረከብኩ ፡ ወለተ ፡ ሠናይተ ፡ ዘስማ ፡ መድኃኒት ፡ ወወለቱ ፡
ለርእሰ ፡ ኖሎተ ፡ አልህምት ፡ ይእቲ ፡ ዘእምብሔረ ፡ ላምጌ ። ወወልድየ ፡
ሠምረ ፡ ባቲ ፡ ወአቡሃ ፡ ወሀባ ፡ ፲ወ፳አልህምተ ፡ ወአልባሰ ፡ ወኮነቶ ፡
ብእሲተ ፡ ለወልድየ ፡ ወነበርነ ፡ ኀቡረ ፡ በፍቅር ። ወድኅረ ፡ ፱ዓመት ፡
ወለደት ፡ ወልደ ፡ ወሰመይክዎ ፡ ይትባረክ ፡ ይትባረክ ፡ እግዚአብሔር ፡
ብኀይልየ ፡ ወዓዲ ፡ ወለደት ፡ ወልደ ፡ ወሰመይክዎ ፡ ደስታየ ። ወወለደት ፡
ዓዲ ፡ ወለተ ፡ ወሰመይክዋ ፡ ዕሤትየ ፡ ወእሴብሖ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘአ
ጽገበኒ ፡ እምኵሉ ፡ ሠናያቲሁ ። ወአንሰ ፡ ነበርኩ ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ፡ እንዘ ፡
እመስሎሙ ፡ ክርቲያናዌ ። ወባሕቱ ፡ ውስተ ፡ ልብየ ፡ ኢየአምን ፡ እን
በለ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ፈጣሬ ፡ ኵሉ ፡ ወዓቃቤ ፡ ኵሉ ፡ በከመ ፡ ውእቱ ፡
አለበወኒ ። ወሐለይኩ ፡ ወእቤ ፡ ይከውነኒኑ ፡ አበሳ ፡ በኀበ ፡ እግዚአ

[1] Ms. ፩.

ብሔር ፡ እስመ ፡ እትመሰል ፡ ዘኢኮንኩ ፡ አማኔ ፡ ወከመዝ ፡ አኀይጦሙ ፡
ለሰብእ ፡ ወእቤ ፡ ሰብእሰ ፡ ይፈቅዱ ፡ ከመ ፡ ይኂጥዎሙ ፡ ወለእመ ፡
ከሠትኩ ፡ ሎሙ ፡ ጽድቀ ፡ ኢይሰምዑኒ ፡ *እንበለ ፡ ይጽርፉኒ ፡ ወይስድ * 29 v°.
ዱኒ ፡ ወአልበ ፡ በቍዔት ፡ በከሢተ ፡ ሕሊናየ ፡ እንበለ ፡ ዳዕሙ ፡ ዓቢይ ፡
5 ኃጕል ። ወበእንተዝ ፡ እነብር ፡ በኀበ ፡ ሰብእ ፡ ከዊንየ ፡ ከማሆሙ ። ወሀ
ሎኩ ፡ በኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ በከመ ፡ ውእቱ ፡ አለበወኒ ፡ ወከመሰ ፡
እለ ፡ ይመጽኡ ፡ ድኅሬየ ፡ ያእምሩኒ ፡ ፈቀድኩ ፡ እጽሐፍ ፡ ዘንተ ፡ ዘአ
ኀብእ ፡ በኀቤየ ፡ እስከ ፡ ሞትየ ። ወእመሰ ፡ እምድኅረ ፡ ሞትየ ፡ ይትረ
ከብ ፡ ለባዊ ፡ ብእሲ ፡ ወሐቃቲ ፡ እስእሎ ፡ ከመ ፡ ይወስክ ፡ ሕሊናሁ ፡
10 ዲበ ፡ ሕሊናየ ። ናሁ ፡ ወጠንኩ ፡ አነ ፡ ሐቲትየ ፡ ዘኢተሐተተ ፡ ቅድ
መዝ ። ወአንተ ፡ ፈጽም ፡ ዘወጠንኩ ፡ አነ ፡ ከመ ፡ ሰብአ ፡ ብሔርነ ፡ ይጥ
ብቡ ፡ በረድኤተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወይበጽሑ ፡ ኀበ ፡ አእምሮ ፡ ጽድቅ ።
ወከመ ፡ ኢይትአመንዋ ፡ ለሐሰት ፡ ወኢይሰፈውዋ ፡ ለዓመፃ ፡ ወኢይ
ሑሩ ፡ እምከንቱ ፡ ውስተ ፡ ከንቱ ፡ ከመ ፡ አላ ፡ ይለብዉ ፡ ጽድቀ ፡ ወያፍ
15 ቅሩ ፡ አኃዊሆሙ ፡ ወኢይትበአሱ ፡ እንከ ፡ በከንቱ ፡ ሃይማኖቶሙ ፡ በከ
መ ፡ ገብሩ ፡ እስከ ፡ ይእዜ ። ወለእመ ፡ ይትረከብ ፡ ለባዊ ፡ ዘይሌቡ ፡ ዘ
ንተ ፡ ወዘይሜኒዊ ፡ እምዝንቱ ፡ *ወይሜህሮ ፡ ወይጸሕፎ ፡ የሀበ ፡ እግዚ * 30 r°.
አብሔር ፡ በከመ ፡ ልቡ ። ወይፈጽም ፡ ሎቱ ፡ ኵሎ ፡ ሥምረቶ ፡ ወያጽ
ግበ ፡ እምሠናያቲሁ ፡ ዘአልበ ፡ መሥፈርት ፡ በከመ ፡ አጽገበኒ ፡ ኪያየ ።
20 ወያስተፍሥሖ ፡ ወያብጽዖ ፡ ዲበ ፡ ምድር ፡ በከመ ፡ አስተፍሥሐኒ ፡ ወአ
ብጽዓኒ ፡ ኪያየ ፡ እስከ ፡ ዮም ። ዘሰ ፡ ይጸርፍ ፡ ላዕሌየ ፡ በእንተ ፡
ዝንቱ ፡ መጽሐፍየ ፡ ወኢይፈቅድ ፡ ይለቡ ፡ ከመ ፡ ያሠኒ ፡ የሀበ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ በከመ ፡ ምግባሩ ፡ አሜን ።

ተፈጸመ ፡ መጽሐፍ ፡

25 ዘጸሐፈ ፡ ዘርአ ፡ ያዕቆብ ፡ ዘውእቱ ፡ ወርቄ ፡ በ፳ወ፰ዓመት ፡ ዘሕይ
ወቱ ፡ አመ ፡ ሞተ ፡ ፋሲለደስ ፡ ወነግሠ ፡ ዮሐንስ ፡ ወእምድኅረ ፡ ጸሐፈ ፡
ዘንተ ፡ መጽሐፈ ፡ ሐይወ ፡ ዘርዓ ፡ ያዕቆብ ፡ በሠናይ ፡ ርስዓን ፡ ፷ወ፰ዓመ
ተ ፡ እንዘ ፡ ያፈቅሮ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ፈጣሬነ ፡ ወይሴብሖ ፡ መዓልተ ፡
ወሌሊተ ፡ ወኮነ ፡ ክቡረ ፡ ጥቀ ። ወርእየ ፡ ውሉደ ፡ ውሉዱ ፡ ለወልዱ ።
30 ወወልዱሰ ፡ ሀብቱ ፡ ወለደ ፡ ፫ውሉደ ፡ ወ፬አዋልደ ፡ እምብእሲቱ ፡ መ
ድኃኒት ። ወኮነ ፡ ኵሉ ፡ መዋዕሊሁ ፡ ለዘርአ ፡ ያዕቆብ ፡ ዘውእቱ ፡ ወር
ቄ ፡ ፺ወ፫ዓመተ ፡ *እንበለ ፡ ሕማም ፡ ወሞተ ፡ በዓቢይ ፡ ተስፋ ፡ በእግዚ * 30 v°.
አብሔር ፡ ፈጣሬነ ፡ ወድኅረ ፡ ፩ዓመት ፡ ሞተት ፡ ወብእሲቱኒ ፡ ወተቀብ
ረት ፡ ኀበ ፡ ምታ ። እግዚአብሔር ፡ ይትወከፍ ፡ ነፍሳቲሆሙ ፡ በሰላም ፡
35 ለዓለመ ፡ ዓለም ። ወወልዱ ፡ ወውሉደ ፡ ወልዱ ፡ ኮኑ ፡ ክቡራነ ፡ ውስተ ፡

ብሔርነ ፡ ወተባረኩ ፡ በበረከተ ፡ አቡሆሙ ፡ ወኢአከሎሙ ፡ ቤቶሙ ፡ በእ
ንተ ፡ ብዝኃ ፡ አልህምቲሆሙ ፡ ወመንፈቆሙ ፡ ወረዱ ፡ ውስተ ፡ ቆላ ፡
ኀበ ፡ አዝማደ ፡ እሞሙ ፡ ወነበሩ ፡ ህየ ። ናሁ ፡ ከመዝ ፡ ይትባረክ ፡ ብእ
ሲ ፡ ዘይፈርሆ ፡ ለእግዚአብሔር ። ይባርከነ ፡ እግዚአብሔር ፡ በበረከተ ፡
አቡየ ፡ ሀብቲ ፡ ወበበረከተ ፡ መምህርየ ፡ ዘርአ ፡ ያዕቆብ ፡ እስመ ፡ አረጋ
ዊ ፡ አነ ፡ ጥቀ ፡ ወርዘውኩኒ ፡ ወረሣእኩ ። ጻድቀሰ ፡ ዘይትገደፍ ፡ ኢር
ኢኩ ፡ ወዘርኡኒ ፡ ኢይጼነስ ፡ እክለ ፡ ወውስተ ፡ በረከት ፡ ይሄሉ ፡ ለዓ
ለመ ፡ ዓለም ። ወአነ ፡ ወልደ ፡ ሕይወት ፡ ዘተሰመይኩ ፡ ምትኩ ፡ ወሰ
ኩ ፡ ዘንተ ፡ ንስቲተ ፡ ላዕለ ፡ መጽሐፈ ፡ መምህርየ ፡ ከመ ፡ ታእምሩ ፡ ደኃ
ሪቶ ፡ ሠናየ ። ወበእንተ ፡ ጥበብየሰ ፡ ዘአለበወኒ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወዘመ
ሀረኒ ፡ ⌜ዘርዐ ፡ ያዕቆብ ፡ ፺ወ፪ዐመተ ፡ ናሁ ፡ ጸሐፍኩ ፡ አነኒ ፡ ካልአ ፡
መጽሐፈ ፡ ለአእምሮ ፡ ወለተገሢጾ ፡ ለኵሉ ፡ ውሉደ ፡ ኢትዮጵያ ። የሀ
በሙ ፡ እግዚአብሔር ፡ ልቡና ፡ ወጥበበ ፡ ወፍቅረ ፡ ወይባርኮሙ ፡ ለዓ
ለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

ተፈጸመ ፡ ዛቲ ፡ መጽሐፍ[1] ።

[1] Voces scriptae in margine inferiore.

ሐተታ ፡ ወልደ ፡ ሕይወት[1] ።

[ክፍል ፡ ፩ ።] በስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጣሬ ፡ ኵሉ ፡ ወአኃዜ ፡ *31 r°.
ኵሉ ፡ ወዓቃቤ ፡ ኵሉ ፡ ወመጋቤ ፡ ኵሉ ፡ ዘሀሎ ፡ ወይሄሉ ፡ እምቅ
ድመ ፡ ዓለም ፡ ወእስከ ፡ ለዓለም ፡ ፍጹም ፡ ሀላዌ ፡ ባሕቲቱ ፡ ወአልቦ ፡
ጽንፍ ፡ ለዕበየ ፡ ዚአሁ ፡ እጽሕፍ ፡ መጽሐፈ ፡ ጥበብ ፡ ወሐተታ ፡ ወፍ
5 ልስፍና ፡ ወተግሣጽ ፡ ዘደረሰ ፡ አሐዱ ፡ ዓቢይ ፡ መምህረ ፡ ብሔርነ[2] ፡
ዘስሙ ፡ ወልደ ፡ ሕይወት ፡ በረከተ ፡ አምላኩ ፡ ወአለብዎ ፡ ምሥጢራ
ቲሁ ፡ ለፈጣሪነ ፡ ስቡሕ ፡ ወዓቂበ ፡ ሕገጋቲሁ ፡ ጽዱቃት ፡ የሀሉ ፡ ም
ስለ ፡ ኵሎሙ ፡ ውሉደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ እምይእዜ ፡ ወእስከ ፡ ለዓለም ፡
አሜን ። ስማዕክሙ ፡ ዘተብህለ ፡ ለቀደምት ፡ ወስክ ፡ ለጠቢብ ፡ ምክን
10 ያተ ፡ ወውእቱ ፡ ይዌስክ ፡ ጥበበ ፡ ወአነሂ ፡ ሐለይኩ ፡ እጽሐፍ ፡ ዘአለ
በወኒ ፡ እግዚአብሔር ፡ በኍኃ ፡ መዋዕለ ፡ ሕይወትየ ፡ ወዘኀተትኩ ፡ በር
ትዓ ፡ ልቡናየ ፡ ከመ ፡ ዝንቱ ፡ መጽሐፍ ፡ ይኩን ፡ መርሐ ፡ ለተግሣ
ጽ ፡ ወለአእምሮ ፡ ለውሉድነ ፡ እለ ፡ ይመጽኡ ፡ ድኅሬነ ፡ ወይኩኖሙ ፡
ምክንያተ ፡ ለጠቢባን ፡ ከመ ፡ ይኅትቱ ፡ ወይለብዉ ፡ ውስተ ፡ ግብረ ፡
15 እግዚአብሔር ፡ ወይወስኩ ፡ ጥበበ ፡ ላዕለ ፡ ጥበቦሙ ። ወአንሰ ፡ ኢይ
ጽ*ሕፍ ፡ ዘሰማዕኩ ፡ እምአፈ ፡ ሰብእ ፡ ወኢተወከፍኩ ፡ እምትምህር *31 v°.
ታተ ፡ ሰብእ ፡ ወኢምንተኒ ፡ እንበለ ፡ ዘኀተትኩ ፡ ወአእመርኩ ፡ ይኩ
ን ፡ ሠናየ ፡ ዳዕሙ ፡ እጽሕፍ ፡ ዘይመስለኒ ፡ ጽድቀ ፡ እምድኅረ ፡ ሐተ
ትክዎ ፡ ወለበውክዎ ፡ በቅድመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘሰአልክዎ ፡ በብዙኀ ፡
20 ጸሎት ፡ ወአስተብቍዖ ፡ ከመ ፡ ያርእየኒ ፡ ጽድቀ ፡ ወያለብወኒ ፡ ምሥ
ጢረ ፡ ወፍና ፡ እንተ ፡ ቦቱ ፡ ፈጠረ ፡ ሰብአ ፡ ለባዌ ፡ ወአንበሮ ፡ ማእ
ከለ ፡ ካልአት ፡ ፍጥረታት ፡ ዘሀለዋ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ። ኦእ
ኍየ ፡ ዘታነብቡ ፡ ለዝንቱ ፡ መጽሐፍየ ፡ አእምሩ ፡ ከመ ፡ አነሂ ፡ ጸሐፍ
ክዎ ፡ በዓቢይ ፡ ፍርሐተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘይከልአኒ ፡ አሐሱ ፡ ለግ
25 ሙራ ። ወባሕቱ ፡ አልብየ ፡ ፍርሐተ ፡ ሰብእ ፡ ወኢየኃፍር ፡ ገጾሙ ፡
ወኢምንተኒ ፡ ወኢየኃብር ፡ በምንትኒ ፡ ግብር ፡ ምስለ ፡ እለ ፡ ይጽሕፉ ፡
ወይሜህሩ ፡ ከንቶ ፡ ወሐሰተ ። ወለእመ[በ] ፡ ዘይብሉኒ ፡ አንተኑ ፡ ባሕቲ
ትከ ፡ አእመርካሃ ፡ ለጽድቅ ፤ ወኵሉ ፡ ኢያእመርዋ ፡ እንበሌከ ። እብ
ሎሙ ፡ አኮ ፡ አነ ፡ ባሕቲትየ ፡ ዘአእመርክዋ ፡ ለጽድቅ ፡ አላ ፡ ብዙኃን ፡
30 አእመርዋ ፡ ወአፍቀርዋ ፡ ከማየ ። ወባሕቱ ፡ *ኢደፈሩ ፡ ከመ ፡ ይምሀ *32 r°.

[1] Inscriptionem addidi. — [2] Prima manu መምሀር ፡ ዘብ″.

ርዋ ፡ ክሡት ፡ እስመ ፡ ፈርሁ ፡ ጽርፈተ ፡ ሰብእ ፡ ጽሉማን ፡ ወስደተ ፡
እማኅበሮሙ ፡ ግሩም ። ወዘተርፉ ፡ ሰብእሰ ፡ ኢያእመርዋ ፡ እስመ ፡
ኢኃሠሥዋ ፡ ወኢኀተቱ ፡ ከመ ፡ ይለብዉ ፡ ዘከነ ፡ ጽድቀ ፡ ወዘከነ ፡
ሐሰተ ፡ ወተወክፉ ፡ ወአምኑ ፡ በዘሰምዑ ፡ እምቀደምቶሙ ፡ እንበለ ፡
ሐተታ ። ወበይነ ፡ ዝንቱ ፡ ውሉደ ፡ ክርስቲያን ፡ ኮኑ ፡ ክርስቲያነ ፡
ወውሉደ ፡ እስላም ፡ ኮኑ ፡ እስላመ ። ወውሉደ ፡ አይሁድ ፡ ኮኑ ፡ አይ
ሁደ ፡ ወአልበ ፡ ካልእ ፡ ምክንያት ፡ ለሃይማኖቶሙ ፡ እንበለ ፡ ዝንቱ[1] ፡
እስመ ፡ ውሉደ ፡ አበዊሆሙ ፡ እሙንቱ ። ወሰምዑ ፡ አመ ፡ ንዕሶሙ ፡
ከመ ፡ ሃይማኖተ ፡ አበዊሆሙ ፡ ጽድቅ ፡ ውእቱ ። ወአምኑ ፡ ቦቱ ፡ እ
ንበለ ፡ ይሕትትዎ ፡ ወያእምርዎ ። ወኵሎሙ ፡ ይትጋደሉ ፡ በእንተ ፡
ሃይማኖቶሙ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ ጽድቅ ፡ ውእቱ ። ወባሕቱ ፡ ኢይትከ
ሀል ፡ ኵሎሙ ፡ ሃይማኖታተ ፡ ሰብእ ፡ ይኩኑ ፡ ጻድቃነ ። እስመ ፡ ይት
ቃረኑ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወከመሰ ፡ ይኩኑ ፡ ኵሎሙ ፡ ሕስዋነ ፡ ዝንቱ ፡
ይትከሐል ፡ እስመ ፡ ሐሰት ፡ ብዙኅ ፡ ውእቱ ፡ ወጽድቅሰ ፡ አሐቲ ፡
ይእቲ ፡ ባሕቲታ ።

*32 v°. *ክፍል ፡ ፱ ። ኵሉ ፡ ጽድቅ ፡ ወኵሉ ፡ ጥበብ ፡ እምኀበ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ ወእንበለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይሰጠም ፡ ኵሉ ፡ ጥበብ ። ወከመ ፡
ፀሐይ ፡ መሥረተ ፡ ብርሃን ፡ ከማሁ ፡ እግዚአብሔር ፡ መሥረተ ፡ ጥበብ ።
ወከመ ፡ መንፈስ ፡ ነቅዓ ፡ ሕይወት ። ከማሁ ፡ እግዚአብሔር ፡ ነቅዓ ፡
ኵሉ ፡ ጽድቅ ፡ ወዘኢየሐሊ ፡ በእንተ ፡ እግዚአብሔር[2] ፡ ሕሊና ፡ ንጹ
ሐ ፡ ወንጡፈ ፡ እምኵሉ ፡ ግዘፈዝ ፡ ዓለም ፡ ኢይረክብ ፡ ጥበበ ፡ ወኢ
ይክል ፡ ይለብዋ ፡ ለጽድቅ ። አልዕል ፡ ኦእኁየ ፡ ሕሊናከ ፡ ኀበ ፡ ዝን
ቱ ፡ ሀላዌ ፡ ፍጹም ፡ ዘፈጠረከ ፡ ለባዌ ። ወነጽር ፡ ኀቤሁ ፡ በዓይነ ፡
ልቡናከ ። ወለቡ ፡ ውስተ ፡ ብርሃነ ፡ አእምሮ ፡ ዘያርእየከ ፡ ፈጣሬከ ።
ወኢትስማዕ ፡ ቃሎሙ ፡ ለእለ ፡ ይጸርፉከ ፡ ወይብሉከ ፡ ከሐዴ ፡ ፈጣሬ ፡
ሰበ ፡ ገደፍከ ፡ ትምህርቶሙ ፡ ዘይሜህሩከ ፡ እስመ ፡ እሙንቱኒ ፡ ኢያእመ
ርዎ ፡ ለፈጣሬ ፡ ወአልበ ፡ ጥበብ ፡ በኀቤሆሙ ። ወአንተሰ ፡ ኢትእመን ፡
ወኢምንተኒ ፡ እምዘመሀሩከ ፡ ሰብእ ፡ እንበለ ፡ ለሊከ ፡ ትሕትት ፡ ኵሎ ፡
ዘመሀሩከ ፡ ወትፍልጥ ፡ ጽድቀ ፡ እምሐሰት ፡ እስመ ፡ ሰብእ ፡ ይክሉ ፡
*33 r°. የሐስዉ ፡ ወኢተአምር ፡ ለእመ ፡ መሀሩከ ፡ *ጽድቀ ፡ ወሚመ ፡ ሐሰተ ።
ወከማሁ ፡ ኢትእመን ፡ ወኢምንተኒ ፡ እምዘ ፡ ተጽሕፈ ፡ ውስተ ፡ መጻ
ሕፍት ፡ እንበለ ፡ ዘሐተትከሙ ፡ ወረከብከሙ ፡ ጻድቃነ ። እስመ ፡ ለመ
ጻሕፍትኒ ፡ ጸሐፍዎሙ ፡ ሰብእ ፡ ዘይክሉ ፡ ይጽሐፉ ፡ ሐሰተ ። ወአን
ተሰ ፡ ለእመ ፡ ሐተትከሙ ፡ ለመጻሕፍት ፡ ፍጡነ ፡ ትረክብ ፡ በሙ ፡

[1] Vox add. supra lineam. — [2] Ms. : ሕግ″.

ጥበበ ፡ ሕሱመ ፡ ዘኢይሰነዓው ፡ ምስለ ፡ ልቡናነ ፡ ዘወሀበነ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ለኃሢሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወባሕቱ ፡ እንሰ ፡ ኢይብለከ ፡ ኵሎሙ ፡ ሰብ
እ ፡ ወኵሎሙ ፡ መጻሕፍት ፡ ይሔስዉ ፡ ዘልፈ ፡ አላ ፡ እብለከ ፡ ይክሉ ፡
የሐስዉ ። ወበእንተዝ ፡ ኢተአምር ፡ ለእመ ፡ ይነቡ ፡ ጽድቀ ፡ ወሚመ ፡
5 ሐሰተ ፡ እንበለ ፡ ለሊከ ፡ ትሕትት ፡ ዘተብህለ ፡ ወዘተጽሕፈ ፡ ከመ ፡ ታእ
ምር ፡ ጥዩቀ ፡ ዘይደልወከ ፡ ትእመን ፡ ወትለቡ ፡ ውስተ ፡ ግብረ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ እስመ ፡ ሐተታ ፡ አንቀጽ ፡ ውእቱ ፡ በዘንበውእ ፡ ኀበ ፡
ጥበብ ፡ ወልቡናሰ ፡ ውእቱ ፡ መርኆ ፡ ዘወሀበነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡
ናርኁ ፡ ዘንተ ፡ አንቀጸ ፡ ወንባእ ፡ ውስተ ፡ ጽርሐ ፡ ምሥጢራቲሁ ፡ ወን
10 ጸገው ፡ እመዝገበ ፡ ጥበቡ ፡ ይደልወነ ፡ እንከ ፡ ንሕትት ፡ ኵሎ ፡ *ዘይ *33 v°.
ሜህሩነ ፡ ሰብእ ፡ ወዘተጽሕፈ ፡ ውስተ ፡ መጻሕፍት ። ወለእመኒ ፡
ንረክብ ፡ ጽድቀ ፡ ንትወከፉ ፡ በትፍሥሕት ፡ ወበሐሜት ፡ ወለሐሰትሰ ፡
ንኅድጋ ፡ ወናግኅሣ ፡ እምኔነ ፡ እንበለ ፡ ምሕረት ። እስመ ፡ ሐሰት ፡
ኢኮነ ፡ እምእግዚአብሔር ፡ አምላከ ፡ ጽድቅ ፤ አላ ፡ እምስሕተት ፡
15 አው ፡ እምጽልሑት ፡ ሰብእ ።

ክፍል ፡ ፫ ። መሠረተ ፡ ኵሉ ፡ ሃይማኖት ፡ ወኵሉ ፡ ጥበብ ፡ ወ
ኵሉ ፡ ጽድቅ ፡ ዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ ከመ ፡ ንእመን ፡ እስመበ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ፈጣሬ ፡ ኵሉ ፡ ወመጋቤ ፡ ኵሉ ፡ ሀላዌ ፡ ፍጹም ፡ ወኢውሱን ፡
ዘሀሎ ፡ ወዘይሄሉ ፡ ለኵሉ ፡ ዓለም ። ወበዝንቱ ፡ አሚን ፡ የኃብሩ ፡ ኵ
20 ሎሙ ፡ መምህራነ ፡ ሰብእ ፡ ወመጻሕፍተ ፡ ኵሎሙ ፡ በሐውርት ። ወለ
ነሂ ፡ ይደልወነ ፡ ንእመን ፡ ቦቱ ፡ ወለእመ ፡ ነሐትቶ ፡ ያጤይቀነ ፡ ልቡ
ናነ ፡ ከመ ፡ ጽድቅ ፡ ውእቱ ፡ ወኢይክል ፡ ይኩን ፡ ሐሰተ ። እስመ ፡
ንሕነሰ ፡ ዘሀሎነ ፡ ዮም ፡ ወትማልም ፡ ኢሀለውነ ፡ ወጌሠም ፡ ንጠፍእ ፡
ፍጡራን ፡ ንሕነ ፡ ወከመዝ ፡ ኵሉ ፡ ዘንሬኢ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፡
25 ኃላፊ ፡ ውእቱ ፡ ወፍጡር ፡ ወእንበ*ለ ፡ ፈጣሪሁ ፡ እፎ ፡ ይትከሀል ፡ *34 r°.
ከዊነ ፡ ፍጡር ። እስመ ፡ ኵላ ፡ ፍጥረት ፡ ውስንት ፡ ይእቲ ፡ ወድክ
ምት ፡ ወአልባ ፡ ኃይል ፡ ለፈጢር ፡ እምኀበ ፡ አልበ ፡ ወኢምንትኒ ።
ወበእንተዝ ፡ ይትፈቀድ ፡ ከዊነ ፡ አሐዱ ፡ ሀላዌ ፡ ዘሀሎ ፡ እምቅድመ ፡
ኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ እንበለ ፡ ጥንት ፡ ወኢተፍጻሜት ፡ ዘፈጠረ ፡ እምኀበ ፡
30 አልበ ፡ ኵሎ ፡ ዘኮነ ፡ ገዚፈ ፡ ወረቂቀ ፡ ዘያስተርኢ ፡ ወዘኢያስተርኢ ።
ወእምድኅረ ፡ ፈጠረ ፡ ኵሎ ፡ ኢኀደጎ ፡ ለዘፈጠረ ፡ አላ ፡ የዓቅበ ፡ ወይ
ሜግበ ፡ በከመ ፡ ይደሉ ፡ ለመፍቅዳተ ፡ ኵላ ፡ ፍጥረት ፡ ወይመርሀ ፡
ኵሎ ፡ በፍና ፡ እንተ ፡ ፈጠሮ ፡ ወአልበ ፡ ስሕተት ፡ በኀቤሁ ፡ ዘፈጠረ ፡
ኵሎ ፡ በዓቢይ ፡ ጥበብ ፡ ወአንበረ ፡ ኵሎ ፡ በበጸታሁ ፡ በከመ ፡ ይደል
35 ዎን ፡ ለሊሉያት ፡ ፍጥረታት ፡ ወመርሖን ፡ በበፍናሆን ፡ በዘይትፌጸማ ፡
ቦቶን ፡ በኵሉ ፡ መዋዕለ ፡ ንብረቶን ፡ ወቅኔሆን ፡ ውስተ ፡ ውሳኔ ፡

ሥሩዕ ፡ በሕገ ፡ ፍጥረቶን ። ወኢትስማዕ ፡ ዘይብሉ ፡ አብዳን ፡ ኵሎ ፡
ዓሚረ ፡ ዝንቱ ፡ ወዝንቱ ፡ ኢኮነ ፡ ሠናየ ፡ ወእምኀየሰ ፡ ለእመ ፡ ኢተፈ
ጥረ ። እስመ ፡ ኵሉ ፡ ዘገብረ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሠናይ ፡ ውእቱ ፡ ጥቀ ፡
*34 v°. በፍና ፡ እንተ ፡ ገብሮ ፡ ወለኵላ ፡ ፍጥ*ረት ፡ ላቲ ፡ በቍዔት ፡ ዘይደ
ልወነ ፡ ንኅሥሥ ፡ ለበቍዔቱ ፡ ዚአነ ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጠረ ፡ 5
ኵሎ ፡ ባቍዓ ፡ ወረበበ ፡ ቅድመ ፡ አዕይንተ ፡ ሰብእ ፡ ከመ ፡ ይኅሥሡ ፡
ወይለብዉ ፡ ጥበበ ፡ በዘተፈጥረ ፡ ወይርከቡ ፡ ረባሐ ፡ ዘተሠይመ ፡ ቦቱ ፡
በእንቲአሆሙ ። ወእስፍንቱ ፡ ነገር ፡ ዘመሰሉ ፡ ብጡላነ ፡ ለቀደምት ፡
ወእምድኅሬሆሙ ፡ ተረክቡ ፡ በቋዕያነ ፡ ወእስፍንቱ ፡ ለነሂ ፡ ይመስሉነ ፡
ብጡላነ ፡ ወእምድኅሬነ ፡ ይትረከብ ፡ በቍዔቶሙ ፡ ወከመዝ ፡ ኵሉ ፡ ተፈ 10
ጥረ ፡ ለበቍዔተ ፡ ሰብእ ፡ አው ፡ ለአስተዛንዮ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፡ ማኅ
ደሩ ፡ ለዘየዓቢ ፡ እምኵሎን ፡ ፍጥረታት ፡ ዘውእቱ ፡ ሰብእ ። እስመ ፡
ሰብእ ፡ ተለዓለ ፡ እምኵላ ፡ ፍጥረተዝ ፡ ዓለም ፡ ወይቀርብ ፡ በልቡናሁ ፡
ኀበ ፡ አምሳለ ፡ ፈጣሪሁ ፡ ወኵሉ ፡ ዘሀሎ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፡
ተፈጥረ ፡ ለአስተዛንዮ ፡ ማኅደሩ ፡ ለሰብእ ። 15

ክፍል ፡ ፱ ። አመ ፡ እብለከ ፡ ሰብእ ፡ ኦእኁየ ፡ ለቡ ፡ ነፍሰ ፡ ሰ
ብእ ፡ ወሀላዌሁ ፡ መንፈሳዌ ፡ ወባሕርዮ ፡ ረቂቀ ፡ ዘይሔሊ ፡ ወይሌቡ ።
ወአከ ፡ ባሕርዮ ፡ ሥጋዌ ፡ እስመ ፡ ባሕርዩ ፡ ሥጋዊ ፡ መሬት ፡ ውእቱ ፡
*35 r°. ወኢይክል ፡ ገቢረ ፡ ወ*ኢምንተኒ ፡ ለባሕቲቱ ፡ አላ ፡ ይወድቅ ፡ ከመ ፡
ጕንድ ፡ ይቡስ ፡ ሶበ ፡ ወጽአት ፡ እምኔሁ ፡ ነፍስ ። ከመሰ ፡ ብነ ፡ ነፍ 20
ስ ፡ መንፈሳዊት ፡ ወነባቢት ፡ ጥዩቅ ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ ንሔሊ ፡ ወን
ሌቡ ፡ ወግዙፍ ፡ ፍጥረትሰ ፡ ዘሥጋነ ፡ ኢይክል ፡ የሐሊ ፡ ወይለቡ ፡
በከመ ፡ ይሔሊ ፡ ወይሌቡ ፡ ነፍስነ ፡ ውስተ ፡ ሥጋነ ። ወበእንተ ፡ ፍጥ
ረት ፡ መንፈሳዊትሰ ፡ አሐዝብ ፡ ከመበ ፡ ካልአን ፡ መናፍስት ፡ ዘየአ
ብዩ ፡ እምነፍሰ ፡ ሰብእ ። ወእሙንቱ ፡ መላእክት ፡ ወአጋንንት ። እስ 25
መ ፡ ኵሎሙ ፡ ሰብእ ፡ አምኑ ፡ ሀላዌሆሙ ፡ ወይሜኒ ፡ ከዊኖሙ ፡ ው
ስተ ፡ ፍጥረታተ ፡ እግዚአብሔር ። ወባሕቱ ፡ እስመ ፡ ኢያስተርእዩ ፡
ለነ ፡ ወልቡናነ ፡ ያረምም ፡ ላዕለ ፡ ዝንቱ ፡ አሚን ፡ ወኢያጤይቀነ ፡
ወኢምንተኒ ፡ በእንቲአሆሙ ፡ ኢንክል ፡ ናእምር ፡ ነገሮሙ ፡ ጥዩቀ ፡
ወባሕቱ ፡ ጥዩቅሰ ፡ ለነ ፡ ከመበ ፡ መናፍስት ፡ ዘይንዕሱ ፡ እምነፍሰ ፡ ሰ 30
ብእ ፡ ዘውእቶሙ ፡ ነፍሳተ ፡ እንስሳ ፡ ወአራዊት ። ወበእንቲአሆሙኒ ፡
እስመ ፡ እንስሳ ፡ ወአራዊት ፡ ኢይትናገሩ ፡ በልሳነ ፡ ሰብእ ፡ ኢንክል ፡
*35 v°. ናእምር ፡ ስፍሐ ፡ ሕሊና*ሆሙ ፡ ለዘከመዝ ፡ መናፍስት ። ወለእመ ፡
በሙ ፡ አእምሮ ፡ ፈጣሪሆሙ ፡ አው ፡ አልበሙ ፤ ሊተሰ ፡ ይመስለኒ ፡ ዘአ
ልበሙ ፡ ልቡና ። ወበእንተዝ ፡ ነፍሰ ፡ እንስሳ ፡ ወአራዊት ፡ ይትሌ 35
ለይ ፡ በኵሉ ፡ እምነፍሰ ፡ ሰብእ ፡ ወበከመ ፡ ሕይወተ ፡ እንስሳ ፡ ወአራ

ዊት ፡ ይትሌዓል ፡ ውስተ ፡ መዓርጋተ ፡ ፍጥረት ፡ እምሕይወተ ፡ አብ
ቍልት ፡ ወዕፀው ፡ ዘኢያንሰሐስሑ ፡ አላ ፡ ይትወለዱ ፡ ወይልህቁ ፡ ወ
ይመውቱ ፡ ትኩላነ ፡ ውስተ ፡ ፩መካን ፡ ከማሁ ፡ ነፍሰ ፡ ሰብእ[1] ፡ ትት
ሌዓል ፡ እምነፍሰ ፡ እንስሳ ። ወተሠይመት ፡ በቀዳሚ ፡ መዓርግ ፡ እመ
5 ዓርጋተ ፡ ፍጥረት ፡ ቅርብት ፡ ጥቀ ፡ ለፈጣሪ ። ወዓዲ ፡ ኢነአምር ፡ ለ
እመ ፡ ነፍሰ ፡ እንስሳ ፡ ወአራዊት ፡ ከነት ፡ መዋቲተ ፡ አው ፡ ኢመዋቲ
ተ ። ነፍሰ ፡ ሰብእሰ ፡ ኢመዋቲት ፡ ይእቲ ። እስመ ፡ ልቡናሃ ፡ ሀላ
ዌሃ ፡ ወልቡናሃሰ ፡ ለነፍስነ ፡ ማዕዘረ ፡ ብርሃን ፡ ውእቱ ፡ ዘወጽአ ፡ እ
ምሀላዌ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጣሪ ፡ ወኢይጠፍእ ፡ አላ ፡ ይገብእ ፡ ኀቤ
10 ሁ ፡ ወኢይትከሐል ፡ ማስኖቱ ፡ ለግሙራ ። ወበእንተዝ ፡ ሕይወት ፡ ዘለ
ዓለም ፡ መፍቅደ ፡ ነፍስ ፡ ነባቢት ፡ ውእቱ ። *ወእንበለዝ ፡ ኵሉ ፡ *36 r°.
ሀልዎተ ፡ ሰብእ ፡ ከንቶ ፡ ይከውን ፡ ወምትሐት ፡ ወእግዚአብሔር ፡ እ
ምከነ ፡ መስተሣልቀ ፡ ወአከ ፡ ጠቢበ ፡ በፍጥረተ ፡ ሰብእ ። ይደልወነ ፡
እንከ ፡ ንእመን ፡ እንበለ ፡ ኑፋቄ ፡ ከመ ፡ ነፍስነ ፡ ኢመዋቲት ፡ ይእቲ ።
15 ወበከመ ፡ ወጽአት ፡ ብርሀተ ፡ እምሕጽነ ፡ ፈጣሪሃ ፡ ከማሁ ፡ ትገብዕ ፡
ኀቤሁ ፡ እምድኅረ ፡ ዝንቱ ፡ ንብረት ። እስመ ፡ ልቡናነ ፡ ያጤይቀነ ፡
ይኩን ፡ ከማሁ ፡ ወዝንቱ ፡ ትምህርት ፡ ያስተፌሥሕ ፡ ሕሊናነ ፡ ወያጸ
ንዓነ ፡ በተስፋ ፡ ዘኢይማስን ፡ ወያሤኒ ፡ ኵሎ ፡ ንብረተነ ፡ ወይከውን ፡
መሠረተ ፡ ለኵሉ ፡ ምግባረ ፡ ሠናይ ፡ ወለኵሉ ፡ ጽድቅ ።

20 **ክፍል ፡ ፲፫ ።** ወበእንተሰ ፡ ዘተርፉ ፡ ትምህርታተ ፡ ሰብእ ፡ ወመጻ
ሕፍት ፡ ኢይደልወነ ፡ ንእመኖሙ ፡ ፍጡነ ፡ እንበለ ፡ ሐተታ ፡ አላ ፡ ንት
ወከፎሙ ፡ በአእምሮ ፡ አምጣነ ፡ ንሬኢ ፡ ይሰነዓው ፡ ምስለ ፡ ልቡናነ ፡
እምድኅረ ፡ ብዙኀ ፡ ሐተታ ፡ ወዘውእቱኬ ፡ ልቡናነ ፡ ይከውነነ ፡ ስምዓ ፡
ከመ ፡ ይደልወነ ፡ ንእመን ፡ ቦቱ ፡ ወበሰ ፡ ኢያጤይቀነ ፡ ልቡናነ ፡
25 ይኩን ፡ ጽድቀ ፡ ኢይደልወነ ። በእንተዝ ፡ [ኢ]ንበል ፡ በጕጕዓ ፡ ሐሰ
ት ፡ ውእቱ ። እስመ ፡ ኢያእመርነ ፡ *ለእመ ፡ ከነ ፡ ጽድቀ ፡ ወሚመ ፡ *36 v°.
ሐሰተ ፡ አላ ፡ ንበል ፡ በእንተ ፡ ዝንቱ ፡ ኢነአምኖ ፡ እስመ ፡ ኢነአምሮ ።
ወለእመበ ፡ ዘይቤሉኒ ፡ በይነ ፡ ምንት[1] ፡ ኢተአምን ፡ ኵሎ ፡ ዘተጽሕፈ ፡
ውስተ ፡ መጻሕፍት ፡ በከመ ፡ አምኑ ፡ ቦቱ ፡ ሰብእ ፡ እለ ፡ ቀደሙነ ፡
30 እብሎሙ ፡ እስመ ፡ መጻሕፍት ፡ ተጽሕፉ ፡ በእደ ፡ ሰብእ ፡ ዘይክል ፡
ይጽሐፉ ፡ ሐሰተ ። ወዓዲ ፡ ለእመበ ፡ ዘይብሉኒ ፡ በይነ ፡ ምንት ፡ ኢተአ
ምን ፡ እብሎሙ ፡ ንግሩኒ[2] ፡ አንትሙሰ ፡ በይነ ፡ ምንት ፡ ተአምኑ ፡ አን
ትሙ ። እስመ ፡ ኢይትፈቀድ ፡ ምክንያት ፡ ለኢአሚን ፡ ዳዕሙ ፡ ይትፈ
ቀድ ፡ ለአሚን ። ወአንትሙሰ ፡ ምንተ ፡ ምክንያተ ፡ ረከብክሙ ፡ ከመ ፡

[1] Vox prima manu add. supra lineam. — [2] Ms. ነገ".

ትእመኑ ፡ በኵሉ ፡ ዘተጽሕፈ ። ወአልብክሙ ፡ ምክንያት ፡ እንበለ ፡ ዝ
ንቱ ፡ ባሕቲቱ ፡ እስመ ፡ ሰማዕክሙ ፡ እምአፈ ፡ ሰብእ ፡ ከመ ፡ ዘተ
ጽሕፈ ፡ ጽድቅ ፡ ውእቱ ፡ ወኢትሉብዉኑ ፡ አንትሙ ። እስመ ፡ እሙ
ንቱኒ ፡ እለ ፡ ይቤሉክሙ ፡ ጽድቅ ፡ ውእቱ ፡ ዘተጽሕፈ ፡ ኢያእመሩ ፡
ለእመ ፡ ከነ ፡ ጽድቀ ፡ ወሚመ ፡ ሐሰተ ፡ አላ ፡ በከመ ፡ አንትሙ ፡ ሰማዕ 5
*37 r°. ክሙ ፡ ዘንተ ፡ እምኔሆሙ ፡ ከማ*ሁ ፡ እሙንቱሂ ፡ ሰምዕዎ ፡ እምቀደም
ቲሆሙ ። ወከመዝ ፡ ኵሎሙ ፡ የአምኑ ፡ በቃለ ፡ ሰብእ ፡ ዘይክል ፡ ይ
ኩን ፡ ሐሰተ ፡ ወአኮ ፡ በቃለ ፡ እግዚአብሔር ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡
ኢነገረክሙ ፡ እንበለ ፡ በቃለ ፡ ልቡናክሙ ። ወለእመበ ፡ ዘይብሉኒ ፡
አኮ ፡ ከመዝ ፡ አላ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተናገረ ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ፡ ወከሠ 10
ቶሙ ፡ ጽድቆ ። እብሎሙ ፡ እፎ ፡ ተአምሩ ፡ አንትሙሰ ፡ ከመ ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ ተናገረ ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ፡ ወከሠቶሙ ፡ ጽድቆ ፡ አኮኑ ፡ እስመ ፡
ከመዝ ፡ ሰማዕክሙ ፡ እምአፈ ፡ ሰብእ ፡ ዘከነክሙ ፡ ስምዓ ፡ በዘሰምዑ ፡
እሙንቱሂ ፡ እምአፈ ፡ ሰብእ ፡ ወዘልፈ ፡ ይደልወክሙ ፡ ትእመኑ ፡ በቃ
ለ ፡ ሰብእ ፡ ዘይክል ፡ ይኩን ፡ ሐሰተ ፡ ወአንትሙሰ ፡ ተአምኑ ፡ እንበለ ፡ 15
ታእምሩ ፡ ለእመ ፡ ከነ ፡ ጽድቀ ፡ ዘተአምኑ ፡ ወሚመ ፡ ሐሰተ ። ሕት
ቱ ፡ ወኢትበሉ ፡ በልብክሙ ፡ ንጸንዕ ፡ በሃይማኖትነ ፡ ዘኢይክል ፡ ይ
ኩን ፡ ሐሰተ ፡ ወአስተርክቡ ፡ ከመ ፡ ሰብእ ፡ ይኄስዉ ፡ በነገረ ፡ ሃይማ
ኖት ፡ እስመ ፡ ኢይሰነዓው ፡ ወኢምንተኒ ፡ ወኢያጤይቁነ ፡ በዘይደሉ ፡
*37 v°. ንእመን ፡ ወወደዩ ፡ ልበ ፡ *ሐታቴ ፡ ውስተ ፡ ኵሉ ፡ ኑፋቄ ። እስመ ፡ 20
፩ይብለነ ፡ እመኑ ፡ በሃይማኖተ ፡ እስክንድርያ ። ወካልእ ፡ ይብለነ ፡ እ
መኑ ፡ በሃይማኖተ ፡ ሮም ። ወሣልስ ፡ ይብለነ ፡ እመኑ ፡ በሃይማኖተ ፡
እስላም ፡ መሐመድ ። ወለሰብአ ፡ ህንድ ፡ በሙ ፡ ሌሉይ ፡ ሃይማኖት ።
ወለሰብአ ፡ ሖሞር ፡ ወለሰብአ ፡ ሳባ ፡ ወለካልኣን ፡ ከማሁ ፡ ወኵሎሙ ፡
ይብሉ ፡ ሃይማኖትነ ፡ እምእግዚአብሔር ፡ ውእቱ ። ወእፎኑመ ፡ እግ 25
ዚአብሔር ፡ ጻድቅ ፡ በኵሉ ፡ ምግባሩ ፡ ይክል ፡ ይክሥት ፡ ፩ደ ፡ ሃይማ
ኖተ ፡ ለ፩ዱ ፡ ወካልአ ፡ ለካልኡ ፡ ወእፎኑመ ፡ ዝንቱ ፡ ኵሉ ፡ ሃይማ
ኖታት ፡ ሌሉያን ፡ ይከውኑ ፡ እምእግዚአብሔር ። ወአይ ፡ እምውስቴ
ቶሙ ፡ ይከውን ፡ ጽድቀ ፡ ዘይደልወነ ፡ ንእመን ፡ በቱ ፡ ንግሩኒ[1] ፡
ለእመ ፡ አእመርክሙ ፡ እስመ ፡ አንሰ ፡ ኢያእመርኩ ፡ ወከመ ፡ ኢይስ 30
ሐት ፡ በሃይማኖትየ ፡ ኢየአምን ፡ ወኢምንተኒ ፡ እንበለ ፡ ዘአርአየኒ ፡
እግዚአብሔር ፡ ውስተ ፡ ብርሃነ ፡ ልቡናየ ። ወለእመበ ፡ ዘይብሉኒ ፡
ለእመ ፡ ኢኮንከ ፡ አሚነ ፡ ይረከበከ ፡ ኵነኔ ፡ እምኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡
*38 r°. እብሎሙ ፡ እግዚአብሔርሰ ፡ ኢይክል ፡ የአዝኒ ፡ አሚ*ነ ፡ በሐሰት ፡

[1] Ms. : ነገ″.

ወኢይክል ፡ ይኰንነኒ ፡ በእንተ ፡ ዘገደፍኩ ፡ ሃይማኖተ ፡ ዘኢይመስለኒ ፡
ጽድቀ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ወሀበኒ ፡ ብርሃነ ፡ ልቡና ፡ ከመ ፡ እፍልጥ ፡
ሠናየ ፡ ወእኩየ ፡ ጽድቀ ፡ ወሐሰተ ። ወዝንቱ ፡ ብርሃነ ፡ ልቡና ፡ ኢያ
ርእየኒ ፡ ወኢምንተኒ ፡ በእንተ ፡ እሉ ፡ ኵሎሙ ፡ ሃይማኖታተ ፡ ሰብእ ፡
5 ይኩኑ ፡ ጽዱቃነ ፡ ዳዕሙ ፡ ያጤይቀኒ ፡ ይኩኑ ፡ እምስሕተተ ፡ ሰብእ ፡
ወአኮ ፡ እምእግዚአብሔር ። ወበእንተዝ ፡ ገደፍክዎሙ ።

ክፍል ፡ ፮ ። ወባሕቱ ፡ ብውህ ፡ ለኵሎሙ ፡ ለለ፩፩እለ ፡ ኢየኀ
ብሩ ፡ ምስሌየ ፡ ይዕቀቡ ፡ ሃይማኖቶሙ ፡ ወይእመኑ ፡ በዘፈቀዱ ፡ ወይ
እመኑ ፡ በዘተጽሕፈ ፡ ውስተ ፡ መጻሕፍት ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ መጻሕፍት ፡
10 ተጽሕፉ ፡ በመንፈስ ፡ እግዚአብሔር ፤ ወበእንተዝ ፡ ኢይክሉ ፡ የሐ
ሉ ። ዳዕሙ ፡ ያእምሩ ፡ ዘከመዝ ፡ ምእመናን ፡ ከመ ፡ አነሂ ፡ እጽሐፍ ፡
ዘንተ ፡ መጽሐፈ ፡ ወይመስለኒ ፡ ዘብየ ፡ መንፈስ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘይ
መርሐኒ ፡ ለጽሒፈ ፡ ጽድቅ ። ወዘያርኅቅ ፡ ኵሎ ፡ ሐሰተ ፡ እመጽሐፍየ ፡
እስመ ፡ እጽሕፍ ፡ እምድኅረ ፡ ሐተታ ፡ ጥንቁቅ ፡ ዘብዙኅ ፡ ዘመን ፡
15 ወእምድኅረ ፡ ጸሎት ፡ ወአንጽሖ ፡ ልብየ ፡ በቅ*ድመ ፡ እግዚአብሔር ፡ * 38 v°.
ወኢይጽሕፍ ፡ ምንተኒ ፡ ዘኢይሰነዐው ፡ ምስለ ፡ ልቡናነ ፡ እንበለ ፡
ዳዕሙ ፡ ዘሀሎ ፡ ውስተ ፡ ልበ ፡ ኵሎሙ ፡ ሰብእ ፡ ባሕቲቱ ። ወበ
እንተዝ ፡ ኢይክል ፡ ይኩን ፡ ሐሰተ ፡ ዘእጽሕፍ ፡ አነ ። ወዓዲ ፡ ኢይ
ጽሕፍ ፡ ዘንተ ፡ መጽሐፈ ፡ ከመ ፡ አንብር ፡ ዕቅፍተ ፡ ለምእመናን ፡
20 አላ ፡ ከመ ፡ እሚጠሙ ፡ ለጠቢባን ፡ ወለልቡባን ፡ ኀበ ፡ ኀተታ ፡ በዘ
ይኅሡ ፡ ወይርከቡ ፡ ጽድቀ ፡ እስመ ፡ ሐቲተ ፡ ኵሉ ፡ ሠናይ ፡ ጥበብ ፡
ውእቱ ፡ ወይሴብሖ ፡ ለፈጣሬነ ፡ ዘጸገወነ ፡ ነፍሰ ፡ ነባቢተ ፡ ወልቡና ፡ ሐ
ታቲ ፡ ለዝንቱ ። ወአሚንሰ ፡ እንበለ ፡ ሐተታ ፡ ኢኮነ ፡ ፈቃደ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ወኢይሰነዓው ፡ ምስለ ፡ ጠባይዓ ፡ ለፍጥረት ፡ ለባዊት ። ወበእን
25 ተዝ ፡ ኢይደልወነ ፡ ንእመን ፡ በሃይማኖተ ፡ አበዊነ ፡ እንበለ ፡ ንሕትቶ ፡
ወናእምር ፡ ከመ ፡ ሃይማኖቶሙ ፡ ጽድቅ ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ኢወሀበሙ ፡ ልቡና ፡ ለአበዊነ ፡ ባሕቲቶሙ ፤ አላ ፡ ለነሂ ፡ ወሀበነ ፡
ወዘየዓቢሂኬ ፡ እምኔሆሙ ። ወእሮ ፡ ነአምር ፡ ዘኮነ ፡ ጽድቀ ፡ ሃይማኖተ ፡
አበዊነ ፡ ለእመ ፡ ለሊነ ፡ ኢሐተትናሁ ፡ ወኢለበውናሁ ፡ እምጥንቱ ፡
30 እስከ ፡ ተፍጻሜቱ ። ወበእ*ንተዝ ፡ ይደልወነ ፡ ንሑር ፡ ዘልፈ ፡ በብር * 39 r°.
ሃነ ፡ ልቡና ፡ ዘውእቱ ፡ ብርሃነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወዝንቱ ፡ ብርሃን ፡ ዘኢ
ይሔሱ ፡ ያቀድም ፡ ያጤይቀነ ፡ ከመበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጣሬ ፡ ኵሉ ፡
ወአጋዜ ፡ ኵሉ ። ወይደልወነ ፡ ንእመን ፡ ቦቱ ፡ ወንስግድ ፡ ሎቱ ፡ በፍ
ቅር ፡ ወበአንክሮ ፡ ወዓዲ ፡ ልቡናነ ፡ ይዌስክ ፡ አጠይቆ ፡ ከመ ፡ እግዚአ
35 ብሔር ፡ ዘኵሎ ፡ ፈጠረ ፡ ኢኃደጋ ፡ ለፍጥረቱ ፡ እምድኅረ ፡ አውጽአ ፡
እምኀበ ፡ አልቦ ። አላ ፡ በከመ ፡ ገብረ ፡ ኵሎ ፡ በዓቢይ ፡ ጥበብ ፡ ከማሁ ፡

የዓቅብ ፡ ኵሎ ፡ በዓቢይ ፡ ጥንቃቄ ፡ ወይሜግብ ፡ ኵሎ ፡ ወይመርሕ ፡
ኵሎ ፡ ወለኵሉ ፡ ይሔሊ ፡ ወለኵሉ ፡ ያሤኒ ፡ ወለነሰ ፡ ይደልወነ ፡ ናእ
ኵቶ ፡ ዘልፈ ፡ በኵሉ ፡ ኃይለ ፡ ልብነ ፡ ወንትአመን ፡ በኂሩቱ ፡ ወንጸሊ ፡
ኀቤሁ ፡ መዓልተ ፡ ወሌሊተ ፡ ከመ ፡ ይዕቀበነ ፡ ወያሠኒ ፡ ለነ ፡ ወየሀበነ ፡
ኵሎን ፡ መፍቅዳተ ፡ ሕይወትነ ፡ ወያብርሀ ፡ ልቡናነ ፡ ለአእምሮ ፡ ፈቃ 5
ዱ ፡ ቅዱስ ፡ ከመ ፡ ንግበሮ ፡ ወንፈጽሞ ፡ ጥንቁቀ ፡ በኵሉ ፡ መዋዕለ ፡ ቀ
ኔነ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ። ወናስተብቍዖ ፡ በኀዘነ ፡ ልብነ ፡ ከመ ፡
* 39 v°. ይስረይ ፡ ለነ ፡ ኀጣውኢነ ፡ ወይኅድግ ፡ ለነ ፡ አበሳነ ፡ *ዘገበርነ ፡ አመ ፡
ንዕስነ ፡ በኢያእምሮትነ ፡ ወንነስሕ ፡ ወንትመየጥ ፡ ወንቅረብ ፡ ኀቤሁ ፡
በሕሊናነ ፡ ንጹሕ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ያፈቅረነ ። ወበእንተ ፡ ዘኮንኩ ፡ 10
አነ ፡ ንዑሰ ፡ ወትሑተ ፡ ወሕሡመ ፡ በቅድሜሁ ፡ በእንተዝ ፡ ኢይሜን
ነኒ ፡ ፈጣሪየ ፡ እስመ ፡ ዕበየ ፡ ዚአሁ ፡ ዘአልበ ፡ ጽንፍ ፡ የአክል ፡ ለኵሉ ፡
ለዓቢይ ፡ ወለንኡስ ፡ ወአልበ ፡ ዕፄ ፡ እምንዑሳን ፡ ዕፄያተ ፡ ምድር ፡ ወአ
ልበ ፡ ዕፅ ፡ እምዕፀወ ፡ ገዳም ፡ ወአልበ ፡ ሣዕር ፡ እምሣዕራተ ፡ ገራህት ፡
ዘእግዚአብሔር ፡ ኢይሔሊ ፡ ሎቱ ። ወእፎ ፡ ሊተኒ ፡ ለለባዊት ፡ ፍጥ 15
ረት ፡ ዚአሁ ፡ ኢይሔሊ ፡ ዘልፈ ። ወበከመ ፡ ይምህር ፡ አብ ፡ ውሉደ ፡
ከማሁ ፡ ይምህረነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለፍጡራኒሁ ፡ ወውእቱሰ ፡ ኢይት
ዓፀብ ፡ ወኢምንተኒ ፡ እምብዝኃ ፡ ሕሊናት ፡ ወእምብዝኃ ፡ ምግብናሁ ፡
ለዝንቱ ፡ ዓለም ፡ እስመ ፡ ኵሉ ፡ ይከውን ፡ በሥምረቱ ፡ ብዕዕት ። ወይ
ክል ፡ መግበተ ፡ ኀቡረ ፡ አእላፈ ፡ አእላፋት ፡ ወትእልፊተ ፡ አእላፋት ፡ 20
ዓለማት ፡ እንበለ ፡ ይፃሙ ፡ ወእንበለ ፡ ይድክም ፡ ወመግበቶሙ ፡ ክነ ፡
ከመ ፡ ወኢምንት ፡ በቅድሜሁ ።

* 40 r°. **ክፍል ፡ ፯** ። ወዓዲ ፡ ልቡናየ ፡ ያጤይቀኒ ፡ ከመ ፡ ነፍስየ ፡ *ተፈ
ጥረት ፡ ለባዊተ ፡ ከመ ፡ ታእምሮ ፡ ለፈጣሪሃ ፡ ወትሰብሖ ፡ ወታእኵቶ ፡
በኵሉ ፡ ጊዜ ፡ ወትትቀነይ ፡ በቅኔ ፡ ዘሠርዓ ፡ ላቲ ፡ ፈጣሪሃ ። ወትኅ 25
ሥሥ ፡ ወትለቡ ፡ ፈቃዶ ፡ በኵሉ ፡ ግብር ፡ ዘትገብር ፡ ወትግነይ ፡ ሎቱ ፡
እንበለ ፡ ሒስ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ትነብር ፡ ውስተ ፡ ዛቲ ፡ ንብረት ፡ ወው
ስተ ፡ ዝንቱ ፡ ሥጋ ። ወእምድኅረ ፡ ዛቲ ፡ ንብረትሰ ፡ ትትመየጥ ፡ ኀበ ፡
ፈጣሪሃ ፡ ወይሬስያ ፡ በከመ ፡ ሥምረቱ ፡ ልዕልት ፡ ወቡርክት ። ወአንሰ ፡
እስከ ፡ አመ ፡ ሀሎኩ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ቅኔ ፡ ይደልወኒ ፡ እኅሥሥ ፡ ወ 30
አእምር ፡ ፈቃደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ላዕሌየ ፡ ወእፈጽም ፡ ወአሠኒ ፡ ምግ
ባርየ ። እስመ ፡ በእንተዝ ፡ ፈጠረኒ ፡ ለባዌ ። ወዓዲ ፡ እስመ ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ ኢፈጠረኒ ፡ ባሕቲትየ ፡ አላ ፡ አንበረኒ ፡ ምስለ ፡ ካልአን ፡ ፍጡ
ራን ፡ ከማየ ፡ ዘኮኑ ፡ ዕሩያነ ፡ ምስሌየ ፡ ይደልወኒ ፡ እኅብር ፡ ምስሌሆሙ ፡
በተፋቅሮ ፡ ወበተራድኦ ፡ በበይናቲነ ፡ ወኢይደልወኒ ፡ እጽልዖሙ ፡ ወእ 35
ግበር ፡ ምንተኒ ፡ እኩየ ፡ በላዕሌሆሙ ። እስመ ፡ አዘዘኒ ፡ እግዚአብሔር ፡

ከመ ፡ ኢትቀነይ ፡ ምስሌሆሙ ፡ ወአፍቅሮሙ ፡ ለአኃውየ ፡ ዘይትቀነዩ ፡
*ምስሌየ ፡ ወእርድኦሙ ፡ በኵሉ ፡ ክሂሎትየ ፡ በከመ ፡ እነሂ ፡ እፈቅድ ፡ * 40 v°.
ያፍቅሩኒ ፡ ወይርድኡኒ ፡ ኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ወጥዩቅ ፡ ውእቱ ፡ ዝንቱ ፡ ትም
ህርት ፡ ልቡናነ ፡ እስመ ፡ ሰብእ ፡ ኢይክል ፡ ይትወለድ ፡ ወይልሀቅ ፡ ወይ
5 ትቀነይ ፡ ባሕቲቱ ፡ እንበለ ፡ በተራድኦ ፡ ዘካልኣን ፡ ሰብእ ፡ ወከሡት ፡
ላዕለ ፡ ዝንቱ ፡ ፈቃደ ፡ ፈጣሪነ ፡ ዘአንበረ ፡ ሰብአ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡
ቅኔ ፡ ከመ ፡ ይኅበሩ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወይትፋቀሩ ፡ ወይትራድኡ ፡ ለረ
ኪበ ፡ ኵሎን ፡ መፍቅዳተ ፡ ሕይወቶሙ ፡ በከመ ፡ ይትፈቀድ ፡ ለኵሉ ፡
ለለ፩፩ ። ወዝንቱ ፡ ሃይማኖት ፡ ዘይከሥት ፡ ለነ ፡ ልቡናነ ፡ የዓቢ ፡
10 እምኵሎን ፡ ምሥጢራት ፡ ኅቡዓት ፡ ዘኢይበቍዓ ፡ ወኢምንተኒ ፡ ለአ
ሠንዮ ፡ ምግባራቲነ ፡ ወለፈጽሞ ፡ ባሕርየ ፡ ፍጥረትነ ፡ ንጽናዕ ፡ ቦቱ ፡
ወንረክብ ፡ ዕሤተ ፡ ብዙኃ ፡ በኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወበኀበ ፡ ሰብእ ።

ክፍል ፡ ፳ ። ዓቢይ ፡ ውእቱ ፡ ግብረ ፡ እግዚአብሐር ፡ ውስተ ፡
ኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ ወፈድፋደ ፡ ዕሙቅ ፡ ሕሊናሁ ፡ ወዘኢይትነበብ ፡ ጥበ
15 በ ፡ ዚአሁ ፡ ወለነሰ ፡ ኢይትከሠት ፡ እንበለ ፡ ንስቲት ፡ ጥቀ ፡ እምክረ ፡
ዚአሁ ፡ ወ*ኢንክል ፡ ንለቡ ፡ በእንተ ፡ ኵሉ ፡ ፍናዊሁ ፡ በዘፈጠረ ፡ ወ * 41 r°.
መርሐ ፡ ኵሎን ፡ ፍጥረታቲሁ ፡ ወኢይደልወነ ፡ ንበሎ ፡ ለእግዚአ
ብሔር ፡ ለምንት ፡ ከመዝ ፡ አው ፡ ከመዝ ፡ ገበርከ ፡ በከመ ፡ ልህኵት ፡
ኢይብሎ ፡ ለለብሐዊ ፡ ለምንት ፡ ገበርከኒ ፡ ከመዝ ፡ ከማሁ ፡ ኢይደልዋ ፡
20 ለፍጥረት ፡ ትበሎ ፡ ለፈጣሪሃ ፡ ለምንት ፡ ከመዝ ፡ ፈጠርከኒ ። ወለነሰ ፡
ይደልወነ ፡ ንስግድ ፡ ሎቱ ፡ ወለኵሉ ፡ ፍናዊሁ ፡ ቅዱሳን ፡ ዘኢንክል ፡ አእ
ምሮቶሙ ፡ እስመ ፡ ልቡናነ ፡ ያጤይቀነ ፡ ከመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጠቢብ ፡
ውእቱ ፡ ወዘኢይትኀየጥ ፡ ምክሩ ፡ ወእስመ ፡ ገብረ ፡ ኵሎ ፡ በዓቢይ ፡ ጥ
በብ ፡ ይደልወነ ፡ ንእመን ፡ ወንትአመን ፡ ከመ ፡ ኵሉ ፡ ዘገብረ ፡ ሠናይ ፡
25 ውእቱ ፡ በከመ ፡ ይትፈቀድ ፡ ለአስተዋንዮ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፡ ወለፈ
ጽሞ ፡ መፍትወ ፡ ኵላ ፡ ፍጥረት ። ንሕነሰ ፡ ንሬኢ ፡ ብዙኃተ ፡ ፍጥ
ረታተ ፡ ዘይመስሉ ፡ ብጡላተ ፡ ወሙሱናተ ፡ ወዘተገብራ ፡ እንበለ ፡ ምክር ፡
ወጥበብ ፡ ወዘአልቦ ፡ በቍዔት ፡ በፈጢሮቶሙ ፡ ወዝንቱ ፡ ከነ ፡ እስመ ፡
ኢነአምር ፡ ጥበበ ፡ ፈጣሪ ፡ ዘገብረ ፡ ኵሎ ፡ ይኩን ፡ ሠናየ ፡ *ወባቍዓ ፡ * 41 v°.
30 በፍና ፡ እንተ ፡ ፈጠሮ ። ወዓዲ ፡ ኢነአምር ፡ መፍትወ ፡ ፍጥረት ። ወ
ለነሰ ፡ ይደልወነ ፡ ናንክሮ ፡ ወንሰብሖ ፡ ለፈጣሪ ፡ በኵሉ ፡ ግብሩ ፡ ወበ
ዘሂ ፡ ኢነአምር ፡ ወናእኵቶ ፡ እስመ ፡ ፈጠረነ ፡ ወአንበረነ ፡ ማእከለ ፡
እሉ ፡ ፍጥረታት ፡ ሠናያት ፡ ወመንክራት ፡ ወረሰየነ ፡ ልዑላነ ፡ እምኔሃ ፡
ኵሎን ፡ ወጸገወነ ፡ ልቡና ፡ ወአእምሮ ፡ ዘኢጸገዎን ፡ ከማነ ፡ ለካልኣት ፡
35 ፍጥረታት ፡ እንበሌነ ፡ ወረሰየነ ፡ ንኩን ፡ ሥዩማነ ፡ ወንንግሥ ፡ ላዕለ ፡
ኵላ ፡ ፍጥረት ፡ እመሰ ፡ እግዚአብሐር ፡ ኢፈጠረ ፡ ካልአ ፡ ነገረ ፡ እም

ቃሕቴነ ፡ እምኢያእመርነ ፡ ልዕልናነ ። ወይእዜሰ ፡ አምጣነ ፡ ንትሉዓል ፡
እምእንስሳ ፡ ወእምዕፀወ ፡ ገዳም ፡ ይደልወነ ፡ ናእኵቶ ፡ ለፈጣሪነ ፡ ዘአል
ዓለነ ፡ ወክብረ ፡ ወስብሐተ ፡ ከለለነ ፡ ወሤመነ ፡ ውስተ ፡ ኵሉ ፡ ግብረ ፡
እደዊሁ ፡ ወኵሎ ፡ አግረረ ፡ ለነ ፡ ቃሕተ ፡ እገሪነ ፡ እስመ ፡ ሰብእ ፡ ንጉ
ሡ ፡ ውእቱ ፡ ለዝንቱ ፡ ዓለም ፡ ወይኤዝዝ ፡ ኵሎ ፡ ወይመልክ ፡ ኵሎ ፤ 5
ወካልአት ፡ ፍጥረታትሰ ፡ ይትኤዘዛ ፡ ወይትቀነያ ፡ ሎቱ ፡ አው ፡ ይርዕ
*42 r°. ዳ ፡ ወይጐይያ ፡ እምቅድመ ፡ ገጹ ። ወለሰብእሰ ፡ አልቦ ፡ መላኪ ፡ *እን
በለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ባሕቲቱ ፡ ወበእንተዝ ፡ ይደሉ ፡ ከመ ፡ ይስግድ ፡
ሎቱ ፡ ለዘሤሞ ፡ ወአልዓሎ ፡ ላዕለ ፡ ኵሉ ፡ ግብሩ ፡ ወይትቀነይ ፡ ሎቱ ፡
በኵሉ ፡ ልቡ ፡ ወይፈጽም ፡ ኵሎ ፡ ፈቃዶ ፡ ዘያርእዮ ፡ በብርሃነ ፡ ልቡ 10
ናሁ ፡ በዘያስተርኢ ፡ ሎቱ ፡ ሠናይ ፡ ወእኩይ ፡ እስመ ፡ በከመ ፡ በብርሃነ ፡
ልቡናነ ፡ ነአምሮ ፡ ለፈጣሪ ፡ ከማሁ ፡ በውእቱ ፡ ልቡና ፡ ነአምር ፡ ፈቃ
ዶ ፡ ላዕሌነ ። ወንሔሊ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ እግዚእነ ፡ ወንሕነሰ ፡ ግብረ ፡
እደዊሁ ፡ ወውእቱሰ ፡ ይክል ፡ ይረስየነ ፡ በከመ ፡ ሥምረቱ ፡ ላዕሌነ ።
ወበእንተዝ ፡ ይደልወነ ፡ ናእኵቶ ፡ ኵሎ ፡ ዓሚረ ፡ በእንተ ፡ ሠናያት ፡ 15
ዘገብረ ፡ ለነ ፡ ወናትሕት ፡ ርእሰነ ፡ ሶበ ፡ ይቀሥፈነ ፡ ወይፈትነነ ፡ ወ
ንጸሊ ፡ ኀቤሁ ፡ ከመ ፡ ያቅልል ፡ ቅኔ ፡ በዘንትቀነይ ፡ ወይሚጥ ፡ ልበነ ፡
ኀቤሁ ፡ በአእምሮ ፡ ወበፍቅረ ፡ ዚአሁ ።

ክፍል ፡ ፲፱ ። ወአመ ፡ ምንዳቤነሰ ፡ ወሕማማቲነ ፡ በዘ[ሠ]ምረ ፡
እግዚአብሔር ፡ ይፍትነነ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ቅኔ ፡ ይደልወነ ፡ ንትዓ 20
ገሥ ፡ ወንጸሊ ፡ ኀቤሁ ፡ ከመ ፡ ያጽንዓነ ፡ በተአምኖ ፡ ቦቱ ፡ ወናትሕት ፡
*42 v°. ርእሰነ ፡ ቃሕተ ፡ *እዴሁ ፡ ቅዱስ ። ወለእመበ ፡ ዘይብሉ ፡ በይነ ፡
ምንት ፡ እግዚአብሔር ፡ መሐሪ ፡ ወመስተሣህል ፡ ይቀሥፈነ ፡ ወይትመ
ዓዕ ፡ ላዕለ ፡ ፍጡራኒሁ ፤ እብሎሙ ፡ አኮ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘይቀ
ሥፈነ ፡ በመዓቱ ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሀላዌ ፡ ፍጹም ፡ ውእቱ ፡ 25
ወኢይትመዓዕ ፡ ለግሙራ ፡ ወአልቦ ፡ ዘይክል ፡ አምዕዖቶ ፡ ወኢይትሀ
ወክ ፡ ተድላሁ ፡ ለዓለም ። ወባሕቱ ፡ ንሕነ ፡ ናመጽእ ፡ መቅሠፍተ ፡ ላ
ዕሌነ ፡ ሶበ ፡ ንነሥት ፡ ሕገጋተ ፡ ዘሠርዓ ፡ ለነ ፡ ፈጣሪ ፡ ወለኵሉ ፡ ፍጥ
ረት ፡ ኅቡረ ። ወበእንተ ፡ ዝንቱ ፡ ነሢቶተ ፡ ሕገጋት ፡ ይመጽእ ፡ ላዕሌነ ፡
ኵነኔ ፡ ሥሩዕ ፡ በጥበበ ፡ ፈጣሪ ፡ ለተዓቅቦ ፡ ኵላ ፡ ፍጥረት ፡ ውስተ ፡ 30
ውሳኔሃ ። ወበከመ ፡ ዘያውኢ ፡ እዴሁ ፡ በእሳት ፡ ይረክበ ፡ ሕማም ፡ እን
በለ ፡ ይክሐል ፡ ይሕምዮ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘገብረ ፡ እሳተ ፡ ከማሁ ፡
ዘይነሥት ፡ ሕገጋተ ፡ ዘተሠርዑ ፡ ለኵላ ፡ ፍጥረት ፡ ይረክበ ፡ ኵነኔ ፡
ዕሩይ ፡ ምስለ ፡ ሕግ ፡ ዘነሰተ ። ወዝንቱ ፡ ዕሪና ፡ ኵነኔ ፡ ምስለ ፡ ነሢቶተ ፡
ሕግ ፡ በሠናይ ፡ ምክረ ፡ ፈጣሪ ፡ ዘተሠርዓ ፡ ወይትፈቀድ ፡ ለአስተሣንዮ ፡ 35
*43 r°. ዝዓለም ፡ ወለተዓቅቦ ፡ ኵ*ሎሙ ፡ ፍጡራን ፡ ውስተ ፡ ውሳኔሆሙ ፡ በዘ

ተፈጥሩ ። ወበእንተዝ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኢይቀሥፈነ ፡ በመዓቱ ፡ አላ ፡
ምግባራቲነ ፡ እለ ፡ ኢይሰነዓዉ ፡ ምስለ ፡ ሕገጋተ ፡ ተፈጥሮትነ ፡ ያመ
ጽኡ ፡ መቅሠፍተ ፡ ላዕሌነ ። ወዓዲ ፡ ይደልወነ ፡ ነሐሊ ፡ ከመ ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ ጻድቅ ፡ ውእቱ ፡ ወየዓቅብ ፡ ጽድቀ ፡ በኵሉ ፡ ግብሩ ፡ ወምስለ ፡
ኵላ ፡ ፍጥረት ፡ ወይዔሪ ፡ ኵነኔ ፡ አምጣነ ፡ አበሳሆሙ ፡ ለሰብእ ። ወሰብ
እሰ ፡ አመ ፡ ይጸንስ ፡ ኃጢአተ ፡ ውስተ ፡ ልቡ ፡ ወይፌጽሞ ፡ በእኩይ ፡ ፈ
ቃዱ ፡ ውእተ ፡ ዓሚረ ፡ ኢየአምር ፡ ከመ ፡ እምይእዜ ፡ ይደልዎ ፡ ኵነኔ ፡
ዕሩይ ፡ ምስለ ፡ አበሳ ፡ ዘገብረ ። ወዝንቱ ፡ ኵነኔሰ ፡ ኢይትኃደግ ፡ እን
በለ ፡ ይብጻሕ ፡ በጊዜ ፡ ሥሩዕ ፡ እመኒ ፡ በጕጕዓ ፡ እመኒ ፡ በጕንዱይ ፡
ሰብእሰ ፡ ይረስእ ፡ አበሳሁ ፡ ዘገብረ ፡ ወኢይዜክር ፡ ዕዳ ፡ ዘተጽሕፈ ፡ በላ
ዕሌሁ ፡ ወጽድቀ ፡ እግዚአብሔርሰ ፡ ኢየኃድጎ ፡ እስከ ፡ ይዔሪ ፡ ኵነኔ ፡
ምስለ ፡ አበሳ ። ወበእንተዝ ፡ አመ ፡ ይበጽሐነ ፡ መቅሠፍት ፡ ይደልወነ ፡ ናት
ሕት ፡ ርእሰነ ፡ በንሱሕ ፡ ልብ ፡ ወንትመየጥ ፡ ኀበ ፡ ፈጣሪነ ፡ በፍጹ* ም ፡ * 43 v°.
ፈቃድነ ፡ ወንሰብሖ ፡ ዘልፈ ፡ እስመ ፡ እኩት ፡ ወስቡሕ ፡ ስሙ ፡ በኵሉ ፡
ዘአምጽአ ፡ ላዕሌነ ፡ ወጽድቅ ፡ ኵሉ ፡ ኵነኔሁ ፡ ወይገብር ፡ ፍትሐ ፡ ወር
ትዓ ፡ በኵሉ ፡ ዘይገብር ፡ ለነ ፡ ወአልቦ ፡ ዓመፃ ፡ በኀቤሁ ።

ክፍል ፡ ፲ ። ወለእመቦ ፡ ዘይብል ፡ ጽድቀ ፡ እግዚአብሔርሰ ፡ ኢይ
ዔሪ ፡ በዝንቱ ፡ ዓለም ፡ ኵነኔ ፡ ምስለ ፡ አበሳሆሙ ፡ ለሰብእ ፡ እስመ ፡ ንሬ
ኢ ፡ ሰብአ ፡ እኩያነ ፡ ወዓማፅያነ ፡ እንዘ ፡ ይትፌግዑ ፡ ወየዋሃንሰ ፡ ወጻ
ድቃን ፡ ይትዓፀቡ ፡ በኵሉ ፡ ምንዳቤ ፡ ወኃያላንኒ ፡ ያፈርሆሙ ፡ ወይትዔ
ገሎሙ ፡ ለነዳያን ፡ ወየሃይዶሙ ፡ ወነዳያን ፡ ይበክዩ ፡ ወአልቦ ፡ ዘይረድ
ኦሙ ፡ ወየዓወይዉ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወኢይሰምዖሙ ። ወዓዲ ፡ ንሬ
ኢ ፡ ሕፃናተ ፡ ዘየሐሙ ፡ እምቅድመ ፡ ይኩን ፡ በሙ ፡ አእምሮ ፡ ለገቢረ ፡
እከይ ። ወዝንቱ ፡ ኵሉ ፡ ያርእየነ ፡ ከመ ፡ ጽድቀ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኢኮነ ፡
ፍጹመ ፡ በዲበ ፡ ምድር ። እብሎሙ ፡ በእንተ ፡ ዝንቱሰ ፡ ይደልወነ ፡ ንስ
ግድ ፡ ለሥምረተ ፡ እግዚአብሔር ፡ በአርምሞ ፡ እስመ ፡ ኢንክል ፡ ናእም
ር ፡ ፍናዊሁ ፡ ርቱዓነ ፡ ወኢንክል ፡ (ወ)ናእምር ፡ በይነ ፡ መንት ፡ ይቀሥ
ፍ ፡ ሰብአ ፡ ዘይመስሉነ ፡ ጻድቃነ ፡ ወባሕቱ ፡ ነ*አምር ፡ ጥዩቀ ፡ ከመ ፡ እግ * 44 r°.
ዚአብሔር ፡ ጻድቅ ፡ በኵሉ ፡ ምግባሩ ፡ ወአልቦ ፡ ዓመፃ ፡ በኀቤሁ ፡ ወኢ
ይክል ፡ ይቅሥፎሙ ፡ ለሰብእ ፡ እንበለ ፡ በምክንያተ ፡ ጽድቅ ። ወበእ
ንተዝ ፡ አመ ፡ ይቀሥፈነ ፡ ኢናንጐርጕር ፡ አላ ፡ ናትሕት ፡ ርእሰነ ፡ ወንስ
ግድ ፡ ለእግዚእነ ፡ ዘይቀሥፈነ ፡ ለአድኅኖትነ ፡ ወአኮ ፡ ለአጥፍኦትነ ፡ ወ
ይቀሥፈነ ፡ ከመ ፡ ያንጽሐነ ፡ እምኃጣውኢነ ፡ ዘገበርነ ፡ ወይሚጠነ ፡
ኀቤሁ ፡ ወይረስየነ ፡ ድልዋነ ፡ ለዕሤት ፡ ዘአስተዳለወ ፡ ለነ ፡ በጥበቡ ፡
አው ፡ ከመ ፡ ያስተሣኒ ፡ ስነ ፡ ፍጥረት ፡ ወምግብና ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፡
እስመ ፡ ኵላ ፡ ፍጥረት ፡ ተሰናሰለት ፡ በበይናቲሃ ። ወሶበ ፡ አሐቲ ፡

ትጠዊ ፡ ይፃምዋ ፡ ወካልአትሂ ፡ ዘተሰናሰላ ፡ ምስሌሃ ። በዘይቤሉ ፡ ነፍ
ሳተ ፡ ሰብእ ፡ መላእክት ፡ እሙንቱ ፡ ዘአበሱ ፡ በቅድመ ፡ እግዚአብሔ
ር ። ወበእንተዝ ፡ ይደልዎሙ ፡ ኵነኔ ፡ አምጣነ ፡ አበሳሆሙ ፡ ዘገብሩ ።
ወሥጋ ፡ ሰብእሰ ፡ ቤተ ፡ሞቅሐሙ ፡ በዘይትሞቅሑ ፡ ቦቱ ፡ እስከ ፡
አመ ፡ ይፌጽሙ ፡ ሀየ ፡ ንስሐሆሙ ። ወእግዚአብሔር ፡ ፈጠረ ፡ ምልእ 5
*44 v°. ፌተ ፡ አእላፍ ፡ መላእክት ፡ ይቤሉ ፡ ቀደ*ምት ፡ ጠቢባን ፡ ወእሙ
ንቱኒ ፡ መላእክት ፡ አበሱ ፡ በሕሊናሆሙ ፡ ወኮኑ ፡ ድልዋነ ፡ ኵነኔ ፡
ወበእንተዝ ፡ ይትሞቅሑ ፡ ውስተ ፡ ሥጋ ፡ ሰብእ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ይት
ፌጸም ፡ ንስሐሆሙ ፡ ወድኅረ ፡ ይትመየጡ ፡ ኀበ ፡ ፈጣሪሆሙ ፡ ወኀበ ፡
ቅኔሆሙ ፡ መንፈሳዊት ፡ ወለእመ ፡ ይኤብሱ ፡ ካዕበ ፡ ይትሞቅሑ ፡ ዳግ 10
መ ፡ ወእስከ ፡ አመ ፡ ሀለዉ ፡ ውስተ ፡ ሥጋ ፡ ሰብእ ፡ ኢይዜከሩ ፡ ምን
ተኒ ፡ በእንተ ፡ ንብረቶሙ ፡ ዘቀዳሚ ፡ ከመ ፡ ኢይስብሩ ፡ ሞቅሐሙ ፡
ወኢይቅትሉ ፡ ሥጋሆሙ ፡ በእንተ ፡ ፍቅረ ፡ ቀዳሚ ፡ ንብረቶሙ ። ወእ
ግዚአብሔርሰ ፡ ፈጠረ ፡ሎቱ ፡ ለመልአክ ፡ አባሲ ፡ ዘንተ ፡ ሠናየ ፡ ቤ
ተ ፡ ሞቅሕ ፡ ዘውእቱ ፡ ሥጋ ፡ ሰብእ ፡ ወውእቱ ፡ መልአክ ፡ ሰበ ፡ ተ 15
ሞቅሐ ፡ ቦቱ ፡ ይመልዖ ፡ ሕይወተ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ይወጽእ ፡ እምኔሁ ፡
ወውእተ ፡ ዓሚረ ፡ ይትነሠት ፡ ቤተ ፡ ሞቅሑ ፡ ከመ ፡ ኢይኩን ፡ ለካል
ኡ ፡ በእንተ ፡ ክብሩ ፡ ለዘተሞቅሐ ፡ ቦቱ ። ወዓዲ ፡ እስመ ፡ አበሳ
ሆሙ ፡ ለመላእክት ፡ ኢኮነ ፡ ዕሩየ ፡ በኵሉ ፡ አላ ፡ አበሳ ፡ አሐዱ ፡ የዓቢ ፡
ወአበሳ ፡ ካልኡ ፡ ይንዕስ ፡ በእንተዝ ፡ ይትሞቅሑ ፡ ውስተ ፡ ሥጋ ፡ ሰ 20
*45 r°. ብእ ፡ አምጣነ ፡ *አበሳሆሙ ፡ ወአሐዱ ፡ ይነብር ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡
ሥጋ ፡ ኅዳጠ ፡ መዋዕለ ፡ ወካልኡ ፡ ብዙኃ ፡ ዓመታተ ። ወእለ ፡ በኅ
ዳጥ ፡ አበሱ ፡ ይትፈትሑ ፡ አው ፡ ይመውቱ ፡ በንዕሶሙ ፡ ወእለ ፡
በብዙኅ ፡ አበሱ ፡ ይመውቱ ፡ በውርዝቶሙ[1] ፡ አው ፡ በርስዖሙ ። ወእለ ፡
አፈድፈዱ ፡ አብሶ ፡ እምእሉ ፡ ወይወስኩ ፡ ዓዲ ፡ የአብሱ ፡ ወበዝንቱሂ ፡ 25
ሕይወት ፡ እሙንቱኒ ፡ ይትሞቅሑ ፡ ብዙኃ ፡ ዓመታተ ፡ በእኩይ ፡ ንብ
ረት ፡ ወይከውን ፡ ዕድሜሆሙ ፡ ነዊኃ ፡ ወማሕመሜ ። ወከመዝ ፡
ይቤሉ ፡ እሙንቱ ፡ ጠቢባን ፡ ወወሰኩ ፡ ለአጽንዖ ፡ ትምህርቶሙ ፡ ወይ
ቤሉ ፡ ለእመ ፡ ነፍስነ ፡ ኢአበሰት ፡ በቀዳሚ ፡ ንብረት ፡ እምኢተኰ
ነነት ፡ በዝንቱ ፡ ዓለም ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኢይክል ፡ ይኰንና ፡ 30
እንበለ ፡ በአምጣነ ፡ አበሳሃ ። ወአንሰ ፡ እምድኅረ ፡ ሐተትኩ ፡ ዘንተ ፡
ትምህርተ ፡ ረከብክዎ ፡ ውጹአ ፡ እምውሳኔ ፡ ልቡናነ ፡ ወኢንክል ፡ ናእ
ምር ፡ ለእመ ፡ ኮነ ፡ ጽድቀ ፡ ወሚመ ፡ ሐሰተ ።

ክፍል ፡ ፲፩ ። ወእምዝንቱ ፡ ትምህርት ፡ ይሜኒ ፡ ዘይቤ ፡ መምህ

[1] Sic ms.

ርየ ፡ ጠቢብ ፡ ዘርአ ፡ ያዕቆብ ፡ *እስመ ፡ መናከው ፡ ወምንዳቤያት ፡ ዘይ *45 v°.
ረከብዎሙ ፡ ለሰብእ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፡ በእንተ ፡ ፈቲኖቶሙ ፡
ውእቱ ፡ ወከመ ፡ ሰብእ ፡ ይኩኑ ፡ ድልዋነ ፡ ለዕሤት ፡ ዘአስተዳለወ ፡
ሎሙ ፡ ፈጣሪሆሙ ፡ እስመ ፡ ኢይደልዎ ፡ ዕሤት ፡ ለዘኢተአምነ ፡ በጊዜ ፡
5 ፈቲን ። ወበከመ ፡ ይትፈተን ፡ ብሩር ፡ በምንሐብ ፡ ይኩን ፡ ጽሩየ ፡ ወን
ጡፈ ፤ ከማሁ ፡ ይትፈተን ፡ ሰብእ ፡ በምንዳቤ ፡ ወበመንሱት ። ወዘሰ ፡
ይትዔገሥ ፡ ጊዜ ፡ ፈቲን ፡ ወይባርክ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ እመ ፡ ምንዳ
ቤሁ ፡ ወያቴሕት ፡ ርእሶ ፡ በአኰቴት ፡ ወተጋንዮ ፡ ወይትቀነይ ፡ ሎቱ ፡
በኵሉ ፡ ጊዜ ፡ ውእቱ ፡ ይከውን ፡ ድልወ ፡ ለዕሤት ፡ ዘኢይማስን ፡ ወዘሰ ፡
10 ኢያእመረ ፡ ምልክናሁ ፡ ለልዑል ፡ ወይክህዶ ፡ ጊዜ ፡ ፈቲን ፡ ወይጸርፎ ፡
ጊዜ ፡ መከራ ፡ ውእቱ ፡ ይትቀሠፍ ፡ በከመ ፡ ይደልዎ ፡ ለወልድ ፡ ዓላዊ ፡
ወለገብር ፡ ከሐዴ ፡ እግዚኡ ።

ጸሎት ፤ እገኒ ፡ ለከ ፡ እግዚኦ ፡ ንጉሥየ ፡ ወእሴብሐከ ፡ አምላኪየ ፡ በ
ኵሉ ፡ ጊዜ ፡ ወእትአመን ፡ ብከ ፡ ወእሰግድ ፡ ለሥምረትከ ፡ ቅዱስ ፡ አን
15 ተ ፡ አምላኪየ ፡ ወእግዚእየ ፡ ወከመ ፡ ዓይነ ፡ አግብርት ፡ ውስተ ፡ እደ ፡
*አጋእዝቲሆሙ ፡ ከማሁ ፡ አዕይንትየ ፡ ኀቤከ ፡ ዘልፈ ፡ ረስየኒ ፡ ከመ ፡ ሠ *46 r°.
መርከ ፡ እስመ ፡ ፈቃድከ ፡ ጽድቅ ፡ ለዓለም ። ወባሕቱ ፡ እንዘ ፡ እሰግድ ፡
ለምልክናከ ፡ እስእለከ ፡ ወአስተበቍዓከ ፡ በኵሉ ፡ ልብየ ፡ ከመ ፡ ኢታን
ኅ ፡ ወኢታክብድ ፡ መዋዕለ ፡ ፈቲኖትየ ፡ ከመ ፡ ኢይደቅ ፡ ውስተ ፡ ነፍ
20 ስየ ፡ ዕበደ ፡ ብዙኃን ፡ ዘየአኵቱከ ፡ ሰበ ፡ አሠነይከ ፡ ሎሙ ፡ ወይጸር
ፉከ ፡ ሰበ ፡ ፈተንከሙ ፡ ሀባ ፡ ኃይለ ፡ ለነፍስየ ፡ ወአጽንዓ ፡ ከመ ፡ ኢታን
ቀልቅል ። ወኢይብለከ ፡ ኢትፍትነኒ ፡ አላ ፡ ረስየኒ ፡ እትጋደል ፡ ወእት
ዓገሥ ፡ በከመ ፡ ይደልዋ ፡ ለለባዊት ፡ ፍጥረት ፡ ዚአከ ፡ ሰበ ፡ ሠመርከ ፡
ትፍትና ፡ ወሱቀኒ ፡ ከመ ፡ ኢይድኃዕ ፡ ወኢይክህድከ ፡ ለግሙራ ፡ ወረስ
25 የኒ ፡ እሰብሕከ ፡ ዘልፈ ፡ ወእመ ፡ ታሤኒ ፡ ሊተ ፡ በበረከትከ ፡ ወእመሂ ፡
ትፈትነኒ ፡ በቅዱስ ፡ ሥምረትከ ፡ እስመ ፡ አንተ ፡ እግዚእየ ፡ ወአምላ
ኪየ ፡ እምቅድመ ፡ ዓለም ፡ ወእስከ ፡ ለዓለም ።

ክፍል ፡ ፲፪ ። ወበእንተ ፡ ጸሎትሰ ፡ ይደልወነ ፡ ንጸሊ ፡ ዘልፈ ፡
ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጣሪነ ፡ ከመ ፡ ንርከብ ፡ መፍቅዳተ ፡ ሕይወትነ ፡
30 ወይጸግወነ ፡ አእምሮ ፡ ወጥበበ ፡ ለአሠንዮ ፡ *ምግባራቲነ ፡ እስመ ፡ ጸሎ *46 v°.
ት ፡ ድልው ፡ ውእቱ ፡ ወመፍትው ፡ ለባሕርየ ፡ ነፍስነ ፡ ለባዊት ። ወለ
እመበ ፡ ዘይብሉ ፡ ጸሎትሰ ፡ ኢይትፈቀድ ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ የአ
ምር ፡ ኵሎን ፡ መፍቅዳቲነ ፤ ወእምድኅረ ፡ ውእቱ ፡ ፈጠረነ ፡ ምስለ ፡
እሉ ፡ መፍቅዳት ፡ ይደልዎ ፡ የሀበነ ፡ ዘይትፈቀድ ፡ ለነ ፡ እንበለ ፡ ንስአ
35 ሎ ። እብሎሙ ፡ እስመ ፡ ጸሎትሰ ፡ ኢተሠርዓ ፡ ከመ ፡ ናጠይቆ ፡ ለእግ
ዚአብሔር ፡ በእንተ ፡ መፍቅዳቲነ ፡ ዘውእቱ ፡ የአምር ፡ ጥዩቀ ፡ ጥቀ ፡

እምኔነ ፡ አላ ፡ ጸሎት ፡ ተሠርዓ ፡ ከመ ፡ ንኩን ፡ ድልዋነ ፡ ለተወክፎ ፡ በረ
ከተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወናእምር ፡ እምኀበ ፡ መኑ ፡ ንትዌከፍ ፡ ዘይትፈ
ቀድ ፡ ለሕይወትነ ። ወናእምር ፡ ከመ ፡ ኵሉ ፡ እምእግዚአብሔር ፡ አም
ላክነ ፡ ወናእኵቶ ፡ ወንሰብሖ ፡ ወንነበር ፡ ዘልፈ ፡ ቅሩባነ ፡ ሎቱ ፡ በሐ
ልዮ ፡ ወበአኰቴት ። እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጠረነ ፡ በእንተ ፡ ስብሐ 5
ቲሁ ፡ ወአኮ ፡ ዘይትፈቀድ ፡ ሎቱ ፡ ምንትኒ ፡ እምኔነ ፡ ወበእንተ ፡ ዝን
ቱ ፡ ግብር ፡ ይትሌለዩ ፡ ሰብእ ፡ እምእንስሳ ፡ እስመ ፡ እንስሳ ፡ ኢየአ
ምሩ ፡ እምኀበ ፡ መኑ ፡ ይትዌከፉ ፡ መፍቅዳቲሆሙ ፡ ወሰብእሰ ፡ የአምሩ ፡
*47 r°. እግዚ*አብሔርሃ ፡ ፈጣሬ ፡ ዘይሰምዕ ፡ ስእለቶሙ ፡ ወይሁብ ፡ ጸሎቶ ፡
ለዘጸለየ ። ወዓዲ ፡ ጸሎት[1] ፡ ያኀብር ፡ ወያስተዋሕድ ፡ መንፈሰነ ፡ ምስ 10
ለ ፡ ፈጣሪነ ፡ ወይሴብሖ ፡ ወያጤይቀነ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ እግዚአብሔር ፡
ፈጣሬ ፡ ኵሉ ፡ ወአኃዜ ፡ ኵሉ ፡ ወነቅዓ ፡ ኵሉ ፡ ብዕል ፡ ወኵሉ ፡ ጸጋ ፡
ወንሕነሰ ፡ ፍጡራን ፡ ንሕነ ፡ ወነዳያን ፡ ወምስኪናን ፡ ወዕሩቃን ፡ እም
ኵሉ ፡ ሠናያት ፡ ወድኩማን ፡ ዘአልብነ ፡ ረዳኢ ፡ እንበለ ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ ባሕቲቱ ። ወበእንተዝ ፡ ነፍሰ ፡ ሰብእ ፡ እንበለ ፡ ጸሎት ፡ ትወ 15
ድቅ ፡ እምነ ፡ ጸጋሃ ፡ ልዑል ፡ ወትትኄለቍ ፡ ውስተ ፡ ጸታ ፡ እንስሳ ፡
ዘአልበሙ ፡ ልብ ፡ ወትትመሰሎሙ ፡ ወኢትከውን ፡ ድሉተ ፡ ለበረከተ ፡
ፈጣሪሃ ። እስመ ፡ ከሀደቶ ፡ ወኢያእመረቶ ፡ ወዓበየት ፡ ቀሪበ ፡ ኀቤሁ ፡
ወርኅቀት ፡ እምነቅዓ ፡ ኵሉ ፡ በረከት ፡ ወአብደረታ ፡ ለመርገም ፡ ወጸ
ልአቶ ፡ ለወሀቤ ፡ ሕይወት ፡ ከመ ፡ ትደቅ ፡ ተገዲፋ ፡ ውስተ ፡ ጽል 20
መት ፡ ኀበ ፡ አልቦ ፡ ፀሐየ ፡ ጽድቅ ፡ ወኢፈቀደት ፡ ትንበር ፡ በፈጣሪሃ ፡
በከመ ፡ አጽቅ ፡ ውስተ ፡ ጕንድ ፡ ወበከመ ፡ ለአዕጹቅ ፡ ዘተመትሩ ፡ እም
*47 v°. ጕንዶሙ ፡ *አልበሙ ፡ ሕይወት ፡ ከማሁ ፡ መንፈስነ ፡ ኢይክል ፡ ሐይወ ፡
እንበለ ፡ ይቅርብ[2] ፡ ኀበ ፡ ፈጣሪሁ ፡ ወይንበር ፡ በቱ ፡ በጸሎት ፡ ወበአኰ
ቴት ፡ ወበተጋንዮ ፡ ዘዘልፍ ። 25

ክፍል ፡ ፲፫ ። ወሶበ ፡ ሰብእ ፡ ቀርበ[2] ፡ ከመዝ ፡ ኀበ ፡ ፈጣሪሁ ፡
ወነበረ ፡ ስቁለ ፡ ኀቤሁ ፡ በጸሎት ፡ ወበአኰቴት ፡ ኢይደሉ ፡ ይርኃቅ ፡
እምቢጹ ፡ እስመ ፡ ትእዛዘ ፡ እግዚአብሔር ፡ ውእቱ ፡ ከመ ፡ ይንበር ፡
ምስለ ፡ ካልአን ፡ ሰብእ ፡ ወይኅበር ፡ ምስሌሆሙ ። ወእግዚአብሔር ፡
ኢፈጠሮ ፡ ለሰብእ ፡ ይንበር ፡ ባሕቲቱ ፡ አላ ፡ ፈጠሮ ፡ በመፍቅደ ፡ ነቢር ፡ 30
ምስለ ፡ ሰብእ ። እስመ ፡ ሰብእ ፡ ለባሕቲቱ ፡ ኢይክል ፡ ሐይወ ፡ ወይትፈ
ቀድ ፡ ለአሐዱ ፡ ረድኤተ ፡ ካልኡ ። ወይደልዎሙ ፡ ለኵሎሙ ፡ ሰብእ ፡
ከመ ፡ ይትራድኡ ፡ በበይናቲሆሙ ። ወእለሰ ፡ ይትገኃሡ ፡ እማኅበረ ፡
ሰብእ ፡ ይነሥቱ ፡ ሥርዓተ ፡ ፈጣሪሆሙ ። ወእንተ ፡ ኢትወድሶሙ ፡

[1] Vox add. in margine. — [2] Sic ms.

ለእለ ፡ ይትገኃሡ ፡ እማእከለ ፡ ሰብእ ፡ ከመ ፡ ይንበሩ ፡ ባሕታውያን ፡
ውስተ ፡ ግበበ ፡ ገዳም ። እስመ ፡ እሙንቱ ፡ ኢያእመሩ ፡ ፈቃደ ፡ ፈጣ
ሪ ፡ ዘአዘዘሙ ፡ ለኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ለለ፩፩ይትራድኡ ፡ በበይናቲሆ*ሙ ፡ *48 r°.
ወብእሲሰ ፡ ባሕታዊ ፡ ብጡል ፡ ውእቱ ፡ ለማኅበረ ፡ ሰብእ ፡ ከመ ፡ ም
5 ውት ፡ ትካት ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ኢይትዌከፍ ፡ ተቀንዮተ ፡ ብእሲ ፡ ዘ
ዓለወ ፡ ሐዊረ ፡ በፍና ፡ እንተ ፡ ባቲ ፡ መርሖ ፡ ወዓበየ ፡ ይትቀነይ ፡
በቅኔ ፡ እሙር ፡ ዘተሠርዓ ፡ ሎቱ ። ወዓዲ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጠሮሙ ፡
ለኵሎሙ ፡ ሰብእ ፡ዕሩያነ ፡ በአምሳለ ፡ አኃው ፡ ውሉድ ፡ ዘአሐዱ ፡
አብ ፡ ወውእቱኒ ፡ ፈጣሪነ ፡ አበ ፡ ኵሎሙ ፡ ውእቱ ። ወበእንተዝ ፡ ይደ
10 ልወነ ፡ ንትፋቀር ፡ በበይናቲነ ፡ ወንዕቀብ ፡ ዛተ ፡ ሕገ ፡ ዘለዓለም ፡
ዘእግዚአብሔር ፡ ጸሐፈ ፡ ውስተ ፡ ሰሌዳ ፡ ልብነ ፡ እንዘ ፡ ትብል ፡ አፍ
ቅሮሙ ፡ ለካልአኒከ ፡ ከመ ፡ ነፍስከ ፡ ወግበር ፡ ሎሙ ፡ ዘትፈቅድ ፡ ይግ
በሩ ፡ ለከ ፡ ወኢትግበር ፡ ሎሙ ፡ ዘኢትፈቅድ ፡ ይግበሩ ፡ ለከ ፡ ወበዓ
ቂቦተ ፡ ዛቲ ፡ ሕግ ፡ ቀዳሚት ፡ ይትረከብ ፡ ኵሉ ፡ ፍጻሜ ፡ ምግባራቲነ ፡
15 ወኵሉ ፡ ጽድቅ ። ወኢይምሰልከ ፡ ሠናየ ፡ ትምህርቶሙ ፡ ለሕፁፃነ ፡
አእምሮ ፡ እለ ፡ ይብሉ ፡ ዝንቱ ፡ ብሂሎት ፡ ቢጽ ፡ ኢይኤምር ፡ እንበለ ፡
ኀበ ፡ አዝማዲነ ፡ ባሕቲቶሙ ፡ አው ፡ ኀበ ፡ አግዋሪነ ፡ አው ፡ ኀበ ፡ ፍ
ቁራ*ኒነ ፡ አው ፡ ኀበ ፡ ኅቡራኒነ ፡ በሃይማኖት ፡ ወአንተ ፡ ኢትበል ፡ 48 v°.
ከማሆሙ ፡ እስመ ፡ ኵሎሙ ፡ ሰብእ ፡ አብያጺነ ፡ እሙንቱ ፡ እመኒ ፡ ሠ
20 ናያን ፡ ወእመኒ ፡ እኩያን ፡ እመኒ ፡ ክርስቲያን ፡ ወእመኒ ፡ እስላም ፡
ወእመኒ ፡ አይሁድ ፡ ወእመኒ ፡ አረማውያን ፡ ወኵሎሙ ፡ ዕሩያን ፡ ምስ
ሌነ ፡ ወኵሎሙ ፡ አኃዊነ ፡ እስመ ፡ ኵልነ ፡ ውሉድ ፡ ዘአሐዱ ፡ አብ ፡
ወኵልነ ፡ ፍጥረት ፡ ዘአሐዱ ፡ ፈጣሪ ። ወበእንተዝ ፡ ይደልወነ ፡ ንትፋ
ቀር ፡ ኵልነ ፡ በበይናቲነ ፡ ወንግበር ፡ ሠናየ ፡ ለኵሉ ፡ በአምጣነ ፡ ክሂ
25 ሎትነ ፡ ወኢንግበር ፡ እኩየ ፡ ወኢለመኑሂ ። ወዓዲ ፡ ይደልወነ ፡ ንት
ዓገሥ ፡ ላዕለ ፡ ኢያእምሮቶሙ ፡ ወአበሳሆሙ ፡ ለሰብእ ፡ ወንኅድግ ፡
ሎሙ ፡ ስሕተቶሙ ፡ በዘአተከዙነ ፡ እስመ ፡ ንሕነኒ ፡ አባስያን ፡ ንሕነ ፡
ወንፈቅድ ፡ ይትኃደግ ፡ ለነ ፡ አበሳነ ። ወለእመበ ፡ ዘይብሉኒ ፡ ምንት ፡
ይደልወነ ፡ ንግበር ፡ ምስለ ፡ እለ ፡ የኃሥሡ ፡ ለነ ፡ እኩየ ፡ እብሎሙ ፡
30 ይደልወነ ፡ ናርኅቅ ፡ እከዮሙ ፡ እምኔነ ፡ በኵሉ ፡ ክሂሎትነ ፡ እንበለ ፡
ንፍድዮሙ ፡ እኪተ ፡ ህየንተ ፡ እከዮሙ ፡ እስመ ፡ ተበቅሎ ፡ በቀል ፡
ዘእግዚአብሔር ፡ ፈታሒ ፡ *ኵሉ ፡ ባሕቲቱ ፡ ወእመሰ ፡ ኢንክል ፡ *49 r°.
ናግሕሥ ፡ እምኔነ ፡ እከዮሙ ፡ ዘሐለዩ ፡ በላዕሌነ ፡ እንበለ ፡ ናመንድ
በሙ ፡ ውእተ ፡ ዓሚረ ፡ ባሕቲቱ ፡ ይደልወነ ፡ ናድኅን ፡ ሕይወተነ ፡
35 ወንብረተነ ፡ በኵሉ ፡ ፍና ፡ ዘይትከሐለነ ፡ ወይደልወነ ፡ ናርኅቅ ፡ እም
ኔነ ፡ ተኃይሎቶሙ ፡ በኃይልነ ፡ ወጽልሑቶሙ ፡ በጽልሑትነ ፡ ወምክ

ሮሙ ፡ በምክርነ ፡ ወኲናቶሙ ፡ በኲናትነ ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡
ወሀበነ ፡ ልቡና ፡ ወኃይለ ፡ ለዓቂበ ፡ ሕይወትነ ፡ ወንብረትነ ፡ ለድኂን ፡
እመሥገርቶሙ ፡ ወእምትዕግልቶሙ ፡ ለሰብእ ፡ እኩያን ። ወዝንቱኒ ፡
ለእመ ፡ ኢይትከሐለነ ፡ ይደልወነ ፡ ንትዓገሥ ፡ ወንግድፍ ፡ ላዕለ ፡ እግ
ዚአብሔር ፡ ሕሊናነ ፡ ወንኅድግ ፡ ሎቱ ፡ ፍትሐነ ፡ ወበቀለነ ፡ ወንስ 5
አል ፡ ኀቤሁ ፡ ከመ ፡ ያድኅነነ ፡ ወይባልሐነ ፡ እምትዕግልተ ፡ እኩለ ፡ እ
መሕያው ። ወእንበለ ፡ ዝንቱ ፡ ግብር ፡ ዕፁብ ፡ ኢይደልወነ ፡ ናሕስም ፡
ላዕለ ፡ መኑሂ ፡ ለግሙራ ፡ በምንትኒ ፡ ግብር ፡ ኢበተናግሮ ፡ ወኢበገ
ቢር ፡ ዳዕሙ ፡ ይደልወነ ፡ ንርኃቅ ፡ በተጠናቅቆ ፡ እምኵሉ ፡ ሐሰት ፡ ወ
ሐሜት ፡ ወጽርፈት ፡ ወሠሪቅ ፡ ወሐዊረ ፡ ብእሲተ ፡ ብእሲ ፡ ወዝብ 10
*49 v°. ጠት ፡ *ወቀቲል ፡ ወእምኵሉ ፡ ግብር ፡ እኩይ ፡ ዘያቴክዝ ፡ ወያኃ
ጕል ፡ ቢጸነ ፡ ወንዋዮሙ ፡ እስመ ፡ ዝንቱ ፡ ኵሉ ፡ ይትቃረን ፡ ሥርዓተ ፡
ፈጣሪ ፡ ወይነሥት ፡ ኵሎን ፡ ሕገጋተ ፡ ፍጥረት ፡ ወያጠፍእ ፡ ፍቅረ ፡
ወተሰናዕዎ ፡ ዘይትፈቀድ ፡ ለንብረተ ፡ ኵሎሙ ፡ ሰብእ ፡ ኀቡረ ።

ክፍል ፡ ፲፬ ። በከመ ፡ ስነነ ፡ አንጼዋ ፡ ያማስና ፡ ቀጠንተ ፡ ዘብ 15
ዙኅ ፡ ሜጠን ፡ ወይእቲሰ ፡ ኢትሴሰይ ፡ እምኔሆን ፡ ወኢምንተኒ ፡ ከማ
ሁ ፡ ልሳን ፡ እንተ ፡ ትትናገር ፡ ሐሜተ ፡ ዘያጠፍእ ፡ ሠናየ ፡ ስመ ፡ ወ
ኢትትረባሕ ፡ እምሐሜታ ፤ ወሠናይ ፡ ስምሰ ፡ ይኄይስ ፡ እምቀጠንት ፡
ወእምኵሉ ፡ ጥሪት ። ወበከመ ፡ በረድ ፡ ዘያማስን ፡ ሰዊተ ፡ ውእቱኒ ፡
ይትቀጠቀጥ ፡ እንዘ ፡ ይወድቅ ፤ ከማሁ ፡ ዕርፈት ፡ ዘይወጽእ ፡ እም 20
አፈ ፡ ብእሲ ፡ ቢጸሂ ፡ ያኅፍር ፡ ወጸራፊሂ ፡ ይትኃጐል ፡ ኀቡረ ። ወከመ ፡
እሳት ፡ ዘያውዒ ፡ ቤቶ ፡ ለዘአንደዶ ፤ ከማሁ ፡ መዓተ ፡ ብእሲ ፡ ዘያው
ኢ ፡ አማዑቶ ። ኦወልድየ ፡ ኢትኩን ፡ መዓትመ ፡ ለግሙራ ፡ ከመ ፡
ኢትነስሕ ፡ መሪረ ፡ ወፀሐይ ፡ ኢይዕርብ ፡ ላዕለ ፡ ቍጥዓከ ። ወኩን ፡
መስተመይጠ ፡ ላዕለ ፡ ስሕተትከ ፡ ወሰበ ፡ አበስከ ፡ ለቢጽከ ፡ ኢታጕ 25
*50 r°. ንዲ ፡ ተመይጠተ*ከ ፡ እላ ፡ ተንሥእ ፡ ሰቤሃ ፡ ወፍድዮ ፡ ሠናየ ፡ ሀየንተ ፡
እኪት ፡ ዘገበርከ ፡ ዲቤሁ ፡ ወተዓረቅ ፡ ምስሌሁ ፡ ከመ ፡ ይኩን ፡ ሰላ
ም ፡ ወይባርከ ፡ አምላክ ፡ ወኩን ፡ ብእሴ ፡ ሰላማዊ ፡ ምስለ ፡ ኵሉ ፡
ወኢይፃዕ ፡ እኩይ ፡ ነገር ፡ እምአፉከ ። ኩን ፡ ርኅሩኃ ፡ ወናዛዜ ፡ ምስለ ፡
ምንዱባን ፡ ወትኩዛን ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ይዔሥየከ ፡ ሠናየ ፡ ወተዘ 30
ከር ፡ ከመ ፡ ትግበር ፡ ምጽዋተ ፡ ወለእመ ፡ ብከ ፡ ኀብስት ፡ ተካፈሎ ፡
ምስለ ፡ አኃዊከ ፡ ርኁባን ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ያጸግበከ ፡ እምሠናያቲሁ ።
ወለእመ ፡ ብከ ፡ ኃይል ፡ አንግፎሙ ፡ ለአኃዊከ ፡ ስዱዳን ፡ ወእግዚአ
ብሔር ፡ ያነግፈከ ፡ ወኢያኃድግ ፡ በትረ ፡ ኃጥአን ፡ ዲበ ፡ መክፈልትከ ።
ወለእመ ፡ ብከ ፡ ጥበብ ፡ መሐሮሙ ፡ ለሕፁፃነ ፡ አእምሮ ፡ ወእግዚአብ 35
ሔር ፡ ያሌብወከ ፡ ምሥጢራቲሁ ፡ ወያርእየከ ፡ ኀቡአ ፡ ጥበበ ። ወሰበ ፡

ተክህለከ ፡ ፍቅድ ፡ ታሥምሮሙ ፡ ለኵሉ ፡ ሰብእ ፡ እስመ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ አምላክነ ፡ ፍቅር ፡ ውእቱ ፨ ወዘኒ ፡ ይነብር ፡ በተፋቅሮ ፡ ወበ
አሥምሮ[1] ፡ ለቢጹ ፡ ውእቱኒ ፡ ምስለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይነብር ፡ ወእግ
ዚአብሔ*ር ፡ ምስሌሁ ፨ ወተፋቅሮሰ ፡ ያሜኒ ፡ ኵሎ ፡ ንብረተ ፡ ሰብእ ፡ *50 v°.
5 ወያቀልል ፡ ኵሎ ፡ ምንዳቤነ ፡ ወይቄሥም ፡ ወያስተጣዕም ፡ ኵሎ ፡ ሕ
ይወተነ ፡ ወይሬስዮ ፡ ለዝንቱ ፡ ዓለም ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፨ ወይደ
ልወነ ፡ ዳዕሙ ፡ ኢንትፋቀር ፡ በአፍ ፡ ወበልሳን ፡ ባሕቲቱ ፡ አላ ፡ በገ
ቢር ፡ ወበጽድቅ ፨ ወኢንኩን ፡ በከመ ፡ እሉ ፡ ክርስቲያን ፡ ብሔርነ ፡
ዘይሜህሩ ፡ ፍቅረ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በአፉሆሙ ፡ ወአልቦ ፡ ፍቅር ፡
10 ውስተ ፡ ልቦሙ ፡ ወይትዋገዙ ፡ ወይፃረፉ ፡ ወይትቃተሉ ፡ በበይናቲ
ሆሙ ፡ በእንተ ፡ ሃይማኖቶሙ ፡ እስመ ፡ ዝንቱ ፡ ፍቅር ፡ ኢኮነ ፡ እምእግ
ዚአብሔር ፡ ወኢይበቍዕ ፡ ወኢምንተኒ ፨ ወዓዲ ፡ ኢንትፋቀር ፡ በከ
መ ፡ እሉ ፡ መድልዋን ፡ ዘአፉሆሙ ፡ ይነግር ፡ ጽድቀ ፡ ወፍቅረ ፡ ወታ
ሕተ ፡ ልሳኖሙ ፡ ሀሎ ፡ ኅምዘ ፡ አርዌ ፡ ምድር ፨ ወልቦሙ ፡ ይሔሊ ፡
15 ኵሎ ፡ ዓሚረ ፡ ጽልዓ ፡ ወባዕሰ ፡ ወከመገ ፡ ኢንትፋቀር ፡ በከመ ፡ እለ[2] ፡
ያፈቅሩ ፡ አዝማዲሆሙ ፡ በሃይማኖት ፡ ወይጸልዑ ፡ ባዕዳኒሆሙ ፡ ወእ
ለ ፡ ኢየኀብሩ ፡ ምስሌሆሙ ፡ በሃይማኖ*ት ፡ እስመ ፡ ፍቅሮሙ ፡ ኢኮነ ፡ *51 r°.
ፍጹመ ፡ ወይደሉ ፡ ናእምር ፡ ወንለቡ ፡ ከመ ፡ ኵሎሙ ፡ ሰብእ ፡ ዕሩ
ያን ፡ እሙንቱ ፡ በተፈጥሮቶሙ ፡ ወኵሎሙ ፡ ውሉደ ፡ እግዚአብሔር ፡
20 ወንሕነሰ ፡ ንጌጊ ፡ ሶበ ፡ ንጸልኦሙ ፡ ለሰብእ ፡ በእንተ ፡ ሃይማኖቶሙ ፡
ዘኮነ ፡ ብውሐ ፡ ለኵሉ ፡ ለለ፩፩ይእመኑ ፡ በከመ ፡ ይመስሎሙ ፡ ጽድቀ ፨
ወሃይማኖትሰ ፡ ኢይጸንዕ ፡ ወኢይረትዕ ፡ ውስተ ፡ ልበ ፡ ሰብእ ፡ በኃ
ይል ፡ ወኢበግዘት ፡ አላ ፡ በአእምሮ ፡ ወበትምህርት ፨ ወበከመ ፡ ኢይደ
ልወነ ፡ ንጽልዖሙ ፡ ለሰብእ ፡ በእንተ ፡ አእምሮቶሙ ፤ ከማሁ ፡ ኢይ
25 ደልወነ ፡ ንጽልዖሙ ፡ በእንተ ፡ ሃይማኖቶሙ ፨

ክፍል ፡ ፲፰ ፨ በኵሉ ፡ ግብር ፡ ዘትገብር ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ፡ አም
ክር ፡ ልበከ ፡ በቅድመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወግበር ፡ ለካልእኒከ ፡ ዘትፈቅ
ድ ፡ ይግበሩ ፡ ለከ ፡ ወኢትግበር ፡ ለካልእኒከ ፡ ዘኢትፈቅድ ፡ ይግበሩ ፡
ለከ ፡ እስመ ፡ ዝንቱ ፡ ፍቅር ፡ ወዝንቱ ፡ ተፋቅሮ ፡ ቀዳሚ ፡ ትእዛዝ ፡
30 ውእቱ ፡ ዘአዘዘነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወጸሐፈ ፡ ውስተ ፡ ሰሌዳ ፡ ልቦሙ ፡
ለኵሎሙ ፡ ሰብእ ፨ ወአንተሰ ፡ ኦእኁየ ፡ ለእመ ፡ ፈቀ*ድከ ፡ ትርአይ ፡ *51 v°.
መዋዕለ ፡ ሠናያተ ፡ ተሰነዓው ፡ ምስለ ፡ ኵሉ ፡ ሰብእ ፡ በፍቅር ፡ ወበሰ
ላም ፡ ወለረኪበ ፡ ዝንቱ ፡ ምግባር ፡ ይበቍዕ ፡ ዘተብህለ ፡ በጥበበ ፡ ቀደ
ምት ፡ እመ ፡ ሀሎከ ፡ በኀቤከ ፡ ኩን ፡ በከመ ፡ ግዕዘ ፡ ብሔርከ ፤ ወለእመ ፡

[1] Vox addita supra lineam. — [2] Ms. እሉ.

ሖርከ ፡ ብሔረ ፡ ባዕድ ፡ ኵን ፡ ከማሆሙ ፡ እስመ ፡ ዓቢይ ፡ ጥበብ ፡ ው
እቱ ፡ ለዓቂበ ፡ ሰላም ፡ ምስለ ፡ ኵሉ ፡ ወለአግሕሦ ፡ እማእከሌከ ፡
ወእማእከሌሆሙ ፡ ባዕሰ ፡ ወዕርፈተ ፡ ዘአልቦ ፡ ፍጻሜ ። ኢታርኵስ ፡
ወኢምንተኒ ፡ እንበለ ፡ ዘይትቃረን ፡ ሕገጋተ ፡ ዘሠርዓ ፡ እግዚአብሔር ፡
ለኵላ ፡ ፍጥረት ፡ ወኵሉ ፡ ግብርሰ ፡ ዘኢይነስት ፡ ሕገ ፡ ፍጥረት ፡ ን 5
ጹሕ ፡ ውእቱ ፡ ወአልቦ ፡ ርኵስ ፡ ውስተ ፡ ጠባይዑ ። ወባሕቱ ፡ እንዘ ፡
ኵሉ ፡ ንጹሕ ፡ በስነ ፡ ፍጥረት ፡ ኢኮነ ፡ ከመገዝ ፡ በኀበ ፡ ሰብእ ፡ ወበ ፡
ግዕዝ ፡ ዘይሤኒ ፡ በልማዶሙ ፡ ለሰብእ ፡ ዘአሐቲ ፡ ሀገር ፡ ወበኀበ ፡ ካል
እንሰ ፡ ኢይሤኒ ። ወለእመ ፡ ኢዓቀብከ ፡ ግዕዘ ፡ ብሔር ፡ እንተ ፡
ቦቱ ፡ ትነብር ፡ ትነስት ፡ ፍቅረ ፡ ወታመጽእ ፡ ባዕሰ ፡ ወጽርፈተ ፡ ወአ 10
ንተ ፡ ኢትግበር ፡ ምንተኒ ፡ ዘኢይሤኒ ፡ በውእቱ ፡ ግዕዝ ። ወኢትበ
ል ፡ አልቦ ፡ አበሳ ፡ በዝ ፡ ግብር ፡ ዳዕሙ ፡ ወድስ ፡ ግዕዘ ፡ ሀገር ፡ *እ
ንተ ፡ ባቲ ፡ ትነብር ፡ ወኀበር ፡ ምስለ ፡ ሰብአ ፡ ይእቲ ፡ ሀገር ፡ ወጸሊ ፡
ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ይፍቅድ ፡ ያሠኒ ፡ ለኵሎሙ ፡ በከመ ፡ ጠ
ባይዖሙ ፡ ወግዕዘሙ ፡ ወልማዶሙ ። ወባሕቱ ፡ ኢትኀድግ ፡ በእንተዝ ፡ 15
ጥበበ ፡ ዘአለበወከ ፡ እግዚአብሔር ። አላ ፡ ዕቀብ ፡ ዘአርአየከ ፡ ብርሃነ ፡
ልቡናከ ፡ ወአስተሰነዓው ፡ ምስለ ፡ ግዕዘ ፡ ሰብእ ፡ እንዘ ፡ ትነብር ፡ ምስ
ሌሆሙ ፡ ወአንተሰ ፡ አንጽሕ ፡ ልበከ ፡ ወሕሊናከ ፡ ወፈጽም ፡ እምዕ
ለት ፡ ዕለተ ፡ ምግባረከ ፡ ከመ ፡ ትርከብ ፡ ሞገሰ ፡ በኀበ ፡ ፈጣሪከ ፡ ዘይ
ፈቅድ ፡ ትኩን ፡ ፍጹመ ። 20

ክፍል ፡ ፲፮ ። አመ ፡ ንዕስከ ፡ ወውርዙትከ ፡ አክብር ፡ ወአፍ
ቅር ፡ ወላድያኒከ ፡ እስመ ፡ ይመጽእ ፡ ጊዜ ፡ አመ ፡ ትፈቅድ ፡ ክብረ[1] ፡
ወፍቅረ ፡ እምነ ፡ ውሉድከ ፮ ፍሬሀ ፡ እግዚአብሔርሃ ፡ ዘይኤዝዘከ ፡ አክ
ብሮ ፡ አቡከ ፡ ወእምከ ። ዕቀብ ፡ ዘንተ ፡ ትእዛዘ ፡ በዓቢይ ፡ ጥንቃቄ ፡
ወአፍቅሮሙ ፡ ለወላድያኒከ ፡ በፍጹም ፡ ልብከ ፡ ወኢታተክዘሙ ፡ ለግ 25
ሙራ ፡ በምንትኒ ፡ ምክንያት ፡ ከመ ፡ ኢይርግሙከ ፡ ወኢይስምዖሙ ፡
*52 v°. እግዚአብሔር ፡ ወኢይግድፍከ ። ርድኦሙ ፡ ወአሥምሮሙ ፡ *በኵሉ ፡
ግብር ፡ ሠናይ ፡ ወአመ ፡ ይበጽሕ ፡ ጊዜከ ፡ በዘትፈቅድ ፡ ረድኤተ ፡
ውሉድከ ፡ ወንዑሳኒከ ፡ እለ ፡ የዓቅቡከ ፡ ወይሴስዩከ ፡ አመ ፡ ርስዕከ ፡
ውእተ ፡ ዓሚረ ፡ ይፈድየከ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሠናየ ። እመሰ ፡ ኮንከ ፡ 30
ጽኑዓ ፡ ወድሩከ ፡ ምስለ ፡ ወላድያኒከ ፡ ወምስለ ፡ አዕሩጊከ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ይኤዝዝ ፡ እኩየ ፡ በላዕሌከ ፡ አመ ፡ ርስዕከ ፡ ወውሉድከ ፡ ወን
ዑሳኒከ ፡ ይትቤቀሉከ ፡ እኩየ ፡ አምጣነ ፡ አበስከ ፡ ለዓበይትከ ። ወአ
ሜሃ ፡ ትበኪ ፡ መሪረ ፡ ወትኔስሕ ፡ እንበለ ፡ ባቍዕ ። ወሀሎ ፡ ፩ብእሲ ፡

[1] Vox sec. man. add. supra lineam.

አረጋዊ ፡ ወያራ ፡ አዕይንቲሁ ። ወበ፩እመዋዕል ፡ ተበአሰ ፡ ምስለ ፡ ወ
ልዱ ፡ ወውእቱ ፡ ወልድ ፡ እኩይ ፡ ብእሲ ፡ ውእቱ ። ወእንዘ ፡ ይትበ
አሱ ፡ ገዙ ፡ ወልድ ፡ እንዘ ፡ በመዓቱ ፡ እግረ ፡ አቡሁ ፡ ወወጠነ ፡ ይ
ስሐብ ፡ በላዕለ ፡ አዕባን ፡ ወአሥዋክ ፡ እንዘ ፡ አቡሁ ፡ ይበኪ ፡ ወይኬ
5 ልሕ ፡ በድኩም ፡ ቃል ። ወሰበ ፡ በጽሐ ፡ ኀበ ፡ ፩መከን ፡ እሙር ፡ ከል
ሐ ፡ ውእቱ ፡ ብእሲ ፡ አረጋዊ ፡ ወይቤሎ ፡ ለወልዱ ፡ ኅድገኒ ፡ ንስቲተ ፡
ወስምዓኒ ፡ ወኀደጎ ፡ ወይቤሎ ፡ ተናገር ። ወገዙ ፡ አረጋዊ ፡ ይቤ ፡
እንዘ ፡ ያስቆቁ ፡ መሪረ ። *እንሰ ፡ ከንኩ ፡ እኩየ ፡ እመ ፡ ንዕስየ ፡ ወተ *53 r°.
በአስኩ ፡ ምስለ ፡ አቡየ ፡ በከመ ፡ አንተ ፡ ገበርከ[1] ፡ ምስሌየ ፡ በዛቲ ፡
10 ዕለት ፡ ወበቊጥዓየ ፡ ዘበጥክዎ ፡ ለአቡየ ፡ ወሰሐብክዎ ፡ እስከ ፡ ዝየ ፡
ወእግዚአብሔር ፡ ተበቀለኒ ፡ ዮም ፡ ወፈደየኒ ፡ እኪተ ፡ በከመ ፡ ደለ
ወኒ ። ወአንተሰ ፡ ኅድገኒ ፡ ይእዜ ፡ ወኢታፈድፍድ ፡ ዘነኔከ ፡ እምዘ
ነኔየ ፡ እስመ ፡ ኢይትኃደግ ፡ እንበለ ፡ ይብጻሕከ ። ወገንቱ ፡ ታሪከ ፡ ይኤ
ምረነ ፡ ከመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይፈዲ ፡ ለኵሉ ፡ በከመ ፡ ምግባሩ ፡ ወይ
15 ትቤቀል ፡ ለውሉድ ፡ እከየ ፡ ዘገብሩ ፡ ላዕለ ፡ ወላድያኒሆሙ ፡ ወላዕለ ፡
እለ ፡ የዓብዩ ፡ እምኔሆሙ ። ወአንተ ፡ ወልድየ ፡ ኩን ፡ ከሐሴ ፡ ወተዓ
ገሥ ፡ ላዕለ ፡ ድካሞሙ ፡ ወጠባይዖሙ ፡ ስሑከ ፡ ወኢታተክዘሙ ፡ በም
ንትኒ ፡ ግብር ፡ ወአሥምሮሙ ፡ በኵሉ ፡ ክሂሎትከ ፡ ከመ ፡ ይባርኩከ ፡
በጥሥሐ ፡ ልቦሙ ። ወእግዚአብሔር ፡ ይወስከ ፡ በረከቶ ፡ ላዕለ ፡ በረከ
20 ቶሙ ፡ ወያድኅንከ ፡ እምዕለት ፡ እኪት ፡ ወይዕቀብከ ፡ ወያብዕከ ፡ ዲ
በ ፡ ምድር ፡ ወይርዳእከ ፡ ውስተ ፡ ዓራተ ፡ ሕማምከ ፡ ወርስዕከ ። *ወ *53 v°.
ስማዕ ፡ ምክሮሙ ፡ ለዓበይትከ ፡ ወኢትመንን ፡ ጥበቦሙ ፡ ወኢትትሐ
የዮሙ ፡ ውስተ ፡ ገጾሙ ፡ ከመ ፡ ኢይኅዝኑ ፡ ብከ ። ዳዕሙ ፡ አክብ
ሮሙ ፡ ዘልፈ ፡ በቃልከ ፡ ትሑት ፡ ወበምግባርከ ፡ ሥሙር ፡ ወባሕቱ ፡
25 አንብር ፡ ውስተ ፡ ልብከ ፡ ከመ ፡ ትሕትት ፡ ወታምክር ፡ ኵሎ ፡ ወትጽ
ናዕ ፡ በዘይሜኒ ።

ክፍል ፡ ፲፯ ። ኢትድክም ፡ በተምህሮ ፡ ትምህርት ፡ ወኢትኅ
ድጋ ፡ በኵሉ ፡ መዋዕለ ፡ ሕይወትከ ፡ ወኢትበል ፡ ለግሙራ ፡ ተምህርኩ ፡
ብዙኃ ፡ ወትምህርትየ ፡ የአክለኒ ፤ እስመ ፡ ወለእመሂ ፡ ተምህርከ ፡ ዙ
30 ሎን ፡ ትምህርታተ ፡ ሰብእ ፡ ዓዲ ፡ ይፈድፍድ ፡ ዘኢተአምር ፡ ዕቀብ ፡
ዙሎን ፡ ትምህርታተ ፡ ከመ ፡ ትርከብ ፡ ብዙኃ ፡ ምግባራተ ፡ ወኢትን
በር ፡ በአሐቲ ፡ ትምህርት ፡ እስመ ፡ ሀካይ ፡ ውእቱ ። ርኢኬ ፡ ኅበ ፡
ንህብ ፡ ሰበ ፡ ይቀሥም ፡ ጽጌያተ ፡ ገዳም ፡ ወኢይነብር ፡ ውስተ ፡ ፩ጽጌ ፡
ወኢውስተ ፡ ፩ገራህት ፡ አላ ፡ ይፈልስ ፡ ወያስተጋብዕ ፡ እምዙሉ ፡ ጽጌ

[1] Vox addita supra lineam.

ያት ፡ ወያወጽእ ፡ ፪ጠባይዓተ ፡ ዘውእቶሙ ፡ መዓር ፡ ወሰምዕ ፡ ወ፩ይ
'54 r°. ከውን ፡ ትፍሥሕተ ፡ መዓልት ፡ *በስቴሁ ፡ ወካልኡ ፡ ይከውን ፡ ማኅ
ቶተ ፡ ሌሊት ፡ በብርሃኑ ። ወአንተኒ ፡ ከማሁ ፡ ለእመ ፡ አስተጋባእከ ፡
ጥበበ ፡ እምኵሎን ፡ ትምህርታት ፡ ታወጽእ ፡ ፪ጠባይዓተ ፡ ዘውእቶሙ ፡
መዓር ፡ ሠናይ ፡ ምግባርከ ፡ ዘይጥዕም ፡ ወያስተፌሥሕ ፡ ልበከ ፡ ወሰ 5
ምዓ ፡ ትምህርትከ ፡ ዘያበርህ ፡ ልቡናከ ፡ ከመ ፡ ትኩን ፡ ማኅቶተ ፡ ለጽ
ሉማነ ፡ ምድር ፡ ወለሕፁፃነ ፡ አእምሮ ፡ ወታሰስል ፡ ጽልመተ ፡ እም
ልበሙ ፡ ለእለ ፡ ይነውሙ ፡ በሌሊት ፡ ዘኢያእምሮቶሙ ፡ ወይስሕቱ ፡
ውስተ ፡ ጽልመተ ፡ ዕበዶሙ ።

ክፍል ፡ ፲፯ ። አፍቅር ፡ ገቢረ ፡ ግብረ ፡ እድ ፡ አምጣነ ፡ ይሰነ 10
ዓው ፡ ምስለ ፡ ንብረትከ ፡ ወተጠበብ ፡ በቱ ፡ ከመ ፡ ትትረባሕ ፡ ወኢት
ኅፈር ፡ ገቢረ ፡ ግብረ ፡ እድ ፡ እስመ ፡ ትእዛዘ ፡ እግዚአብሔር ፡ ውእ
ቱ ፡ ወእንበለ ፡ ግብረ ፡ እድ ፡ ይትኃጐል ፡ ኵሉ ፡ ፍጥረተ ፡ ሰብእ ፡ ወ
ይትነሠት ፡ ኵሉ ፡ ንብረቱ ፡ ወኢትበል ፡ ገቢረ ፡ ግብረ ፡ እድሰ ፡ ይደ
ልዎሙ ፡ ለነዳያን ፡ ወለመስተገብራን ፡ ወለነህባያን ፡ ወለሐናጽያን ፡ ወለ 15
ውሉደ ፡ ገባር ፡ ወአኮ ፡ ለውሉደ ፡ አበይት ፡ ወከበርት ፡ እስመ፡ዘ ፡
'54 v°. ሐሊና ፡ እምትዕቢተ ፡ ልብ ፡ ውእቱ ። አኮኑ ፡ *መፍቅዳተ ፡ ሕይወ
ትነ ፡ ይትኃሠሡ ፡ ዕሩየ ፡ ለኵሉ ፡ ለለ፩፩ ወበከመ ፡ ኢይትረከቡ ፡ መፍ
ቅዳተ ፡ ሕይወትነ ፡ እንበለ ፡ በገቢረ ፡ ግብረ ፡ እድ ፡ ከማሁ ፡ ለኵሉ ፡
ለለ፩፩ ተሠርዓ ፡ ይፃሙ ፡ ለረኪበ ፡ መፍቅዳቲሆሙ ፡ ወኢትበል ፡ ብየ ፡ 20
ጥሪት ፡ በዘእበልዕ ፡ ወእሰቲ ፡ እንበለ ፡ እፃሙ ፡ እስመ ፡ እምእኩይ ፡
ሐኬት ፡ ውእቱ ፡ ወይነሥት ፡ ሥርዓተ ፡ ፈጣሪ ፡ ዘይቤ ፡ ፍሬ ፡ ፃማከ ፡
ተሴሰይ ። ወዘሰ ፡ ይሴሰይ ፡ ፃማ ፡ ባዕድ ፡ እንዘ ፡ በቱ ፡ ተክህሎ ፡ ለገ
ቢር ፡ ሠራቂ ፡ ውእቱ ፡ ወሐያዲ ፤ ወአንተሰ ፡ ልምድ ፡ እምንዕስከ ፡
በገቢረ ፡ ግብረ ፡ እድ ፡ ወለሐኬትሰ ፡ አግህሣ ፡ እምኔከ ፡ በዓቢይ ፡ ጥን 25
ቃቄ ፡ እስመ ፡ ሀካይ ፡ ብእሲ ፡ ኢኮነ ፡ ድልወ ፡ ለበረከተ ፡ እግዚአ
ብሔር ። ወግበር ፡ ግብረከ ፡ ከመ ፡ ትርከብ ፡ በጊዜ ፡ ባቍዕ ፡ መፍቅዳ
ቲከ ፡ ወመፍቅዳቲሆሙ ፡ ለእሊዓከ ፡ ወለምስኪናኒከ ። ወኢይደቅ ፡
ልብከ ፡ ሶበ ፡ ማሰነ ፡ ወተኃጕለ ፡ ፍሬ ፡ ፃማከ ፡ ዳዕሙ ፡ ጽናዕ ፡ በግ
ብርከ ፡ ወጸሊ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ይባርክ ፡ ወያብዝኅ ፡ 30
ፍሬሁ ። ወኢትፃሙ ፡ ከመ ፡ እንስሳ ፡ ዘአልበ ፡ ልብ ፤ አላ ፡ አስተ
'55 r°. ሣኒ ፡ ግብረከ ፡ በጥበብከ ፡ ከመ ፡ ታፈድፍድ ፡ በቍዔ*ተ ፡ ወረባሐ ፡
ወታሕጽጽ ፡ ድካመከ ። ወሶበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ባረከ ፡ ፃማከ ፡ ወአስ
ተጋባዕከ ፡ ፍሬሁ ፡ አእኵቶ ፡ በኵሉ ፡ ልብከ ፡ ወተፈሣሕ ፡ ምስለ ፡
ኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ዘቤትከ ፡ ብላዕ ፡ ወስተይ ፡ ወግበር ፡ በዓለ ፡ በትፍሥ 35
ሕት ፡ ወበሐሤት ፡ ወጽናዕ ፡ በተግባርከ ፡ ከመ ፡ ትወስክ ፡ ፍሬ ፡ ላዕለ ፡

ፍሬ ፡ ፃማከ ፡ ዘረከብከ ፡ ወረባሐ ፡ ላዕለ ፡ ረባሕ ፡ ዘአውጻእከ ፡ ወኢ
ትበል ፡ ለግሙራ ፡ የአክለኒ ፡ ወኢትበል ፡ ንስቲት ፡ የአክል ፡ ለንብረ
ትየ ፡ ወለምንት ፡ እፃሙ ፡ ሐኬት ፡ ውእቱ ፡ ዳዕሙ ፡ አጥሪ ፡ ብዙኀ ፡
አምጣነ ፡ ይትከሐለከ ፡ እንበለ ፡ ዓመፃ ፡ ወተፈሣሕ ፡ በኵሉ ፡ ጥሪትከ ፡
5 ዘአጥረይከ ፡ በሐፈ ፡ ገጽከ ፤ ወትከውን ፡ አምሳሊሁ ፡ ለፈጣሪነ ። ወበ
ከመ ፡ ፈጣሪ ፡ በኀይሉ ፡ ወበጥበቡ ፡ አውጽአ ፡ እምኀበ ፡ አልቦ ፡ ኵሎ ፡
ዘንሬኢ ፡ ሠናያተ ፡ ለሕይወተዝ ፡ ዓለም ፡ ከማሁ ፡ አንተኒ ፡ በፃማከ ፡
ወበጥበብከ ፡ ታወጽእ ፡ እምግብሩ ፡ ፍሬ ፡ ሠናየ ፡ ለሕይወትከ ፡ ወለ
ሕይወተ ፡ ቢጽከ ።
10 **ክፍል ፡ ፲፱ ።** ኢትኩን ፡ ቂቂየ ፡ በኵሉ ፡ ንብረትከ ፡ እስመ ፡ ቂ
ቂይ ፡ ብእሲ ፡ ይከውን ፡ ነዳየ ፡ *ምክዕቢተ ፡ ወውእቱ ፡ ይነዲ ፡ በእን *55 v°.
ተ ፡ ዘአልቦቱ ፡ ወዓዲ ፡ ይነዲ ፡ በእንተ ፡ ዘቦቱ ። እስመ ፡ ከነ ፡ ሎቱ ፡
ከመ ፡ ዘአልቦቱ ፡ ወኢይበልዕ ፡ ወኢይሰቲ ፡ ወኢይትፌሣሕ ፡ በዘቦቱ ፡
አላ ፡ የዓው ፡ መዝገበ ፡ ወይነብር ፡ በንዴት ፡ እንዘ ፡ ቦቱ ፡ ጥሪት ። ወዝ
15 ንቱሰ ፡ ዓቢይ ፡ ዕበድ ፡ ውእቱ ፡ ወእኩይ ፡ መቅሠፍት ፡ ዘአዘዘ ፡ እግ
ዚአብሔር ፡ ላዕለ ፡ ሰብእ ፡ ጽኑዓነ ፡ ልብ ፤ እስመ ፡ እሙንቱኒ ፡ ኢይት
ፌሥሑ ፡ በብዕሎሙ ፡ ወኢያስተፌሥሑ ፡ ቢጾሙ ፡ ወይሬስይዎ ፡ ለብ
ዕሎሙ ፡ ብጡለ ፡ በኑኀ ፡ ዕድሜሆሙ ። ወበእንተዝ ፡ እግዚአብሔር ፡
አስጠመ ፡ ጥበበሙ ፡ ወረሰዮሙ ፡ አግብርተ ፡ ከመ ፡ ይፃምዉ ፡ ወያጥርዩ ፡
20 እንበለ ፡ ያእምሩ ፡ ለመኑ ፡ ይፃምዉ ፡ ወያጠርዩ ፡ ወይኩኑ ፡ መጋብያነ ፡
ለባዕዳኒሆሙ ፡ ወለጸላእቶሙ ፡ እንበለ ፡ ለሊሆሙ ፡ ይጥዓሙ ፡ ወኢምን
ተኒ ፡ እምፍሬ ፡ ፃማሆሙ ። ወአንተሰ ፡ ተገኀሥ ፡ እምዕበዶሙ ፡ ወኩን ፡
ጠቢበ ፡ ለርእስከ ፡ ወተፈሣሕ ፡ በጥሪትከ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ሀሎከ ፡ ወኢት
ዝግብ ፡ ጥሪተከ ፡ ለባዕዳኒከ ፡ ወለትውልድ ፡ እንተ ፡ ትመጽእ ፡ ድኅሬከ ፡
25 *እስመ ፡ መክፈልትከ ፡ ዘወሀበከ ፡ እግዚአብሔር ፡ በዲበ ፡ ምድር ፡ ዝን *56 r°.
ቱ ፡ ውእቱ ፡ ከመ ፡ ትብላዕ ፡ ወትስተይ ፡ ወትትፈሣሕ ፡ እስከ ፡ አመ ፡
ሀሎከ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ሕይወት ። ወአመ ፡ ትመውትሰ ፡ ኢትነሥእ ፡
ምስሌከ ፡ ወኢምንተኒ ፤ ወኵሉ ፡ ዘዘገብከ ፡ አሜሃ ፡ ይከውን ፡ ለከ ፡
ብጡለ ። ወበእንተዝ ፡ ለእመ ፡ ኮንከ ፡ ጠቢበ ፡ ኢትትኀረም ፡ እምበረ
30 ከት ፡ ዘወሀበከ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈጣሪከ ፡ ብላዕ ፡ ወስተይ ፡ ወትፈሣሕ ።
ዳዕሙ ፡ ኢትፃዕ ፡ ወኢአሐተ ፡ጊዜ ፡ እመጠነ ፡ መፍቅዳቲከ ፡ እስመ ፡
ኀሊፈ ፡ ውሳኔ ፡ ዝንቱ ፡ መጠን ፡ ያማስን ፡ ጥዒና ፡ ወያበጥል ፡ ፍሥ
ሐከ ። ወኢትስተይ ፡ ለግሙራ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ትሰክር ፡ እስመ ፡ ስካርሰ ፡
ያጠፍዕ ፡ ልቡና ፡ ወእእምሮ ፡ በዘንትሉለይ ፡ እምእንስሳ ፡ ዘአልቦሙ ፡
35 ልብ ፡ ወያማስን ፡ ፍጥረተነ ፡ ወያወርዳ ፡ እምታሕተ ፡ እንስሳ ፡ ወአራ
ዊት ፡ ወሰካርያን ፡ ኢይከውኑ ፡ ድልዋነ ፡ ይትኈለቁ ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ።

ክፍል ፡ ፳ ። ኅረይ ፡ መባልዕተከ ፡ ዘይበቍዑከ ፡ ለሕይወትከ ፡ ወአ
ስተዳልዎሙ ፡ በጥበብ ፡ ወበአስተናጽሖ ፡ ጥንቁቅ ፡ ከመ ፡ ይጥዓሙከ ፡
* 56 v°. ወያሕይውከ ፡ *እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወሀበከ ፡ ልቡና ፡ ለዝንቱ ፡ ወ
ፈጠረ ፡ ጣዕመ ፡ ውስተ ፡ መባልዕት ፡ ከመ ፡ ንኅሥሦ ፡ ወንጥዓሞ ፡ ወና
እኵቶ ፡ ለፈጣሪነ ፡ ዘጸገወነ ፡ ሠናያተ ፡ ዘእልበ ፡ ኍልቍ ፡ ወኢንኩን ፡ 5
ከመ ፡ እሉ ፡ አብዳን ፡ ዘይመስሎሙ ፡ ከመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከልአነ ፡ ንብ
ላዕ ፡ መባልዕተ ፡ ዘውእቱ ፡ ፈጠረ ፡ ለሕይወተ ፡ ሰብእ ፡ ኅደጎሙ ፡ ይ
ጹሙ ፡ ወይትኃረሙ ፡ እምበረከተ ፡ ፈጣሪሆሙ ፡ እስመ ፡ ናሁ ፡ እሙ
ንቱ ፡ ይትዌከፉ ፡ ከመዝ ፡ ኵነኔ ፡ ዕበዶሙ ፡ በእንተ ፡ ዘኢፈቀዱ ፡ ይለብ
ዉ ፡ ውስተ ፡ ጥበበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወድቁ ፡ ውስተ ፡ ውዴተ ፡ ሰብእ ። 10
ኢታክብድ ፡ ነገሮሙ ፡ ሰበ ፡ ይብሉከ ፡ ይደልወነ ፡ ንጹም ፡ ዳዕሙ ፡
ኦሆ ፡ በሎሙ ፡ እስመ ፡ ይኄይሰከ ፡ ተመሲለከ ፡ ከማሆሙ ። ወባሕቱ ፡
ሠናየ ፡ ትገብር ፡ ለእመ ፡ ትበልዕ ፡ ሶበ ፡ ርኅብከ ፡ ወትሰቲ ፡ ሶበ ፡ ጸማ
ዕከ ፣ እስመ ፡ ከመዝ ፡ ፈቃዱ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ፈጣሪከ ፡ ዘፈጠረከ ፡
ምስለ ፡ መፍቅደ ፡ በሊዕ ፡ ወሰትይ ። ወእልበ ፡ ኅሩም ፡ ውስተ ፡ ኵሉ ፡ 15
ፍጥረተ ፡ ዚአሁ ፡ ወእልበ ፡ ኅሩም ፡ ውስተ ፡ ኵሉ ፡ መብልዕ ፡ እንበለ ፡
* 57 r°. ዘያማስን ፡ ሕይወተነ ፡ ባሕቲቱ ፡ *ወእልበ ፡ ሕሩም ፡ ውስተ ፡ ኵሉ ፡
ዕለታተ ፡ ዕድሜነ ፡ ወመፍቅድነ ፡ በሊዕ ፡ ዕሩይ ፡ ውእቱ ፡ በኵሉ ፡ መ
ዋዕሊነ ። ወሰብእሰ ፡ ዘሠርዑ ፡ ሕገ ፡ ጾም ፡ ኢሐተቱ ፡ ወኢለበዉ ፡
ጥበበ ፡ ፈጣሪ ። 20

ክፍል ፡ ፳፩ ። ኢትፍቅድ ፡ ትልበስ ፡ ልብሰ ፡ ክቡረ ፡ እስመ ፡ ከ
ንቱ ፡ ውእቱ ፤ ልበስ ፡ ልብሰ ፡ ንጹሐ ፡ ወፀዓዳ ፡ ወኢትልበስ ፡ ልብሰ ፡
ርሱሐ ፡ ዘያማስን ፡ ጥዒና ፡ ወያወጽእ ፡ አበቀ ፡ ወለምጸ ፡ ውስተ ፡ ማ
ዕሰ ፡ አባልከ ። ወአንተሰ ፡ ሕፅብ ፡ ልብሰከ ፡ በበሕቁ ፡ እስመ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ፈጠረ ፡ ለከ ፡ ብዙኃ ፡ ማያተ ። ወኢትስክብ ፡ ወኢትኑም ፡ ላዕ 25
ለ ፡ ምድር ፡ ወኢላዕለ ፡ ቈጽል ፡ አው ፡ ሣዕር ፡ ርጡብ ፡ እስመ ፡ ያማ
ስን ፡ ጥዒና ፡ ወያወጽእ ፡ ዝልጋሴ ፡ ውስተ ፡ አባለ ፡ ሥጋከ ፤ ስክብ ፡
ወኑም ፡ ላዕለ ፡ ዓራት ፡ ዘይትሌዓል ፡ እምድር ፡ መጠነ ፡ ፪በእመት ፡
ውስተ ፡ ምድረ ፡ ደደክ ፡ ወመጠነ ፡ ፫አው ፡ ፬በእመት ፡ አው ፡ ዘይፈደ
ፍድ ፡ ውስተ ፡ ምድረ ፡ ቆላ ፡ ወሕሥሥ ፡ በኵሉ ፡ ንጽሕና ፡ ሥጋከ ፡ 30
ወንጽሕና ፡ ነፍስከ ፡ ወኢትኩን ፡ ከመ ፡ እንስሳ ፡ ዘአልበሙ ፡ ልቡና ፡
* 57 v°. ወኢትትመሰሎሙ ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወሀበከ ፡ *ልቡና ፡ ለዝ ፡
ኵሉ ፡ ወበከመ ፡ ተዓቢ ፡ እምኔሆሙ ፡ በልቡናከ ፡ ከማሁ ፡ አሠኒ ፡ ንብ
ረተከ ፡ እምንብረቶሙ ፡ ወሕንጽ ፡ ቤተከ ፡ ስፉሐ ፡ ወብሩሃ ፡ ወአስተሣ
ንዮ ፡ በብዙኅ ፡ ጥበብከ ፡ ወኢትንበር ፡ ውስተ ፡ ግብ ፡ ከመ ፡ ዝዕብ ፤ 35
ተፈሣሕ ፡ በሠናያት ፡ ዘወሀበከ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወኢትኩን ፡ ቈቁየ ፡

ወኢሀካየ ፡ ወአሠኒ ፡ መብልዓከ ፡ ወልብሰከ ፡ ወቤተከ ፡ ወኵሎ ፡ ንብረ
ተከ ።

ክፍል ፡ ፳፱ ። ኢትኩን ፡ ጽኑዓ ፡ ምስለ ፡ ቢጽከ ፡ ወለእመ ፡ ብከ ፡
ብዙኀ ፡ ጥሪት ፡ ሀብ ፡ ብዙኀ ፡ ወለእመ ፡ ኀጻጥ ፡ ወለዝንቱኒ ፡ ተካፈ
5 ሎ ፡ ምስለ ፡ ምስኪኖኒከ ፡ ወምስለ ፡ እለ ፡ ይነድዩ ፡ እምኔከ ፡ ወበረከቱ ፡
እግዚአብሔር ፡ የኀድር ፡ ላዕሌከ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ፈጠረ ፡ ባዕለ ፡ ወ
ምስኪነ ፡ ኃያለ ፡ ወድኩመ ፡ ኅቡረ ፡ ከመ ፡ ንትራዳእ ፡ በበይናቲነ ፡ ወና
ጽንዕ ፡ ተፋቅሮተነ ። ወፍልጥ ፡ ማእከለ ፡ ነዳያን ፡ ድኩማን ፡ ወማእከለ ፡
ነዳያን ፡ ሀካይያን ፡ ወሀበሙ ፡ ለድኩማን ፡ ዘይትረከብ ፡ ውስተ ፡ እዴከ ፡
10 ወለሀካይያንሰ ፡ በሎሙ ፡ ሑሩ ፡ ወተገበሩ ፡ ወተሴሰዩ ፡ ፍሬ ፡ ፃማከሙ ፡
ወኢትስማዕ ፡ ብካዮሙ ፡ ለሀካይያን ፡ *እመ ፡ ይብሉከ ፡ ንመውት ፡ በረ
ኃብ ፡ እስመ ፡ ዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ ሥርዓት ፡ ፈጣሪ ፡ ዘኢይፈቅድ ፡ ይትቀ
ነይ ፡ ይርኃብ ፡ ወይትኃጐል ፡ በንዴት ። ወለከሰ ፡ ይኄይሰከ ፡ ወሪው ፡
ንዋየከ ፡ ውስተ ፡ ባሕር ፡ እምውሂቦቱ ፡ ለሀካይ ፡ ከመ ፡ ኢይጽናዕ ፡
15 በሀኬቱ ፡ ወአንተ ፡ አግሕሦ ፡ እምኔከ ፡ እንበለ ፡ ምሕረት ፡ እስመ ፡
ዓላዌ ፡ ሕገ ፡ ፈጣሪ ፡ ውእቱ ።

58 r°.

ክፍል ፡ ፴፲ ። ከመ ፡ ብድብድ ፡ ዘያማስን ፡ ትውልደ ፡ ሰብእ ፡
ወከመ ፡ ከይሲ ፡ ዘብዙኀ ፡ ኀምዙ ፡ ከማሁ ፡ ሐሜት ፡ ዘይወጽእ ፡ እም
አፈ ፡ ብእሲ ። ተዓቀብኬ ፡ እምሐሜት ፡ እስመ ፡ ብዙኀ ፡ እከያት ፡ ወ
20 ምንዳቤያት ፡ ዘአልበ ፡ ኍልቍ ፡ ይሠርፁ ፡ እምሐሜት ። ኢትስማዕ ፡
ዘየሐምዮ ፡ ለእኁሁ ፡ ወለእመኒ ፡ ይኤድሞን ፡ ቃሉ ፡ ለእእዛኒከ ፡ እስ
መ ፡ ለሊከ ፡ ኢትፈቅድ ፡ ይሕምዩከ ፡ ሰብእ ። ወበእንተዝ ፡ ይደልወከ ፡
ትትገኃሥ ፡ እምሐሜት ፡ ወሐሜትሰ ፡ በአማን ፡ ሠሪቅ ፡ ውእቱ ፡ እን
ተ ፡ ልሳንነ ፡ ትፌይት ፡ በላዕለ ፡ ስመ ፡ ቢጽነ ፡ ወበከመ ፡ ለሠራቂ ፡ ይ
25 ደልዎ ፡ ኵነኔ ፡ በእንተ ፡ ዘሠረቀ ፡ ንዋየ ፡ ካልኡ ፡ ከማሁ ፡ ለሐማዩ ፡
ይደልዎ ፡ ዓቢይ ፡ ኵነኔ ፡ በእንተ ፡ ዘሠረቀ ፡ *ወአጥፍአ ፡ ሠናየ ፡ ስሞ ፡
ለቢጹ ፡ ወአንተ ፡ ዕቀብ ፡ አፉከ ፡ ወልሳነከ ፡ ወለእመኒ ፡ ትትናገር ፡
ምስለ ፡ ፍቁራኒከ ፡ እስመ ፡ ልሳንከ ፡ የአኪ ፡ እምኵሉ ፡ ዐርከ ፡ ወእንዘ ፡
ይወጽእ ፡ ቃልከ ፡ እምአፉከ ፡ ይመስለከ ፡ ጥዑመ ፡ ወድኅረሰ ፡ ይነድድ ፡
30 ከመ ፡ ነበልባለ ፡ እሳት ፡ በውስተ ፡ ብርዕ ፡ ይቡስ ፡ ወኢትክል ፡ አጥፍ
ኦቶ ፡ በምንትኒ ፡ ግብር ። ወመፍትው ፡ ትድሉ ፡ በመዳልወ ፡ ጥበብከ ፡
ኵሎ ፡ ነገረከ ፡ እምቅድመ ፡ ይፃዕ ፡ እምልብከ ፡ ወእመ ፡ አከሰ ፡ ትኔ
ስሐ ፡ በከንቱ ፡ እምድኅረ ፡ አውጻእከ ፡ በኢያእምሮትከ ፡ ወተዘከር ፡
ከመ ፡ አልበ ፡ ነቢብ ፡ ዘይኄይስ ፡ እምአርምሞ ፡ እስመ ፡ አርምሞ ፡
35 ይኄይስ ፡ እምኵሉ ፡ ነቢብ ፡ ወብእሲ ፡ ነባቢ ፡ ኢያረትዕ ፡ በዲበ ፡
ምድር ። ወሀሎ ፡ ፩ብእሲ ፡ ወሖረ ፡ ኀበ ፡ ፩እምቀደምት ፡ ጠቢባን ፡

58 v°.

ወይቤሎ ፡ ንግረኒ ፡ ኦጠቢብ ፡ ምንት ፡ ይደልወኒ ፡ እግበር ፡ ከመ ፡
እርከብ ፡ ሰላመ ፡ ምስለ ፡ ኵሉ ፡ ሰብእ ። ወገብኦ ፡ ጠቢብ ፡ ኢያውሥኦ ፡ ወኢምንተኒ ፡ እላ ፡ አንበረ ፡ አሐተ ፡ እዴሁ ፡ ዲበ ፡ አፉሁ ፡
ወአንበረ ፡ ካልእተ ፡ እዴሁ ፡ ዲበ ፡ እስኪቱ ። ወበዝንቱ ፡ አመረ ፡
* 59 r°. *ኀበ ፡ ፲ምክንያታት ፡ ዘያስተባዕስዎሙ ፡ ለሰብእ ፡ ፭ምስለ ፡ ካልኡ ፭ 5
ወ፭እምኔሆሙ ፡ ልሳን ፡ ውእቱ ፡ ዘይትናገር ፡ ሕሡመ ፡ ወዕበደ ፡
ፀሐሜተ ፡ ወዕርፈተ ፡ ወያወጽእ ፡ ባዕሰ ፡ ዘአልቦ ፡ ኍልቍ ። ወካልእ ፡ ምክንያትሰ ፡ ዘያስተባዕሰሙ ፡ ለኵሉ ፡ ሰብእ ፡ እስኪት ፡ ውእቱ ፡ ዘያፈደፍድ ፡ ዝሙተ ፡ ወያመጽእ ፡ ቀትለ ፡ ወፀብዓ ፡ እንበለ ፡
ዓቅም ፡ ወሣልስ ፡ ምክንያት ፡ ከእዳው ፡ አመ ፡ ይሰፈሐ ፡ ኀበ ፡ ንዋየ ፡ 10
ካልእ ። ወአንተሰ ፡ ለእመ ፡ ከንከ ፡ ጠቢበ ፡ ⌈ዕቀብ ፡ አፉከ⌉[1] ፡ ወልሳነ
ከ ፡ በዓቢይ ፡ ጥንቃቄ ፡ ወኢትንግር ፡ ዘኢይበቍዓከ ፡ ወኢታፈድፍድ ፡
ነቢበ ፡ ወኢትጕጕዕ ፡ ለተናግሮ ። ወዓዲ ፡ ዕቀብ ፡ እእዳዊከ ፡ ወከል
ኦን ፡ ከመ ፡ ኢይሰፈሐ ፡ ኀበ ፡ ምንትኒ ፡ እምንዋየ ፡ ካልእ ፡ ለግሙራ ።
እስመ ፡ ሠሪቅ ፡ ዓቢይ ፡ አበሳ ፡ ውእቱ ፡ ወፈድፋደ ፡ ያኀፍር ፡ ገጸ ። 15
ወበከመ ፡ ኢትፈቅድ ፡ ይጥፋዕ ፡ ምንትኒ ፡ እምንዋይከ ፡ ከማሁ ፡ ዑቅ ፡
ኢታጥፍእ ፡ ንዋየ[2] ፡ ካልእከ ፡ ወኢታማስን ፡ ፍሬ ፡ ፃማሁ ፡ ከመ ፡ ኢይ
ኅዝን ፡ በእንተ ፡ ግብርከ ፡ ወኢይርግምከ ፡ ወኢይከላህ ፡ ኀበ ፡ እግዚአ
* 59 v°. ብሔር ፡ ወኢይቅሥ*ፍከ ፡ ወለእመኒ ፡ አኅጐልከ ፡ ወአጥፋዕከ ፡ ምን
ተኒ ፡ እምንዋየ ፡ ካልእከ ፡ በፈቃድከ ፡ ወእንበለ ፡ ፈቃድከ ፡ ወለእመኒ ፡ 20
ተረከበ ፡ ውስተ ፡ እዴከ ፡ ዕዳ ፡ ምስለ ፡ ቢጽከ ፡ በምንትኒ ፡ ምክንያት ፡
እምክንያታት ፡ ኢታጐንዲ ፡ እላ ፡ ፍድዮ ፡ ፍጡነ ፡ አምጣነ ፡ ዕዳከ ፡ ምስ
ሌሁ ፡ ከመ ፡ ኢትትቀሠፍ ፡ ምስለ ፡ ፈያት ፡ ወለእመ ፡ ኢትፈርህ ፡ ኵነኔ ፡
በኀበ ፡ ሰብእ ፡ ኢትክል ፡ ታምሥጥ ፡ እምኵነኔ ፡ እግዚአብሔር ፡ በምን
ትኒ ፡ ግብር ። ወተጋደል ፡ በዓቢይ ፡ ትጋህ ፡ ለዓቂበ ፡ እስኪትከ ፡ ወእ 25
መ ፡ አከ ፡ ይረከበከ ፡ እኩይ ፡ እንበለ ፡ ዓቅም ፡ እስመ ፡ አልቦ ፡ ሰላም ፡
ለዘማዊ ፡ ወአልቦ ፡ ምሕረት ፡ እምኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወእምኀበ ፡ ሰ
ብእ ። ኢታልዕል ፡ አዕይንቲከ ፡ ኀበ ፡ ብእሲተ ፡ ብእሲ ፡ ከመ ፡ ትፍት
ዋ ፡ እስመ ፡ ቅጥቃጤ ፡ መሥገርት ፡ ባቲ ። ወለብእሲሰ ፡ ተአክሎ ፡ ብእ
ሲቱ ፡ ወለብእሲትኒ ፡ የአክላ ፡ ምታ ። ቅድመሰ ፡ ይመስለከ ፡ ጥዑመ ፡ 30
ወደኃሪቱኒ ፡ ይመርር ፡ እምኅምዝ ፡ አክይስት ፡ ኢትስማዕ ፡ ፍትወተ ፡
* 60 r°. ሥጋከ ፡ ዘይስሕበከ ፡ ኀበ ፡ ብእሲተ ፡ ብእሲ ፡ አው ፡ ኀበ ፡ ምተ ፡ ብ*እ
ሲት ፡ እስመ ፡ ዓቢይ ፡ ሠሪቅ ፡ ውእቱ ፡ ወድልው ፡ ለኵነኔ ።

ክፍል ፡ ፳፬ ። ለእመ ፡ አልብከ ፡ ብእሲት ፡ አውስባ ፡ ወለእመ ፡ አል

[1] Voces additae supra lineam.. — [2] Vox addita supra lineam.

ብከ ፡ ምት ፡ ተዋሰቢ ፡ እስመ ፡ ትእዛዘ ፡ ፈጣሪ ፡ ውእቱ ፡ ዘፈጠረ ፡ ብእ
ሴ ፡ ወብእሲተ ፡ ምስለ ፡ መፍቅደ ፡ አውስቦ ። ወኢትኩን ፡ ከመ ፡ እሉ ፡
አብዳን ፡ ዘያነውሩ ፡ አውስቦ ፡ ወኢትወድሰሙ ፡ ለመነከሳት ፡ ዘይመነ
ኵሱ ፡ በውርዙቶሙ ። እስመ ፡ ዘከመዝ ፡ ምንኵስና ፡ ይነሥት ፡ ሥር
5 ዓተ ፡ ፈጣሪ ፡ ወይትቃረን ፡ ጠባይዓ ፡ ፍጥረትነ ፡ ወአውስቦሰ ፡ ዓቢይ ፡
ወቅዱስ ፡ ግብር ፡ ውእቱ ፡ ወያስተርኢ ፡ ቦቱ ፡ ጥበበ ፡ ፈጣሪ ፡ እም
ኵሉ ፡ ካልኣት ፡ ግብራቲሁ ፡ እደዊሁ ። ወበእንተዝ ፡ ፈቀድኩ ፡ እጽሐፍ ፡
ዝየ ፡ በእንቲአሁ ፡ እስመ ፡ እምኵሎን ፡ ምሥጢራተ ፡ ፍጥረት ፡ ይሜ
ኒ ፡ ወየዓቢ ፡ አውስቦ ፡ ወእምኵሎን ፡ ይበቍዕ ፡ ለትውልደ ፡ ሰብእ ፡
10 ወለኵሉ ፡ ንብረቱ ፡ ወይኤምር ፡ ኀበ ፡ ጥበበ ፡ ፈጣሪሆሙ ፡ ወይሴ
ብሖ ፡ ለዘሰቦሖ ፡ ተሰብሐ ፡ በምሥጢረ ፡ አውስቦ ፡ ወባሕቱ ፡ ሰብእሰ ፡
ኢያእመሩ ፡ ሰነ ፡ ዚአሁ ፡ ወመነንዎ ፡ ወአስተሐቀርዎ ፡ ከመ ፡ ኋሄላ ፡
እስመ ፡ ከንቱ ፡ ኵሉ ፡ ደቂቀ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ወሐሳውያን ፡ ዘይ
ዔምፁ ፡ መዳልወ ፡ *ወያከብሩ ፡ ምናኔ ፡ ወይሜንኑ ፡ ክብረ ፡ ዘበእ
15 ማን ። እስመ ፡ በከመ ፡ ዕፅ ፡ ልምሉም ፡ ዘይፈሪ ፡ ይኄይስ ፡ እምዕፅ ፡
ይቡስ ፡ ወምጽልው ፡ ከማሁ ፡ አውስቦ ፡ ይኄይስ ፡ እምንኵስና ፡ ወመ
ዳልወ ፡ ሰብእሰ ፡ ይዔምፅ ፡ ወያከብር ፡ ምንኵስና ፡ እምአውስቦ ።
ኢትስምዕዎሙ ፡ ዳዕሙ ፡ ሐሊ ፡ ከመ ፡ ሰብእ ፡ በአውስቦ ፡ ይከውን ፡
ፈጣሬ ፡ አምሳለ ፡ ፈጣሪሁ ፡ ወይፈጽም ፡ ምክሮ ፡ ለልዑል ፡ ወጥበበ ፡
20 ስቡሐ ፡ ወለእመ ፡ አውስቦ ፡ ኢኮነ ፡ ቅዱሰ ፡ እምንኵስና ፡ እምኢአዘ
ዞሙ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለሰብእ ፡ ያውስቡ ። ተስእኖት ፡ ለፈጣሪ ፡ መሪሐ ፡
ሰብእ ፡ በካልእ ፡ ፍኖ ፡ ለወሊደ ፡ ውሉድ ፡ እንበለ ፡ አውስቦ ፡ ወባሕቱ ፡
ኢፈቀደ ፡ ምንኵስና ፡ አላ ፡ ፈጠረ ፡ ብእሴ ፡ ወብእሲተ ፡ ከመ ፡ ይኅብሩ ፡
በሥርዓተ ፡ አውስቦ ፡ ወኢይደልወነ ፡ ናንውር ፡ ወናትሕት ፡ ሥርዓተ ፡
25 ፈጣሪ ፡ እምታሕተ ፡ ሥርዓተ ፡ ሰብእ ። እስመ ፡ ምንኵስና ፡ እምሥር
ዓተ ፡ ሰብእ ፡ ወአውሰቦሰ ፡ እምሕገ ፡ ፍጥረት ፡ ወእምፈቃደ ፡ ፈጣሪ ፡
ዘሠርዓ ፡ አውስቦ ፡ ወአጽንዖ ፡ ወአስተዛነዮ ፡ ወዓሠዮ ፡ በጣዕም ፡ ዘ
የዓቢ ፡ እምኵሎሙ ፡ ጣዕማተዝ ፡ ዓለም ፡ ወሰሐቦ ፡ ለሰብእ ፡ ኀበ ፡
ዛቲ ፡ ንብረ*ተ ፡ አውስቦ ፡ በኀቡዕ ፡ ኃይል ፡ ዘኢይትከሐል ፡ ዓብዮቱ ፡
30 ከመ ፡ ኢይትነሠት ፡ ንብረተ ፡ ሰብእ ፡ ወኢይትኃጐል ፡ ትውልዶሙ ።
ኵሉ ፡ ፍናዊሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ጽድቅ ፡ ወርትዕ ፡ ወመንክር ፡ ኵሉ ፡
ጥበቡ ። ወሰብእሰ ፡ በኢያእምሮቶሙ ፡ ሠርዑ ፡ ምንኵስና ፡ ዘይነሥታ ፡
ለቀዳሚት ፡ ሕግ ፡ ዘፍጥረትነ ፡ ወሐለዩ ፡ ምክረ ፡ እንተ ፡ ኢይክሉ ፡ ዓ
ቅሞ ። እስመ ፡ ብእሲ ፡ መነኮስ ፡ ውጹእ ፡ ውእቱ ፡ እምፍና ፡ እንተ ፡
35 ፈጠሮ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወኢይክል ፡ ለግሙራ ፡ አቂመ ፡ ምክረ ፡ ዘኢ
ፈቀደ ፡ ፈጣሪሁ ። ወበእንተዝ ፡ ንሬኢ ፡ ኵሎ ፡ ዓሚረ ፡ መነኮሳተ ፡

*60 v°.

*61 r°.

እንዘ ፡ ይውዕዩ ፡ ወይትመሰዉ ፡ በፍትወተ ፡ ሥጋሆሙ ፡ ወይኤብሱ ፡
በዘኢኮነ ፡ ፍጥረቶሙ ። ወአንተሰ ፡ ዕቀብ ፡ ሥርዓተ ፡ ዘዓቀመ ፡ ለከ ፡
ፈጣሪከ ፡ ወኢትኅሥሣ ፡ ወኢታፍቅራ ፡ ለምንዙስና ፡ እመ ፡ ውርዙ
ትከ ፡ ወኢትወድሳ ፡ ወኢበእለ ፡ ክህሉ ፡ ዓቂበ ፡ ድንግልናሆሙ ፡
እስመ ፡ ዓላውያን ፡ እሙንቱ ፡ ወነሣትያነ ፡ ሥርዓተ ፡ ፈጣሪ ። ዳዕሙ ፡ 5
አውስብ ፡ ብእሲተ ፡ በጊዜ ፡ ባዕዕ ፡ ወስበ ፡ በጽሐ ፡ መጠነ ፡ አካልከ ፡
* 61 v°. ወሥጋከ ፡ ያርእየከ ፡ መፍቅደ ፡ * አውስበ ፡ ኢትጕንዲ ፡ አላ ፡ አው
ስብ ፡ ፍጡነ ፡ ከመ ፡ ኢተአብስ ፡ በዘኢኮነ ፡ ፍጥረትከ ፡ ወኢይትኃጐል ፡
ዕሤትከ ፡ ዘአስተዳለወ ፡ ለከ ፡ ፈጣሪከ ፡ በአውስቦ ፡ ወኢታርኅቅ ፡ በረ
ከቶ ፡ እምኔከ ። ተገኃሥ ፡ እምገዘሙት ፡ ወኢትፍልስ ፡ እምአሐቲ ፡ 10
ኀበ ፡ ካልእታ ፡ ወብእሲትኒ ፡ ኢትፍቱ ፡ ብእሴ ፡ ላዕለ ፡ ብእሲ ፡ እስ
መ ፡ ገዘሙት ፡ ውእቱ ፡ ዘኢይበቍዕ ፡ ወውጹእ ፡ እምሥርዓት ፡ ዘሠ
ርዓ ፡ ፈጣሪ ፡ ለደቂቀ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ። ወኢትፍቅድ ፡ ታውስብ ፡
ብእሲተ ፡ ክብርተ ፡ ወላህይተ ፡ ከመ ፡ ኢየኃዛ ፡ ትዕቢት ፡ እስመ ፡
ተፋቅሮ ፡ በአውስቦ ፡ ኢይሰነዓው ፡ ምስለ ፡ ትዕቢተ ፡ ብእሲት ፡ ወብ 15
እሲትኒ ፡ ኢትፍቅድ ፡ ታውስብ ፡ ብእሴ[1] ፡ ኃያለ ፡ ወዕቡየ ፡ ከመ ፡
ኢይመንና ፡ ወኢይሑር ፡ ኀበ ፡ ካልእት ። ወተፋቅሮሰ ፡ ይኄይስ ፡ እም
ብዙኅ ፡ ብዕል ፡ ወእምኵሉ ፡ ክብረ ፡ ዓለም ። ወእስመ ፡ መጠነ ፡ አ
ካላ ፡ ለብእሲት ፡ ይበጽሕ ፡ ፍጡነ ፡ እመጠነ ፡ አካሉ ፡ ለብእሲ ፡ ወፍ
ጡነ ፡ ይረሥእ ፡ በእንተዝ ፡ ይኄይሰከ ፡ ታውስብ ፡ ብእሲተ ፡ ዘትን 20
ዕስ ፡ እምኔከ ፡ መጠነ ፡ ፳እው ፡ ፲ዓመት ። ወእምድኅረ ፡ ተዋሰብክሙ ፡
* 62 r°. ብ*እሲ ፡ ወብእሲት ፡ ተፋቀሩ ፡ በበይናቲክሙ ፡ በፍጹም ፡ ልብክሙ ፡
እስመ ፡ ኢኮንክሙ ፡ እንከ ፡ ክልኤተ ፡ አላ ፡ አሐዱ ፡ ሥጋ ። ወኢትፍ
ትዉ ፡ እምይእዜ ፡ ካልአ ፡ ብእሴ ፡ ወካልእተ ፡ ብእሲተ ፤ ዳዕሙ ፡
አሥምሩ ፡ አሐዱ ፡ ለካልኡ ፡ በኵሉ ፡ ክሂሎትክሙ ፡ በተራድኦ ፡ 25
ወበፍቅር ፡ ፍጹም ፡ ወአሠንዩ ፡ ኵሎ ፡ ንብረተክሙ ፡ ወአስተጣ
ዕሙ ፡ ሥርዓተ ፡ አውስቦ ፡ ዚአክሙ ፡ ወተፈሥሑ ፡ ቦቱ ። እስመ ፡
ዝንቱ ፡ ጣዕም ፡ ብውሕ[2] ፡ ለክሙ ፡ ወንጹሕ ፡ ወሥሙር ፡ በቅድመ ፡
እግዚአብሔር ፡ ዘአዘዘ ፡ አውስቦ ፡ ወሩካቤሁ ። ወገብረ ፡ ለነ ፡ በዓቢይ ፡
ጥበቡ ፡ ዘንተ ፡ መንገለ ፡ ውስተ ፡ ሥጋነ ፡ ዘያሠርዕ ፡ ጣዕመ ፡ ሩካቤ ፡ 30
መንክር ፡ ውእቱ ፡ ዘኢይትከሐል ፡ አእምሮቱ ። ወኢይደልወነ ፡ ናር
ኵሶ ፡ በዘኢኮነ ፡ ፍጥረትነ ፡ አላ ፡ ናንክሮ ፡ ወንቀድሶ ፡ በፍና ፡ እንተ ፡
መርሐነ ፡ ፈጣሪነ ፡ ዘውእቱ ፡ አውስቦ ፡ አሐዱ ፡ ምስለ ፡ አሐቲ ፡ ወና
እኵቶ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘአስተዳለወ ፡ ለነ ፡ ዘንተ ፡ ሐውዘ ፡ ውስተ ፡

[1] Ms. : "ሲ. — [2] Ms. "ወሕ.

ሥጋ ፡ መዋቲ ። አይ ፡ ልሳን ፡ ዘይክል ፡ ነቢበ ፡ ወአይ ፡ እድ ፡ ዘይክል ፡
ጽሒፈ ፡ መንክረ ፡ ፈጣሪነ ፡ *ወበከመ ፡ አውጽአ ፡ እምድር ፡ እክለ ፡ *62 v°.
ምስለ ፡ ጣዕመ ፡ መብልዕ ፡ ወኃይለ ፡ ሕይወት ፡ ወእንዘ ፡ ነኃሥሥ ፡
ጣዕሞ ፡ ለመብልዕ ፡ ይጸንዕ ፡ ሕይወትነ ፤ ከማሁ ፡ ገብረ ፡ ውስተ ፡ መ
5 ሬት ፡ ሥጋነ ፡ መንክረ ፡ መንገነ ፡ ለአሥርጸ ፡ ጣዕመ ፡ ዘየዓቢ ፡ እም
ኵሉ ፡ ጣዕም ፡ ወለአብዝኆ ፡ ዘርአ ፡ ሰብእ ፡ ዘየዓቢ ፡ እምኵሉ ፡ ግብ
ረ ፡ ፍጥረት ። ወንሕነ ፡ እንዘ ፡ ነኃሥሥ ፡ ዘንተ ፡ ጣዕመ ፡ በፍና ፡
እንተ ፡ ተሠርዓ ፡ ለነ ፡ ናበዝኆ ፡ ለዘርእነ ፡ በአምሳሊነ ፤ ኵሉ ፡ ግብረ ፡
እግዚአብሔር ፡ መንክር ፡ ወዕበየ ፡ ጥበብ ፡ ዘኢይትከሐል ፡ ለተናግሮ ።
10 ሰብእሰ ፡ እንዘ ፡ ንኩር ፡ ውእቱ ፡ ኢያእመረ ፡ ወኮነ ፡ ከመ ፡ እንስሳ ፡
ወተመሰሎሙ ፡ ወአከየ ፡ ወብዕሰ ፡ እምኔሆሙ ፡ ሰበ ፡ ኃሠሠ ፡ ዘንተ ፡
ጣዕመ ፡ በዘኢኮነ ፡ ፍጥረቶ ፡ አው ፡ ሰበ ፡ መነነ ፡ ዘንተ ፡ ጥበበ ፡ ፈጣ
ሪሁ ፡ ወዓለወ ፡ ሐዊረ ፡ በሕጉ ። ወአንተሰ ፡ ኦእኁየ ፡ ኢትግዕ ፡ እም
ፍና ፡ እንተ ፡ ባቲ ፡ መርሐከ ፡ ፈጣሪከ ፡ ወንበር ፡ በሥርዓተ ፡ አውስበ ፡
15 ምስለ ፡ አሐቲ ፡ ብእሲትከ ። ተገሐሥ ፡ እምዝሙት ፡ ወእምከዊወ ፡
ዘርእከ ፡ በዘኢኮነ ፡ ፍጥረትከ ፡ ወእምንኵ*ስና ፡ ምውት ። እስመ ፡ ዝ *63 r°.
ንቱ ፡ ኵሉ ፡ ውጹእ ፡ ውእቱ ፡ እምፍና ፡ ፍጥረት ፡ ወእምፈቃደ ፡ ፈ
ጣሪ ። ወባሕቱ ፡ ቅረብ ፡ ኀበ ፡ ብእሲትከ ፡ በአንክሮ ፡ ወበአኰቴተ ፡
ፈጣሪከ ፡ ወሰበ ፡ በእከ ፡ ኀቤሃ[1] ፡ ኢትኅሥሥ ፡ ጣዕመ ፡ ሩካቤ ፡ ለባ
20 ሕቲትከ ፡ አላ ፡ አስተጣዕሞ ፡ ወለብእሲትከኒ ፡ ወኢታኅጥእ ፡ መክፈ
ልታ ፡ ዘወሀባ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወበእንቲአሃ ፡ ኢትግበር ፡ በጕጕዓ ፡
ወጽናሕ ፡ ንስቲተ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ይእቲኒ ፡ ትሠምር ፡ ቦቱ ፡ ከመ ፡
ኢትትርፍ ፡ ድኅሬከ ፡ ወኢይንትግ ፡ ጣዕማ ። ወለእመ ፡ ኢገበርከ ፡
ላቲ ፡ ዘንተ ፡ ፍቅረ ፡ ተኀዝን ፡ ወትሜንነከ ፡ ወአውስበ ፡ ዚአከ ፡
25 ኢይከውን ፡ ድልወ ፡ ለበረከተ ፡ እግዚአብሔር ። ወኢትስማዕ ፡ እለ ፡
ይብሉከ ፡ ሩካቤሰ ፡ ርኩስ ፡ ውእቱ ፡ ወቦቱ ፡ አማሳኒ ፡ ጼና ፡ ወጽላ
ሎት ፡ ዘኢይበቍዕ ፡ እስመ ፡ ዘከመዝ ፡ ይብሉ ፡ ከሐድያነ ፡ ፈጣሪ ፡
እሙንቱ ፡ ወባሕቱ ፡ ኢታፈድፍድ ፡ ሩካቤ ፡ እንበለ ፡ መጠን ፡ ከመ ፡
ኢትድክም ። እስመ ፡ ፍጥረትነ ፡ ውስንት ፡ ይእቲ ፡ ወኢይደልወነ ፡
30 ንዓዕ ፡ እምውሳኔሃ ።

ክፍል ፡ ፳፫ ። ወዘኵሎ ፡ ያሜኒ ፡ ፍቅር ፡ ውእቱ ፡ ጽናዕ ፡ ቦቱ ፡
ወኢትኩን ፡ ከመ ፡ ብዙኃን ፡ አምታት ፡ እለ ፡ ያፈቅሩ ፡ ብ*እሲቶሙ ፡ *63 v°.
ወከመ ፡ ብዙኃት ፡ አንስት ፡ እለ ፡ ያፈቅራ ፡ አምታቲሆን ፡ ሕዳጠ ፡
ዘመነ ፡ ወእምዝ ፡ ይጸልኡ ፡ አውስቦቶሙ ። ወይከውኑ ፡ ከቡዳነ ፡ ፩ለ

[1] Ms. ″ቤከ.

ካልኡ ፡ ወይፈትዉ ፡ ካልአ ፡ አውስበ ፡ ዘይመስሎሙ ፡ ይኄይሶሙ ፡
አው ፡ ጸሊዖሙ ፡ አውስቦ ፡ ይፈቅዱ ፡ ተፈልጦቶ ፡ ኢትኩን ፡ ከማ
ሆሙ ፡ እስመ ፡ ስሕቱ ፡ ዓቢየ ፡ ስሕተተ ። ወአንተሰ ፡ አጽንዖ ፡ ለልብከ ፡
ወቁም ፡ በቀዳሚ ፡ አውስቦ ፡ ዘአስተፃመረ ፡ ለከ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወዘ
ይኄይሰከ ፡ እምደኃሪ ። ወቅለተ ፡ ጠባይዕነሰ ፡ ያርእዮ ፡ ለብእሲ ፡ ተኀ
ይሶ ፡ ካልእት ፡ ብእሲት ። ወያርእያ ፡ ለብእሲት ፡ የኀይሳ ፡ ካልእ ፡
ብእሲ ፡ ወዝንቱሰ ፡ ስሕተት ፡ ውእቱ ፡ ኢትሑሩ ፡ በሕሊና ፡ ፍትወት
ክሙ ፡ ዛቲ ፡ ዘኢኮነ ፡ ሠናየ ፡ ወኢይበቍዓክሙ ፡ ወኢምንተኒ ፡ እን
በለ ፡ ያምርር ፡ ወያክብድ ፡ ንብረተክሙ ፡ ወይስሐብክሙ ፡ ኀበ ፡ ገዘሙ
ት ። ዳዕሙ ፡ ጽንዑ ፡ በዝንቱ ፡ አውስቦ ፡ ወአሠንይዎ ፡ በኵሉ ፡ ክ
ሂሎትክሙ ። እስመ ፡ አልብክሙ ፡ በቍዔት ፡ በወልጠ ፡ ብእሲት ፡ ሀየ
ንተ ፡ ብእሲት ፡ ወበወልጠ ፡ ብእሲ ፡ ሀየንተ ፡ ብእሲ ፡ ወበቍዔትሰ ፡
*64 r°. ብክሙ ፡ በአሠንዮ ፡ አውስቦ ፡ *ቀዳማዊ ፡ ዘተፃመረ ፡ በፈቃደ ፡ እግዚ
አብሔር ። ወዘእግዚአብሔር ፡ አስተፃመረ ፡ ኢይፍልጥ ፡ ፍትወትክሙ ፤
ከመ ፡ ኢይርከብክሙ ፡ ኵነኔ ፡ ዘሠርዓ ፡ እግዚአብሔር ፡ በላዕለ ፡ እለ ፡
የዓብዩ ፡ ሐዊረ ፡ በፍና ፡ እንተ ፡ መርሖሙ ። በከመ ፡ በጽሐ ፡ በዝ
ንቱ ፡ መዋዕል ፡ ለ፩እምአዝማድየ ፡ አብዳን ። ወዝንቱ ፡ ብእሲ ፡ አው
ሰበ ፡ ብእሲተ ፡ አመ ፡ ንዕሱ ፡ ወነበረ ፡ ምስሌሃ ፡ በሰላም ፡ ፲ዓመተ ።
ወድኅረ ፡ ርእየ ፡ ካልእተ ፡ ወይቤ ፡ በልቡ ፡ ዛቲሰ ፡ ትኄይሰኒ ፡ እም
ብእሲትየ ፡ ወሖረ ፡ ወደኃራ ፡ ለቀዳሚት ፡ ወአውሰባ ፡ ለካልእት ።
ወምግባራሰ ፡ ለዛቲ ፡ እኩይ ፡ ጥቀ ፡ ወእምድኅረ ፡ ኅዳጥ ፡ መዋዕል ፡
ተበአሱ ፡ በበይናቲሆሙ ። ወእንዘ ፡ ይፈቅድ ፡ ወለዛቲኒ ፡ ይድኃራ ፡
ይእቲ ፡ ሖረት ፡ ወአስተዋደየቶ ፡ ኀበ ፡ ሥዩመ ፡ ሀገርነ ፡ በነገረ ፡ ሐ
ሰት ፡ ወእምድኅረ ፡ ብዙኀ ፡ ተዋቅሦ ፡ ተሞቅሐ ፡ ገዙ ፡ ብእሲ ፡
ወፈደየ ፡ ኵሎ ፡ ንዋየ ፡ ዘተረከበ ፡ ውስተ ፡ እዴሁ ። ወእምድኅረ ፡
፪ዓመት ፡ አውሰበ ፡ ዓዲ ፡ ብእሲተ ፡ ወኮነት ፡ መዓትምተ ፡ ወቃበ
*64 v°. ዝኀ ፡ ነገረ ፡ ወበ፩እመዋዕል ፡ ፈቀደ ፡ ይዝብጣ ። *ወይእቲሰ ፡ ቀደ
መቶ ፡ ወወረወት ፡ በላዕሌሁ ፡ ስጡቀ ፡ ዕፀ ፡ ወሰረረ ፡ ዕፅ ፡ ወተ
ተክለ ፡ ውስተ ፡ ዓይኑ ፡ ዘየማን ፡ ወአጥፍአ ፡ ወሀሎ ፡ ዝንቱ ፡ ነዳር ፡
እስከ ፡ ዮም ፡ ምስለ ፡ ዛቲ ፡ ብእሲት ፡ ዘትሣቅዮ ፡ መዓልተ ፡ ወሌሊ
ተ ፡ እንዘ ፡ ኵልነ ፡ ንሣለቅ ፡ ላዕሌሁ ፡ ውእቱሰ ፡ ይትዔገሥ ፡ ወይ
ብል ፡ እስመ ፡ ለልየ ፡ አምጻእኩ ፡ በላዕሌየ ፡ ዘንተ ፡ ሥቃየ ፡ ወቀ
ዳሚት ፡ ብእሲትየ ፡ ኮነት ፡ ሠናይተ ፡ ወኢፈቀድኩ ፡ ነቢረ ፡ ምስሌሃ ፡
በሰላም ፡ ወአውሰብኩ ፡ ዳግሚተ ፡ ወአጥፍአት ፡ ንዋይየ ፡ ወሣልሲ
ትሰ ፡ አጥፍዓት ፡ ዓይንየ ፡ ወለእመሰ ፡ አውሰብኩ ፡ ራብዒተ ፡ ትቀት
ለኒ ። ወአንተሰ ፡ ኢትኩን ፡ ከማሁ ። ወኢይምሰልከ ፡ ለእመ ፡ ደኃ

ርከ ፡ ብእሲተ ፡ እኪተ ፡ ዘትረክብ ፡ ሠናይተ ፡ ወይኄይሰከ ፡ ለእመ ፡
ለመድከ ፡ ምስለ ፡ ዛቲ ፡ ዘወሀበከ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወረሰይካ ፡ ሠናይተ ፡
በምክር ፡ ወበአርአያከ ፡ ወበርኅራኄከ ፡ እስመ ፡ ርኅራኄ ፡ ያሜኒ ፡
ኵሎ ፡ ንብረተ ፡ ወጠባይዕሰ ፡ መሪር ፡ ያማስን ፡ ኵሎ ።

ክፍል ፡ ፳፯ ። ኵኑ ፡ ከሐልያነ ፡ በበይናቲከሙ ፡ ላዕለ ፡ ጠባይዕ
ከሙ ፡ ስሑከ ፡ ወላዕለ ፡ ነውርከሙ ፡ ኅቡዕ ፡ *እስመ ፡ ኢይትረከብ ፡ ው *65 r°.
ስተ ፡ ኵሉ ፡ ዓለም ፡ ብእሲ ፡ ዘአልቦ ፡ ነውር ፡ ወኢብእሲት ፡ ዘአል
ባቲ ፡ ነውር ። ወሠናየ ፡ ይቤ ፡ ፩እምጠቢባን ፡ ሶበሰ ፡ ለሰብእ ፡ አልቦ ፡
ነውር ፡ እምኢሞተ ፤ እስመ ፡ እምኢኮነ ፡ ሰብአ ። ወአንተሰ ፡ ኦብእሲ ፡
ሐሊ ፡ ከመ ፡ ብእሲት ፡ ድክምት ፡ ፍጥረት ፡ ይእቲ ፡ ወሕፅፅተ ፡ አእ
ምሮ ። ወበእንተዝ ፡ ኩን ፡ ከሐሌ ፡ ላዕለ ፡ ሳሕከ ፡ ጠባይዓ ፡ ወላዕለ ፡ ፍድ
ፋድ ፡ ነገረ ፡ ልሳና ፡ ወአኅልፍ ፡ ቍጥዓሃ ፡ በአስተቃልሎ ፡ ወኢትት
ዋቀሥ ፡ ምስሌሃ ፡ ለግሙራ ። ወለእመ ፡ ለመድከ ፡ በዝግብር ፡ ይከውነከ ፡
ቀሊለ ። ወአንቲሰ ፡ ኦብእሲቶ ፡ አሥምሪዮ ፡ ለምትኪ ፡ በኵሉ ፡ ክሂሎ
ትኪ ፡ ወአስተፍሥሒዮ ፡ በመብልዕ ፡ ወመስቴ ፡ ወበአሠንዮ ፡ ቤቱ ፡
ወንብረቱ ፡ እስመ ፡ ኢይክል ፡ ያፍቅርኪ ፡ ምትኪ ፡ ለእመ ፡ ኢያፍቀ
ርኪዮ ፡ አንቲ ፡ እመሰ ፡ አፍቀርኪዮ ፡ ኢይክል ፡ ይጽላእኪ ። ወሀሎ ፡
፩ብእሲ ፡ ወብእሲቱ ፡ ሀካይት ፡ ወድርክት ፡ ወብእሲሃ ፡ ጸልዓ ፡ ወአ
ኀዘ ፡ ይሑር ፡ ኀበ ፡ ካልእት ፡ ወአቅንዓ ፡ ለብእሲቱ ፡ ወይእቲ ፡ ተንሥ
አት ፡ ወሖረት ፡ ኀበ ፡ ዓቃቤ ፡ ሥ*ራይ ፡ ወትቤሎ ፡ ምትየ ፡ ጸልዓኒ ፡ *65 v°.
ወይእዜኒ ፡ ግበር ፡ ሊተ ፡ ሥራየ ፡ ከመ ፡ ያፍቅረኒ ፡ ወውእቱ ፡ ይቤላ ፡
ኦሆ ፡ ወባሕቱ ፡ ሑሪ ፡ ወንጽዪ ፡ ፫ጸጕረ ፡ እምፍጽመ ፡ አንበሳ ፡ ወአ
ምጽኢዮን ፡ ሊተ ፡ እስመ ፡ ይትፈቀዳ ፡ ለገዝንቱ ፡ ሥራይ ። ወሖረት ፡
ወሐለየት ፡ ወትቤ ፡ እፎ ፡ ይከውነኒ ፡ እቅርብ[1] ፡ ኀበ ፡ አንበሳ ፡ ወኢይ
ብልዓኒኑ ። ወአኀዘት ፡ ፩በግዓ ፡ ወሖረት ፡ ገዳመ ፡ ወወጽአ ፡ አንበሳ ፡
ወሮጸ ፡ ላዕሌሃ ፡ ይብልዓ ፡ ወይእቲ ፡ ወሀበቶ ፡ በግዓ ፡ ወጐየት ፡ ወአን
በሳ ፡ ረኪቦ ፡ ዘይበልዕ ፡ ኀደገ ፡ ተሊዎታ ፡ ወበሣኒታ ፡ ገብረት ፡ ከማ
ሁ ፡ ወጸንዓት ፡ በዝ ፡ ግብር ፡ ብዙኃ ፡ መዋዕለ ፡ እስመ ፡ አኀዛ ፡ ቅን
ዓተ ፡ ምታ ። ወአንበሳሰ ፡ ሶበ ፡ ርእየ ፡ ከመ ፡ ዛቲ ፡ ብእሲት ፡ ታመጽእ ፡
ሎቱ ፡ መብልዓ ፡ ኢጸልዓ ፡ እንከ ፡ ዳዕሙ ፡ አፍቀራ ፡ ወእንዘ ፡ ይእቲ ፡
ትመጽእ ፡ ምስለ ፡ በግዕ ፡ ይትቄከፉ ፡ በፍሥሐ ፡ በአንሰሐስሖ ፡ ዘነቡ ፡
ወይሌምኃ ፡ ከመ ፡ ከልብ ፡ ወይትዋነይ ፡ ምስሌሃ ። ውእተ ፡ ዓሚረ ፡
ነጸየት ፡ እምፍጽሙ ፡ ፫ጸጕረ ፡ ወአምጽአቶን ፡ ኀበ ፡ ዓቃቤ ፡ ሥራይ ።
ወትቤሎ ፡ ናሁ ፡ አምጻእኩ ፡ ለከ ፡ ዘይትፈቀድ ፡ ለሥራይ ። ወይቤላ ፡

[1] Sic ms.

*66 r°. እሮ ፡ ተክሕለኪ ፡ ነጽ*ዮቶን ፡ ወነገረቶ ፡ ኵሎ ፡ ዘከነ ፡ ወይቤላ ፡ ሑሪ ፡
ወግበሪ ፡ ለምትኪ ፡ በከመ ፡ ገበርኪ ፡ ለአንበሳ ፡ ወምትኪ ፡ ያፈቅረኪ ፡
ተኀገዘቢኑ ፡ ከመ ፡ ምትኪ ፡ የአኪ ፡ እምአንበሳ ፡ ወበከመ ፡ በውሂበ ፡
መብልዕ ፡ ረከብኪ ፡ ፍቅረ ፡ አንበሳ ፡ ከማሁ ፡ ትረክቢ ፡ ፍቅረ ፡ ምት
ኪ ። ወይእቲ ፡ ሖረት ፡ ወአኀዘት ፡ ትግበር ፡ በከመ ፡ ምክሩ ፡ ለዓ 5
ቃቤ ፡ ሥራይ ፡ ወታሥምሮ ፡ ለምታ ፡ በኵሉ ፡ ወትትዓገሥ ፤ ወእም
ድኅረ ፡ ኅዳጥ ፡ መዋዕል ፡ ገዘኩ ፡ ብእሲ ፡ ሐለየ ፡ ውስተ ፡ ልቡ ፡
ወይቤ ፡ እሮ ፡ አፈቅሮን ፡ አነ ፡ ለካልእት ፡ አንስት ፡ እምብእሲትየ ፡
እንዘ ፡ ይእቲ ፡ ትሤኒ ፡ ወትኄይሰኒ ፡ እምኔሆን ፡ ወተመይጠ ፡ ኀቤሃ ፡
ወአፍቀራ ፡ ፈድፋደ ። 10

ክፍል ፡ ፷፪ ። ወአንትሙሰ ፡ አውሉድየ ፡ ውሉባን ፡ ተፋቀሩ ፡ በ
በይናቲክሙ ፡ ወኢይኩን ፡ ባዕሰ ፡ በኀቤክሙ ፡ ወሐድሱ ፡ ኵሎ ፡ ዓሚ
ረ ፡ ፍቅረክሙ ፡ ወፍሥሐክሙ ፡ በተናገዞ ፡ ወበተውኔት ፡ ወኢትክ
ሐዱ ፡ ሃይማኖተክሙ ፡ ወመሐላክሙ ፡ ወኢ፩ደ ፡ ጊዜ ፡ ከመ ፡ ኢትትቀ
ሠፉ ፡ ምስለ ፡ ዘማውያን ፡ ወንበሩ ፡ በተፋቅሮ ፡ ወተሰፈዉ ፡ በእግዚአ 15
*66 v°. ብሔር ፡ ወሰአ*ሉ ፡ ኀቤሁ ፡ ከመ ፡ የሀብክሙ ፡ ዘርዓ ፡ ሠናየ ፡ እስመ ፡
ጸጋሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዕሤተ ፡ ፍሬሃ ፡ ለከርሥ ፡ ወገንቱ ፡ ቀዳማዊ ፡
መፍቅደ ፡ አውሰበ ፡ ወቀዳሚት ፡ ፍና ፡ እንተ ፡ ባቲ ፡ አዘዘ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ይትዋሰቡ ፡ ብእሲ ፡ ወብእሲት ፡ በእንተ ፡ ወሊደ ፡ ውሉድ ። ወ
በእንተዝ ፡ ዓቢየ ፡ አበሳ ፡ ይኤብሱ ፡ ወይትኴነኑ ፡ ምስለ ፡ ቀታልያን ፡ 20
እለ ፡ ይፈቅዱ ፡ በምንትኒ ፡ ግብር ፡ ያድኅፁ ፡ ፀዕፃዓ ፡ እምውስተ ፡ ከር
ሥ ፡ እንበለ ፡ ይብጻሕ ፡ ጊዜሁ ። ዑቁ ፡ ወኢትኅብር ፡ በምንትኒ ፡ ምክን
ያት ፡ ምስለ ፡ ምክሮሙ ፡ ለእለ ፡ ይገብሩ ፡ ዘንተ ፡ ኃሣረ ። እስመ ፡ ው
ፁዓን ፡ እምኵሉ ፡ ጽድቅ ፡ ወእምኵሉ ፡ ምሕረት ።

ክፍል ፡ ፷፫ ። ወአንትሙ ፡ አእኵትዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ሶበ ፡ 25
ወሀበክሙ ፡ ውሉደ ፡ ወተፈሥሑ ፡ በሙ ፡ ወአፍቅርዎሙ ፡ ከመ ፡ ክፍ
ለ ፡ ዚአክሙ ፡ ወአልህቅዎሙ ፡ በጥንቃቄ ፡ ወበጥበብ ፡ ወሐልዩ ፡ ሎ
ሙ ፡ ወለኵሉ ፡ መፍቅዳተ ፡ ሕይወቶሙ ፡ ምርሕዎሙ ፡ እምንዕሶሙ ፡
በፍና ፡ እንተ ፡ ፈቀደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይሑሩ ፡ ወመሐርዎሙ ፡ ዘይደል
*67 r°. ዎሙ ፡ ያእምሩ ፡ ወይግበሩ ፡ ወኢትኩንዎሙ ፡ አርአ*ያ ፡ እኩየ ፡ ከመ ፡ 30
ኢይትመሀሩ ፡ ገቢረ ፡ እከይ ፡ በአርአያክሙ ፡ ኩንዎሙ ፡ አርአያ ፡ ጥበ
ብ ፡ ወሠናይ ፡ ምግባር ፡ ከመ ፡ ይጥብቡ ፡ ወያሠንዩ ፡ ምግባሮሙ ። ወ
እንዘ ፡ ዓዲ ፡ ሕፃናት ፡ ውሉድክሙ ፡ ኢያምርርክሙ ፡ ጠባይዖሙ ፡ መዓ
ትም ፡ ወነዳዲ ፡ እስመ ፡ ኢያእመሩ ፡ ዓዲ ፡ ፈሊጠ ፡ ሠናይ ፡ እምእ
ኩይ ። ተዓገሡ ፡ ወአጽንዑ ፡ ልበክሙ ፡ እስመ ፡ ከማሆሙ ፡ ልህቅሙ ፡ አ 35
ንትሙ ፡ ወይደልወክሙ ፡ ታልህቅዎሙ ፡ ለውሉድክሙ ፡ በኵሉ ፡ ትዕግ

ሥት ፡ እንበለ ፡ ትድከሙ ። ኀድግዋ ፡ ለመዓት ፡ ወግድፍዋ ፡ ለቍጥዓ ፡
ወኢትኩኑ ፡ ከመ ፡ እሉ ፡ አብዳን ፡ ዘይትሞዐዑ ፡ ላዕለ ፡ ውሉዶሙ ፡
ወይዘብጥዎሙ ፡ ሶበ ፡ ሰበሩ ፡ በተዳድቆ ፡ ፩ደ ፡ ልህኵተ ፡ አው ፡ ከዓ
ዉ ፡ ፩ደ ፡ ጽዋዓ ፡ ማይ ፡ በዘኢልበሙ ፡ አበሳ ፡ ወላዕለ ፡ እከዮሙሰ ፡
5 ያረምሙ ። ወአንትሙሰ ፡ ተዓገሥዎሙ ፡ ለውሉድክሙ ፡ ሶበ ፡ ያማ
ስኑ ፡ ንዋየክሙ ፡ በተዳድቆ ፡ እንበለ ፡ ፈቃዶሙ ። ወገሥጽዎሙ ፡ ወዝ
ብጥዎሙ ፡ ሶበ ፡ ርኢክሙ ፡ ውስተ ፡ ልበሙ ፡ እከየ ፡ ወትዕቢተ ፡ ወኢ
ተአዝዞ ፡ ወቍጥዓ ፡ ወሐኬተ ፡ ወሶበ ፡ ን*በቦ ፡ ጽርፈተ ፡ ወሐሜተ ፡ *67 v°.
ወርግመተ ፡ ወሶበ ፡ ሠረቁ ፡ ወፈየቱ ፡ ወሄዱ ፡ ንዋየ ፡ ካልእ ፡ ወዘመዉ ፡
10 ወገብሩ ፡ እኩየ ፡ ዘይመስሎ ፡ ለዝንቱ ፤ ውእቱ ፡ ዓሚረ ፡ ገሥጽዎሙ ፡
ወዝልፍዎሙ ፡ ወዝብጥዎሙ ፡ በጊዜ ፡ ባቍዕ ፡ ከመ ፡ ኢይልምዱ ፡ በገ
ቢረ ፡ እከይ ፡ በእንተ ፡ አርምሞትክሙ ። ወለእመ ፡ ኢገሠጽከ[ም]ዎሙ ፡
እመ ፡ ንዑሶሙ ፡ ይልህቁ ፡ በእከዮሙ ፡ ወኢይሰምዑ ፡ ተግሣጸክሙ ፡
እምድኅረ ፡ ልህቁ ። ወሀሎ ፡ ፩ብእሲ ፡ ፈያታዊ ፡ ዘይነብር ፡ ውስተ ፡
15 ገዳም ፡ ወይፌይት ፡ ወይቀትል ፡ ሰብአ ፡ እለ ፡ የኃልፉ ፡ ውስተ ፡ ው
እቱ ፡ ፍኖት ። ወሰምዓ ፡ ንጉሥ ፡ ወፈነወ ፡ ሠራዊቶ ፡ ወአኀዝዎ ፡ ወ
ወሰድዎ ፡ ተሞቂሖ ፡ ኀበ ፡ ንጉሥ ፡ ወፈተሐ[1] ፡ ላዕሌሁ ፡ ኵነኔ ፡ ሞት ።
ወእንዘ ፡ ይወስድዎ ፡ ኀበ ፡ ይመትሩ ፡ ርእሶ ፡ በሰይፍ ፡ ወአረጋዊ ፡
አቡሁ ፡ ለዝኩ ፡ ፈያታዊ ፡ አኀዘ ፡ ይትልዎ ፡ እንዘ ፡ ይበኪ ፡ ወሶበ ፡
20 ውእቱ ፡ ፈያታዊ ፡ ርእዮ ፡ ለአቡሁ ፡ ሰአለ ፡ ይትናገር ፡ ምስሌሁ ፡ እን
በለ ፡ ይሙት ። ወሶበ ፡ ቀርበ ፡ ኀበ ፡ አቡሁ ፡ ፈቀደ ፡ ይዝብጦ ፡ ወኢ
ክህለ ፡ እስመ ፡ እሱራን ፡ እደዊሁ[2] ። ወአኀዘ ፡ ይንስኮ ፡ በአስናኒሁ ፡
ንስከተ ፡ ማሕመሜ ። ወከ*ልሐ ፡ ኵሉ ፡ ሕዝብ ፡ ዘሀለዉ ፡ ህየ ፡ ወይቤሉ ፡ *68 r°.
በአማን ፡ ይደልዎ ፡ ሞት ፡ ለዝንቱ ፡ ፈያታዊ ፡ እስመ ፡ ለአቡሁኒ ፡ ፈቀደ ፡
25 ይቅትሎ ። ወውእቱ ፡ አውሥአ ፡ ወይቤ ፡ አኮ ፡ ሊተ ፡ ዘይደልወኒ ፡ ሞ
ት ፡ አላ ፡ ለአቡየ ፡ ዘይደልዎ ፡ እስመ ፡ ሶበ ፡ ወጠንኩ ፡ በንዕስየ ፡ ሠሪቀ ፡
ሰዊት ፡ ወእክል ፡ ውእቱ ፡ ወደሰኒ ፡ ሀየንተ ፡ ይገሥጸኒ ፡ ወአልመደኒ ፡
በግብረ ፡ ሠራቅያን ። ወእምዝ ፡ ኮንኩ ፡ ፈያታዌ ፡ ወበጻሕኩ ፡ እስከ ፡
ዛቲ ፡ ሰዓተ ፡ ሞት ፡ ወለእመ ፡ አቡየ ፡ ገሠጸኒ ፡ በጊዜ ፡ ባቍዕ ፡ እም
30 ኢበጻሕኩ ፡ ኀበ ፡ ዝንቱ ፡ ኵነኔ ። ወዘንተ ፡ ብሂሎ ፡ ተመትረ ፡ ርእሱ ፡
ወፈርሁ ፡ ኵሎሙ ፡ ሕዝብ ፡ ዘበሙ ፡ ውሉድ ። ወአንተ ፡ ፍራህ ፡ በእ
ንተ ፡ ውሉድከ ፡ ወአልህቆሙ ፡ በፈሪሃ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወበአእምሮ ፡
ዘከነ ፡ መፍትወ ፡ ይግበሩ ። ወእመ ፡ ትጌሥጾሙ ፡ ለውሉድከ ፡ ኢትገ
ሥጾሙ ፡ በመዓትከ ፡ ወኢበቃለ ፡ ጽርፈት ፡ ወርግመት ፡ አላ ፡ በቃለ ፡

[1] Sic ms. — [2] Ms., ut videtur, ዌሁ.

ጥበብ ፡ ወምክር ፡ በዘየአምሩ ፡ ከመ ፡ በእንቲአሆሙ ፡ ወበእንተ ፡ በቍ
ዔቶሙ ፡ ዘገሠጽኮሙ ። ወመሀሮሙ ፡ ወአለብዎሙ ፡ ዘልፈ ፡ በነገረ ፡
*68 v°. ትምህርት ፡ *ወበነገረ ፡ ምሳሌ ፡ ወበታሪካት ፡ ወአርአያት ፡ ዘካልአን ፡
ሰብእ ፡ ከመ ፡ ይትገኃሡ ፡ እምእኩይ ፡ ወይትመሀሩ ፡ ገቢረ ፡ ሠናይ ።
ወዓዲ ፡ መሀሮሙ ፡ በነገረ ፡ ጽሒፈታት ፡ ወትምህርታት ፡ ወመጻሕፍት ፡ 5
ወመሀሮሙ ፡ በገቢረ ፡ ግብረ ፡ እድ ፡ ወበኵሉ ፡ ዘይበቍዖሙ ፡ ወኢት
ድክም ፡ ወኢይደቅ ፡ ልብከ ። እስመ ፡ ኵሉ ፡ ፃማከ ፡ ዘፃመውከ ፡ ወ
ኵሉ ፡ ድካም ፡ ዘደከምከ ፡ ወኵሉ ፡ ትዕግሥት ፡ ዘተዓገሥከ ፡ በአል
ሀቆ ፡ ውሉድከ ፡ ይትኤለቍ ፡ ለከ ፡ በኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወዓቢየ ፡
ዕሤተ ፡ የዓሥየከ ፡ ወውሉድከ ፡ ያስተፌሥሕዋ ፡ ለርስዓንከ ፡ ወያወርዱ ፡ 10
ሲበተከ ፡ ውስተ ፡ መቃብር ፡ በሰላም ፡ ወበተስፉ ፡ ዘኢይማስን ። እመ
ሰ ፡ መነንከ ፡ አልህቆቶሙ ፡ ለውሉድከ ፡ እሙንቱኒ ፡ ይከውኑ ፡ እኩያነ ፡
ወለከኒ ፡ ይረክበከ ፡ ኵነኔ ፡ እምኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወእመ ፡ ርስዕከ ፡
ትበኪ ፡ መሪረ ፡ ላዕለ ፡ እከዮሙ ፡ መኢይሰምዖከ ፡ ውሉድከ ፡ አላ ፡ ይሜ
ንኑከ ፡ በከመ ፡ አንተኒ ፡ መነንከ ፡ አልህቆቶሙ ፡ ወምሂሮቶሙ ፡ ወአስተ 15
ሣንዮቶሙ ፡ አመ ፡ ንዑሰሙ ። እርኅቅ ፡ እምኔከ ፡ ዘንተ ፡ መቅሠፍተ ፡
*69 r°. በጊዜ ፡ ርቱዕ ፡ ወሰአል ፡ ኀበ ፡ እግዚ*አብሔር ፡ ከመ ፡ ያጥብቦሙ ፡ ለ
ውሉድከ ፡ ወያሠኒ ፡ ጠባይዖሙ ፡ ወያለብዎሙ ፡ በኵሉ ፡ ግብር ፡ ሠናይ ፡
ወአንተ ፡ ትትፌሣሕ ፡ በርስዓን ፡ ጥሉል ፡ ወትከውን ፡ ዕሩፈ ።

ክፍል ፡ ፳፱ ። ፈቲን ፡ ወመከራ ፡ ሕይወቱ ፡ ለሰብእ ፡ በዲበ ፡ 20
ምድር ፡ ወኢይክል ፡ አሠንዮቶ ፡ እንበለ ፡ በትዕግሥት ፡ ወበጥበብ ። ይ
ኄይስ ፡ ተዓጋሢ ፡ እምኃያል ፡ ወይሤኒ ፡ ጠቢብ ፡ እመዓትም ፡ በኵሉ ፡
ምንዳቤከ ፡ ተዓገሥ ፡ ትዕግሥተ ፡ እስመ ፡ ትዕግሥትሰ ፡ በጊዜ ፡ ይከው
ን ፡ መሪረ ፡ ወድኅሬሁሰ ፡ ይጥዕም ፡ እመዓር ፡ ወሦከር ። ወኢትርሣእ ፡
ለግሙራ ፡ ከመበ ፡ ጊዜ ፡ ለኵሉ ፡ ወዘተገብረ ፡ እንበለ ፡ ጊዜሁ ፡ ይከ 25
ውን ፡ ኃሣረ ፡ ወቅጥቃጤ ፡ ወአእምሮ ፡ ጊዜሁ ፡ ለኵሉ ፡ ግብር ፡ ዓቢ
ይ ፡ ጥበብ ፡ ውእቱ ፡ ዘይኄይስ ፡ እምኵሎን ፡ ትምህርታት ። ወአንተ ፡
ልምድ ፡ በገዝንቱ ፡ ጥበብ ፡ ወንበር ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ፡ በከመ ፡ ዘመንከ ፡
ወግዕዘ ፡ ብሔርከ ፡ ወኢትበል ፡ በከመ ፡ ኵሎሙ ፡ አዕሩግ ፡ አብዳን ፡
እለ ፡ ይብሉ ፡ ኵሎ ፡ ዓሚረ ፡ ዘመን ፡ ዘትካት ፡ ኮነ ፡ ሠናየ ፡ ወዝ 30
ንቱ ፡ ዘመንሰ ፡ እኩይ ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ ለኵሉ ፡ ዘመን ፡ ቦ ፡ እኩይ ፡
*69 v°. ወሠናይ ፡ ኀቡረ ፡ ወለእመ ፡ ንሴቡ ፡ ታሪካተ ፡ ዓለም ፡ ንረክ*ብ ፡ በኵ
ሉ ፡ ዘመን ፡ ወዘየአኪሂኬ ፡ እምዘመንነ ። ወተስእልዎ ፡ ለ፩እምጠቢባን ፡
ወይቤልዎ ፡ እፎ ፡ ኮነ ፡ ገዝንቱ ፡ ዘመን ፡ ወይቤሎሙ ፡ ዘመንሰ ፡ ለሊ
ከሙ ፡ ውእቱ ፡ ወለእመ ፡ ሠነይክሙ ፡ አንትሙ ፡ ይሤኒ ፡ ዘመን ፡ ወለ 35
እመ ፡ አንትሙ ፡ ሐሰምክሙ ፡ ወዘመንሂ ፡ የሐስም ። ወአንተ ፡ ኩን ፡

ሠናየ ፡ ወይሜኒ ፡ ለከ ፡ ዘመንከ ፡ ወኢታንሥሮ ፡ ለግዕዘ ፡ ዘመንከ ። አላ ፡
ኅድጎ ፡ ይኅልፍ ፡ በጥበቡ ፡ እስመ ፡ ትውልድ ፡ ትመጽእ ፡ ወትውልድ ፡
ተኀልፍ ። ወኵላ ፡ ትውልድ ፡ ተሐውር ፡ በጥበባ ፡ እንተ ፡ አርአያ ፡
ላቲ ፡ ፈጣሪሃ ፡ ወኢኮነ ፡ ለመኑሂ ፡ ከመ ፡ ይሚጣ ፡ እምፍና ፡ እንተ ፡
5 ባቲ ፡ መርሐ ፡ እግዚኡ ፡ ለኵሉ ፡ ዘመን ። ወአንተሰ ፡ አሠኒ ፡ ምግባረከ ፡
በከመ ፡ ግዕዘ ፡ ዘመንከ ፡ ወአስተሰነዓዎ ፡ ምስሌሁ ፡ ወሰአል ፡ ኀበ ፡
እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ይምርሖሙ ፡ ለእለ ፡ ይመጽኡ ፡ ድኅሬከ ፡ ኀበ ፡
ዘይሜኒ ፡ ፍና ። ወኢትተከዘ ፡ በእንተ ፡ እከየ ፡ ዘመንከ ፡ ወኢትኩን ፡
መሪረ ፡ ላዕለ ፡ እከዮሙ ፡ ለሰብእ ፡ ብሔርከ ። አላ ፡ ዑቅ ፡ ርእሰከ ፡ ወ
10 እኅልፍ ፡ ኵሎ ፡ በአስተቃልሎ ። ወሰሐቅ ፡ ላዕለ ፡ ጥውየተ ፡ ምግባሬ
ቲሆሙ ፡ ለጠዋያን ። እስመ ፡ ለእመ ፡ ተዛለፍከ ፡ ለጠዋይ ፡ በክቡድ ፡
ቃልከ ፡ ይጸል*አከ ፡ ወይረከበከ ፡ ኃሣር ፡ እመሰ ፡ ተሣለቀ ፡ ላዕሌሁ ፡ *70 r°.
በጠቢብ ፡ ስላቅ ፡ የኀፍር ፡ ወይትመየጥ ፡ እምጥውየቱ ።

ክፍል ፡ ፴ ። ኢትእመን ፡ በኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ዘመጽአ ፡ ኀቤከ ፡ እስ
15 መ ፡ ዘየአምን ፡ በኵሉ ፡ ሰብእ ፡ ዘረከበ ፡ ዓብድ ፡ ውእቱ ። ኵሎ ፡ አ
ምክር ፡ ወዘሠናይ ፡ አጽንዕ ። ተዓቀብ ፡ እምጸላኢትከ ፡ ፩ጊዜ ፤ ወተዓ
ቀብ ፡ እምፍቁርከ ፡ ፲፻ጊዜያተ ፡ እስመ ፡ ፍቁርከ ፡ ያወጽእ ፡ ምሥጢረከ ።
ወምሥጢርከሰ ፡ እስከ ፡ ሀሎ ፡ ውስተ ፡ ልብከ ፡ ከነ ፡ ሕሡረ ፡ በፈቃ
ድከ ፡ ወለእመ ፡ አውጻእከ ፡ እምአፉከ ፡ አንተ ፡ ትከውን ፡ ሕሡረ ፡ በማ
20 እሠሩ ። ኢትእመን ፡ በሀብተ ፡ ሰብእ ፡ ተአመን ፡ በጥበብከ ፡ ወበተግባ
ርከ ፡ ወበፍሬ ፡ ፃማከ ። ወእምቅድመ ፡ ኵሉ ፡ ተአመን ፡ በሀብት ፡ ወበ
በረከተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወኢትእመን ፡ በፍቁራኒከ ። እስመ ፡ ጌሠም ፡
ይከውኑከ ፡ አጽራሪከ ፡ ተአመን ፡ በግብረ ፡ እደዊከ ፡ ዘኢይወጽእ ፡ እ
ምፈቃድከ ፡ ወአፍቅሮሙ ፡ ለእለ ፡ ይሣተፉ ፡ ምስሌከ ፡ ወለእለ ፡ ይቀር
25 ብከ ፡ ወአስተማስል ፡ ዘትትአመን ፡ በሙ ፡ ወባሕቱ ፡ ኢትእመን ፡ ፍጹ
መ ፡ ወኢበመኑሂ ፡ ወበኵሉ ፡ ተሳትፎትከ ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ፡ ሐሊ ፡ ቅ
ድመ ፡ ወኅሥሥ [1] ፡ አሐደ ፡ ሙጻአ ፡ ከመ ፡ ታምሥጥ ፡ ⌜እመሥገርቶሙ ፡
ለሰብእ [2] ፡ *ለእመ ፡ ይፈቅዱ ፡ እኩየ ፡ ላዕሌከ ። ኩን ፡ ትጉሃ ፡ እስመ ፡ *70 v°.
ኵሉ ፡ ሰብእ ፡ እለ ፡ ይመስሉከ ፡ ሠናያነ ፡ ኢኮኑ ፡ ሠናያነ ፡ ወእለ ፡
30 ገብሩ ፡ ለከ ፡ ሠናየ ፡ ፩ደ ፡ ጊዜ ፡ ኢይገብሩ ፡ ዘልፈ ፡ ሠናየ ፡ ዑቅ ፡
እንከ ፡ ከመ ፡ ኢትደቅ ፡ ውስተ ፡ መሥገርተ ፡ ሰብእ ፡ ወእግዚአብሔርሃ ፡
ፍራህ ፡ ከመ ፡ ኢትግበር ፡ ምንተኒ ፡ እኩየ ፡ ላዕሌሆሙ ። ወኢትፍድ
ዮሙ ፡ እኩየ ፡ ህየንተ ፡ እኩይ ፡ ዘገብሩ ፡ ለከ ፡ አላ ፡ ግድፍ ፡ ላዕለ ፡

[1] Vox add. supra lineam. — [2] Voces additae in margine secunda ut videtur manu.

እግዚአብሔር ፡ ሕሊናከ ፡ ወኀድግ ፡ እከዮሙ ፡ ለሰብእ ፡ ይግባዕ ፡ ላዕለ ፡ ርእሶሙ ፡ ለእለ ፡ ይገብርዋ ። ወኢትበል ፡ ለግሙራ ፡ ውስተ ፡ ልብከ ፡ እስመ ፡ ጸላእትየ ፡ ገብሩ ፡ እኩየ ፡ ላዕሌየ ፡ በእንተዝ ፡ እትቤቀሎሙ ፡ እኩየ ። እስመ ፡ ዝግብር ፡ ከንቱ ፡ ውእቱ ፡ ወኢይበቍዓከ ፡ ለነቢሮትከ ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ፡ ወያመጽእ ፡ ባዕሰ ፡ ወጽልዓ ፡ ዘአልቦ ፡ ጕልቍ ፡ ወይኄይሰከ ፡ ለእመ ፡ ኀባዕከ ፡ ውስተ ፡ ልብከ ፡ ኵሎ ፡ ኀዘነከ ፡ ዘአኅዘኑከ ፡ ሰብእ ።

ክፍል ፡ ፻፩ ። ቅንዮ ፡ ለቍጥዓከ ፡ ዘይሠርፅ ፡ ውስተ ፡ ልብከ ፡ እስመ ፡ ቍጥዓ ፡ ያጠፍእ ፡ ጥበበ ፡ ወኢይሰነዓው ፡ ምስለ ፡ ፈቃደ ፡ ፈጣሪ ፡ ዘአሀዘ ፡ ይንበሩ ፡ ሰብእ ፡ ኅቡረ ፡ ውስተ ፡ *ዝንቱ ፡ ዓለም ፡ ወይትፋቀሩ ፡ ወይትራድኡ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወቍጡዓንሰ ፡ ኢይክሉ ፡ ነቢረ ፡ ኅቡረ ፡ በሰላም ፡ ዳዕሙ ፡ ይትበአሱ ፡ ኵሎ ፡ ዓሚረ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወይፃረፉ ፡ ወይዛበጡ ፡ ወይትቃተሉ ። ኢትኩን ፡ ከማሆሙ ፡ አላ ፡ አሠንዮ ፡ ለንብረትከ ፡ በጥበብ ፡ ወበተኀብኦ ፡ ወእከ ፡ በተዓግሦ ፡ ወበተኃይሎ ፡ እስመ ፡ ጣዕመ ፡ ሕይወት ፡ ይትረከብ ፡ በንብረት ፡ ኅቡዕ ፡ ወትሑት ፡ ወበእንተዝ ፡ ተገኃሥ ፡ እምኵሉ ፡ ትዕቢት ፡ ወኢይትዓበየከ ፡ ልብከ ፡ ወኢትሑር ፡ ምስለ ፡ ዓበይት ፡ ወኢትኅበር ፡ ምስለ ፡ ክቡራን ። ወኢትፍቅድ ፡ ትክበር ፡ ላዕለ ፡ ካልዓን ፡ ዳዕሙ ፡ ንበር ፡ ዕሩየ ፡ ወኅቡዓ ፡ ማእከለ ፡ ሕዝብ ፡ ወትረክብ ፡ ብዙኃ ፡ ሰላመ ፡ በኀቤከ ። እስመ ፡ በከመ ፡ [ዘ]ያንሰሱ ፡ ውስተ ፡ መርሀብ ፡ ታሕተ ፡ ኢይፈርህ ፡ ድቀተ ፤ ዘሰ ፡ ወጽአ ፡ መልዕልተ ፡ ናሕስ ፡ ይፈርህ ፡ ድቀተ ፡ ወእምጣነ ፡ ተለዓለ ፡ ይከውን ፡ ድቀቱ ፡ ትሑተ ፡ ወቅጥቁጠ ። ከማሁ ፡ ዘይነብር ፡ ኅቡአ ፡ ማእከለ ፡ ሕዝብ ፡ ኢይረከቦ ፡ ኃሣር ፤ ዘሰ ፡ ከብረ ፡ ወተለዓለ ፡ ላዕለ ፡ ሕዝብ ፡ የሐስር ፡ ወይረኵስ ፡ ተኃሪሮ ፡ ወይጸንዕ ፡ በላዕሌሁ ፡ ቅንዓት ፡ ወጽልዕ ፡ እምኀበ ፡ *ኵሎሙ ፡ ሰብእ ።

ክፍል ፡ ፻፪ ። ኢትፍቅድ ፡ ትሥየም ፡ ላዕለ ፡ ሰብእ ፡ እስመ ፡ ሥራሕ ፡ እኩይ ፡ ሢመት ፡ ወኵነኔ ፡ ጽኑዕ ፡ ይረከቦሙ ፡ ለእለ ፡ ተሠይሙ ። ወለእመ ፡ ተሠየምከ ፡ ላዕለ ፡ ሰብእ ፡ ኢታክብድ ፡ እዴከ ፡ በላዕሌሆሙ ፡ ወኢትትዓገሎሙ ፡ በኃይልከ ፡ አላ ፡ ኩን ፡ ራትዓ ፡ ምስለ ፡ ኵሉ ፡ ምስለ ፡ ዓቢይ ፡ ወምስለ ፡ ንኡስ ፡ ምስለ ፡ ባዕል ፡ ወምስለ ፡ ምስኪን ፡ ወኢትፍራህ ፡ ገጸ ፡ ሰብእ ፡ ወፍታሕ ፡ ለኵሉ ፡ በጽድቅ ፡ እንበለ ፡ አድልዎ ። ወኢትቅንዮሙ ፡ በቅኔ ፡ መፊር ፡ ወግብርና ፡ ዳዕሙ ፡ መግበሙ ፡ ከመ ፡ ውሉድከ ፡ ወእሙንቱኒ ፡ ያፈቅሩከ ፡ ሀየንተ ፡ ይፍርሁከ ፡ ወትረክብ ፡ ሰላመ ፡ ማእከሌሆሙ ፡ ወበረከተ ፡ እምኀበ ፡ እግዚአብሔር ። ወእመሰ ፡ ተዓገልከሙ ፡ ለእለ ፡ ሀለዉ ፡ ታሕተ ፡ እዴከ ፡ ፍራሀ ፡ እስመ ፡ ይረግሙከ ፡ በልበሙ ፡ ወይከልሑ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሔር ።

ወእግዚአብሔር ፡ ይሰምዕ ፡ ፍጡነ ፡ አውያቶሙ ፡ ለነዳያን ። ወናሁ ፡
አስተዳለወ ፡ ለከ ፡ ኵነኔ ፡ ጽኑዓ ፡ ዘይረክበከ ፡ በጊዜ ፡ ሥሩዕ ፡ ወኢት
ክል ፡ ታግሕሦ ፡ እምኔከ ፡ በብዙኅ ፡ ንስሒከ ፡ ወአሜሃ ፡ ተኃሥሥ ፡
ወተኃጥእ ፡ ዘይረድእከ ፡ ወተዓወዩ ፡ ኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ *ወኢይሰ · 72 r°.
5 ምዓከ ። ኢትበል ፡ ለግሙራ ፡ እትፌሣሕ ፡ ዮም ፡ ፈጺምየ ፡ ኵሎ ፡ ፈቃ
ድየ ፡ ወድኅረሰ ፡ ይምጽአኒ ፡ ዘሀሎ ፡ ይመጽእ ፡ እስመ ፡ ይበጽሐከ ፡ ዕ
ለተ ፡ ኵነኔ ፡ ዘይመርር ፡ እሞት ፡ ወትኔስሕ ፡ በከንቱ ፡ ወትብል ፡ እን
በለ ፡ በቍዔት ፡ በከመ ፡ አንጥያኮስ ፡ ንጉሥ ፡ ዓማፂ ፡ ዘገብረ ፡ እኩየ ፡
በትዕቢተ ፡ ልቡ ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ቀሠፎ ፡ ዓቢየ ፡ መቅሠፍተ ፡ ወ
10 ሐመ ፡ ዓፂዮ ፡ ሥጋሁ ፡ ከመ ፡ በድን ፡ ርኩስ ፡ ወአልጸቀ ፡ ለሞት ፡
ወይቤ ፡ ይኤዜ ፡ ተዘከርኩ ፡ እኩያተ ፡ ኵሎ ፡ ዘገበርኩ ፡ ላዕለ ፡ ውሉ
ደ ፡ እስራኤል ፡ ወሞተ ፡ በምረረ ፡ ሕማሙ ፡ ወኀዘኑ ። እስመ ፡ ኵነኔ ፡
እግዚአብሔር ፡ ይዴግኖ ፡ እንበለ ፡ ዕረፍት ፡ ወአንተ ፡ ፍራህ ፡ ለእመ ፡
ገበርከ ፡ እኩየ ፡ ዲበ ፡ ካልአኒከ ፡ እስመ ፡ ይፈድየከ ፡ እግዚአብሔር ፡
15 ፈድፋደ ፡ ወኵሎ ፡ ጸረ ፡ ክቡደ ፡ ዘአጸርከሙ ፡ ለብዙኃን ፡ ትጸውር ፡
አንተ ፡ ባሕቲትከ ፡ ንቡረ ፡ ወይከብድ ፡ ጥቀ ፡ ወኢትክል ፡ ገዲፎቶ ፡
እምዘባንከ ።

ክፍል ፡ ፴፫ ። ወበከመ ፡ ኢይትኃደግ ፡ በኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡
እኩይ ፡ እንበለ ፡ ይትዓረይ ፡ ምስለ ፡ ኵነኔ ፡ ከማሁ ፡ ኢይትኃደ*ግ ፡ · 72 v°.
20 ሠናይ ፡ ግብር ፡ ዘኢይትዔረይ ፡ ምስለ ፡ ዕሤቱ ። ወበእንተዝ ፡ ግበር ፡
ሠናየ ፡ ለኵሉ ፡ ወኢትድክም ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይትዌከፍ ፡
ኵሎ ፡ ግብረከ ፡ ሠናየ ፡ ወይኄልቆ ፡ ወይሰፍሮ ፡ ወይዘግቦ ፡ ለከ ፡ በኀ
ቤሁ ፡ ከመ ፡ ይፍዲከ ፡ በጊዜ ፡ ሥሩዕ ። ወአንተሰ ፡ ትረሥዕ ፡ ዘገበ
ርከ ፡ ሠናየ ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ኢይረስዖ ፡ ለዓለም ። ወበእንተዝ ፡ ኢት
25 ትሀከይ ፡ ለገቢረ ፡ ሠናይ ፡ ለኵሉ ፡ አምጣነ ፡ ክሂሎትከ ። ወሶበ ፡ ር
ኢከ ፡ ትኩዛነ ፡ ናግዘሙ ፡ ወሶበ ፡ ርኢከ ፡ ርኁባነ ፡ አብልዖሙ ፡ ወሶ
በ ፡ ርኢከ ፡ ዕሩቃነ ፡ አልብሶሙ ፡ ወኩኖሙ ፡ ረድኤተ ፡ ለኵሎሙ ፡
በከመ ፡ መፍቅዳቲሆሙ ፡ ለለ፩፩ ወአሥርቅ ፡ ውስተ ፡ ልበሙ ፡ ትፍሥ
ሕተ ፡ ወሐሤተ ፡ ወለእመኒ ፡ መጠነ ፡ አሐቲ ፡ ሰዓት ፡ ወናግዘሙ ፡ ለሕ
30 ሙማን ፡ ወለ[ን]ዱያን ፡ ሐውጾሙ ፡ በበሕቁ ፡ ወአቅልል ፡ ሎሙ ፡ ሕ
ማሞሙ ፡ ወኩን ፡ ሕሙመ ፡ ምስሌሆሙ ፡ ፈውሶሙ ፡ ወርድኦሙ ፡
በኵሉ ፡ ክሒሎትከ ፡ ከመ ፡ ትርከብ ፡ ረድኤተ ፡ ወናግዞተ ፡ አመ ፡ ደዌ
ከ ፡ ወሕማምከ ።

ክፍል ፡ ፴፬ ። ወአንተሰ ፡ ሶበ ፡ ደወ*ይከ ፡ ኩን ፡ ተዓጋሤ ፡ በጽ · 73 r°.
35 ንዓ ፡ ሕማምከ ፡ ወኢታንቀልቅል ፤ ተአመን ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘይኔ
ጽር ፡ ወይኄልቆ ፡ ኵሎ ፡ ሃዕረ ፡ ሕማምከ ፡ ከመ ፡ ይፍዲከ ፡ ሠናየ ፡

አምጣነ ፡ ትዕግሥትከ ። ወለእመ ፡ ኢይፈድየከ ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፡
የዓሥየከ ፡ እምድኅረ ፡ ሞትከ ፡ አመ ፡ ተሐውር ፡ ኀቤሁ ። ወኢትፍ
ራህ ፡ ኀዲገ ፡ ዛቲ ፡ ሕይወት ፡ እስመ ፡ ሞት ፡ ግዕዛን ፡ ውእቱ ፡ ወሰበ ፡
ሠምረ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይፍታሕከ ፡ እምዝንቱ ፡ ቤተ ፡ሞቅሕ ፡ ከመ ፡
ትሑር ፡ ኀቤሁ ፡ አእኵቶ ፡ እስመ ፡ ይኄይሰከ ፡ ትኩን ፡ ግዑዘ ፡ እም 5
ዛቲ ፡ ግብርና ፡ ሙስንት ፡ ወትሥርር ፡ በሊሐ ፡ ወብሩሃ ፡ ከመ ፡ መል
አከ ፡ ውስተ ፡ ሕፅነ ፡ ፈጣሪከ ፡ ወበህየ ፡ ተአምር ፡ ወትሌቡ ፡ ኵሎ ፡
ምሥጢራተዝ ፡ ዓለም ፡ ወስነ ፡ ሥርዓቶሙ ፡ ለሰማያት ፡ ወምድር ፡ ወ
ተሐዩ ፡ ምሉዓ ፡ ሕይወተ ። ወአልበ ፡ ፃማ ፡ ወሕማም ፡ ወትትፌሣሕ ፡
ትፍሥሕተ ፡ ፍጽምተ ፡ ወትረክብ ፡ ብጽዓነ ፡ እንበለ ፡ አንትጎ ፡ ወሕ 10
ፀት ። ኢታፍቅር ፡ ምስኪናተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፡ ኀበ ፡ ይደልወከ ፡ ትን
* 73 v°. በር ፡ እስከ ፡ አመ ፡ *ይትፌጸም ፡ ቅኔከ ፡ ወፈቲኖትከ ፡ እስመ ፡ ኢተበ
ውሐ ፡ ለከ ፡ ትኅድጎ ፡ በፈቃድከ ፡ እንበለ ፡ በፈቃደ ፡ ፈጣሪከ ፡ ዘአቅ
ነየከ ፡ በዝንቱ ፡ ቅኔ ። ወሰበሰ ፡ በጽሐ ፡ ጊዜ ፡ ግዕዛንከ ፤ ወሠምረ ፡
እግዚአብሔር ፡ ይፍታሕከ ፡ እሞቅሕከ ፡ ስግድ ፡ ሎቱ ፡ ወአእኵቶ ፡ ወ 15
ሑር ፡ ኀቤሁ ፡ በፍሥሐ ፡ ወበተስፋ ። እስመ ፡ ናሁ ፡ የዓሥየከ ፡ ሕይ
ወተ ፡ ዘየዓቢ ፡ እምኵሉ ፡ ሕይወተዝ ፡ ዓለም ። ወባሕቱ ፡ ሰአል ፡ ኀ
ቤሁ ፡ ከመ ፡ የሀብከ ፡ ሞተ ፡ ኀዱአ ፡ ወያፍልስከ ፡ እምዝንቱ ፡ ዓለም ፡
በሰላም ፡ ወበተአምኖ ፡ቦቱ ፡ ወኢትፍራህ ፡ ወኢምንተኒ ፡ በዘይፈርሁ ፡
እኩያን ፡ እለ ፡ ዓለዉ ፡ ሐዊረ ፡ በፍኖተ ፡ እንተ ፡ መርሆሙ ፡ ፈጣሬ ፡ 20
ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፡ ወዓበዩ ፡ ይትቀነዩ ፡ በቅኔ ፡ ሥሩዕ ፡ ለኵሉ ፡
ሰብእ ፡ ወኢለበዉ ፡ ውስተ ፡ ግብረ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወኢየዓቅቡ ፡
ሕገ ፡ ጠባይዓዌ ፡ ዘመሐሮሙ ፡ ልቡናሆሙ ። አንተሰ ፡ ኦእኁየ ፡ ዘተ
ወከፍከ ፡ ምክርየ ፡ ወሠመርከ ፡ቦቱ ፡ ኢትፍራህ ፡ በሰዓተ ፡ ሞትከ ፤
እስመ ፡ ይኄይሰከ ፡ ትሑር ፡ ኀበ ፡ ፈጣሪከ ። ኦዘአእመርከ ፡ ከመ ፡ ነፍ 25
* 74 r°. ስ ፡ ኢመዋቲት ፡ ትኄይስ ፡ እምሥጋ ፡ *መዋቲ ፡ ለምንት ፡ ትፈርህ ፡
ሞተ ፡ አኮኑ ፡ ይኄይስ ፡ ግዕዛን ፡ እምግብርና ፡ ወፍሥሐ ፡ ኢይኄይሰ
ከኑ ፡ እምኀዘን ፡ ወኢይሜኒኑ ፡ ሕይወት ፡ እሞት ፡ ወከማሁ ፡ ይኄይሳ ፡
ለነፍስከ ፡ ከዊና ፡ ፍትሕተ ፡ እሞቅሐ ፡ ሥጋሃ ፡ እምከዊና ፡ ተሞቂሐ ።
ወበከመ ፡ ብእሲ ፡ ወጺኦ ፡ እምቤተ ፡ ሞቅሕ ፡ ይሬኢ ፡ ብርሃነ ፡ ፀሐ 30
ይ ፡ ዘያስተፌሥሖ ፡ ወይመውቆ ፡ ከማሁ ፡ ነፍስነ ፡ ወጺአ ፡ እምሥጋነ ፡
ትሬኢ ፡ ብርሃነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወትትፌሣሕ ፡ ወታንበለብል ፡ በፍ
ቅረ ፡ ፈጣሪሃ ፡ ወነጺራ ፡ ድኅሬሃ ፡ ትሬኢ [1] ፡ ሙስናሁ ፡ ለዝንቱ ፡
ዓለም ፡ ወታነክር ፡ እንዘ ፡ ትብል ፡ እፎ ፡ ተክህለኒ ፡ አፍቅሮተ ፡ ዝንቱ ፡

[1] Vox addita supra lineam.

ግብርና ፡ ሕሡር ፡ ወእሮ ፡ ፈራህኩ ፡ ሞተ ፡ ዘአግዓዘኒ ፡ ወአብጽሐኒ ፡
ኀበ ፡ ዝንቱ ፡ ብፅዓን ፡ ዘለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

ክፍል ፡ ፴፰ ። ናሁ ፡ ጸሐፍኩ ፡ ዘንተ ፡ ንስቲተ ፡ በረድኤተ ፡ እግ
ዚአብሔር ። ኦእኁየ ፡ ዘታነብብ ፡ ዛተ ፡ መጽሐፍየ ፡ ለእመ ፡ ብከ ፡
5 ጥበብ ፡ ጸሐፍ ፡ ወአንተኒ ፡ ዘአለበወከ ፡ እግዚአብሔር ። ወኢትኩን ፡
ከመ ፡ ማኅቶት ፡ እንተ ፡ አንበርዋ ፡ ታሕተ ፡ ከፈር ፡ አላ ፡ አውጽኦ ፡
ለብርሃኑ ፡ ጥበብከ ፡ *ለአእምሮ ፡ ወለተግሣጽ ፡ ውሉደ ፡ ብሔርነ ፡ ከመ ፡ *74 v°.
ይፈድፍድ ፡ ጥበብ ፡ ወይኅልቅ ፡ ኃጥእ ፡ ወኢያእምሮ ፡ ገቢረ ፡ ጽድቅ ፡
በዲበ ፡ ምድርነ ። እስመ ፡ ልዑለ ፡ መዝራዕተ ፡ ፈጣሪነ ፡ ኢያእመሩ ፡
10 እመሰ ፡ አእመሩ ፡ እምተኃፍሩ ፡ በተሊወ ፡ ከንቱ ፡ እስመ ፡ በመዋዕ
ሊነ ፡ ቅንዓት ፡ አኀዘሙ ፡ ለሕዝብነ ፡ አብዳን ፡ ወተቃተሉ ፡ በእንተ ፡
ሥርዓታት ፡ ሃይማኖቶሙ ፡ ወኢያእመሩ ፡ ሥርዓተ ፡ ፈጣሪሆሙ ። ወን
ሕነሰ ፡ እግዚኦ ፡ ዘእንበሌከ ፡ ባዕደ ፡ ኢነአምር ፤ ወንጼውዕ ፡ ስመከ ፡
ባሕቲቶ ፡ ወኢኀደግነ ፡ ትምህርተከ ፡ በእንተ ፡ ትምህርታተ ፡ ሰብእ ፡
15 እስመ ፡ ብርሃን ፡ ትእዛዝከ ፡ በዲበ ፡ ምድር ። ወአንተሰ ፡ ሰላመ ፡ ሀበነ ፡
እስመ ፡ ኵሎ ፡ ወሀብከነ ፡ ወአሕይወነ ፡ በጠለ ፡ በረከትከ ፡ ወአድኅነነ ፡
ናምልከ ፡ በጽድቅ ፡ ወበርትዕ ፡ እስመ ፡ ለከ ፡ ይደሉ ፡ ስብሐት ፡ ወክ
ብር ፡ ይእዜኒ ፡ ወዘልፈኒ ፡ ወለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

⌈ተፈጸመ ፡ ዝንቱ ፡ መጽሐፍ⌉[1] ።

[1] Voces secunda manu additae.

EMENDANDA.

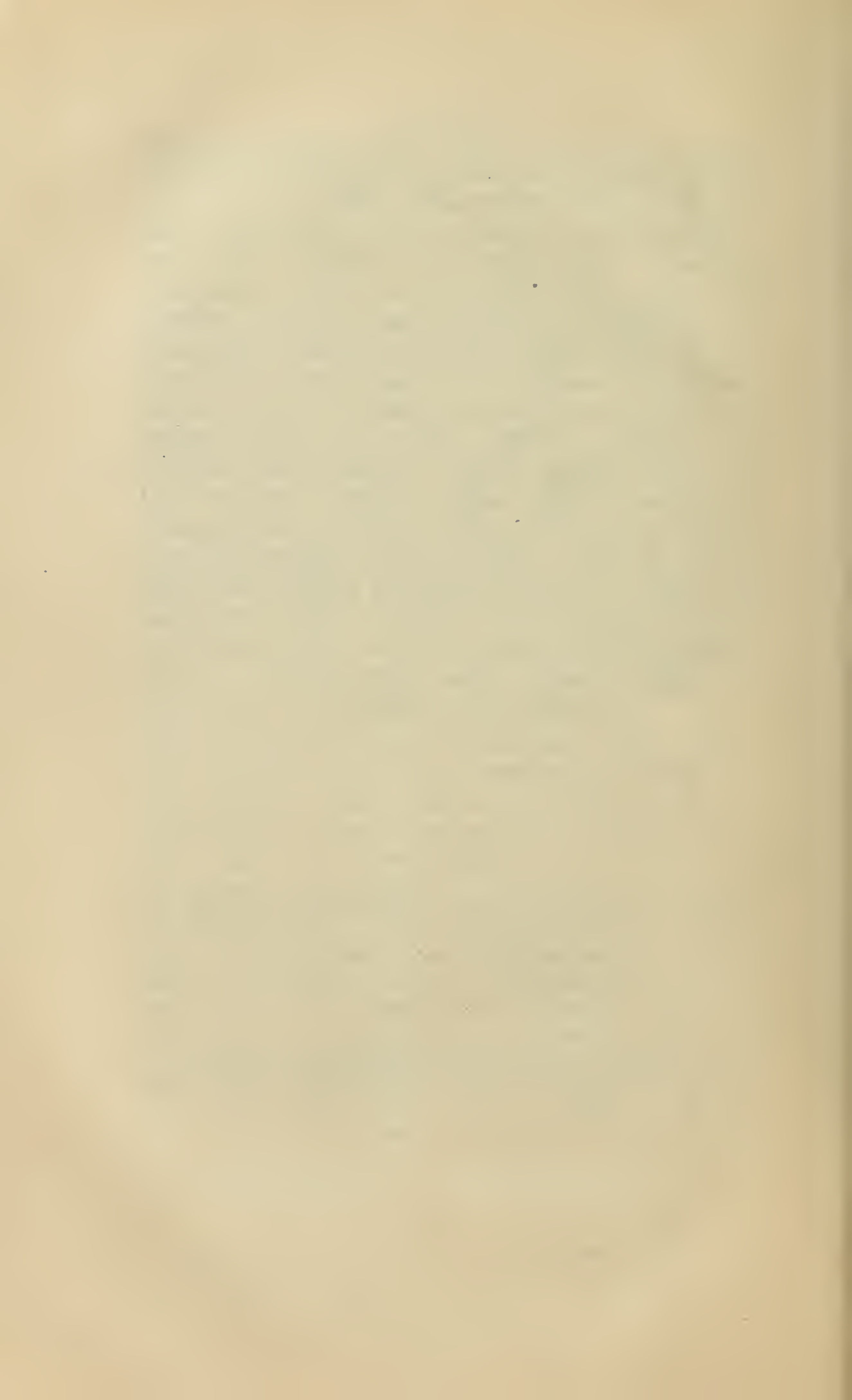
P. 34, l. 22 : addas **ይብለነ ፡ እመኑ ፡ በሃይማኖተ ፡ ሙሴ ። ወራብዕ ፡** post vocem **ወሣልስ ፡**

P. 41, l. 4 : addas **አስብ ፡ ለዘኢይትቀነይ ፡ ወኢይደልዎ ፡** post vocem **ኢይዳልዎ ፡**

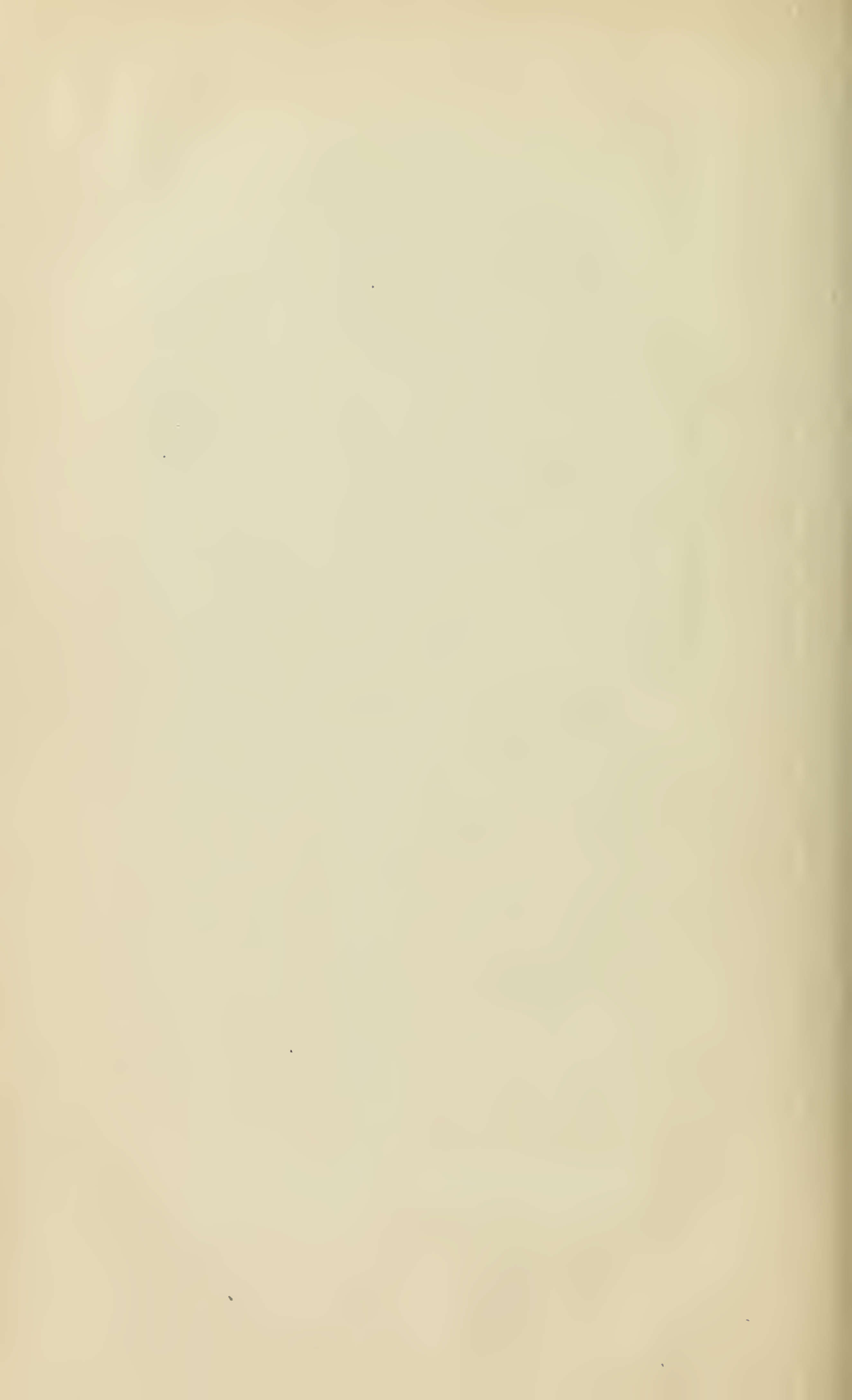
P. 46, l. 26 : addas **በአፉሆሙ ፡ ወኢይኀዝኑ ፡ በልበሙ ፡** post vocem **ኢይርግሙከ ፡**

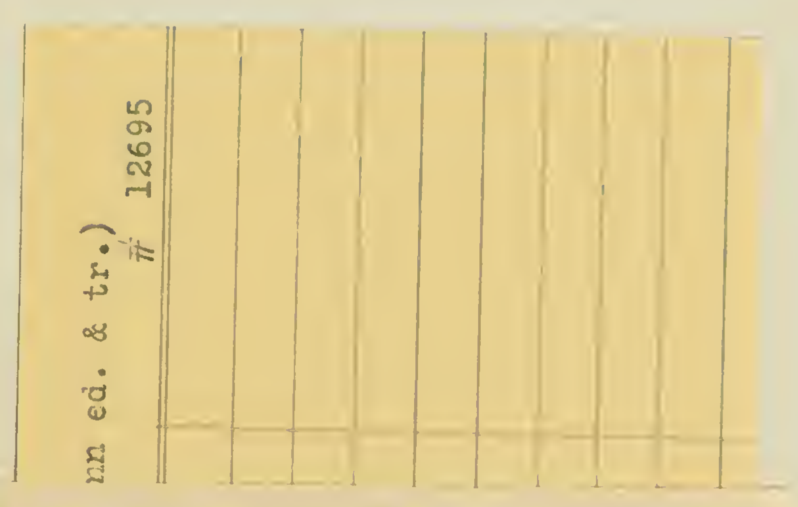
P. 49, l. 3 : addas **እስመ ፡ ዝነገር ፡ እምእኩይ ፡** post vocem **እፃሙ ፡**

P. 52, l. 31 : addas **ተገኃሥ ፡ እምዝሙት ፡ ዘኢይበቍዕ ።** post vocem **ምታ ።**

nn ed. & tr.)
12695

